פרויקטים ופעולות

קרן קימת לישראל

2020-2015

קק"ל 120 שנה של חזון ועשייה

קרן קימת לישראל
KKL - JNF

פרויקטים ופעולות

קרן קימת לישראל

2020-2015

עורך תוכן: **שחר אמאנו**

הגהה ועריכה לשונית: **דקלה קיי שטרן, לימור חנין**

צילומים: **כל התמונות בספר שייכות לקק"ל, לעובדיו, לארכיון הצילומים קק"ל, להסברה ולאנשים פרטיים שהיו שותפים לפעילויות קק"ל וצילמו במהלכן.**

עיצוב גרפי: **איקן מס - פתרונות מיתוג**

דפוס: **מאור וולך**

אין להעתיק, לשכפל ולצלם ללא אישור רשמי של הקרן הקימת לישראל.

הופק ע"י מערך ההסברה, ראש מטה יו"ר קק"ל ומזכירות החברה.

ירושלים, 2020, תשפ"א

"אתגר כמו ישראל 2040 לא היה מאז קום המדינה"

ההשקעה האדירה בבני נוער, מהפכת הניהול התקין, גיוס העולם היהודי, הראייה האסטרטגית בחזון 'ישראל 2040', השקיפות שהוטמעה בכל יחידות קק"ל והחיבור לעולם ההייטק והטכנולוגיה. דניאל עטר מדבר על השינוי שחולל בכהונתו כיו"ר קרן קימת לישראל ובטוח שעתיד המדינה נמצא בגליל ובנגב

מראיין: **שחר אמאנו**

דניאל עטר רואה בכל משבר הזדמנות, בכל הערה או ביקורת כלי עבודה, ובכל עשייה חלק נוסף בהשלמת הפאזל של בניית מדינת ישראל. מאז נכנס לתפקידו כיו"ר קק"ל בסוף שנת 2015, עטר שינה דפוסי חשיבה ועבודה, ובעיקר ידע להסתכל קדימה. "מיקדנו את הפעילות של קק"ל בעיקר בגליל, בנגב ובירושלים, ואנחנו פועלים בחמש השנים האחרונות בריכוז מאמץ על בנושאי ליבה שקק"ל עוסקת בהם לאורך השנים", הוא אומר.

עם כניסתו לתפקיד החל עטר בהתאמת קק"ל להגדרתה החדשה: מחברה פרטית בבעלות העם היהודי לחברה לתועלת הציבור (חל"ץ). טיוטת דוח הליקויים שהגיש לקק"ל מבקר המדינה דאז, יוסף שפירא בשנת 2016, נלקחה ברצינות מרבית ובעקבותיה נכתבו מעל 300 נהלים חדשים המסדירים את עבודת כל יחידות קק"ל. עטר אמר במעמד הגשת דוח תיקון הליקויים כי קק"ל תהיה שקופה, ופעל למימוש ההבטחה בעקביות ובנחישות.

"דוח המבקר היה כלי עבודה מצוין. הקמנו מנגנון קטן של אדם אחד שתפקידו לוודא ביצוע של כל השינויים והטמעה שלהם בארגון, וזה לא היה פשוט כי זה שינוי ה-D.N.A של הארגון שיש בו עובדים ותיקים מאוד, אבל הצלחנו בכך בצורה יוצאת מן הכלל", אומר עטר.

רשימת השינויים ארוכה. בראשה, מינוי נשיא בית המשפט, השופט (בדימוס) ספי אלון לסמכות המשפטית העליונה בקק"ל, הכנסת יועץ משפטי למערכת והקמת מחלקה משפטית שיודעת לתפקד בכל רמות התוכן של קק"ל. נעשתה הפרדה ברורה בין דרג קובעי המדיניות לבין הדרג המבצע, ובוטלו ועדות שטשטשו את הגבולות בין המחליטים למבצעים.

"בשנה הקרובה האתגר שלנו יהיה להחזיר את המצב לאיזון בעקבות החמרת הנהלים, תוך שמירה על התנהלות תקינה", אומר עטר. "נחזיר את היכולת של קק"ל להפוך בצורה מהירה כל רעיון לפעולה בשטח. הדגש יהיה על עבודה מהירה ותקינה מצד כל בעל מקצוע."

שינוי משמעותי נוסף התרחש בתחום השקיפות. "מי שאומר היום שאין שקיפות בקק"ל כנראה לא טרח להיכנס לאתר שלנו ולראות ש**אנחנו המערכת הציבורית הכי שקופה בישראל**", אומר היו"ר עטר. "הכול נמצא בפרוטוקולים, כל שקל שזז וכל החלטה. כל תהליך חשוף לעיני הציבור באופן מלא. אם קק"ל הייתה במרכז העיניים הבוחנות של כל מי שיש לו ביקורת או מחשבה שבעידן הזה לא צריכים להיות גופים ציוניים, צמצמנו את זה למינימום".

המשימה החדשה של קק"ל

בעת הקמת קק"ל לפני 120 שנה הייתה לה מטרה אחת מוגדרת: לייצר את התנאים למדינה היהודית שתקום באמצעות גאולת אדמות. במשך השנים הצטברו משימות נוספות, ובכהונה הנוכחית הן עודכנו בהתאם לפעילותה של הקרן: נטיעת עצים, אחריות על כל היערות בארץ, סיוע חשוב למלחמה בתופעת המידבור במדינה שאין בה גשם ומתבססת בעיקר על חקלאות באמצעות בניית מאות מאגרי מים ותמיכה במחקר וכיתוח. בנוסף, קק"ל סללה שבילי אופניים, הקימה פארקים, יזמה נטיעות במרכזי הערים, הקצתה משאבים עצומים לחיזוק החינוך הבלתי פורמלי, הכשירה קרקע לחקלאות בערבה, בנגב, בעוטף, בגליל וברמת הגולן.

כעת עומד לנגד עיניה של קק"ל חזון 'ישראל 2040', שמטרתו להעביר לנגב ולגליל 1.5 מיליון תושבים חדשים באמצעות ההייטק והטכנולוגיה, ולהפוך את האזורים הללו למנועי הצמיחה הכלכליים-חברתיים החדשים של ישראל ב-20 השנים הקרובות.

"רק שבעה אחוזים מהפריון הטכנולוגי של ישראל נמצאים בגליל ובנגב, כל השאר בתל אביב וגוש דן", מסביר עטר את המצב העגום. "המצב הנוכחי גורם לכך שתושבי הגליל והנגב סובלים מהיעדר חדוות יצירה והתפתחות. כל צעיר שמסיים את לימודיו שם עוזב למרכז כי אין לו איכות חיים או אופציה להעלאת רמת ההכנסה שלו, ואוכלוסיית הפריפריה מזדקנת. 'ישראל 2040 - רילוקיישן ישראלי' הוא ראייה אסטרטגית אמיצה וארוכת טווח לישראל של שנת 2040, שבמסגרתה נטישת הצעירים את הגליל והנגב נעצרת, משפחות צעירות עוברות לגור בגליל ובנגב, נהנות מהכנסה גבוהה ומהוות חלק מרכזי בהתפתחות המדינה כולה. **ישראל 2040 הפך את קק"ל לארגון עם מטרות שמקדמות את עולם ההייטק ועולמות התוכן הטכנולוגיים, בהתאם לאתגר העכשווי של הציונות".**

בעיצומו של התהליך, הגיעה מגפת הקורונה שהאטה את התקדמותו אבל גם יצרה הזדמנות. "הקורונה פגעה בנו כמו בכל תחום אחר, אך חזון 'ישראל 2040' חזק ממנה ומציע, לצד תוכניות הממשלה לתמיכה בנפגעי הקורונה, את המתווה לשינוי הנכון והנחוץ במוקדי הכוח הכלכליים של ישראל. **צריך להשקיע עכשיו עשרות ומאות מיליארדים בגליל ובנגב ולשנות את המגמה שבה פועלת המדינה מאז הקמתה**. הממשלה תהיה חייבת לייצר בגליל ובנגב סביבה תומכת וטבעית לשיפור איכות החיים בחינוך, בתחבורה, בתרבות, שתאפשר לצעירים להישאר ולאחרים להגיע לגליל ולנגב. **שינוי כזה יוריד את אחוזי האבטלה ויעלה את אחוזי הפריון הטכנולוגי בישראל ויצמצם את הפגיעה בכלכלה הישראלית"**.

מה רואה קק"ל, מה רואה דניאל עטר שהמדינה לא רואה בכל הקשור לצורך המיידי לחזק את הגליל והנגב?

"אנחנו רואים את הפערים בין מרכז הארץ לבין הפריפריה שהולכים וגדלים משנה לשנה. הם פוגעים במערכת הבריאות, בהישגיות מערכת החינוך, באחוזי האקדמאים, באיכות מקומות התעסוקה, בפערי ההכנה, בתשתיות הפיזיות והתחבורתיות. עד עתה שמענו את מעמד הביניים ולא את החלשים והשקופים, ועכשיו מעמד הביניים סובל מחולשה בגלל הקורונה ואנחנו רואים את הבעיה בעוצמה גדולה יותר. **מבחינתי, אין צורך אמיתי בהגדרה של פריפריה ומרכז, זו מדינה קטנה שיכולה להיות תא שטח אחד, אבל המציאות יצרה אזורים חזקים ואזורים חלשים"**.

כדי לשנות את המצב, החלה קק"ל להניע את חזון ישראל 2040 בכלים העומדים לרשותה. "יש לנו חזון, תוכנית עבודה, הגדרת מטרות, הגדרת יעדים וחלוקת התוכנית למשימות יום-יומיות", אומר היו"ר עטר. "המשמעות בפועל היא תמיכה בבני הנוער בבתי קק"ל למצוינות ברחבי הגליל והנגב, עידוד סטודנטים להישאר לגור בגליל ובנגב אחרי הלימודים באמצעות מלגות ומציאת עבודה עבורם תוך כדי התואר, הנעת סטרטאפים לפעול בגליל ובנגב, הקמת מרכזי חדשנות כמו בית קק"ל צמח כנרת, וקידום מרכזים נוספים בבאר שבע, דימונה, ירוחם, שער הנגב, שדרות".

יש שייתהו למה קק"ל מובילה תוכנית שהיא בעצם תוכנית שממשלה צריכה לקחת על עצמה.

"זה אכן שינוי משמעותי בליבת העשייה של קק"ל מאז קיומה, וזה מבורך. מאז נוסדנו אנחנו פועלים לחזק את מדינת ישראל במקומות שבהן יש לה חולשה, וגם לחבר את העולם היהודי. **אף פעם לא הטילו על קק"ל משימות, קק"ל יודעת להגדיר את החזון, לחבר אליו קהלים, להגדיר את מטרות העל, להפוך לתוכנית עבודה ויעידים מדידים וליישם בשטח**. הדבר הוכח לאורך כל 120 שנות קיומה.

"קק"ל תהיה הגורם המתכנן והמניע, אך ללא ממשלת ישראל – זה לא יקרה. הממשלה היא הגורם הדומיננטי,

הכוח והסמכות, אצלה הכסף והיכולת. המשימה שלנו בשנה-שנתיים הקרובות היא לשכנע אותה לאמץ את חזון 'ישראל 2040', ולצידה לגייס את העולם היהודי שאלפים בו שותפים בכירים לכלכלה העולמית, בעלי הון שמשפיעים על המדינות הכי חזקות. **אני מוצא היענות רחבה מאוד גם בממשלה וגם בעולם היהודי לחזון ישראל 2040"**.

שינית בכהונה שלך את ההתייחסות לעולם היהודי בכל הקשור לתרומות.

"נכון, אנחנו לא מבקשים מהם רק תרומות, אלא מציעים להם גם **ציונות עסקית**. החלק המשמעותי הוא שהם גם יכולים להרוויח כסף כתוצאה מהשקעות בגליל ובנגב, המשקיעים יזרימו הון לקרנות השקעה, להתחדשות עירונית, לרובע חדשנות או למפעלים שיודעים להעסיק עובדים וחוקרים במעגלי הייצור שהם בקדמת הבמה העולמית".

היו"ר עטר מודע היטב לכך ש'ישראל 2040' ניצב מול מציאות שבה לא רבים ששים להגיע לגליל ולנגב, בעיקר בשל מחסור בשירותים בסיסיים כמו תחבורה, אקדמיה, דיור ותעסוקה. "אם זה היה קל לא היינו נכנסים לזה. **זו תוכנית ל-20 שנה שנוגעת בדיוק בחולשה של המדינה, אך גם מציעה מודל שיודע להניע תהליכים משני מציאות**. אתגר כמו שאנחנו מציעים ב'ישראל 2040' לא היה מאז קום המדינה ב-1948".

החזון של עטר מפורט וברור. לדבריו, בגודלן הנוכחי הערים בפריפריה אינן יכולות לתת מענה ראוי לתושבים שלהן בתחומי תרבות הפנאי, החינוך, הבילוי ועוד. הוא מציין כי הגדלת הערים באופן הדרגתי ל-100 אלף תושבים בכל עיר, תאפשר להן לייצר עצמאית את השירותים הנחוצים כדי לתת לדור הצעיר את איכות החיים שתשאיר אותו בנגב ובגליל.

"זה האתגר ואנחנו נעמוד בו. משבר הקורונה גם גדע את תפישת היד הנעלמה, וכעת כולם, כל משרדי הממשלה בתחומי התרבות, החינוך, הכלכלה והתעסוקה, וכל האגפים בתוכם, חייבים לשתף פעולה כי פשוט לא תהיה להם ברירה. **חייבים לשחרר את הביורוקרטיה כדי להביא לתוצאות מהירות"**.

נוער, נוער, נוער

לאורך כל הכהונה התמקדה קק"ל בחינוך הבלתי פורמלי והזרימה לטובתו משאבים אדירים: בתי קק"ל למצוינות שיקומו בגליל ובנגב יעניקו לנוער חינוך טכנולוגי למקצועות המחר ושניים מתוך עשרה (נוף הגליל וקריית מלאכי) כבר נחנכו. קק"ל אימצה את ארגוני הנוער, מועצות הנוער והמכינות הצבאיות, הרחיבה את פעילות מרכזי השדה, תלמידי החינוך המיוחד והפעילויות הותאמו גם לבעלי מוגבלויות.

"כל המהלכים החשובים של העם היהודי התחילו מהנוער", אומר עטר. "**אנחנו שואפים להחזיר לשיח הפנימי של בני הנוער את ההגשמה,** שבמסגרתה כל אחד יבחר את תחום העיסוק שלו, אבל יממש אותו בגליל ובנגב. המגורים בגליל ובנגב הם ההגשמה, שם הם ימשיכו לתרום לחיים הקהילתיים, לטפח את בני הנוער במקום, להעסיק תושבים אחרים ובעצם לתרום את חלקו ביצירת איכות החיים הנכונה בגליל ובנגב. היום זה קורה באמצעות כפרי סטודנטים בתוך הערים, עמותות שמקיימות פעולות תרבותיות, מגוון אינסופי של תנועות מיישבות שמעודדות אנשים לעבור לגליל ולנגב. זה חלק אינטגרלי בתוך תנועות הנוער ונראה את זה בשנים הקרובות".

ושאלה אישית לסיום: בנאום הבכורה שלך בכנסת דיברת על התכנים שיצק בך אביך דויד ז"ל. מה מהם מניע אותך בפעילות שלך בכל שנותיך כאיש ציבור, כראש מועצה, כחבר כנסת וכיו"ר קק"ל?

"כל אחד יונק את עולם הערכים והתוכן שלו מתוך המקום שבו הוא גדל. גדלתי בבית ציוני במושב שהיה חממה, שבו אהבת הארץ הייתה מעל לכל דבר. אין ספק שזה בא לידי ביטוי בשרות הצבאי שלי, של הילדים שלי, בפעילותי בתנועות הנוער אחרי הצבא, בראשות מועצה במשך 21 שנה ובכנסת. השליחות היא חלק עמוק בפנים והיא חלק מהותי ממני. כל מה שאני עושה מגיע מאותם ערכים שגדלתי עליהם".

סרקו את הקוד לנייד
לצפייה בחזון "ישראל 2040
רילוקיישן ישראלי"

כוחה של עשייה

את הפעילות הרבה, המבורכת והחשובה של קרן קימת לישראל מכיר כל ישראלי וגם יהודים רבים מעבר לים. האנשים והמנגנון שעומדים מאחורי הפעילות הזו מוכרים פחות. המדיניות שמתווה דירקטוריון קק"ל באה לידי ביטוי בבניית תכניות עבודה ותקציב בהנהלה המקצועית של הארגון ומתבצעת בפועל ע"י העובדים בשטח. הפרויקטים, הפעילויות ושאר המיזמים החשובים המופיעים בספר זה הם כולם פירות העבודה המשותפת של יחידות קק"ל.

בשנים האחרונות יישמנו את ההחלטה על הפיכת קק"ל לחברה לתועלת הציבור. התייעלנו כלכלית והפכנו את קק"ל לחברה העומדת בסטנדרטים גבוהים של ניהול מקצועי ויעיל. ביצענו מהפכה אמיתית של שקיפות ומינהל תקין. מעל 300 נהלים חדשים נכתבו לייעול העבודה החיצונית והפנימית, והוטמעו בכל יחידות הארגון. ההתייעלות המקצועית שהובלנו כללה את כל שכבות הארגון ונגעה בכל היבט של עבודת קק"ל. ייעלנו את עבודת ועדות המכרזים, שותפויות, פרויקטים ומחקרים כך שיאפשרו שוויוניות ושקיפות ויאפשרו לקק"ל להוציא לפועל את התוכניות הטובות ביותר. חיזקנו באופן משמעותי את שומרי הסף בביקורת הפנים, בלשכה המשפטית, בכספים ומינינו ועדת ביקורת חיצונית בראשות שופט בדימוס. כל אלו הביאו לתיקון ליקויים שנדרשו ולהנחלת סטנדרטים גבוהים בעבודה היומיומית. מנהלים ועובדים הביאו עימם תובנות ודרכי עבודה שרעננו את המערכת ואפשרו לה להתחדש. נדרשנו גם להתאים את הוצאות קק"ל למציאות המשתנה ולערוך התייעלות בכוח האדם ובהוצאות קבועות וביצענו זאת תוך שמירה על איזונים נכונים וברגישות הנדרשת. כלל המהלכים והשינויים האלו השתלבו בתוכנית אחת סדורה שהביאה לכך שהיום יש לקק"ל מבנה ארגוני חדש, יעיל ואפקטיבי יותר.

התוצאה של המהלכים האלו היא שבכל מקום היום רואים יותר קק"ל: בנגב ובגליל, ביערות הירוקים, בחינוך היהודי-ציוני, בחינוך הבלתי פורמלי, בשיפור התשתיות, בסיוע לחקלאים, בתרומה לקהילה, בסיוע לתושבי עוטף עזה ובייעור הבטחוני, בחיזוק הקשר עם העולם היהודי וביכולת של הקרן הקימת להיות שם עבור מדינת ישראל ואזרחיה לאורכה ולרוחבה, כפי שהיא עושה כבר 120 שנה.

חוזקה של קק"ל בא לידי ביטוי ביכולתה לפעול למען מדינה טובה יותר בהווה ובעתיד. העשייה המרובה של כל יחידות קק"ל ועובדיהן והראייה קדימה, העצימו את ההבנה שקק"ל היא עוגן משמעותי במדינת ישראל, וחיונית יותר מתמיד. קק"ל נרתמת לאתגרים של מדינת ישראל, ותמשיך להיות גם בשנים הבאות חלק בלתי נפרד מעיצוב פניה של המדינה, כפי שעשתה מיום הקמתה ותמשיך לעשות תמיד למען הגשמת החלום הציוני.

אמנון בן עמי

מנכ"ל קק"ל

צילום: יעל הרמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

סרקו את הקוד לצפייה בסרטון קק"ל - הציונות החדשה

דירקטוריון קרן קימת לישראל 2020-2015

חברי דירקטוריון מכהנים

דניאל עטר

יו"ר דירקטוריון קק"ל

2020-2015

דוד עציוני

יו"ר עמית

2020-2020

שלמה דרעי

סגן יו"ר
יו"ר ועדת חינוך
ויו"ר עמית לוועדת
משאבי אנוש ומינהל

2020-2015

חבר ועדת ההנהלה
וחבר בוועדות
הכספים ומקרקעין

יאיר לוטשטיין

סגן יו"ר
יו"ר ועדת משאבי אנוש
ומנהל
ויו"ר ועדת הנהלים

2020-2015

חבר ועדת ההנהלה
וחבר בוועדות
מפ"ק ומקרקעין

זאב נוימן

סגן יו"ר
יו"ר ועדת גיוס משאבים

2020-2015

חבר ועדת ההנהלה
וחבר בוועדות כספים
ומשאבי אנוש

ארנן פלמן

סגן יו"ר
יו"ר ועדת כספים
ויו"ר ועדת משנה להשקעות

2020-2015

חבר ועדת ההנהלה
וחבר בוועדת
גיוס משאבים

ניסן צ'ליק

סגן יו"ר קק"ל

2020-2015

חבר ועדת ההנהלה
וחבר בוועדות
כספים וחינוך

אשר אברג'ל

2020-2015

חבר ועדות מפ"ק,
כספים, חינוך ומקרקעין,
וועדת משנה למאזן

אליהו אהרוני

2020-2015

חבר בוועדות משאבי
אנוש, גיוס משאבים,
חינוך ומקרקעין

קרן אופק

2020-2020

יו"ר ועדת מקרקעין
וחברה בוועדות
תקשורת וקשרי
ציבור ונהלים

נחי אייל

2020-2015

חבר בוועדות כספים,
תקשורת וקשרי ציבור,
מפ"ק, חינוך ואיכות
סביבה וקיימות וחבר
דירקטוריון הימנותא

אורי יהודה אריאל הכהן

יו"ר ועדת מפ"ק

2020-2020

חבר בוועדת משאבי אנוש וגיוס משאבים

מאוריסיו בלטר

יו"ר ועדת איכות סביבה וקיימות

2020-2017

חבר בוועדות גיוס משאבים, תקשורת וקשרי ציבור, חינוך וכספים

דוד בריקסטון

2020-2018

קרול גולדינג

2020-2015

חברה בוועדות מפ"ק, חינוך, איכות סביבה וקימות ותקשורת וקשרי ציבור

ברברה גולדשטיין

2020-2015

חברה בוועדות חינוך, גיוס משאבים ותקשורת וקשרי ציבור

יגאל הררי

2020-2018

חבר בוועדת משאבי אנוש

משה טור-פז

2020-2019

חבר בוועדות משאבי אנוש, מפ"ק ואיכות סביבה וקיימות

רני טריינין

2020-2015

חבר בוועדות כספים, מפ"ק וחינוך ובוועדת משנה למאזן

דניאל יפה

2020-2015

חבר בוועדות מקרקעין, כספים ואיכות סביבה וקיימות ובוועדת משנה להשקעות

מתי יצחק

2020-2018

חבר בוועדות כספים, משאבי אנוש ומינהל, מפ"ק ומקרקעין וחבר דירקטוריון הימנותא

אלי כהן

2020-2019

חבר בוועדות גיוס משאבים, משאבי אנוש, כספים, מקרקעין ותקשורת וקשרי ציבור

דניאל כהן

2020-2018

חבר בוועדות משאבי אנוש, מפ"ק ותקשורת

חיים כהן

2020-2015

חבר בוועדות כספים, משאבי אנוש, גיוס משאבים, איכות סביבה וקיימות, החזר הוצאות וועדת משנה למאזן

חיים כץ

2017-2015

2020-2019

עפרה כרמי

2020-2015

חברה בוועדת גיוס משאבים, חינוך, איכות סביבה וקיימות, כספים, ועדת משנה להשקעות וחברת דירקטוריון הימנותא

אמילי לוי שוחט

2020-2018

חברת ועדות איכות סביבה וקיימות וחינוך, וחברת דירקטוריון הימנותא

נילי נאהורי

2020-2018

חברת ועדת הכספים

מיכל סיבל דראל

2020-2018

בוועדות כספים, משאבי אנוש וגיוס משאבים
וועדת משנה למאזן

אורה סלע

2020-2016

חברה בוועדות משאבי אנוש ומינהל, החזר הוצאות, נהלים ואיכות סביבה וקיימות

צבי צויבל

2020-2018

חבר בוועדות מפ"ק, חינוך ומקרקעין

יוסי קטריבס

יו"ר ועדת תקשורת וקשרי ציבור

2020-2018

חבר בוועדות מקרקעין, כספים וועדת משנה להשקעות

שמאי קינן

יו"ר ועדת משנה לענייני מאזן

2020-2015

חבר בוועדות כספים, חינוך, גיוס משאבים ותקשורת וקשרי ציבור

יורי קנדל

2020-2019

חבר בוועדות מפ"ק, חינוך, מקרקעין ואיכות סביבה וקיימות

בת שבע שוורץ

יו"ר ועדת משנה לנושא מערכות מידע

2020-2016

חברה בוועדות משאבי אנוש ומינהל ומקרקעין

אמיר שניידר

יו"ר דירקטוריון קק"ל אירו-אסיה

2020-2015

חבר בוועדות משאבי אנוש, גיוס משאבים, תקשורת וקשרי ציבור ומפ"ק

דליה תיבון

יו"ר עמית לוועדת חינוך

2020-2015

חבר בוועדת איכות סביבה וקיימות

חברי דירקטוריון שכהונתם הסתיימה במהלך הכהונה הנוכחית:

עוזי לנדאו | יו"ר עמית	2016-2015
שמעון סוסן | יו"ר עמית	2018-2016
חי אדיב | יו"ר עמית	2020-2018
ניצן מייק | סגן יו"ר ויו"ר, ועדת משאבי אנוש ומנהל ויו"ר ועדת הנהלים	2018-2015
אלי אייל ז"ל	2016-2015
אנדי יואב	2018-2015
גרץ צבי | יו"ר ועדת איכות סביבה וקיימות	2017-2015
דבוש משה | יו"ר ועדה סיוע לניצולי שואה ומיזמים חברתיים	2018-2015
דגן יוסי	2018-2015
הרמן איתמר | יו"ר ועדת תקשורת וקשרי ציבור ויו"ר ועדה לאישור החזרי הוצאות ושליחויות קצרות	2018-2015
וולטמן עדינה	2019-2018
וורת' אוליבר	2017-2015
טל אלון | יו"ר ועדת איכות סביבה וקיימות	2016-2015
יוגב משה | יו"ר ועדת מפ"ק	2020-2015
יניב מיה | יו"ר ועדת מקרקעין	2020-2015
כהן משה	2017-2016
ליבשטיין אופיר | יו"ר ועדת חינוך בתפוצות	2018-2015
קורניץ ג'רמי	2017-2015
רובינסקי תרצה	2016-2015
שולץ נעמה	2018-2015
שרעבי רועי	2018-2015
ששון אליהו	2017-2015

הובלנו את מהפכת השקיפות והמנהל התקין

עם תחילת כהונתו, חרט על דגלו דירקטוריון קק"ל בהובלת יו"ר קק"ל, דניאל עטר, את נושא מהפכת השקיפות וקביעת נורמות וסטנדרטים מחמירים של ממשל תאגידי ומנהל תקין התואמים את מעמדה של קק"ל כחברה לתועלת הציבור

בין השינויים הבולטים שהונהגו:

- על פי החלטת הדירקטוריון, החילה קק"ל על עצמה שקיפות מלאה הבאה לידי ביטוי בפרסום פרוטוקולים באתר קק"ל, קולות קוראים למיזמים, שיתופי פעולה וחסויות, תקציב שנתי מפורט, דוחות שנתיים ועוד.
- בוצע הליך סדור ומקיף של הפרדה בין דרג קובעי המדיניות (דירקטורים) לבין הדרג המקצועי המבצע, תוך הגדרת תחומי עיסוק וסמכויות הדרגים השונים ומיצוב המנכ"ל כנקודת הממשק ביניהם.
- באופן חסר תקדים מתפרסמים באתר האינטרנט של קק"ל הסדרי ניגוד העניינים של כלל הדירקטורים ונושאי המשרה בחברה. זאת לאחר ביצוע הליך הסדרה מקיף של נושא ניגודי העניינים בחברה בקרב דירקטורים, נושאי משרה ובעלי תפקידים רגישים נוספים.
- לראשונה בקק"ל שונתה מהיסוד שיטת אישור הפרויקטים: בהליך שקוף ושוויוני פורסמו קולות קוראים הכוללים קריטריונים ברורים, שנועדו לתעדף ולחזק את יישובי הפריפריה הגאוגרפית והחברתית.
- מינוי שומרי סף רמי דרג שמילאו תפקידים בכירים בשירות הציבורי, לרבות כבוד הנשיא (בדימוס) יוסף אלון, אשר מונה כיועץ משפטי מיוחד לדירקטוריון קק"ל, ומבקר פנים ששימש במשך עשרות שנים בתפקידים בכירים במשרד מבקר המדינה.
- גיבוש קובץ נהלים חדש ועדכני המכיל מעל 300 נהלים המסדירים את פעילות הארגון על יחידותיו השונות.
- הוספת סעיפים מחמירים לחיזוק הממשל התאגידי בתקנון החברה, בהם מניעת ניגוד עניינים, חיוב דירקטורים ונושאי משרה במילוי שאלון ניגוד עניינים טרם מינויים לתפקיד, איסור מינוי דירקטורים שהורשעו בפלילים ועוד.
- הסדרת כלל תהליכי ההתקשרויות בחברה וגיבוש נוהל התקשרויות על פי עקרונות חוק חובת המכרזים.

גיבוש קובץ הנהלים הוא נדבך מרכזי ומשמעותי במהפכת השקיפות ובחיזוק המנהל התקין שערכה קק"ל עם כניסת ההנהלה הנוכחית לתפקידה, בנובמבר 2015. עד כה גובשו, אושרו והוטמעו מאות נהלים במגוון רחב של נושאים הנוגעים לכלל פעילות הארגון, לרבות התקשרויות, ייזום ואישור פרויקטים, חסויות ושיתופי פעולה, נוהלי משאבי אנוש ומנהל, בקרות כספיות ותשלום לספקים, עבודת הדירקטוריון, התנהלות הדירקטורים ועוד.

דירקטוריון קק"ל הנוכחי. החלטות מהפכניות | צילום: מערך הסברה קק"ל

גילינו שקיפות גם מול ביקורת חיצונית

קק"ל נתונה לביקורת של ועדה חיצונית בראשות כבוד השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק, מבקר המדינה, רשם ההקדשות ומבקר המוסדות הלאומיים

כחברה לתועלת הציבור נתונה קק"ל לביקורת של מספר גורמים, חיצוניים ופנימיים.

מבקר המדינה ערך ביקורת בתחומים הנוגעים ליישום האמנה שבין ממשלת ישראל לבין קק"ל. המלצות מבקר המדינה אומצו על ידי הדירקטוריון וועדת ההנהלה עוד בטרם פורסם הדוח. יודגש כי כלל ההמלצות תוקנו ויושמו כהלכה. דוח מקיף שערכה קק"ל על אודות יישום המלצות המבקר ופעולות נוספות שערכה החברה לתיקון הממשל התאגידי והמנהל התקין הוגשו למבקר המדינה דאז, כבוד השופט בדימוס יוסף שפירא.

בקק"ל מכהנת ועדת ביקורת חיצונית בראשותו של כבוד סגן נשיא בית המשפט המחוזי (בדימוס), פרופ' עודד מודריק. הוועדה עוסקת בהתאם לסמכותה ולתפקידה על פי החוק בבחינת תקינות פעילותה השוטפת של החברה, מקיימת דיונים העוסקים בדוחות מבקר הפנים ומאשרת את תוכנית העבודה של ביקורת הפנים. כמו כן, דנה הוועדה בדוחותיה הכספיים של החברה, בעסקאות מיוחדות ועוד.

בהיותה חברה לתועלת הציבור, נתונה קק"ל לביקורת עומק גם מטעם רשם ההקדשות.

זאת ועוד, מבקר המוסדות הלאומיים עורך ביקורות בקק"ל לפחות אחת לשנה, בנושאים שנקבעים מראש במסגרת תוכנית עבודתו. הביקורות המקיפות לרוב נערכות בסיוע משרדי רו"ח חיצוניים.

לקריאת דוח התיקון המלא סרקו את הקוד באמצעות הנייד

היו"ר דניאל עטר מגיש את הדוח למבקר המדינה דאז, יוסף שפירא | צילום: אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

חיזקנו את שומרי הסף

כחלק מהחלטתה לפעול על פי מנהל תקין ומשטר תאגידי ראוי, מינתה קק"ל שורה של שומרי סף רמי דרג ובעלי ניסיון רב. הלשכה המשפטית תוגברה במטרה לספק ליווי משפטי צמוד ומקצועי ליחידות השונות בקק"ל.

בשלוש השנים האחרונות משמש כבוד השופט (בדימוס) ספי אלון כיועץ המשפטי המיוחד של קק"ל, שהינו הסמכות המשפטית העליונה בארגון. כבוד הנשיא (בדימוס) מלווה את עבודתו השוטפת של הדירקטוריון ומייעץ בסוגיות מהותיות ומשמעותיות. מינויו מהווה אבן דרך משמעותית במהפכת השקיפות והמנהל התקין שהוביל הדירקטוריון, בראשות היו"ר דניאל עטר.

כבוד הנשיא (בדימוס) אלון עסק מאז מינויו, בין היתר, בכתיבת חוות דעת בנוגע לעבודת הדירקטוריון, להפרדה בין דרג מבצע לדרג קובעי המדיניות, לסמכויות הוועדות הדירקטוריוניות, לזכויות וחובות הדירקטורים, ליחסים שבין ועדת הביקורת לדירקטוריון ועוד.

במהלך הכהונה הנוכחית מונה יועץ משפטי בעל ניסיון רב בשירות הציבור, לרבות במשרד מבקר המדינה ובפרקליטות המדינה. מספר עורכי הדין בלשכה המשפטית שולש לצורך שיפור הליווי המשפטי הניתן ליחידות קק"ל השונות, ולצורך עמידה בכללי המנהל התקין. כתוצאה מכך קוצרו זמני המענה ומתן ההתייחסויות. היקף מעורבות הלשכה הותאם לדרישות היחידות ולצורכיהן.

נוסף על כך, מינה הדירקטוריון מבקר פנים חדש בקק"ל. יחידתו חוזקה ותוגברה במינויו של סגן מבקר ועובדי ביקורת נוספים. כמו כן, מונה מבקר פנים לחברת 'הימנותא' ואף הוקמה יחידה לפניות הציבור. במהלך הכהונה הנוכחית פרסם מבקר הפנים דוחות והגיש ניירות ביקורת. דוחות הביקורת של מבקר הפנים והמלצותיו מתקבלות לדיון בוועדה לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל, הפועלת ליישום ההמלצות ולהטמעתן.

השופטים בדימוס ספי אלון (מימין) ועודד מודריק | צילום: הנהלת בתי המשפט

קולות קוראים:
קבענו תנאי סף וקריטריונים ברורים

כחלק ממהפכת המנהל התקין והשקיפות, מאושרים פרויקטים באמצעות קולות קוראים. בעקבות הליך לשיתוף הציבור (RFI) שנועד לשקף את צורכי השותפים התואמים את מטרות קק"ל, פורסמו לראשונה בקק"ל קולות קוראים לפרויקטים פיזיים

כחלק מהליך הגברת השקיפות וחיזוק המנהל התקין פועלת קק"ל באמצעות קולות קוראים לאישור פרויקטים. בכך מגביר הארגון את השקיפות ויוצר כללים אחידים ושוויוניים לכלל הגופים הזכאים. ההחלטה המהפכנית שהוביל יו"ר הדירקטוריון הביאה לשינוי מעמיק בהתנהלות קק"ל, גיבוש נוהל מיוחד ופיתוח מערכת ממוחשבת לטובת הגשת הצעות.

בחודש פברואר 2017 פורסמו לראשונה שלושה קולות קוראים לאחר גיבוש תנאי סף וקריטריונים ברורים ושקופים לבחירת הפרויקטים. קדם לכך הליך RFI לאיתור צרכים לפרויקטים נדרשים התואמים את מטרות קק"ל. על בסיס ניתוח התוצאות הקצה דירקטוריון קק"ל סך של 70 מיליון שקל לטובת שלושה סוגי פרויקטים: פיתוח נופי סביב מבנה ציבור (10 מיליון שקל), שבילי הליכה ואופניים (20 מיליון שקל) ושצ"פים (40 מיליון שקל).

במקביל הוקמה ועדת פרויקטים מקצועית לבחינת ההצעות וגובש נוהל המסדיר את עבודת הוועדה ואת הליכי אישור הפרויקטים. במסגרת הקולות הקוראים לשנת 2017 אושרו 31 פרויקטים בהשקעה של 78.5 מיליון שקל (לאחר אישור הגדלת התקציב).

בהתאם למדיניות הדירקטוריון לחיזוק הנגב, הגליל והפריפריה פורסם בשנת 2018 קול קורא לגינות קק"ל, אשר יועד ליישובי הנגב, הגליל והפריפריה החברתית. במסגרת קול קורא זה, תקצב הדירקטוריון סך של 100 מיליון שקל ואושרו הקמתן של 96 גינות קק"ל.

קול קורא. שינוי עמוק בהתנהלות קק"ל

הסדרנו ניגודי עניינים

במסגרת הגברת השקיפות וחיזוק המנהל התקין ובעקבות שורה של החלטות שהתקבלו באספה הכללית ובדירקטוריון קק"ל, מחויבים חברי הדירקטוריון ונושאי המשרה לחתום על הסדר ניגוד עניינים. כך גם עובדים בעלי סמכויות מנהליות ועובדים המשתתפים בהליך קבלת החלטות להקצאת משאבים.

קק"ל הוסיפה סעיף המחייב דירקטורים ונושאי משרה למלא שאלון בטרם ימונו לתפקיד, וחתימה על הסדר בתוך 120 יום.

באופן חסר תקדים, מתפרסמים הסדרי ניגוד העניינים של הדירקטורים ושל נושאי המשרה באתר האינטרנט של קק"ל, על פי החלטת האספה הכללית.

גיבוש הסדרי העניינים של נושאי המשרה מאפשר יישום ראוי ונכון של הוראות חוק החברות ביחס לעסקאות מיוחדות.

ביצענו מהפכת שקיפות

במסגרת החלת השקיפות המלאה מפרסמת קק"ל באתר האינטרנט של החברה מידע רב ומקיף בעל עניין וחשיבות לציבור.

כך, בין היתר, מתפרסמים במלואם כלל הפרוטוקולים של דיוני הארגונים הבכירים בחברה, בהם ישיבות האספה הכללית, הדירקטוריון וועדותיו, ועדת ההנהלה, ועדת הביקורת החיצונית וכן ועדת הפרויקטים העליונה.

כמו כן מתפרסמות כלל ההצעות הזוכות בהליך הקולות הקוראים בנושאי פרויקטים וחסויות, דיווחים על התקשרויות של קק"ל בפטור ממכרז, התקציב השנתי המלא, דוחות שנתיים ועוד.

תקציבה השנתי של קק"ל מתפרסם אף הוא באתר החברה, בהתאם להנחיה שניתנה לגורמי המקצוע. התקציב המפורט משפר את יכולת הניהול והבקרה התקציבית. בדרך זו מתאפשר מעקב ובקרה מיטביים אחר יישום המדיניות. בנוסף, דוחותיה השנתיים, הכספיים והמילוליים של קק"ל מתפרסמים באתר החברה.

הפרדנו בין הדרג הנבחר לדרג המקצועי

אחד הצעדים החשובים שביצענו במסגרת חיזוק המנהל התקין בהובלת הדירקטוריון בראשות היו"ר, הינו הליך מקיף וסדור של הפרדה והבחנה בין דרג קובעי המדיניות (הדירקטורים) לבין הדרג המקצועי. קק"ל הגדירה את תחומי העיסוק ואת סמכויות הדרגים השונים ומיצבה את המנכ"ל כנקודת ממשק ביניהם.

ההפרדה מעוגנת בנהלים החדשים שקבעו כי הממשקים בין חברי הדירקטוריון לבין העובדים יוגבלו לעניינים מקצועיים בלבד, ויתקיימו רק במהלך ישיבות דירקטוריון ו/או ועדותיו. דירקטורים רשאים לפנות בעניינים מקצועיים אך ורק למנכ"ל או למנהלי החטיבות בנושאים הקשורים אליהם, או לשומרי הסף.

נוסף על כך, הוקמו **ועדות מקצועיות** על טהרת גורמי המקצוע, המקבלות החלטות מושכלות ומבוססות תוך הקפדה על מנהל תקין ופרמטרים שוויוניים. **דרג נבחר אינו עוסק בהחלטות בנוגע להקצאת משאבים או כוח אדם ואינו רשאי לקבל החלטות בנושאים אלו.**

הגדרנו שיתופי פעולה וחסויות

חלק מרכזי נוסף בתהליך מהפכת השקיפות הינו גיבוש מתווה סדור, שוויוני ושקוף של קולות קוראים, אשר נועד להסדיר את ההתקשרויות אותן מבצעת קק"ל, דוגמת שיתופי פעולה ומתן חסויות ומחקרים (לדוגמה, של אגף הייעור ושל המדען הראשי). אגף ההתקשרויות ביצע עבודת מטה מקיפה בשיתוף הלשכה המשפטית, ובעקבותיה אישר דירקטוריון קק"ל מתווה לבחינת שיתופי פעולה וחסויות המכיל, בין השאר, אמות מידה וקריטריונים להתקשרויות אלה.

חיזקנו את הפיקוח ואת הבקרה הכספית

כחלק מחיזוק המנהל התקין, הוסדר והודק נושא הפיקוח והבקרה על שיתופי פעולה וחסויות, לרבות פיקוח על יישומם תוך בחינת עמידה ביעדים ובתפוקות, הכללת סעיפים הנוגעים להגבלת תקורות והוצאות הנהלה בשיתופי פעולה ובחסויות, בקרה כספית כתנאי לתשלום התמורה בגין התקשרויות אלה, ועוד.

החשבים ומנהלי הכספים בקק"ל הוכפפו למנהל חטיבת כספים וכלכלה, וגויסו מנהלי כספים נוספים ליחידות. הוסדרו והוחמרו נוהלי האישור של מורשי החתימה.

האספה הכללית, עבודת הדירקטוריון, יעדי קק"ל והחלטות מדיניות

האספה הכללית

בהתאם לסעיפים 2 ו־3 לתקנון החברה, חברי הוועד הפועל הציוני ישמשו כחברי האספה הכללית של קק"ל. האספה מונה 186 חברים, והרכבה משקף את מפת הגופים השונים המרכיבים את הקונגרס הציוני בהתאם לתוצאות הבחירות האחרונות לקונגרס. כ־60% מחברי האספה הם נציגי יהדות התפוצות המתגוררים בחו"ל, ומרביתם נוהגים להצביע בישיבות אלה באמצעות ייפוי כוח (פרוקסי).

האספה הכללית קיבלה מספר החלטות הנוגעות אף הן למנהל תקין ולמשטר תאגידי בסטנדרטים גבוהים, כגון: תיקון תקנון החברה כך שיחייב מילוי שאלון ניגוד עניינים כתנאי למינוי אדם כדירקטור, וחובת פרסום הסדר ניגוד העניינים. כמו כן, החליטה האספה הכללית לתקן את תקנון החברה ולהוסיף סעיף לפיו "לא יהיה זכאי להיבחר או להתמנות כדירקטור או כנושא משרה מי שהורשע בעבירה, שלדעת היועץ המשפטי וועדת הביקורת של החברה מונעת מאותו אדם לכהן כדירקטור בחברה".

האספה הכללית אישרה בהחלטה היסטורית תיקון מקיף למטרות החברה המפורטות בתזכיר ההתאגדות. בהחלטה זו, התאימה למעשה האספה הכללית את מטרות החברה ועדכנה אותן לפעילותה של קק"ל ולחזון החברה לשנים הבאות. בתוך כך הוחלט להוסיף למטרות החברה מספר מטרות עיקריות:

- הכשרה ופיתוח של מקרקעי ישראל בכלל ושל ירושלים בפרט לצורך התיישבות, לרבות ייעורם, עיבודם וגאולתם מן השממה. כל זאת תוך שמירה על פיתוח בר־קיימא וקידום ערכי איכות הסביבה.
- פיתוח ההתיישבות בפריפריה הגאוגרפית והחברתית.
- חינוך ציוני בארץ ובתפוצות.
- קיום וחיזוק הקשר עם הקהילות בחו"ל וגיוס משאבים לגאולת הקרקע.

במהלך הכהונה הנוכחית התכנסה האספה הכללית ל־12 ישיבות.

האספה הכללית, זוג הפקות, ארכיון הצילומים של קק"ל

עבודת הדירקטוריון

דירקטוריון קק"ל מונה 37 חברים ומשקף, בדומה לאספה הכללית, את יחסי הכוחות בקונגרס הציוני העולמי. חברי הדירקטוריון מכהנים בהתנדבות מלאה, במלוא המרץ, על חשבון זמנם הפנוי למען הקרן הקימת לישראל, עתידה ופועלה.

בהתאם להוראות חוק החברות, דן הדירקטוריון בנושאי מדיניות כלליים של החברה, בהמלצות הוועדות השונות, באישור תקציב החברה, אישור מינוי חברים עד לאישורם באספה הכללית, אישור תקצוב מכספי הרזרבה של החברה, אישור פרויקטים לאומיים ומחוללי מפנה, ועוד.

בראש הדירקטוריון מכהן **היו"ר דניאל עטר**. במסגרת תפקידו הוא פועל לקידום מטרותיה של קק"ל ופעילותה למען הציבור במדינת ישראל ובקרב יהדות התפוצות. היו"ר מקיים פגישות עם גורמים רמי־דרג, ראשי ארגונים, משלחות תורמים, אישים בכירים וגורמי ממשל בארץ ובחו"ל, מקיים סיורים וביקורים בנגב, בגליל ובכל רחבי הארץ, משתתף בטקסים ומייצג את קק"ל באירועים רשמיים. סמכויותיו של היו"ר כוללות, בין היתר, קביעת סדרי היום של ישיבות הדירקטוריון וועדת ההנהלה, ניהול הישיבות ופיקוח ובקרה אחר יישום מדיניות הדירקטוריון.

בכהונה הנוכחית מתנדבים יו"ר עמית וחמישה סגני יו"ר. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, מלווה את עבודת הדירקטוריון היועץ המשפטי המיוחד, כבוד נשיא בית המשפט המחוזי בדימוס יוסף אלון – הסמכות המשפטית העליונה של החברה.

לראשונה, במהלך כהונה זו, הוסדרה עבודת הדירקטוריון בנוהל מפורט הכולל את אופן עבודת הדירקטוריון וועדותיו על כל המשתמע מכך. מזכירות החברה מלווה את עבודת הדירקטוריון ואמונה על הכנת ישיבות הדירקטוריון, עוסקת בגיבוש החומרים, בסדר היום ובהצעות ההחלטה לקראת הישיבות, וכן עורכת את הפרוטוקולים ומבצעת מעקב אחר יישום החלטות והנחיות הדירקטוריון.

בכהונה הנוכחית התקיימו 53 ישיבות דירקטוריון (נכון ליולי 2020) והתקבלו כ־250 החלטות.

ועדת ההנהלה

על פי סעיף 39א' בתקנות ההתאגדות של קק"ל, על הדירקטוריון להקים "ועדת הנהלה" אשר חבריה יהיו יו"ר הדירקטוריון (המכהן גם כיו"ר הוועדה), יו"ר עמית וסגנים.

בוועדת ההנהלה מכהנים יו"ר קק"ל, היו"ר העמית וחמשת סגני היו"ר. במסמך הסמכויות שאושר על ידי הדירקטוריון הנוכחי בתחילת שנת 2016 נקבע כי סמכויות ועדת ההנהלה הן להתוות ולנהל את פעילות החברה, לעצב את האסטרטגיה הערכית, הכלכלית והעסקית שלה, לקבל החלטות ביצועיות שיוצאו אל הפועל על ידי הדרג המקצועי ולעקוב אחר ביצוען. זאת במטרה לקדם וליישם את המדיניות הכללית של החברה כפי שהותוותה בהחלטות הדירקטוריון.

ועדת ההנהלה דנה ומחליטה בכל נושא פרטני או תחום אחר שלא נמצא בסמכות מפורשת שניתנה לאחת מוועדות הדירקטוריון האחרות.

ועדת ההנהלה מתכנסת על פי רוב אחת לשבוע. סדר היום של ישיבות ועדת ההנהלה נקבע על ידי יו"ר הדירקטוריון.

ועדת ההנהלה קיימה במהלך כהונתה 103 ישיבות (נכון ליולי 2020) וקיבלה כ־150 החלטות.

ועדות הדירקטוריון

על פי הוראות חוק החברות רשאי הדירקטוריון להקים ועדות לקידום ולביצוע עבודת הדירקטוריון. כמו כן, בהתאם להוראות החוק, ועדות הדירקטוריון הן ועדות ממליצות ללא סמכות החלטה, וזאת ככל שהדירקטוריון לא האציל עליהן מסמכויותיו באופן מפורש. בהתאם לאמור, כלל הוועדות בקק"ל למעט ועדת ההנהלה, ועדת החזר הוצאות וועדת הנהלים הן ועדות ממליצות בלבד. לצורך מתן תוקף להחלטות/המלצות הוועדות, יש להביאן לאישור ועדת ההנהלה ו/או הדירקטוריון, בהתאם לסמכות הנדרשת.

עם תחילת הכהונה מינה הדירקטוריון מספר ועדות אשר יאפשרו את עבודת הדירקטוריון ואת העמקת הדיונים בנושאים השונים.

ועדת משאבי אנוש ומינהל

יו"ר הוועדה – מר יאיר לוטשטיין

הוועדה מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות ופעילות המינהל ומשאבי האנוש בארגון. במהלך 5 השנים האחרונות חלו תהפוכות רבות בתחום זה, וועדת משאבי אנוש ומינהל ליוותה וסיקחה אחר יישום מדיניות הדירקטוריון בנושא. הוועדה קיימה שורה של דיונים בנושא התאמת המבנה הארגוני של החברה לפעילותה וסיקחה אחר יישום והטמעת המלצות חברת מטריקס בנושא. בנוסף, פעלה הוועדה כדי לגבש מדיניות ואסטרטגיה בכדי לקדם את השוויון המגדרי בקק"ל, ערכה מספר דיונים בנושא, והדירקטוריון אף אישר את המלצות הוועדה בנושא, אשר עוד רבה בו הדרך.

כמו כן, סיקחה הוועדה אחר יישום ההסכם הקיבוצי האחרון וערכה בקרה אודות הליכי הפרישה המנוהלת בחברה ואודות תוצאות הליכי הבוררות עליהם סוכם במסגרתו. בנוסף, ישבה על המדוכה וגיבשה המלצה לחיזוק והגברת רכש תוצרת כחול לבן בקק"ל.

ועדת איכות סביבה וקיימות

יו"ר הוועדה – הרב מאוריסיו בלטר

הוועדה מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות ופעילות פיתוח בר-קיימא ובנושאי איכות הסביבה.

במסגרת דיוניה במהלך חמש השנים האחרונות, קיימה הוועדה סדרת דיונים אודות אסטרטגיית קק"ל ופעילותה בתחומי איכות הסביבה וקיימות. עם כניסתו לתפקיד של המדען הראשי, החלה הוועדה אף ללוות את עבודתו, קבעה את היעדים והמטרות של הפעילות הסביבתית של קק"ל, קיימות ומחקרים, לרבות המחקרים בסמכות המדען הראשי, פרויקטים ומיזמים שונים בנושאי הסביבה והקיימות, שיתופי פעולה וכיו"ב.

ועדת גיוס משאבים

יו"ר הוועדה – סגן היו"ר, מר זאב נוימן

הוועדה מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות ופעילות הקק"ל בחו"ל. במסגרת פעילותה עסקה הוועדה במדיניות הקשר עם לשכות קק"ל בחו"ל ועם הקהילות היהודיות בתפוצות, זאת בעיקר בעיתות מאתגרות אלה. עוד דנה הוועדה בפתיחת פעילות קק"ל לקהלים, מדינות וקהילות, וזאת הן לצורך חיזוק הקשר והן לצורך הגברת גיוס המשאבים. כך, פועלת קק"ל להקמת לשכות ונציגיות במדינות חבר העמים לשעבר ומזרח אירופה (בעיקר לחיזוק הקשר עם הקהילות), ופועלת להרחיב את פעילותה במזרח הרחוק ובדרום אמריקה.

בנוסף, אישרה הוועדה את מדיניות המצ'ינג המותאם להגברת גיוס התרומות והמשאבים, וזאת במסגרת הקול הקורא לפרויקטים מותרמים.

ועדת חינוך

יו"ר הוועדה – שלמה דרעי

הוועדה מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות החינוך היהודי-ציוני של קק"ל בארץ ובתפוצות.

הוועדה גיבשה את המלצת החברה לשינוי מדיניות החינוך למיקוד פעילות החינוך של קק"ל בקרב החינוך הבלתי פורמלי. בהמשך לאישור המלצה זו על ידי הדירקטוריון, קיימה הוועדה ישיבות רבות אודות אופן יישום ההחלטה ופיקחה אחר קיומה.

בנוסף, על פי החלטות הוועדה השונות פתחה קק"ל את פעילות החינוך לקהלים נוספים, לרבות אוכלוסיות שעד כה לא נטלו חלק בפעילויות אלה, החלה לקיים פעילות מעו"ף בשכונות בעלות נתונים סוציו-אקונומיים נמוכים, הגם שאלה אינן שוכנות בישובים העונים להגדרת פריפריה חברתית או גאוגרפית.

כמו כן, עסקה הוועדה בהליכי התייעלות של מרכזי השדה ויער של קק"ל, להגברת הפעילות המרכזים ושיווקם לשותפיה של קק"ל, גופי חינוך ולקהל הרחב; בהקמת בתי קק"ל למצויינות ופעילותיהם; בהגדלת היקפי הפעילות והתקציב של היחידה והפיכתה מאגף לחטיבה; בשיתופי הפעולה החינוכיים האסטרטגיים ובמבנה חטיבת החינוך והקהילה.

ועדת כספים

יו"ר הוועדה – מר ארנן פלמן

סמכות ועדת הכספים היא לדון ולהמליץ בכל הנוגע למדיניות הכספית והכלכלית של קק"ל.

ועדת הכספים של קק"ל דנה במהלך כהונה זו בשורה ארוכה של נושאים וגיבשה המלצות בנושאים שונים אשר הובאו לאישור הדירקטוריון, בין היתר בנושא מדיניות ניהול יתרותיה הכספיות של החברה ואישור תקצוב פרוייקטים והשקעות מהיתרות הכספיות; דיונים אודות מצבה הכספי של החברה; אישור הסטות תקציביות; גיבוש המלצה לאסיפה הכללית לאישור דוחותיה הכספיים של החברה ומינוי רו"ח מבקר.

כמו כן, מתוקף סמכותה ותפקידה עסקה הוועדה בגיבוש ואישור התקציביים השנתיים של החברה, וזאת אף במהלך השנים האחרונות במהלכן ננקוט צעדי התייעלות מקיפים בחברה.

בנוסף, במהלך חמש השנים האחרונות, דנה ועדת הכספים בתקצוב פרויקטים והשקעות שונות שביצעה קק"ל במהלך הכהונה הנוכחית.

יצוין, כי תחת הוועדה פועלות שתי ועדות משנה: ועדת השקעות אשר מגבשת המלצות באשר להשקעות המניבות של קק"ל ואשר מפקחת אחר ניהול תיקי ההשקעה של החברה; וועדת מאזן הדנה בדוחותיה השנתיים והחצי-שנתיים של החברה ומגבשת את המלצתה לוועדת הכספים.

ועדת מפ"ק

יו"ר הוועדה – מר אורי יהודה אריאל הכהן

הוועדה מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות, רגולציה ופעילות פיתוח והכשרת הקרקע.

במסגרת הכהונה הנוכחית דנה הוועדה בפעילות מפ"ק ובתקציבה, פיקחה אחר תכניות העבודה ויישומן, ובתוך כך אחר פעולות הניעה וקיומם של שטחי נטיעה, ניהול היער, חידושו, דילול היער והכנת הכוחות והיערות לקראת עונות השריפות, גיבוש המלצה לעניין אסטרטגיית מפעלי המים של קק"ל (מאגרי מים, ביו פילטר וכד'), בקרה ופיקוח אחר פעילות השוטפת של מפ"ק, לרבות ביצוע הכשרות הקרקע חקלאיות ושיכוניות, פרויקטים וכיו"ב.

כמו כן, הוועדה פיקחה אחר הפרויקטים שביצעה מפ"ק במרוצת השנים, לרבות פרויקטים מחוללי מפנה דוגמת מרכז המבקרים באגמון החולה, והפרויקטים הלאומיים עם ממשלת ישראל, עובר בפרויקטים ברשויות מוניציפליות וכלה בפרויקטים בתחומי היער ותמיכה במרכזי המחקר ופיתוח החקלאיים.

בנוסף, דנה הוועדה בשינויים המבניים במפ"ק, וזאת בהמשך להחלטת הדירקטוריון, ובהליכי ההתייעלות והקיצוצים שהוחלו בקק"ל.

ועדת מקרקעין

יו"ר הוועדה – גב' קרן אופק

הוועדה מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות ופעילות הקרקעות של הקק"ל. הוועדה דנה בנושא מדיניות המקרקעין של החברה, לרבות מדיניות החליפין של החברה, תקציבי היחידות הרלוונטיות ותכניות העבודה שלהן, ביחסי קק"ל ורמ"י והממשקים ביניהם, והפיקוח אחר העסקאות הנעשות במקרקעי קק"ל.

ועדת תקשורת וקשרי ציבור

יו"ר הוועדה – מר יוסי קטריבס

הוועדות מוסמכת לדון ולהמליץ בנושאי מדיניות ופעילות ההסברה, התקשורת ויחסי הציבור של קק"ל. במהלך הכהונה הנוכחית, דנה הוועדה באסטרטגיה ההסברתית-תקשורתית של החברה, בתקציבי התקשורת וקשרי הציבור של קק"ל, ופיקחה וביקרה את יישום המדיניות.

במהלך הכהונה הנוכחית החליט הדירקטוריון על הקמת ועדות נוספות לצורך שיפור וייעול עבודתו ו/או לצורך בחינה והעמקה בנושאים נוספים, כמו גם על הקמתן של ועדות אד־הוק.

החלטות עיקריות של הדירקטוריון 2020-2015

בכהונה הנוכחית מיקדה קק"ל את פעולותיה בחיזוק הנגב והגליל, ירושלים והפריפריה החברתית

מתחילת כהונתו הניף הדירקטוריון את אחד הדגלים המרכזיים בפעילותה של קק"ל: מיקוד וריכוז המאמץ בנגב, בגליל ובפריפריה החברתית. מטרות אלה באו לידי ביטוי בשורה ארוכה של החלטות דירקטוריון ובפעולות שננקטו, לרבות מתן עדיפות לנגב, לגליל ולפריפריה החברתית במסגרת קולות קוראים לפרויקטים שאישר הדירקטוריון, באישורי הכשרות הקרקע, בקביעת קריטריונים שונים להליכים מכרזיים ותחרותיים ועוד. למשל, במסגרת החלטת הדירקטוריון לחיזוק תוצרת "כחול לבן" ניתן תיעדוף יתר לתוצרת ישראלית מיישובי קו העימות בצפון הארץ ובעוטף עזה. **החלטה זו מקבלת ביטוי ביתר שאת בהחלטת הדירקטוריון על תוכנית 'ישראל 2040'**.

נוסף על כך, כדי לקבע ולעגן החלטות אלה במסמכי היסוד של החברה, תוקנו מטרות החברה בתזכיר ההתאגדות שלה. תיקון זה נועד להתאים את מטרות החברה לפעילותה ולחזונה, ובמסגרתו נוספו סעיפים ספציפיים בדבר חיזוק הפריפריה וירושלים, כדלקמן:

"לעסוק בהכשרה ובפיתוח מקרקעי ישראל בכלל וירושלים בפרט לצורך התיישבותם, לרבות ייעורם, עיבודם וגאולתם מן השממה, והכול תוך שמירה על פיתוח בר־קיימא, קידום ערכי איכות הסביבה ומניעת זיהומים ומפגעים סביבתיים ובריאותיים; לעסוק בפיתוח ההתיישבות בפריפריה (לרבות הפריפריה החברתית)".

תיקון זה אושר על ידי האספה הכללית של קק"ל והדירקטוריון.

חזון 'ישראל 2040': 1.5 מיליון ישראלים בגליל ובנגב

כבר בישיבת ועדת ההנהלה הראשונה הותווה כיוון הפעולה של קק"ל באמצעות שלושה דגלים: חיזוק הנגב והגליל, פעילות בקרב החינוך הבלתי פורמלי וחיזוק הדגל הירוק והכחול של קק"ל. הדירקטוריון וועדת ההנהלה הכירו בצורך לגבש את חזון קק"ל, אשר יתווה את כיוון פעילותו של הארגון לשנים הבאות וישמש מצפן עבור הדירקטוריון והדרג המקצועי.

ב־31 בדצמבר 2018, בסיום עבודה מקיפה שבוצעה על ידי שורת גורמי מקצוע ויועצים, הוצגו לראשונה הרעיון, המטרות והיעדים של 'ישראל 2040' כחזון הארגון לשנים הבאות. במסגרת זו הוצגה מטרת העל: הנעת מיליון תושבים לנגב וחצי מיליון תושבים לגליל, במטרה לחזק את חוסנה הכלכלי, החברתי, הלאומי והבטחוני של מדינת ישראל. האמצעי המרכזי להשגת המטרה הוא גיוס עולם ההייטק והרחבת פעילותו בגליל ובנגב. הודגש כי תפקידה של קק"ל הוא להיות גורם מאיץ ומתכלל, המגייס שותפים ובראשם ממשלת ישראל, וכן משקיעים מהעולם היהודי בתפוצות. חזון זה אושר על ידי הדירקטוריון באותה ישיבה.

ב־12 בפברואר 2019 אישר הדירקטוריון את תוכנית העבודה לשנת 2019 ותקצב אותה בסך של 50 מיליון שקל. ב־2 בדצמבר 2019 אישר הדירקטוריון את תקצוב המשך התוכנית בכ־150 מיליון שקל נוספים. ב־3 בפברואר 2020 תקצב הדירקטוריון 60 מיליון שקל (מתוך אותם 150 מיליון) עבור תוכנית העבודה לשנת 2020, שבה אושרו הקמת שני מרכזי חדשנות – אחד בגליל ואחד בנגב, לצד גיבוש מנגנון גיוס והשמה עבור המתיישבים בנגב ובגליל, תכנון אזורי תעשייה וקידום תכנון הרחבת אזור התעסוקה בבר־לב, תכנון מרכזי תעסוקה, קידום תוכניות אקדמיות ומאיצים.

בתי קק"ל למצוינות: מקצועות המחר לנוער

דירקטוריון קק"ל וועדותיו קיבלו מספר החלטות שבסופן אושרה הקמתם של עשרה בתי קק"ל: שישה בגליל וארבעה בנגב, בעלות הקמה של למעלה מ־100 מיליון שקל ועלות תפעול שנתית בסך 3 מיליון שקל לכל בית.

בתי קק"ל הם נדבך נוסף בחזון 'ישראל 2040' לחיזוק הגליל והנגב. הם מהווים חוליה חשובה בשרשרת חיזוק האוכלוסייה והתערותה בערים וביישובי הגליל והנגב החל מגיל בית הספר, דרך השירות הצבאי והאקדמיה ועד להשמה בתעסוקה בנגב או בגליל.

דירקטוריון קק"ל ערך ביקור בבית קק"ל למצוינות בנוף הגליל ב־22 ביולי 2020, התרשם מהבית, מפעולותיו ומהתלמידים הלומדים ופועלים בו וראה כיצד חזון הופך למציאות.

בית קק"ל נוף הגליל. עלייה באחוזי הזכאות לבגרות | צילום: מיכאל חורי, ארכיון הצילומים של קק"ל

החלת ביקורת מבקר המדינה: גיבשנו מתווה

על פי הוראות החוק, קק"ל אינה עונה להגדרה של גוף מבוקר. עם זאת, החוק כולל סעיף המאפשר לגוף להחיל על עצמו באופן וולונטרי את ביקורת המדינה במסגרת הסכם עם ממשלת ישראל. במסגרת תהליכי החלת שקיפות מלאה וחשיבות המנהל התקין, נבחנה על ידי ועדת ההנהלה והדירקטוריון האפשרות להחיל באופן וולונטרי את ביקורת מבקר המדינה על קק"ל. ועדת ההנהלה והדירקטוריון קיימו דיונים על אודות החלת ביקורת מטעם משרד מבקר המדינה על קק"ל, היקפה ואופן ביצועה. בתום הדיונים גובש מתווה להסכם החלת הביקורת שהועבר גם ללשכות קק"ל בחו"ל ואושר על ידן. בהמשך להחלטות הדירקטוריון פעלו גורמי המקצוע בקק"ל מול נציג מזכיר הממשלה, וגיבשו נוסח אשר הוסכם גם על מבקר המדינה ונציגי היועץ המשפטי לממשלה. ב־10 באוקטובר 2016 הובא הסכם זה לאישור הדירקטוריון, ואושר על ידי רוב החברים.

עת הובא ההסכם לאישור הממשלה על מנת שתסמיך את אחד השרים לחתום עליו, הביעו מספר שרים את הסתייגותם. הוחלט על הקמת ועדת שרים אשר תבחן את החלת ביקורת המדינה ואת ההסכם המוצע. יו"ר הדירקטוריון פנה בכתב לוועדה זו וביקש שתזמנו בפניה, כדי שיוכל לשטוח את עמדת קק"ל להחלת הביקורת ואת היתרונות והתועלות שבביקורת זו. יצוין כי עד למועד זה טרם הופיע היו"ר בפני הוועדה, וזו טרם קיבלה את החלטתה.

החלטת מדיניות בחינוך: חיזקנו את החינוך הבלתי פורמלי

הדירקטוריון וההנהלה חרטו על דגלם את פעילות חטיבת החינוך ופעילות החינוך הציוני בארץ ובתפוצות, תוך התמקדות בחינוך הבלתי פורמלי. החלטה זו באה לידי ביטוי בשורה של החלטות וצעדים מטעם הדירקטוריון וההנהלה:

- ב־2 במאי 2016 החליט הדירקטוריון כי בעניין מדיניות החינוך של קק"ל, לפיה לאחר דיון מעמיק וליבון הנושא ע"י חברי הוועדה, **ממליצה הוועדה להתמקד בחינוך הציוני בארץ ובתפוצות במסגרת החינוך הבלתי פורמלי,** כך שרובה הגדול של הפעילות החינוכית בקק"ל תתקיים **ותתמקד במסגרת הבלתי פורמלית עם דגש ועדיפות לפריפריה החברתית, לגליל ולנגב.** יחד עם זאת, מספר מצומצם של פעולות חינוכיות ימשיך להתקיים בחינוך הפורמלי, כגון: נטיעות ט"ו בשבט, מסעות משמעותיים במרכזי השדה וחידון קק"ל.
- על פי החלטת ועדת החינוך, נחתמו שורה של שיתופי פעולה אסטרטגיים בין קק"ל לארגוני הגג של גופי החינוך הבלתי פורמלי – מועצת תנועות הנוער, מועצת ארגוני הנוער ומועצת המכינות הקדם צבאיות.
- על פי החלטת ועדת החינוך תורחב פעילותן של מעוף ואצי"ל, תחל פעילות בשכונות מצוקה בתוך הערים, שיתוף מגזרים חדשים בתוכניות אלה וכדומה.
- תקציב החטיבה הוכפל ואף יותר מכך במהלך הכהונה – מ־43 מיליון שקל בתקציב המאושר לשנת 2015, ועד 111.8 מיליון שקל בשנים 2018 ו־2019, ו־97.5 מיליון שקל בשנת 2020.
- עד תחילת הכהונה הנוכחית טופל נושא החינוך בקק"ל על ידי יחידה ברמת האגף. כבר בתחילת הכהונה הוחלט על הרחבת היחידה וחיזוקה והיא שודרגה לחטיבה. בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ב־23 בדצמבר 2015 נקבע כי "לבקשת יו"ר ועדת החינוך, סגן היו"ר שלמה דרעי ולאור קביעת החינוך בראש סדר העדיפויות של יעדי קק"ל, החליט הדירקטוריון כי אגף החינוך יוגדר במבנה הארגוני כחטיבת חינוך".

חנוכתו מחדש של מרכז השדה שוני | צילום: דנה פרידלנדר, ארכיון הצילומים של קק"ל

בנייני האומה: חיזקנו את ירושלים

בהתאם להחלטות ממשלת ישראל לפיתוח הכניסה לעיר הבירה, החליטה קק"ל על שורה של פעולות, בכללן חילופי קרקעות בין קק"ל ל'הימנותא' ורכישת חלקה של הסוכנות היהודית בחברה. בסופו של התהליך קק"ל תחזיק ב־74% ממניות חברת בנייני האומה, שעל קרקעותיה עתיד לקום פרויקט עצום ממדים בהיקף של 400,000 מ"ר הכולל בתי מלון, בתי מסחר ומשרדים וכן מרכז קונגרסים מהגדולים באזור. אישור פרויקט דגל זה, שמדינת ישראל ועיריית ירושלים רואות בו שער כניסה לעיר ומיזם בעל פוטנציאל תרומה וקידום אדירים לירושלים, מייצג את אחת ההחלטות החשובות והמשמעותיות שקיבל דירקטוריון קק"ל בכהונה זו ובכלל.

מעבר לחשיבותו הלאומית של פרויקט דגל זה, יש בהחלטה זו כדי להעצים את מקורות ההכנסה העצמאיים של קק"ל ולחזק את חוסנה הכלכלי לשנים הבאות.

מרכז המבקרים אגמון החולה. פרויקט דגל | צילום: איל תגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

אגמון החולה: חוללנו שינוי בצפון

אגמון קק"ל החולה, על מרכז המבקרים שבו הוא אחד מאתרי הדגל של קק"ל ופרויקט ראשון במעלה בחשיבותו. כבר בתחילת הכהונה הנוכחית התקיים דיון על מהות האגמון והפוטנציאל האדיר הגלום בו עבור כל האזור, היישובים והמועצות הסובבים אותו. בהתאם לכך, קיבלה ועדת ההנהלה את ההחלטה הבאה:

"ועדת ההנהלה מכריזה על פרויקט אגמון קק"ל החולה כפרויקט דגל ראשון במעלה מבחינת קק"ל, המהווה פרויקט מחולל שינוי באזור הצפון ועוגן כלכלי מרכזי לפריפריית הצפון. ועדת ההנהלה רואה בפרויקט זה כר פורה ליצירת פרויקטים נוספים ושיתופי פעולה עתידיים, מנוע כלכלי ומוקד משיכה והשקעה עבור פרויקטים תיירותיים, חינוכיים ומחקריים ומוקד לשיתוף פעולה בין קק"ל לבין רשויות מקומיות באזור ובינן לבין עצמן".

בהמשך לאמור, קיימו גורמי המקצוע עבודת מטה מקיפה לשיפור ולשדרוג כלל מתחם האגמון, לרבות מרכז המבקרים. דירקטוריון קק"ל דן בפרויקט על שלביו ורבדיו השונים, וב־11 בספטמבר 2017 אישר את הפרויקט ואת ביצועו בעלות של 127 מיליון שקל.

מרכז המבקרים, גולת הכותרת של האגמון, הוקם בסיוע JNF קנדה וקרוי על שמו של נשיא קנדה לשעבר, סטיבן הרפר.

החלטות על יעד לאומי

במהלך כהונתו הכיר הדירקטוריון באזור גאוגרפי או ברשות כאזורים מועדפים או יעד לאומי לחיזוק ולסיוע של קק"ל. במהלך הכהונה האחרונה התקבלו שורה של החלטות מעין אלה, בראשן סיוע לעוטף עזה נוכח המצב הביטחוני.

סייענו לעוטף עזה: מענק של 105 מיליון שקל

במסגרת סיור וישיבה רבת משתתפים שקיים הדירקטוריון בעוטף עזה ב־8 באוקטובר 2018, ובעקבות המצב הביטחוני, אישר דירקטוריון קק"ל בראשות היו"ר דניאל עטר סיוע מקיף לעוטף עזה בסכום כולל של 105 מיליון שקל במהלך 2019-2020. הסיוע בא לידי ביטוי בשורה של פרויקטים – הכשרות שיכוניות, שבילי אופניים, סלילת דרכים ביטחוניות, פיתוח יערות, הקמת גני קק"ל והקמת בית קק"ל למצוינות בשדרות, וכן פעילויות חינוכיות, הפגתיות ומשפחתיות לתושבים.

במסגרת החלטה זו הכיר הדירקטוריון גם ביישובים הנמצאים במרחק של למעלה משבעה ק"מ מרצועת עזה כיישובי העוטף, זאת בהתאם למציאות של הרחבת טווח הירי.

נוף הגליל וקרית מלאכי: פרויקטים לאומיים

דירקטוריון קק"ל הכריז על נוף הגליל ועל קרית מלאכי כ"פרויקטים לאומיים", והחליט כי קק"ל "תפעל לחיזוק הערים יחד עם גורמי העירייה, תסייע ותשקיע בפיתוחן ובחיזוקן תוך גיוס ורתימת גורמים שונים ומשרדי ממשלה לחיזוק ולפיתוח הערים".

כפועל יוצא הוחלט על הקמת בתי קק"ל למצוינות בערים אלה, והן נכללות ברשימות הערים שבהן מקיימת חטיבת החינוך פעילות חינוכית ופעילויות נוספות.

מי עמי: מכשירים את הקרקע

בתום סיור שקיימה הנהלת החברה ביישוב מי עמי, במהלכו נחשפה למציאות הקשה והמורכבת של היישוב, אישר הדירקטוריון הכשרת קרקע ביישוב בהשקעה של 12.5 מיליון שקל.

מובלעת צופר: מסייעים לחקלאים

נוכח החזרת הקרקעות החקלאיות לריבונות ירדן בהתאם להסכם השלום שנחתם עימה בשנת 1994, ובעטיה של הפגיעה האנושה בחקלאי היישוב צופר, החליט הדירקטוריון לסייע בידי החקלאים ואישר הכשרת קרקע לחקלאות עבור תושבי היישוב בהשקעה של 10-15 מיליון שקל.

חידשנו את רכישות הקרקע

לאחר שנים רבות של קיפאון ברכישת קרקעות על ידי קק"ל באמצעות 'הימנותא', חידש הדירקטוריון בכהונה הנוכחית את רכישת הקרקעות ואת ביצוע עסקאות החילופין. בהתאם, תקצב הדירקטוריון את פרויקט הרכישות בסכום חסר תקדים של 375 מיליון שקל.

עדכנו את מטרות קק"ל

הדירקטוריון ערך התאמות לתזכיר קק"ל בשל הפיכתה לחברה לתועלת הציבור

במהלך שנת 2017 נערכה עבודת מטה מקיפה לצורך עדכון תזכיר החברה והתאמתו לעידן המנהל התקין הנדרש מחברה לתועלת הציבור. עודכנו מטרות התזכיר תוך התאמתן לפעילותה העדכנית של החברה, ובתוך כך עודכן תזכיר החברה לעשייה העכשווית של קק"ל בראייה עתידית. בהתאם לאמור הובאו נוסחים מתוקנים של תזכיר ותקנון לאישור האספה הכללית, וזו אישרה את המסמכים בחודש יוני 2016.

בהתאם לדיני החל"ץ הועבר הנוסח המאושר לרשם ההקדשות, אשר מצא כי חלק מהתיקונים והמטרות שנוספו או הורחבו רחוקים מהמטרות המקוריות – ולא אישר את הנוסח המתוקן.

ב־16 בספטמבר 2018 אישרה האספה הכללית פעם נוספת את תיקון מטרות החברה, זאת לאחר שנוסח התיקון אושר מראש על ידי הרשם. יצוין כי מעבר לאישור זה קיימה קק"ל דין ודברים עם הרשם לגבי נוסח שינוי המטרות, השיבה לשאלות הרשם ועמדה על דוגמאות לפעילות קודמת של קק"ל ביחס למטרות חדשות לכאורה, או כאלה שהורחבו. תיקון מטרות אלה אושר על ידי רשם ההקדשות ונרשם על ידי רשם החברות.

במסגרת הנוסח החדש עודכנו המטרות, הורחבו לפעולות נוספות אותן מקיימת החברה מזה שנים לרבות פעולות הייעור, החינוך, קידום איכות הסביבה וההתיישבות. כמו כן, הושם דגש על פיתוחה של ירושלים וההתיישבות בה.

להלן הנוסח העדכני של מטרותיה העיקריות של החברה:

"א. (1) לקנות, לרכוש בחכירה או בחליפין, לקבל בחכירה או באופן אחר קרקעות, יערות, זכויות חזקה ושעבודי הנאה וכל זכויות כיוצא באלו, וכן נכסי דלא ניידי מכל סוג אחר, בתחום שנקבע (והוא כולל, לפי מובנו בתזכיר זה, את מדינת ישראל בכל שטח הנתון לשיפוטה של ממשלת ישראל) או בכל חלק ממנו, לשם יישוב יהודים על הקרקעות והנכסים האמורים;

(2) לעסוק בהכשרה ובפיתוח מקרקעי ישראל בכלל וירושלים בפרט לצורך התיישבותם, לרבות ייעורם, עיבודם וגאולתם מן השממה, והכול תוך שמירה על פיתוח בר־קיימא, קידום ערכי איכות הסביבה ומניעת זיהומים ומפגעים סביבתיים ובריאותיים;

(3) לעסוק בפיתוח ההתיישבות בפריפריה (לרבות הפריפריה החברתית);

(4) לעסוק בחינוך ציוני-ישראלי ובהסברה בארץ ובגולה;

(5) לעמוד בקשר עם העם היהודי בגולה ולקבל תרומות מתורמים (לרבות מצווים) בארץ בגולה, המיועדות לגאולת קרקעות בישראל מן השממה, להכשרתן, לפיתוחן, ולכל יתר מטרות החברה.

כמו כן, במסגרת תיקון זה תוקנו מספר מטרות משנה בתזכיר.

החלטות לחיזוק
הממשל התאגידי והשקיפות

הגברת השקיפות בקק"ל

מראשית הכהונה הנוכחית החליט הדירקטוריון כי קק"ל תפעל בשקיפות מלאה ותשאף לפעול על פי סטנדרטים מחמירים ביותר התואמים את היותה חברה לתועלת הציבור מבחינת ממשל תקין ומשטר תאגידי ראוי.

בהתאם לכך, כבר בישיבת הדירקטוריון השנייה בתקופת הכהונה הנוכחית, שהתקיימה ב־23 בדצמבר 2015, החליט הדירקטוריון על החלת שקיפות מלאה על קק"ל, ובתוך כך פרסום הפרוטוקולים באתר החברה, פירוט ספר התקציב ופרסומו.

(1) "קק"ל תפעל בשקיפות מלאה. תמצית הדיונים וההחלטות המדיניות יפורסמו במתווה מסודר באתר האינטרנט של קק"ל, למעט נושאים שיוחלט כי אינם עניין לשיתוף הציבור, כגון: צנעת הפרט, תורמים, עסקאות מקרקעין וכדומה.

(2) דירקטוריון קק"ל, ועדותיו וועדת ההנהלה יפעלו על פי פורמט פרוטוקול אחיד.

(3) יונהג פורמט פרוטוקול דומה לישיבות הדרג הביצועי בקק"ל, ויוטמע נוהל נלווה לעריכה ולאישור פרוטוקולים אלה.

(4) החל מתקציב שנת 2016 יוצגו נתוני עלויות השכר של היחידות השונות בקק"ל במסגרת ספר התקציב.

(5) נוהל בניית התקציב יותאם ויעודכן באופן שייתן מענה, בהתייחס להערות הביקורת של מבקר המוסדות הלאומיים ומבקר המדינה, בדגש על: תהליך מובנה, סדור ומתועד של קביעת מסגרת התקציב וספר התקציב; חובת דיווח ועדכון תקופתיים על עמידה ביעדי התקציב וביצועו; מעבר לתקציב רב-שנתי של פרויקטים והוצאות מתמשכות; שיקוף מלוא ההוצאות הצפויות במהלך השנה בספר התקציב והתאמת המערכות הממוחשבות בקק"ל לעקרונות הנ"ל".

חיזוק שומרי הסף בחברה

לצורך עמידה בסטנדרטים המחמירים שקבעה לעצמה קק"ל, החליטו חברי הדירקטוריון וועדת ההנהלה על מינוי שומרי סף מהשורה הראשונה, בעלי שיעור קומה וניסיון, ובהתאם לכך קיבלו את ההחלטות הבאות:

(1) הדירקטוריון מינה את כבוד נשיא בית המשפט המחוזי בבאר שבע (בדימוס), יוסף אלון, אשר כיהן כ"מינוי בפועל" במשך שנה כשופט בבית המשפט העליון, לתפקיד היועץ המשפטי המיוחד לדירקטוריון המהווה האינסטנציה המשפטית העליונה של החברה. בהתאם לכך, עוסק כבוד הנשיא אלון בנושאים משפטיים מהותיים ומשמעותיים ביותר, דוגמת סוגיית אדמות הפטריארכיה היוונית, סוגיות הנוגעות לפעילות הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון, סמכויות הארגונים השונים, שיפור הליכי המשטר התאגידי וכיוצא באלו.

(2) הדירקטוריון מינה מבקר פנים בעל ניסיון ורקע עשיר של כ־30 שנות עבודה במשרד מבקר המדינה, וחיזק את לשכת מבקר הפנים עד כדי הכפלת מספר עובדי הביקורת בלשכה.

(3) הדירקטוריון מינה את עו"ד נדב עשהאל לתפקיד היועץ המשפטי של החברה. הלשכה המשפטית חוזקה ועובתה, ומונו רפרנטים מטעם הלשכה המשפטית לכלל היחידות.

שיפור הליכי בקרה כספית וניהול הכספים והתקציב של קק"ל

לצד זאת, ולצורך שיפור הליכי הבקרה בחברה, החליטו חברי הדירקטוריון וועדת ההנהלה על רפורמות בהליכים התקציביים והכספיים בחברה, לרבות הפרדת תקציבה השוטף של החברה מתקציב הפיתוח (תב"ר), הפרדה בין ניהול תקציבי לרישום תקציבי, שריון רב-שנתי של תקציבים, הכפפת חשבי היחידות מבחינה מנהלית ומקצועית למנהל חטיבת הכספים, שדרוג המערכות הכספיות, המחשוביות וכיוצא באלו.

הסדרת הליכי ההתקשרות השונים – חסויות, שיתופי פעולה ותמיכות

במסגרת דיוני אישור תקציב 2016 החליט הדירקטוריון להקים ועדת דירקטוריון אשר תבחן את נושא מדיניות מתן החסויות, שיתופי הפעולה והתמיכות של הארגון. בתום עבודת מטה מקצועית ומקיפה, ולאחר מספר דיונים בנושא שקיימו חברי ועדת הדירקטוריון הייעודית והדירקטוריון, אושר מתווה המבוסס על חוק חובת המכרזים ותקנותיו. המתווה מגדיר את סוגי התקשרויות אלה ומסדיר את הליכי אישורם ובחינתם כך שיהיו שוויוניים, שקופים וברורים.

הסדרת נושא ניגודי העניינים בחברה

עם תחילת הכהונה הנוכחית, כחלק מתיקון הליקויים ועמידה בסטנדרטים מחמירים ביותר, הציבו חברי האספה הכללית ודירקטוריון קק"ל סטנדרט מחמיר ביותר בכל הנוגע לנושא ניגודי העניינים בחברה.

בהתאם לאמור, בוצע תיקון בתקנון החברה המחייב כי בטרם ימונה דירקטוריון או כל נושא משרה אחר, עליו למלא שאלון ניגוד עניינים מקיף ומפורט. כלל נושאי המשרה בחברה מחויבים בחתימה על הסדר ניגוד עניינים ומצווים לדווח באופן מיידי ליועץ המשפטי של החברה על כל מצב העלול ליצור ניגוד עניינים ולהישמע להנחיותיו. כמו כן, באופן חסר תקדים, מפורסמים באתר החברה הסדרי ניגוד העניינים של כלל חברי הדירקטוריון ונושאי המשרה.

בנוסף, הרחיבה קק"ל את מנעד העובדים המחויבים למלא שאלון ניגוד עניינים, וכללה בו את החברים בוועדות המכרזים, הקצאות משאבים וועדות אחרות.

מעבר להליכי קולות קוראים

לראשונה מאז היווסדה החליט הדירקטוריון כי כלל הפרויקטים המבוצעים על ידי קק"ל ברשויות המקומיות יאושרו ויבוצעו באמצעות הליכי קול קורא. מדובר באחד מהצעדים העיקריים לשיפור המנהל התקין בחברה ואחד מתיקוני הליקויים המשמעותיים ביותר.

לאחר סדרת דיונים בוועדת ההנהלה ובדירקטוריון, יצאה קק"ל בהליך שיתוף ציבור באמצעות RFI ובו קראה לכל גורם רלוונטי להביע את עמדתו באשר לסוגי פרויקטים אותם אמורה קק"ל לקדם בעת זו. בתוך כך נותחו כלל ההצעות, ובינואר 2017 פורסמו לראשונה שלושה קולות קוראים לשלושה סוגי מיזמים בהיקף כולל של 70 מיליון שקל.

בהתאמה, גובש נוהל עבור אותם קולות קוראים והוקמה ועדה על טהרת גורמי המקצוע, אשר דנה בכל ההצעות שהוגשו במסגרת הקולות הקוראים.

עודדנו רכישת תוצרת כחול־לבן

בחודש מאי 2019, בהמשך להחלטות ממשלת ישראל קבע הדירקטוריון כי תינתן עדיפות לרכש תוצרת כחול לבן. עדיפות יתרה תינתן לרכש תוצרת יישובי קו עימות בצפון הארץ ובעוטף עזה. החלטה זו מיושמת הלכה למעשה, והוטמעה בנוהלי קק"ל ובעבודת ועדת המכרזים. בעקבות משבר הקורונה הנחה המנכ"ל ליישם החלטה זו ביתר שאת, נוכח המצב אליו נקלעו עסקים רבים ומצב המשק.

אישור ההסכם הקיבוצי 2018

בתום משא ומתן ממושך, גיבשו חברי הנהלת קק"ל וארגון העובדים הסכם קיבוצי עדכני. גולת הכותרת של ההסכם היא מענה לעובדים מהאוכלוסייה המוחלשת ודאגה לפנסיית מינימום בסך 6,000 שקל. ההסכם אפשר גמישות ניהולית להנהלת החברה ותרם לחיזוק שיתוף הפעולה בין ההנהלה לארגון העובדים. דירקטוריון החברה אישר את ההסכם ב־25 בדצמבר 2018.

בחודש אפריל 2020, בעקבות משבר הקורונה אישר הדירקטוריון תוספת להסכם הקיבוצי והאריך את תוקפו לסוף שנת 2021, אך עם זאת נאלץ לקבל החלטות על קיצוצי כוח אדם ורכיבי תקציב נוספים.

החתימה על ההסכם הקיבוצי | צילום: רפי בן חקון, ארכיון הצילומים של קק"ל

ערכנו שינוי במבנה הארגוני – עבודת חברת "מטריקס"

עם תחילת הכהונה הנוכחית הובן כי קיים צורך דחוף בעדכון ובשינוי המבנה הארגוני בחברה, ויש להתאימו לפעילותה, מטרותיה ויעדיה ולהיקפי הפעילות הנוכחיים. מדובר בתהליך מורכב והכרחי שלא בוצע בקק"ל מזה שנים רבות, וחשיבותו הייתה ראשונה במעלה.

בהתאם לאמור ובהובלת הנהלת קק"ל, הוגדר והותאם המבנה הארגוני של החברה בסיוע יועצים חיצוניים. המלצות ראשוניות אושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ב־8 בדצמבר 2016.

ב־12 בפברואר 2019 אישר הדירקטוריון שינויים באותה תוכנית והסמיך את המנכ"ל לפעול להשלמה, לקידום וליישום המבנה הארגוני בהתאם לעקרונות ולמתווה שהוצגו ואושרו על ידי הדירקטוריון.

בתוך כך אף הוחלט כי קק"ל תנקוט בכלים הנתונים בידי ההנהלה בהתאם לדין ולהסכמים הקיבוציים, דוגמת פרישה מנוהלת לצורך ייעול כוח האדם בחברה. החלטה זו גוברת על כל החלטה קודמת בנושא.

פעלנו להסדרת שכר הבכירים בחברה

לראשונה מזה שנים רבות נערכה בחינה מקצועית מקיפה של שכר הבכירים בקק"ל. זאת על מנת להסדירו, לקבוע פירמידה ברורה של דרגות שכר לבכירים, לצמצם את מספרם וליצור אחידות והסדרה של הנושא. הדירקטוריון החליט להקים ועדה אשר דנה בסוגייה, ובתום עבודתה הגישה את המלצותיה לדירקטוריון החברה ולוועדת הביקורת. אלו אישרו את המתווה שגובש ואת גזירת השכר לכל אותם בכירים העומדים בראש הפירמידה של החברה.

תהליכי התייעלות בקק"ל:
כספים, התקשרויות ותוכניות עבודה

בין הצעדים המשמעותיים שנעשו במהלך כהונה זו, בוצעו פעולות לשיפור העבודה והסדר בכל שדרות הארגון

חטיבת הכספים של קק"ל הכפיפה את חשבי המרחבים לחטיבת הכספים, מהלך שייעל משמעותית את הפיקוח והבקרה על העבודה השוטפת. ההתייעלות כללה גם מחשוב תהליכי עבודה, הכנת התקציב באמצעות מערכת פיננסית וסריקת מסמכים ישירות לתוכה, וכן הרחבת הרשאות החתימה של מנהלי המרחבים ומנהלי הכספים.

בחטיבת משאבי אנוש הורחב השימוש במערכות ממוחשבות לטובת הדרכה והשתלמויות, שימוש בטפסים מקוונים באמצעות פורטל ארגוני ומיגון אתר קק"ל באמצעים טכנולוגיים. פותחה מערכת ממוחשבת לניהול מכרזים והצעות מחיר לצד מערכת מחשוב להצעות ספקים, והתבצעה הטמעה של המבנה הארגוני והגדרת ממשקים ותהליכים מרכזיים וחוצי-ארגון.

באגף התקשרויות פותחו מערכות ממוחשבות לתיעוד דיונים ולשמירת חוזים, וכן הוכשרו רפרנטים לעבודה על המערכות בוועדות השונות, כולל קליטה ושמירת חוזים במערכת הממוחשבת; נוספו חתימות אלקטרוניות ואפשרות ביצוע התקשרויות קטנות דרך המערכת הממוחשבת, ופותח פורטל להנגשת הסכמי מסגרת ופיתוח ממשקים למערכות המכרזים. כל אלו הם צעדי התייעלות לטובת עבודתן של ועדת שותפויות והוועדה לטיוב נהלים.

במערך ההסברה שופר מוקד הפניות של האגף לפניות הציבור ונרשמה התייעלות בטיפול בקול הקורא לחסויות. המידע לכלל הציבור רוכז באתר אינטרנט אחד. **בחטיבת מפ"ק** בוצעה התייעלות בדיווחי השקעה והזמנות כלי צמ"ה, בתהליך מעבר בדיקות תוכניות לתמ"א 1 ובאפיון מערכות מידע מקצועיות.

ניסחנו מסמכי מדיניות ומדריכי תכנון

משימת הדגל של אגף התכנון הייתה ניסוח מסמכי מדיניות בנושאי תכנון שונים, הן בתחום הפרויקטלי והן בתחום הסטטוטורי. בעזרת מדריכי תכנון נלווים ומנחים נוצרה שפה אחידה בין מסמכי הפעילויות במרחבי הניהול, והאחידות באה לידי ביטוי בשטח – הן ברמת מיתוג קק"ל והן ביצירת המשכיות לשנים הבאות. המסמכים הם חלק מדפוסי ונוהלי העבודה החדשים שהנהיג יו"ר קק"ל בכהונה הנוכחית.

ניסוח המסמכים יצר בסיס ניהולי לקבלת החלטות נכונה, לתקצוב יעיל, לתכנון נגזר ממדיניות וכן שפה אחידה, צרכים וקריטריונים ברורים ועוד.

מסמכי המדיניות מהווים נכס לארגון עבור כל זמן ותקופה, כמו גם הצהרת כוונות ולקיחת אחריות ארגונית. זאת תוך מתן אפשרות לתכלל תחומים רבים ומגוונים ודיסציפלינות מקצועיות שונות ולגזור תוכניות עבודה מסודרות.

בשנתיים האחרונות קודמו כעשרה מסמכי מדיניות, ובהם מדיניות תכנונית לבחינת הצבת טורבינות רוח ביער, להכנת תוכניות אב וממשק ליערות, מסמך לדרכים ביערות, מסמך לתכנון מרכזי השדה, מסמך לתכנון בתי קק"ל למצוינות במסגרת 'ישראל 2040' וכן מדריכי תכנון יערות קהילתיים, סט אחיד לפרטי פיתוח ביער, לנגישות וכדומה.

עברנו לצורת עבודה חדשה עם תמ"א 1

הפרויקט המרכזי בתחום הסטטוטורי בקק"ל היה הערכות למעבר מתמ"א 22 – תוכנית מתאר ארצית ליער וייעור, שהייתה הבסיס הסטטוטורי לעבודה במקרקעי ייעור ואושרה ב־1995 – לתמ"א 1. תמ"א 1 הוטמעה באופן מיידי במטרה לשפר את עבודת הארגון ולאפשר תכנון רב שנתי לטובת יישום מטרות קק"ל השונות, בראשן יישום חזון 'ישראל 2040' בגליל ובנגב.

התוכנית החדשה שינתה את הגדרת סוגי היערות כפי שהיו עד אז, את ייעודם, את השימושים המותרים בהם ואת מאזן הגריעות. מדובר בהערכות רב תחומית לרבות מול הממ"ג, מנהלי השטח ומול מערך התכנון במרחבים. במקביל נדרשה עבודה פרטנית על כל פוליגון יער ועל כל התוכניות המפורטות שהוכנו במהלך השנים, במטרה להמשיך ולהגן על מקרקעי הייעור עבור הדורות הבאים.

בתחום הפרויקטלי מדובר על בניית שכבות תכנון ארציות כבסיס לתכנון כולל וקבלת החלטות: שכבת בריכות חורף ארצית, שכבת תוכנית אב ארצית לאופניים, פורמט שכבות לתוכניות אב של קק"ל, שכבת פרויקטים מפורטים לתיק התרמה. כמו כן, תוכניות יער מפורטות – הסדרה על פי נוהל הבאת מפת מגדלי תצפית לקהל הרחב, חזון 'ישראל 2040', שכבת היתרי בניה למבנים ללא היתרים, שכבת פגיעות בשטחי קק"ל/תוכניות מפורטות.

לראשונה: הובלנו לייצוג קק"ל במוסדות התכנון

פועלה רחב ההיקף של קק"ל בניהול שטחי היערות, פיתוח בר־קיימא וקידום ערכים סביבתיים לא הובא לידי ביטוי במוסדות התכנון עד כהונה זו. אשתקד הגישה קק"ל כתב תשובה במסגרת עתירה שהגיש ארגון "חיים וסביבה" נגד שר האוצר בעניין עיכוב מינויים של נציגי הגופים הירוקים במוסדות התכנון. בכתב התשובה העלתה קק"ל את נושא הייצוג החסר, פנתה לשר האוצר וביקשה ייצוג הולם בוועדות התכנון.

בעקבות הפניות וקיום הליך בפני בג"ץ, התקיים דיון בלשכת התכנון ובו קיבלו נציגי מנהל התכנון ומשרד האוצר את עמדת קק"ל, והודיעו כי בדעתם להמליץ בפני שר האוצר למנות נציגי קק"ל לרבע ממוסדות התכנון המחוזיים. כך גם לגבי ייצוג במוסדות הארציים.

פעלנו לקידום נשים בקק"ל

הדירקטוריון קיבל מספר החלטות בדבר חיזוק מעמדן של הנשים בקק"ל וקידומן לתפקידים בכירים. ועדת הדירקטוריון למשאבי אנוש ומנהל קיימה מספר דיונים בנושא, והמלצתה בדבר יצירת שוויון מגדרי בוועדת המכרזים של קק"ל אושרה על ידי הדירקטוריון. הוועדה ממשיכה בעבודתה להובלת צעדים נוספים אשר יעגנו ויחזקו את מעמד הנשים בקק"ל.

צילומים: דנה פרידלנדר, אבי חיון, ישראל פרץ, מיכאל חורי, רפי בן חקון, ארכיון הצילומים של קק"ל

נטיעת עץ בשוני

טקס יום השואה ביער הקדושים

חנוכת מאגר בראון

רצים עם אתי אזולאי

גינה על שם מוטי בן שבת בנהריה

נטיעת עץ בבית השגריר

פתיחת ארועי שנת ה- 115 לקקל בפסטיבל טעמים בעמקים, קיבוץ יפעת 2017

2020-2015 | נתונים ומספרים

❮ נטענו כ־**250** אלף עצים, מהם אלפים לייעור בטחוני לטובת תושבי הדרום ❮ גאלנו **1,600** דונם אדמות ❮ סללנו **2,000** קילומטר של שבילי אופניים ביערות קק"ל, ושילשנו את תוכנית האב ל־**6,000** קילומטר ❮ אירחנו **100** משלחות תורמים ובהן **5,700** חברים ❮ הקצינו כ־**167** מיליון שקל לטובת הקמת **10** בתי קק"ל בנגב ובגליל ❮ בבית קק"ל נוף הגליל נרשמה עלייה של **10** אחוזים בבגרויות, ומאות בני נוער משתתפים בפעילות ❮ השתתפנו ב־**400** מיליון שקל בתוכנית הלאומית לחיזוק הצפון ❮ סייענו ב־**115** מיליון שקל לתושבי העוטף, והרחבנו את טווח הסיוע מעבר לשבעה קילומטרים ❮ הפעלנו **12** תנועות התיישבות לטובת העברת מתיישבים לגליל ולנגב ❮ הכשרנו כ־**9,000** דונם קרקעות לחקלאות ברמת הגולן ❮ הכשרנו את השטח להקמת מאות יחידות דיור בגליל ובנגב ❮ השקענו **54** מיליון שקל במאגר להשקיית גידולים חקלאיים במשמרות - המאגר משקה כ־**5,000** דונם חקלאות ביישובים הסמוכים ❮ **4,105** דונם קרקע חקלאית הוכשרה בעשרות ישובים/קיבוצים באזור הנגב והערבה ❮ הגדלנו את חטיבות הקרקע לחקלאי בודד מ־**80** ל־**150** דונם ❮ גייסנו עשרות אלפי מתנדבים לטובת מאות פרויקטים במסגרת "קק"ל למען הקהילה" ❮ הנגשנו מעל **300** יערות ואתרים למען אנשים עם מוגבלויות בתקציב של חמישה מיליון שקל ❮ הקמנו ותכננו **79** גני קק"ל לאורכה של ישראל בעלות של כ־**80** מיליון שקל ❮ ביצענו פיתוח נופי של **4,500** מ"ר סביב מרכז הרווחה בשטח בית החולים 'הלל יפה' בחדרה לרווחת הצוות והמטופלים ❮ תקציב הצמי"ד למען בני הנוער עם צרכים מיוחדים קפץ מ־**100** אלף שקל בשנת 2016 ליותר מ־**800** אלף שקל ❮ נפתחו **15** חוגי טבע קק"ל בשיתוף פעולה עם עמותת לוטם נגיש בטבע, ובהם השתתפו מאות ילדים בדרגות לקויות שונות ❮ תמכנו בשדרוג ובנייה של **14** מכינות קדם צבאיות בצפון הארץ בעלות של **30** מיליון שקל ❮ השקענו **10** מיליון שקלים בשיפוץ מרכז שוני ובפתיחתו מחדש ❮ בארבע השנים האחרונות ביקרו מאות אלפי בני נוער מכל המגזרים בחמשת מרכזי השדה של קק"ל ❮ הכפלנו את מספר החניכים בחוגי סיירות קק"ל ל־**4,000** בפעילות שבועית ב־**50** מוקדים ברחבי הארץ ❮ פיתחנו עשרות תוכניות חינוכיות מעודכנות לדור הנוכחי ❮ יזמנו לימודי אגרואקולוגיה בויצ"ו ראשל"צ והקמנו עבור בני הנוער מתחם ב־**1.2** מיליון שקל ❮ כתבנו כ־**300** נהלים חדשים לקק"ל ❮ הפצנו קולות קוראים בשווי **178** מיליון שקל ❮ דאגנו לגמלאי קק"ל לפנסיית מינימום של **6,000** שקל ❮ נטענו מחדש **4,125** דונם ביערות הוותיקים גלבוע, גבעת המורה, מנחמיה ולביא ❮ חילקנו **1500** מלגות בשווי **20** מיליון שקל, מתוכן **100** בסך **2.5** מיליון שקל לסטודנטים במקצועות הטכנולוגיים במכללות הצפון ❮ ייעדנו **50** מיליון שקל לעבודות בינוי ומיגון בבתי החולים 'פוריה' בטבריה, 'זיו' בצפת ו'הגליל' בנהריה ❮ תקצבנו את בינוי וזיווד מכוני המחקר 'מיגל' בקרית שמונה ו'שמיר' בקצרין בהיקף כולל של **30** מיליון שקל ❮ ביצענו פרויקטים תומכי דיור בצפון והכשרות שיכוניות בשלושה יישובים בהיקף תקציבי כולל של **15** מיליון שקל ❮ בתחום התיירות בצפון: עבודות פיתוח ובינוי של תשעה פרויקטים בסך כולל של **54** מיליון שקל ❮ הכשרנו **750** נחלות חדשות בתחום החקלאות

וההתיישבות בגולן ❮ הענקנו **20** מיליון שקלים לתחזוק ושיקום מקומות קדושים כמו קבר הרשב"י וקבר הנביא יתרו ❮ יזמנו פרויקט לסלילת כבישים תומכי דיור במטולה ובמועצה אזורית מבואות חרמון בהיקף של **7.5** מיליון שקל ❮ פעלנו ב־**59** מדינות ❮ **1,500** אנשי חינוך מהעולם היהודי הגיעו מ־**400** מוסדות חינוך ב־**100** מדינות שונות והשתתפו בסמינרים וכנסים ❮ **60** קרוואנים חינוכיים של קק"ל פעלו ברחבי הקהילות היהודיות והביאו את ישראל לחו"ל ❮ קק"ל בנתה עשר ערכות שהכילו **100** תוכניות הפעלה בארבע שפות שונות, ונשלחו ל־**50** מוקדים ברחבי העולם ❮ השקענו **127** מיליון שקל בטיפוח אגמון החולה והקמת מרכז מבקרים מפואר ❮ הקמנו מרכז מבקרים ביער אילנות בעלות **3.5** מיליון שקל ❮ ייסדנו מרכז צפרות בתל אביב-יפו בעלות **15** מיליון שקל ❮ הרחבנו את חוגי הצפרות לשישה יישובים ובהם משתתפים **240** חניכים ❮ העצמנו את תקציב ארגוני הנוער מ־**1.3** מיליון שקל ל־**2.25** בשנת 2020 ❮ העלינו את תקציב תנועות הנוער מ־**2** מיליון בשנת 2016 ל־**5** מיליון בשנת 2019 ❮ השקענו **5.7** מיליון שקל במכינות הקדם צבאיות בשנת 2019 ❮ **10** אלף משתתפים מהמגזר הבדואי, ובהם בני נוער וילדים, השתתפו ב־**40** טיולים של קק"ל ❮ תקציבי מעוף ואצי"ל זינקו מ־**6.25** מיליון שקל ב־2016 לכ־**10.5** בשנת 2019 ❮ ביצענו פרויקטים של מפעלי פיתוח ב־**880** מיליון שקל, **780** מיליון מהם על חשבון קק"ל ❮ ביצענו ייעור בהשקעה של כ־**375** מיליון שקל, מתוכם כ־**343** על חשבון הקרן הקימת לישראל ❮ השקענו **88** מיליון שקל מאז שנת 2016 במו"פ חקלאי ❮ גייסנו **400** מיליון שקל מידידינו בחו"ל ❮ אירחנו מעל **30** ראשי מדינות ❮ ביצענו **18** הנצחות משותפות עם משרד הביטחון בעלות **12.7** מיליון שקל ❮ השקענו **9.6** מיליון שקל במחקרים של אגף ייעור והמדען הראשי

ישראל 2040:
האתגר הציוני החדש

חזון 'ישראל 2040' הוא מבט אמיץ של דירקטוריון קק"ל והעומד בראשו, דניאל עטר, הצופה בראייה אסטרטגית אל עבר ישראל בשנת 2040. בבסיסו: הרחבת גבולות ההייטק הישראלי אל הגליל והנגב שתמשוך 1.5 מיליון ישראלים לרילוקיישן - תוך יצירת התנאים המתאימים עבורם בתעסוקה, בדיור ובחינוך

"ישראל 2040 – רילוקיישן ישראלי" הוא החזון הציוני החדש של הנהגת קק"ל ושל יושב הראש **דניאל עטר**, הנוגע לדמותה של ישראל בשנת 2040. החזון מפרט כיצד יהפכו הגליל והנגב למנועי הצמיחה של ישראל ב-20 השנים הבאות, והוצבו בו יעדים חשובים, שיובילו להשגת המטרה. במרכזם: הרחבת תעשיית ההייטק מעבר לגבולות תל אביב והמרכז, שתניע מיליון ישראלים להתיישב בנגב ועוד חצי מיליון נוספים לעבור אל הגליל, תוך יצירת בסיס תעסוקה איכותית, והעצמת החינוך הבלתי פורמלי, האקדמיה ופתרונות הדיור. מהלך שיחזק את היישובים הקיימים.

הראייה האסטרטגית הרחבה של קק"ל ב'ישראל 2040' וניסיונה רב השנים בתהליכים גדולים ומורכבים, הפכו אותה לגוף משנה מציאות, המציב את האתגר הציוני החדש והמעודכן של ציונות אפקטיבית ורלוונטית. 'ישראל 2040' נועד לשנות את המצב הנוכחי, שבו הגליל והנגב אינם משתתפים בפריון הטכנולוגי הלאומי, ולהעניק לישראל חוסן כלכלי וחברתי באזורים אלה תוך שני עשורים.

החזון נוסח וגובש לאחר היוועצות עם מומחים, עריכת מחקר מעמיק והצבת חלופות תכליתיות למימוש היעדים. הוא הגדיר מפת דרכים ממוקדת למימוש היעדים, והראה כיצד להפוך את ישראל לאומת הייטק, וליצור מדינה חזקה וטובה יותר ברמה הלאומית, החברתית, הכלכלית והביטחונית.

בדצמבר 2018 החזון אושר בדירקטוריון, וקק"ל החלה לפעול למימושו. השותפים המרכזיים אותם מבקשת קק"ל לרתום הם ממשלת ישראל והעולם היהודי, ובכוונתה לצרף לטובת המהלך גם את צה"ל, העולם העסקי, ראשי האקדמיה, ראשי רשויות, תנועות התיישבות וגורמים רלוונטיים נוספים.

קק"ל תהיה זו שתוביל את יישום החזון, שיבטיח את עתידה ואת יתרונותיה הטכנולוגיים של ישראל בדרך לבניית ארץ המחר. הנתונים מראים כי רק כ־10 אחוזים מהתעשייה נמצאים לגוש דן, וכי חלקם של הגליל והנגב בפריון הטכנולוגי של ישראל מסתכם באחוזים בודדים. לפיכך, בהתאם לחזון, בניית מספר מערכות גומלין כלכליות-חברתיות במספר מוקדים ברחבי הגליל והנגב, תמשוך אליהם מפעלים עתירי ידע ואוכלוסייה שתחזק אזורים אלו.

במסגרת החזון מתוכננים לקום בגליל ובנגב מוקדי חדשנות, פארקי תעשיות עתירות ידע, קמפוסים מדעיים ומרכזי פיתוח משוכללים, לצד השקעה בפיתוח יישובים, שיהוו מקור משיכה לסטודנטים, יזמים, מהנדסים ומתכנתים מהארץ ומהעולם כולו. הגליל, על פי החזון, יהפוך לשחקן משמעותי בתחומי הפודטק, אגרוטק וביוטק. במרכזו יוקם פארק תעשייה בגודל 3,000 דונם, שיאכלס תעשיות הייטק מתקדמות ויכלול מרכז מחקר ופיתוח.

בנגב יוקמו מרכזי הייטק (כולל סייבר, דזרטק) בשיתוף היחידות הטכנולוגיות של צה"ל (הצפויות להעתיק את בסיסיהן דרומה) והתעשיות הביטחוניות. מתוך הבנה כי בסיס התוכנית הוא כלכלי, נבחנת אפשרות למתן תמריצים בתחומי המיסוי, כדי שיקלו על החלטת המעבר.

קק"ל, יחד עם שותפיה למהלך, תייצר עבור אנשי עולם ההייטק והמתיישבים החדשים את התנאים שיהפכו את המעבר לנגב ולגליל לכדאי מבחינה כלכלית, תעסוקתית וחינוכית. 'ישראל 2040' מכיל את השלבים והתחזיות לשינוי המיוחל, שמסמן כבסיס מעבר של 120 אלף אנשי הייטק וסביבתם התומכת אל הנגב, ועוד 60 אלף אנשי טכנולוגיה לגליל, כך שבמהלך 20 שנה יוביל 1.5 מיליון ישראלים לבצע רילוקיישין וישנה את פני המדינה.

במטרה לקדם את השגת היעדים, מתבסס חזון 'ישראל 2040' על מספר מרכיבים מרכזיים:

חיזוק ההתיישבות. קק"ל מעודדת מעבר של אוכלוסיות חזקות לגליל ולנגב, כדי שיספקו הון אנושי חזק ומשכיל שעד כה העדיף להתגורר במרכז בידיעה שכל הטכנולוגיה הישראלית מתרכזת בגוש דן. תינתן עדיפות למשפחות צעירות, אוכלוסייה עם פוטנציאל גבוה למגורים לטווח ארוך והשתקעות. קק"ל פעלה יחד עם 12 תנועות מיישבות להנעת תושבים חדשים לגליל ולנגב - שם נמצאים כמה יישובים חדשים בתהליך הקמה, ועוד כמה מכרזי התיישבות בעיצומם.

תחום התעסוקה. החיבור בין העובדים לבין המעסיקים נוצר על ידי קק"ל טרם שלב המעבר, כדי לחזק את התמריץ לעבור לגליל ולנגב ולהפחית חששות מפגיעה בכלכלה ובפרנסה. קק"ל פעלה מצד אחד להנגיש את התמריצים וההטבות הקיימים למתיישבים בגליל ובנגב, על מנת להראות לעובדים את מלוא ההטבות הכספיות להן יהיו זכאים, ומצד שני פעלה לגבש תמריצים כלכליים משמעותיים לטובת עסקים שיעתיקו את מקומם או יפתחו שלוחות בגליל ובנגב. עד להיווצרותה של מערכת הגומלין הכלכלית-חברתית, תפעל קק"ל יחד עם מעסיקים ועם גופי ההשמה שיוקמו כדי לתת ביטחון תעסוקתי למבקשים להתיישב בגליל ובנגב.

תחום המגורים. קק"ל התמקדה ביצירת חווית מגורים שונה מהמרכז על ידי הטמעת בנייה ירוקה וקיימות סביבתית (יישובים ירוקים, שכונות ירוקות וכו') בתוכניות הבנייה שיקודמו באזור. למתיישבים החדשים תהיה גם אופציה לתקופת הסתגלות על ידי יצירת שוק שכירויות חי ודינמי, ומתן תמריצים ליזמים להקים פרויקטים להשכרה המיועדים לאוכלוסייה בעלת הכנסה גבוהה. בנוסף, פעלה קק"ל ליצירת סל תמריצים ממשלתיים לרכישת בית בנגב ובגליל, אשר יתמקדו בתמרוץ אוכלוסיות חזקות.

תחום החינוך. קק"ל תוביל מהלך משולב עם הגורמים העוסקים בתחום החינוך (משרד החינוך, המועצה להשכלה גבוהה) כדי לשפר את איכות החינוך המדעי/ריאלי המקומי, בדגש על לימודי מקצועות ה-STEM ותוכניות מצוינות לילדי המקום, תוך הקמה של עשרה בתי קק"ל שיהוו פלטפורמה לקיום תוכניות אלו, וכן כמקום מפגש לנוער המקומי אשר יעודד מצוינות ומנהיגות. בית קק"ל הראשון כבר נחנך בנוף הגליל (נצרת עילית לשעבר) והשני ייחנך בקריית מלאכי לקראת שנת הלימודים תשפ"א.

יעדי 'ישראל 2040' קובעים עוד כי יש להגדיל את **היצע העובדים** בגליל ובנגב, שאינם משופעים באנשי הייטק וטכנולוגיה. זאת על ידי עידוד בני נוער וצעירים להשתלב בתחום ההייטק והטכנולוגיה ובאמצעות פתיחת מערכי הסבה לעיסוק בהייטק ובמקצועות הטכנולוגיים. מיזם "קק"לטק ערד", שיצא לדרך בשנת 2019 בעיר ערד בשיתוף "רד בינת", ענה בדיוק על המטרות שהוגדרו. בנוסף, חילקה קק"ל מלגות לסטודנטים בשנה השלישית במסלולים הטכנולוגיים במכללות הצפון, המבטיחות כי יישארו לגור ולעבוד בגליל לפחות שנה לאחר סיום לימודיהם. בשל המרחקים הגדולים באזורים אלה, קק"ל פעלה לגיוון שיטות העסקה באזור תוך מתן דגש לעבודה מקוונת. בכך תיצור קק"ל את הרצף ההוליסטי המחבר בין **תיכון, צבא, אקדמיה ותעסוקה**, שיחזק את המתגוררים ביישובים הקיימים.

יהדות התפוצות מהווה אף היא חלק משמעותי בחזון 'ישראל 2040', ומשתלבת בתחומי העלייה, העסקים והתרומות. קק"ל פעלה לחזק את הקשר עם יהדות העולם במסלולים אלה, ועודדה עלייה לגליל ולנגב של אוכלוסיות העוסקות בתחומי ההייטק: עובדים וחוקרים עם משפחותיהם, בוגרי תארים שמחפשים עבודה ראשונה ואף סטודנטים במהלך לימודיהם. קק"ל מאמינה כי הגיוון שייווצר מהגעתם של עובדים מכל העולם לתעשייה המקומית בגליל ובנגב, יהווה גורם משיכה לחברות ולמתיישבים פוטנציאלים מהארץ לבוא בעקבותיהם.

חיבור הקהילות היהודיות אל החזון גם ברמה העסקית יוביל על פי החזון להקמת רשת תמיכה עולמית, שתסייע במאמצי פיתוח תעשיית ההייטק בגליל ובנגב. בואם של מובילי דעה יהודים מרחבי העולם לטובת החזון, יוביל לרתימת חברות בינלאומיות רבות מארצות המוצא להשתתף במהלך גם על סמך היכרות אישית.

גיוס תקציבים בהיקף נרחב מיהדות התפוצות יהווה מכפיל כוח משמעותי, ויאפשר השקעה גדולה בתחילת הדרך שחלקה יתבסס, כפי שהגתה קק"ל, בכהונה הנוכחית גם על השקעות מניבות ולא רק על תרומות. לתורמים/משקיעים יוצגו המיזמים הקיימים והם יוכלו "לאמץ" אותם על פי התחום שבו ירצו להתמקד.

החזון: הנגב והגליל - מנוע הצמיחה של ישראל

שינוי המציאות הנוכחית – הפריפריה הופכת שותפה ב"סטארט־אפ ניישן":

הגליל

פוד־טק

- הכשרת כוח אדם ייעודי
- יצירת קשר עם חברות בינ"ל הפועלות בתחום קידום ההשקעות
- מכוני מחקר בארץ – שת"פ אקדמיה

רפואה

- רפואה דיגיטלית, רפואה מרחוק
- BIG DATA – הקמת פלטפורמות משותפות לתעשייה ולמחקר
- הקמת חממות לפיתוח מוצרים רפואיים Medical־tech

אגרו/ביו־טק

- קידום החדשנות החקלאית בישראל - SandBox
- הקמת מרכז בינ"ל לתחום המים והגדלת תפוקות חקלאיות
- ריכוז חברות מתחום הביו־טק

הנגב

תעשייה 4.0

- טרנספורמציה דיגיטלית ואימוץ טכנולוגיות חדשות בקרב חברות התעשייה המסורתיות
- הקמת חממות ומאיצים לקליטת יזמים
- האצת תכניות מימון ותמיכות

סייבר

- משיכת חברות נוספות לפארק הסייבר בבאר שבע
- יצירת תנאים לקמפוסי פיתוח בינ"ל
- שיתוף ההצלחה – יצירת אקו־סיסטם עם יישובי אזור באר שבע

תעשיות ביטחוניות

- מעבר צה"ל לנגב – יצירת חיבור בין התעשייה ליחידות טכנולוגיות
- מעבר תע"ש לדרום
- חברות קיימות - הגדלת העדפה מכרזית לחברות המייצרות בנגב

סרקו את הקוד וצפו בחזון 'ישראל 2040'

חינוך טכנולוגי כהזדמנות לעתיד מצוין

"קק"לטק ערד" מכשיר חיילים משוחררים לעבודה בתחום ההייטק בערד ומעודד אותם להתיישב לאחר מכן בנגב בידיעה כי תימצא להם עבודה בתחום. מיזם "קק"ל אמ"ן" נותן לבני הנוער כלים לשילובם במקצועות הטכנולוגיים בצה"ל

מיזם **קק"לטק ערד** שהובילה קק"ל בשיתוף חברת "רד בינת", מכשיר חיילים משוחררים לעבודה במעגלי סטארט־אפ ניישן: ביוטק, מדטק, הייטק, סייבר, AI, אגרוטק ועוד. המיזם מכיל בתוכו תוכנית מלגות רחבה המציעה מלגות קיום, מלגות לשכר מלא, הכשרה תעסוקתית והכשרה אקדמית על פי תוכנית האוניברסיטה הפתוחה.

המיזם נחנך בספטמבר 2019 כחלק מחזון 'ישראל 2040' ובמסגרתו הוקם גם קמפוס בערד. "רד בינת" מעניקה לסטודנטים את הכלים להשתלב בעולם הטכנולוגי, במטרה להוות להם גם מקום עבודה לאחר ההכשרה ולחולל את השינוי המיוחל בנגב – שאותו מובילה קק"ל.

הסטודנטים קיבלו שעות תרגול לאחר שעות הלימודים ללא הגבלה, הוענק להם מחשב אישי והתקיימו סדנאות חברתיות שתרמו לגיבוש הקבוצה ולהעלאת המוטיבציה. כיום לומדים בתוכנית עשרות סטודנטים, ובכוונת קק"ל לפתוח מיזם דומה גם בגליל ובערים נוספות במקביל לפעילות בערד. הפרויקט נועד לחזק את ההתיישבות על ידי תעסוקת סטודנטים במקצועות אלה גם לאחר סיום הלימודים.

פרויקט משמעותי נוסף הוא **קק"ל אמ"ן**, שנועד לנתב את בני הנוער בנגב למסלול שירות משמעותי באגף המודיעין (אמ"ן). בני הנוער עברו הכשרות, וקיבלו כלים לחיבור למקצועות הטכנולוגיה במטרה לשפר את סיכויי השתלבותם ביחידות טכנולוגיות מובילות בצה"ל, בדגש על מקצועות הסייבר והמודיעין.

במסגרת הפרויקט נבנתה מנהיגות ציונית בקרב הנוער באמצעות סדנאות, הכשרות, עידוד יזמות חברתית, עידוד יזמות טכנולוגית ומצוינות בהתאם ליעדי קק"ל ובהובלת מדריכים מחיל המודיעין ועוד. בימים אלה הפרויקט פעיל בצה"ל ונמצא בהקמה בקק"ל.

קק"לטק ערד | צילום: אמנון גוטמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

רשת קק"לטק:
שילוב מנצח של תעסוקה ואקדמיה

קק"ל במסגרת 'ישראל 2040' יצרה רשת מרכזי מצוינות טכנולוגיים, תוך שיתוף פעולה הדוק בין האקדמיה והתעשייה. כך הושגה מטרה משולשת של קק"ל: תעסוקה, חינוך והתיישבות. בכנרת הונחה אבן הפינה למרכז החדשנות וההייטק "בית קק"ל צמח כנרת"

חנוכת מרכז החדשנות "בית קק"ל צמח כנרת". ימנף את האזור | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

סרקו את הקוד וצפו בטקס הנחת אבן הפינה

אחד העוגנים המרכזיים ב'ישראל 2040' הוא יצירת מקומות תעסוקה איכותיים, שימשכו את המתיישבים להגיע לגליל ולנגב. רשת מרכזי החדשנות "קק"לטק" פועלת בהתאם להקמת רשת מרכזי מצוינות טכנולוגיים, תוך שיתוף פעולה הדוק בין האקדמיה והתעשייה - שאותו הובילה קק"ל. המרכזים ישמשו כבסיס לתעסוקה מתקדמת, תוך שאיפה לעבותם ולהרחיבם בהמשך לכדי אזורי תעסוקה משמעותיים.

בחודש יוני 2020 הניחו **יו"ר קק"ל, דניאל עטר, ושר המדע והטכנולוגיה, יזהר שי**, את אבן הפינה להקמת המרכז הראשון - "בית קק"ל צמח כנרת", שצפוי למנף את תחומי התעסוקה והאקדמיה בגליל ולמשוך אליו חברות הזנק מקומיות ובינלאומיות, שייצרו מקומות עבודה איכותיים. את הצד האקדמי תספק מכללת כנרת, שתעמיד לרשות החברות את התשתיות המדעיות והמחקריות, ומפעלי צמח, שלהם חוות ניסיונות ומעבדות.

המרכז צפוי למשוך אוכלוסייה חדשה וחזקה באמצעות יצירת התנאים לפיתוח טכנולוגי וידע זמין. שילובה של האקדמיה יספק כוח אדם, שלרוב נמצא רק במרכז הארץ, ויאפשר ליזמים ולמשקיעים להעתיק או להקים את המפעלים שלהם בגליל. זמינות המכללה, קרן ההשקעות שתפעל באזור, מפעלי התעשייה של צמח והגב של קק"ל, יעניקו מענה ייחודי לחברות מהארץ ומהעולם ויפתחו עבור צעירים אופציות תעסוקה מתקדמות, שישאירו אותם בגליל במקום לעבור למרכז.

יו"ר קק"ל ושר הטכנולוגיה והמדע יזהר שי בהנחת אבן הפינה לבית קק"ל צמח כנרת | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

הדמייה של בית קק"ל - צמח כנרת

מרכזי החדשנות הבאים:
מחזקים את הדרום

באר שבע

קק"ל יזמה את מתחם החדשנות בבאר שבע כדי לחבר תחת קורת גג אחת את הגופים העוסקים בתחום, ולהוות בית לקהילות של רובע החדשנות בעיר הנמצא בסמיכות לאוניברסיטת בן גוריון, בית החולים סורוקה, תחנת הרכבת ומתחם ההייטק "גב ים" ובו טכנולוגיית מדבר (Desert Tech), בריאות דיגיטלית (Digital Health) ואבטחת סייבר (Cyber Security).

המרכז יהווה כר פורה לפעילות טכנולוגית, ויחבר בהובלת קק"ל **לראשונה** בין כל גורמי החדשנות שפועלים בבאר שבע, לטובת הפריה הדדית וסיעור מוחות. החיבור יכלול סדנאות, קורסים, מפגשים מאיצים והכשרות, וייצור השקה בין הסטודנטים בבאר שבע לבין המגזר הציבורי, לטובת חשיבה חדשנית, בזמן שעד כה כל גוף פעל בנפרד. שיתופי הפעולה יובילו לפיתוח רעיונות חדשים המחברים בין עולמות הטכנולוגיה השונים, שיעצימו זה את זה בכל הקשור למציאת פתרונות שקודם לכן לא היו בנמצא בשל המחסור בתכלול כל הגופים.

מרכז החדשנות בבאר שבע הוא חלק מתוכנית 'ישראל 2040' להעצמת הגליל והנגב, והקמתו תעניק לסטודנטים המקומיים אופק תעסוקתי-טכנולוגי ותמשוך לנגב עוד חברות טכנולוגיות שיוכלו להיעזר בהון האנושי שנמצא באקדמיה. החיבור יוביל גם להתיישבות ולמתן אפשרות בחירה לבני נוער ללמוד מקצועות טכנולוגיים, מתוך ידיעה שיוכלו לעבוד בהם סמוך למקום מגוריהם. בעתיד מתוכנן לקום בבירת הנגב גם בית קק"ל למצוינות, שיעשיר את בני הנוער במקצועות האמורים, שיסייעו להם להשתלב בצה"ל במקצועות אלה וללמוד אותם גם באקדמיה – בידיעה שלאחר מכן תהיה להם תעסוקה.

טקס אבן הפינה למרכז החדש צפוי להתקיים בחודש ספטמבר 2020. כיום, קיים סיכום להפעלתו עם שותפים כמו רשות הנגב, קרן מיראז', המכון לחדשנות, חברת סייבר וקהילת ההייטק "טק 7".

מרכז חדשנות שער הנגב - שדרות

מרחב שער הנגב-שדרות בעוטף עזה הוגדר על ידי קק"ל כמרחב פיתוח לחיזוק קהילת ההייטק שהחלה באזור, ומהווה התחלה לשגשוג אזור חקלאי המצוי תחת מתקפות יום־יומיות. מטרתו היא לחולל שינוי דמוגרפי וכלכלי עבור תושבי הדרום בכלל, והאזור בפרט. החיבור שאותו תוביל קק"ל ייצור תשתית מקצועית לצמיחה כלכלית של חברות עתירות טכנולוגיה, ולבניית תוכנית האצה למשקיעים וליזמים באמצעות מקומות תעסוקה בחללי עבודה משותפים, הקמת מרכז הכשרה, טיפוח ופיתוח חממות טכנולוגיות ומשרדים לשירותים משלימים.

הדמיית מפעלי "גב ים" באר שבע | באדיבות מפעלי "גב ים"

רשת קק"לטק
מפת מרכזי החדשנות

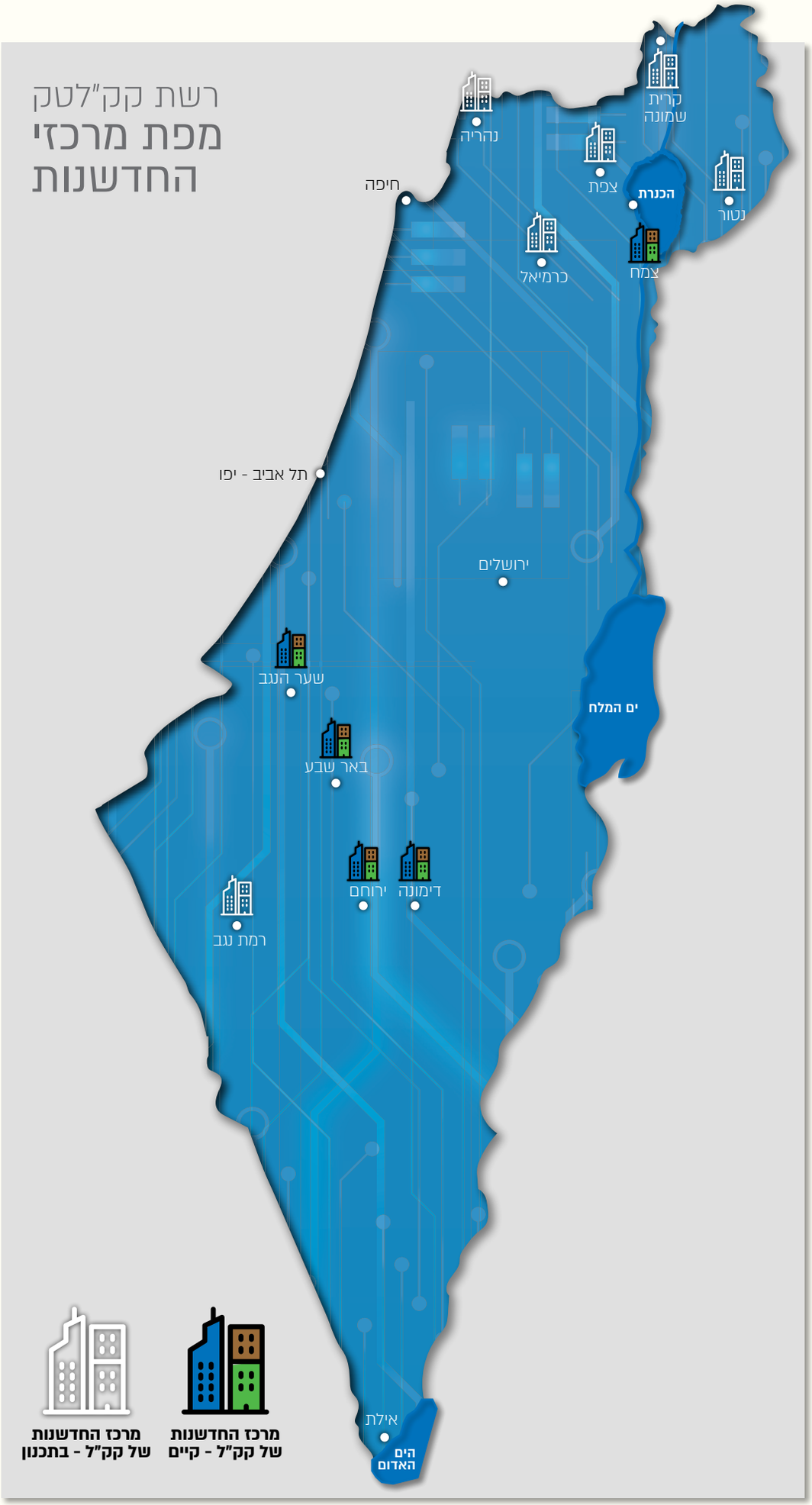

המרכז ימשוך אליו חברות הזנק יצרניות שיוכלו להתפתח ולהרחיב את פעילותן באמצעות הקמת מפעלים באזור התעשייה ספירים המתעצם, הנהנה מיתרונות יחסיים של קירבה לתחנת רכבת שדרות ולמכללת ספיר. בכך יושגו יעדים שהציבה לעצמה קק"ל ובהם יצירת מקומות תעסוקה מתקדמים וטכנולוגיים, שישפרו את איכות חייהם של התושבים במרחב, ויובילו להתיישבות של אוכלוסיה חזקה שתעתיק את מקום מגוריה לנגב.

למרכז מספר עוגנים ובהם מבנה פיזי, צוות ניהולי מקצועי והתמחות טכנולוגית ייחודית. קק"ל תהיה זו שתוביל אותו יחד עם יהדות התפוצות, משרדי הממשלה, מ.א. שער הנגב, עיריית שדרות, מכללת ספיר, אזור התעשייה ספירים, מגזר עסקי ועמותות להכשרת הייטק.

מרכזי חדשנות דימונה וירוחם

מרכז החדשנות והיזמות הטכנולוגית ENIC (East NEGEV Innovation Center) יפעל בתחומי תעשיה 4.0, המשלבת תהליכי ייצור חדשים בזמן קצר, ובשיתוף חברות ומפעלים מהאזור, כגון: כי"ל, קמ"ג , חיפה כימיקלים ועוד. המקום יהווה בית ליזמות וחדשנות טכנולוגית לתחומי ההייטק, כולל הכשרות סייבר ומיקוד בתעשייה 4.0, לרבות תוכניות האצה ותוכניות מחקר ופיתוח מתקדמות נוספות.

בעצם הקמתו במיקום זה סימנה קק"ל את דימונה-ירוחם כנקודה המחברת את האזור אל מקצועות העתיד. קק"ל יצרה חיבור בין התעשייה המתקדמת לבין האוכלוסייה המקומית, שתוכל להשתלב בה. רתימת השותפות הבכירות על ידי קק"ל תמצב את דימונה-ירוחם כמובילות בהטמעת טכנולוגיות חדשות לתעשייה המסורתית, ובכך יהיה מזרח הנגב ערוך לאתגרי המאה ה-21 ושותף לפריון הטכנולוגי של מדינת ישראל, כפי שמתווה חזון 2040. הנחת אבן הפינה מתוכננת לאמצע ספטמבר 2020, ובשלב הראשון יוקם מרכז החדשנות במבנה שיוקצה על ידי עיריית דימונה, ויעוצב בהתאם.

שיתוף פעולה אסטרטגי עם המכון הישראלי לחדשנות

קק"ל מתכננת במסגרת 'ישראל 2040' מיזם משותף עם המכון הישראלי לחדשנות, להפעלת מוקדי חדשנות בנגב ובגליל. המוקדים יאפשרו למשוך מיידית פעילות שמתקיימת כיום במרכז למוקדי הפעילות של קק"ל כחלק מרשת קק"לטק, תוך מעורבות גבוהה בחיבור בין יזמים, חברות עסקיות, משקיעים וארגונים רלוונטיים מקומיים ובינלאומיים.

החיבור שאותו תוביל קק"ל מהווה מכפיל כוח עבור קהילת היזמים בתחומים רבים ובהם אנרגיה, חקלאות מתקדמת, סייבר ובריאות דיגיטלית. הוא יכלול את הקמתה של קהילת שינוי האקלים, אשר תבצע פרויקטים משותפים במתקני הארגון ובשיתוף פעולה עם המדען הראשי בקק"ל.

התוכנית צפויה לכלול מאות מפגשים, האקתונים, מיט־אפים מקצועיים וכנסי משקיעים, ומהווה משאב תשתיתי משמעותי ליכולת של קק"ל לקדם יזמות וחדשנות בגליל ובנגב. מיקוד הפעילות יוביל למקומות תעסוקה חדשים שימשוך אוכלוסיות חזקות, ויהפוך את הנגב והגליל למוקדי השקעה כלכלית.

מפגש ראשי ההייטק הישראלי

מייצרים הזדמנויות
עסקיות וכלכליות בגליל ובנגב

קק"ל שינתה בכהונה הנוכחית את התפיסה הכלכלית עבור המבקשים לתרום: השקעות מניבות ולא רק פילנתרופיה. המשקיעים יקבלו סיוע ממפת ההזדמנויות העסקיות של 'ישראל 2040', שתחבר בינם לבין פרויקטים אטרקטיביים וחדשניים, והגליל והנגב ייהנו ממקומות תעסוקה איכותיים, מפריחה כלכלית ומהתיישבות של אוכלוסייה חזקה

התפיסה הקלאסית של קק"ל כארגון הפועל באמצעות תרומות עברה שינוי מהותי בכהונה הנוכחית: התורמים יוכלו לבחור גם במסלול של השקעה בגליל ובנגב במקום תרומה, וליהנות מפירות השקעתם. לכל מתעניין נפתח תיק, וקק"ל, כמדיניות כללית ובחלק מחזון 'ישראל 2040', פועלת גם לחבר בין משקיעים להשקעות באמצעות מפה אינטראקטיבית שתוצג באתר המנהלת.

השינוי במדיניות בא לידי ביטוי בכנס ראשון מסוגו שנערך כחלק מוועידת המשפיעים של חברת חדשות 12 וקשת בספטמבר 2019, ובו איגדו לראשונה קק"ל והעומד בראשה, דניאל עטר, את בכירי תעשיית ההייטק הישראלי. במפגש, שנועד לייצר אימפקט לאומי-חברתי-כלכלי משמעותי באמצעות קפיצת מדרגה בהתיישבות הטכנולוגית בדרום ובצפון הארץ, נרקמו שותפויות רבות שיאיצו את הגשמת החלום יחד עם האנשים המובילים בתעשייה.

כחלק מהרצון למשוך משקיעים, תציג קק"ל באתר הבית של ישראל 2040 "מפת הזדמנויות" ובה מגוון פרויקטים עם זיקה להייטק ישראלי בגליל ובנגב, שבהם יוכל הציבור להשקיע באמצעות גיוס המונים. המפה תשרת את מטרות קק"ל: פתיחת דלת להזדמנויות ויצירת מערכת גומלין כלכלית-עסקית בגליל ובנגב, ואת הרצון להוביל להתיישבות איכותית באזורים אלו. בנוסף, ימונפו גם הנכסים החשובים לקק"ל: מותג, נציגויות בחו"ל, איסוף דאטה על תורמים ועוד.

כחלק משלים, יציע בקרוב האתר מגוון משרות פתוחות לתעסוקה בגליל ובנגב. זאת באמצעות שיתוף פעולה עם חברות מאגרי מידע, חברות השמה, לשכות תעסוקה, מעסיקים ומועסקים פוטנציאליים. מי שיתעניין, יוכל בלחיצת כפתור לעבור לעמוד הגיוס הרלוונטי לו. בכך תעודד קק"ל מתיישבים פוטנציאליים לעבור לגליל ולנגב ולעבוד במשרות המוצעות.

הצ'ט בוט שינתב

חלק חשוב ביצירת הבסיס ל"ישראל 2040' הוא איסוף המידע מהציבור המתעניין בתעסוקה ובמגורים בנגב או בגליל. בוט שיופעל באתר המנהלת, יאסוף את המידע מצד הפונה ויעביר אותו הלאה לתנועות המיישבות במטרה לייצר עבורו איכות חיים אחרת. המידע שיקבלו הפונים יגיע ממאגר קק"ל, שנאסף ממקורות חיצוניים, ויאפשר לשווק ולקדם הזדמנויות התיישבות ותעסוקה באתר. החיבור בין הפונה לגורם הרלוונטי יעצים את השותפים השונים של קק"ל ובהם התנועות המיישבות, חברות ההשמה, קהילות ההייטק, מעסיקים, יישובים ועוד, ויסייע לאוכלוסייה מכל רחבי הארץ למצוא עבודה בגליל ובנגב.

משיכת אוכלוסייה חזקה לגליל ולנגב

קק"ל הפעילה 12 תנועות מיישבות להבאת 1.5 מיליון מתיישבים חדשים מישראל ומהעולם היהודי לגליל ולנגב

מטרת העל של 'ישראל 2040' היא לאכלס את הנגב במיליון תושבים חדשים ועוד חצי מיליון בגליל, וקק"ל פעלה לממש אותה יחד עם 12 תנועות מיישבות הפועלות באזורים המיועדים. התנועות המיישבות השתייכו ל"שולחן עגול" קבוע יחד עם נציגי קק"ל, אנשי ארגון "נפש בנפש" ו"קהילות ישראל", הפועלות יחד כדי לייצר שיתופי פעולה לעידוד יהודים מכל רחבי העולם "לעשות עלייה" ולהתיישב בגליל ובנגב.

כדי לסייע באיתור מתיישבים חדשים הקימה קק"ל מערכת מידע גאוגרפית, שהציגה ביקושים והיצעים בנושא התיישבות בנגב ובגליל, לטובת התיישבות עירונית או כפרית. בנוסף, הוגשה בקשה למשרד המשפטים לרישום וניהול מאגר מידע עבור קק"ל לצורך התיישבות. תנועות ההתיישבות פעלו יחד עם קק"ל על פי תוכנית עבודה מפורטת, שתכליתה הקמת בתי קק"ל להתיישבות בגליל ובנגב, והפקת יריד התיישבות ותעסוקה לנגב ולגליל במקצועות הטכנולוגיים.

על פי 'ישראל 2040' יוקמו ב-20 השנים הקרובות 400 אלף יחידות דיור בגליל ובנגב ועוד 100 אלף דירות להשכרה. המודלים שעל פיהם ישווקו הדירות יהיו אטרקטיביים ונועדו למשוך אוכלוסייה צעירה, אנשי הייטק שיגיעו לתקופות של שנה-שנתיים, חיילים משוחררים ועולים חדשים.

התנועות המיישבות בגליל ובנגב הן: תנועת אור, בארצנו, השומר החדש, ארץ עיר, דרכים, תוצרת הארץ, יסודות לצמיחה דרור.

בגליל בלבד: תרבות, תיקון (עמותה תומכת התיישבות), חיברותא, קדמה.

בנגב בלבד: בין השיטין.

כיום פתוחים בנגב מכרזים של עמותת "אור" בשדרות, ובקרוב ייפתחו בנתיבות, בערד ובקרית גת. בגליל קיימת פעילות בטבריה, שלומי (בקרוב), יקנעם עילית, קצרין ובפוריה עילית.

"בארצנו" מפעילה שני פרויקטים בשיתוף קק"ל: האחד בחצור הגלילית והשני בערד.

צילום: אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

פגישה עם ארגון השומר החדש | צילום: אבי הירשפילד, ארכיון הצילומים של קק"ל

כנס התיישבות עם תנועת בארצנו | צילום: סוכנות ג'יני, ארכיון הצילומים של קק"ל

עם אנשי תנועת "אור" בחנוכת פרויקט מצפה אילן | צילום גיא אסיאג, ארכיון הצילומים של קק"ל

בתי קק"ל למצוינות: חינוך, שייכות, ציונות

מאות בני נוער נהנים מהתכנים הטכנולוגיים המתקדמים שמציע להם בית קק"ל שנחנך בשנת 2018 בנוף הגליל כחלק מחזון 'ישראל 2040'. קק"ל מובילה דרכו להעצמה ולצמצום פערים בישראל תוך מיקוד בתחום הבלתי פורמלי כפי שהחליט הדירקטוריון. תשעה נוספים יוקמו בשנים הקרובות בגליל ובנגב

במרס 2018 הפך החזון של **יו"ר קק"ל, דניאל עטר**, למציאות. במעמד נשיא המדינה, **ראובן ריבלין**, וראש עיריית נוף הגליל, **רונן פלוט**, נחנך בית קק"ל הראשון ברחוב עצמון 7 בנוף הגליל, שלצורך הקמתו נרתמו כל יחידות קק"ל. המבנה שניצב במרכז העיר עבר מהפכה פיזית תוך שמונה חודשים: שלוש קומותיו שופצו, הוא הונגש לטובת אוכלוסיות מיוחדות ופותחה בו שפה עיצובית ייחודית וממותגת לבית קק"ל. במקביל לתכנון, פיתחה קק"ל את החורשה הסמוכה, כולל התקנת מזרקה ייחודית וחווייתית. ונוסף גם בונוס: מיקומו של בית קק"ל עודד את עיריית נוף הגליל לקדם התחדשות עירונית נרחבת באזור כולו.

בית קק"ל למצוינות נוף הגליל הוא הראשון שהוקם מתוך עשרה (בסוף אוגוסט נחנך השני בקרית מלאכי הדרומית) במסגרת חזון 'ישראל 2040', ובשנים הקרובות ייהנו מתכניו גם בני נוער **בקרית שמונה, בית שאן, צפת, מגדל העמק, עכו, שדרות, אופקים ובאר שבע**.

מרכזי התגבור של הלימוד הבלתי פורמלי, הטכנולוגי והיזמי, יובילו להעצמה ולפיתוח כישורי חיים. הם יפתחו את ההון האנושי המקומי בגליל ובנגב וייטעו תחושת שייכות למקום ואופק תעסוקתי ולימודי לצעירים. הימצאותם בערי הפריפריה מעודדת את בני הנוער להזדהות עם ערכי הציונות, לשרת שירות משמעותי בצה"ל או במסגרת השירות הלאומי ולהיחשף ללימודים אקדמיים.

לרשות בני הנוער הועמד מרכז למידה במקצועות המדעיים והטכנולוגיים עם מיטב המורים ובקבוצות קטנות, מרכז טכנולוגי יזמי שפועל בשיתוף פעולה עם עמותת **בוגרי 8200** ובו הם לומדים מבואות לסייבר, רובוטיקה, שפות תכנות, פיתוח משחקים ופוטושופ, **תוכנית פיתגורס** שזכתה בתחרות פיתוח תוכניות לימוד במשרד החינוך, קורסים ביזמות ועוד.

סרקו את הקוד בנייד וגלו את בית קק"ל למצוינות נוף הגליל

בית קק"ל נוף הגליל | צילום: אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

מפת בתי קק"ל למצוינות

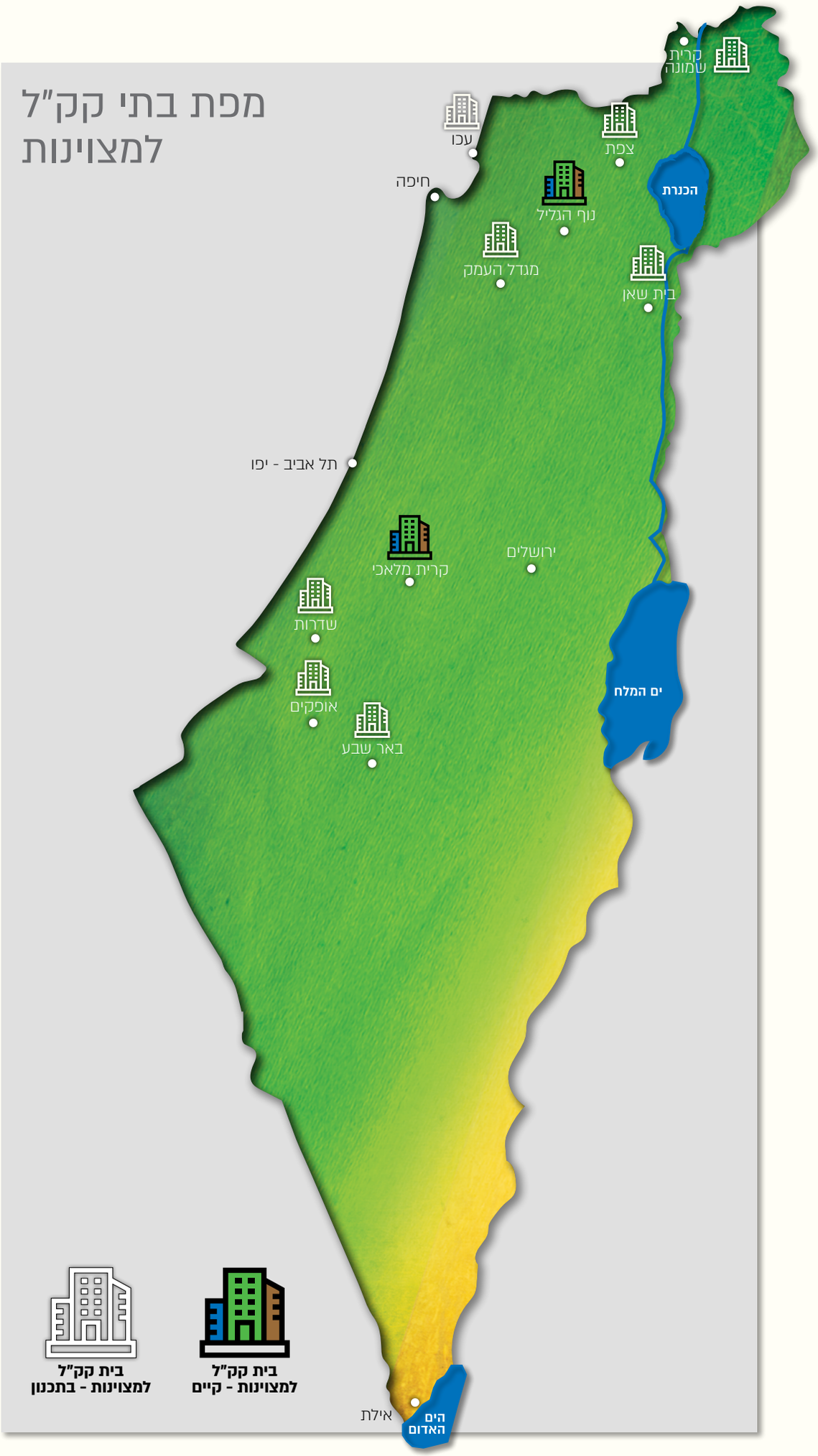

בית קק"ל בנוף הגליל, **שכבר הוביל לעלייה של עשרה אחוזים בציוני הבגרות במקצועות הליבה**, כולל מתחם פתוח בקומת הקרקע, כיתות לימוד בקומות העליונות, מעבדת מחשבים, אודיטוריום לסרטים ולהרצאות ומשרדים למנהל ולרכזים החינוכיים. אזור מיוחד בבית מוקדש לפעילות פנאי וחברה עם פינות ישיבה, משחקי פנאי ומחשב ומקום לאירועים חברתיים. הבית עוצב בסגנון חדשני וצעיר, עם צבעים עליזים, ציורי קיר ומגוון אמצעים טכנולוגיים, להכשרת בני הנוער למיומנויות המאה ה־21. הקיר החיצוני של המבנה עוטר בציור בגודל תשעה מטרים ובו תלמיד עם ילקוט, וכך הפך מרכז קליטה ישן למבנה חדיש ואטרקטיבי.

הקמת הבית התאפשרה הודות לתרומת ידידי קק"ל בעולם, והפעילות בו נערכת בשיתוף עם עיריית נוף הגליל ומינהל החינוך בעירייה. מתקיימת בו לאורך השנה פעילות של מאות בני נוער מהעיר ומהסביבה, המדווחים על שיפור בהישגיהם הלימודיים. בשעות הבוקר הוא משמש קהלי יעד נוספים לטובת החברה והקהילה.

השכונה שבה הוקם בית קק"ל הראשון למצוינות מאוכלסת ברובה בעולים חדשים, הנהנים משירותי קליטה מגוונים וממרכז מסחרי שוקק. בכניסה לבית קק"ל למצוינות ניצב עץ ברוש שנטעו עולים מרוסיה, וקק"ל דואגת לשמר את העץ המסמל את השורשים שנוטעים בעיר העולים החדשים.

חנוכת בית קק"ל נוף הגליל. מימין: ראש העיר רונן פלוט, דניאל עטר ונשיא המדינה ראובן ריבלין. עלייה בתוצאות הבגרות | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

הדמיה של בית קק"ל קריית מלאכי

מלגות קק"ל השאירו את הצעירים בגליל

קק"ל חילקה 100 מלגות בסך 2.5 מיליון שקל לסטודנטים במקצועות הטכנולוגיים במכללות הצפון, ועודדה אותם להמשיך לגור ולעבוד בגליל. המטרה: כוח אדם טכנולוגי איכותי שישתווה למרכז וימשוך משקיעים וחברות להגיע צפונה

מאות סטודנטים במקצועות ההייטק במוסדות האקדמיים בגליל, קיבלו מלגה למימון השנה השלישית בתמורה להמשך מגורים בגליל והנגב לתקופה של 12 חודשים לפחות לאחר סיום הלימודים. מהלך זה נועד ליצור היצע כוח אדם טכנולוגי איכותי, אשר יהווה זרז למעסיקים לפתוח שלוחות בגליל, ולהקים בו משרדים ומרכזי פיתוח בעתיד.

בטקס שנערך ב־5.11.2019 בירושלים במעמד **יו"ר קק"ל, דניאל עטר**, חילקה קק"ל 100 מלגות בשווי 2.5 מיליון שקל לסטודנטים במכללת תל חי, אורט בראודה, כנרת, האקדמית עמק יזרעאל וצפת. המלגות בסך 25 אלף שקל כל אחת הוענקו בשתי פעימות: האחת בסך 10 אלפים שקל- נועד לאפשר פתיחת שנה חלקה, והשנייה ניתנה במידה והסטודנט אכן נשאר לגור בגליל למשך שנה לפחות, בהתאם להתחייבות.

התוכנית מהווה מרכיב בחזון 'ישראל 2040' של קק"ל, שמטרתו הנעת אוכלוסייה איכותית ממרכז הארץ לגליל ולנגב באמצעות חיזוק החינוך למצוינות, האקדמיה והתעסוקה בתחומי ההייטק (הנדסה, מדעי המחשב, ביוטכנולוגיה). חלוקת המלגות חיזקה את ההתיישבות ואת מטרת קק"ל למנוע בריחת מוחות למרכז.

המלגות בצפון היוו פיילוט שצפוי בהמשך להתרחב גם לנגב, לאוניברסיטת בן גוריון ולמכללות הדרומיות.

סטודנטים בצפון עם היו"ר דניאל עטר | צילום: מערך ההסברה, קק"ל

400 מיליון שקל להעצמת הצפון: הופכים חלום למציאות

חיזוק הצפון במסגרת התוכנית הלאומית מתמקד בנושאים החשובים לקק"ל ובראשם החינוך, הקמת מעונות לסטודנטים, התיישבות, בריאות וחקלאות. המטרה: הפיכת הצפון לאטרקטיבי יותר עבור תושביו ומשיכת אוכלוסיות חדשות כפי שמייעד חזון 2040

בקק"ל מאמינים ופועלים ליצירת התנאים הנכונים לתושבי הצפון במטרה לצמצם פערים ולהעצים את האוכלוסייה המקומית. במסגרת התוכנית הלאומית הממשלתית לחיזוק חברתי וכלכלי של הצפון שהחלה בשנת 2017 ועלותה הכוללת 15 מיליארד שקל, התחייבה קק"ל להשקיע 400 מיליון שקל ומיקדה אותם בפרויקטים החשובים לארגון ולעומד בראשו, דניאל עטר: חינוך ואקדמיה, תשתיות, בריאות, מחקר, חקלאות והתיישבות.

מכלול המיזמים יאפשר ליישם את מטרות קק"ל בחזון 'ישראל 2040', שנועדו לאפשר לאוכלוסיות צעירות ואיכותיות למצוא אפשרויות חדשות ואטרקטיביות בצפון מבחינת לימודים לתואר אקדמי, מחקר, מגורים, פנאי ונופש, ויסייעו לבתי החולים באזור זה להתמגן ולהתפתח.

רוב הפרויקטים כבר הותנעו, ועל פי הצפי הם יוכנסו לתכנון ולביצוע ב־2020 ויסתיימו תוך שלוש שנים:

בתחום ההשכלה הגבוהה: הקמת מגורי סטודנטים במכללות בהיקף של 124 מיליון שקל, וסך הכל 1052 מיטות בחמש מכללות שונות. פיתוח פיזי במכללות בהיקף של 26 מיליון שקל, הכולל הקמת מרכז ללימודים תומכי רפואה: בית בוסל במכללת צפת, והקמת מבנה מעבדות ללימודי הנדסה לתואר שני במכללת כנרת.

בתחום הבריאות: עבודות בינוי ומיגון בבתי החולים פוריה טבריה, זיו בצפת והגליל בנהריה, בעלות כוללת 50 מיליון שקל.

מכינות קדם צבאיות: בינוי ושיפוץ של 14 מכינות ברחבי הצפון בהיקף תקציבי כולל של 30 מיליון שקל.

מכוני מחקר: בינוי וזיווד של מכוני המחקר מיגל בקרית שמונה ושמיר בקצרין בהיקף כולל של 30 מיליון שקל.

פרויקטים תומכי דיור: הכשרות שיכוניות בשלושה יישובים בהיקף תקציבי כולל של 15 מיליון שקל.

בתחום התיירות: עבודות פיתוח ובינוי, תשעה פרויקטים בסך כולל של 54 מיליון שקל.

בתחום החקלאות וההתיישבות בגולן: קליטת 750 נחלות חדשות, יוצבו מגורונים למגורים זמניים ב־27 יישובים כפריים חקלאיים במועצות האזוריות, בעלות של 30 מיליון שקל.

מקומות קדושים: קבר הרשב"י וקבר הנביא יתרו, בעלות 20 מיליון שקלים.

תשתיות ובינוי: פרויקט לסלילת כבישים תומכי דיור במטולה ומועצה אזורית מבואות חרמון בהיקף של 7.5 מיליון שקל.

פועלים לחיזוק הצפון במסגרת התוכנית הממשלתית | צילום: מיכאל חורי, ארכיון הצילומים של קק"ל

400
מיליון שקלים
השקעה בצפון
2017-2016
30
מיליון ש"ח
לקליטת משפחות
בישובים
כפריים
77
מיליון ש"ח
קידום ופיתוח
התיירות
באמצעות
פיתוח
תשתיות
160
מיליון ש"ח
מענה למגורים
לסטודנטים
המעוניינים
ללמוד בגליל
8
מיליון ש"ח
בניית משפחתונים למען
ילדים מנותקי משפחה
20
מיליון ש"ח
פיתוח ובינוי אתרים
6
מיליון ש"ח
הנצחת חיילי צה"ל
באתרי קק"ל
41
מיליון ש"ח
בינוי ופיתוח
מעבדות ומכוני
נחקר ברחבי
הצפון
30
מיליון ש"ח
שיפוץ ושדרוג
מבנים ועבודות
פיתוח במכינות
צבאיות
8
מיליון ש"ח
עבודות פיתוח
ותשתיות להרחבת
ישובים כפריים
20
מיליון ש"ח
ריאות ירוקות ופארקי משחקים
לתושבי הצפון

עוטפים את העוטף:
סיוע של 100 מיליון שקלים לחיזוק הדרום

קק"ל תמכה בתושבים שסובלים מקסאמים ומטרור עפיפונים, והעניקה סיוע גם ליישובים מעבר לטווח 7 קילומטרים כדי לכלול ערים נוספות הנמצאות בפריפריה החברתית

חשיבות החוסן הלאומי והדגש על העצמת יישובי הגליל והנגב, כפי שמפורט בחזון 'ישראל 2040', הובילו בשנת 2018 את דירקטוריון קק"ל להעניק סיוע של 100 מיליון שקל לעוטף. בצעד יוצא דופן הוביל היו"ר דניאל עטר את ההחלטה להרחיב את תחום העוטף מעבר ל־7 קילומטרים, כך שהסיוע יכלול גם את שדרות, נתיבות, המועצה האזורית אשכול, המועצה האזורית שדות נגב, המועצה האזורית מרחבים, המועצה האזורית חוף אשקלון והמועצה האזורית שער הנגב.

כהזדהות עם התושבים נערכה הישיבה ההיסטורית בעיר שדרות והשתתפו בה גם ראשי הרשויות, שהציגו לקק"ל תוכנית עבודה שנועדה לשמור על החוסן הקהילתי של התושבים, וביקשו את עזרתה. בקק"ל החליטו להגדיר את העוטף כיעד סיוע מרכזי של קק"ל, ואישרו את תקציב התמיכה תוך התמקדות בפעילות הליבה של קק"ל לחיזוק באופן ממשי את הגליל והנגב. ההחלטה הזו הצטרפה לפעילות כוחות הכיבוי של הארגון בכיבוי השריפות בעוטף.

הפרויקטים תואמים את מטרות קק"ל המעודכנות וכוללים גם את פיתוח הקרקע והתשתיות והכשרות חקלאיות ושיכוניות ב־30 מיליון שקלים, שנועדו לסייע בפרנסת התושבים וחיזוק היישובים, קידום תשתית לשבילי אופניים שיאפשרו חיבור בין היישובים ליערות והפארקים הנמצאים באזורם בסכום של כחמישה מיליון שקלים, פיתוח היערות הקיימים בהשקעה של למעלה מ־24 מיליון שקלים, פעילות שיקום והקמה לדרכים חקלאיות וביטחוניות בסכום של למעלה מ־14 מיליון שקלים ועוד.

בחינוך הוקצו מגוון פתרונות ונותבו שישה מיליון שקלים, במטרה לחזק ולפתח מנהיגות מקומית ולסייע בפעילויות למען הקהילה - בהקמת תשתית לפעילות מקומית ובפיתוח החינוך הבלתי פורמלי ופעילויות פנאי לכל ילד, הקמת בית קק"ל למצוינות בשדרות לחיזוק בני הנוער במקצועות העתיד למטרת שילובם במרכזי החדשנות, שיוקמו בשנים הקרובות באזור, ואף לסייע להם להשתלב בתפקידים משמעותיים בצה"ל.

בנוסף, קודמו פרויקטים של אירוח משפחות במרכזי שדה, פעילויות למען הקהילה ומוסדות החינוך ביישוב, סיוע לגרעיני התיישבות, חוגי סיירות, חניכי שנות שירות וחיזוק המרכזים הקהילתיים.

מפגש עם ראשי הרשויות בעוטף. מחזקים את החוסן של התושבים
צילום: יוסי איפרגן, ארכיון הצילומים של קק"ל

צפו בפעילות קק"ל
בעוטף עזה

תושבי העוטף בחגיגות קק"ל | צילום אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

גיוס יהדות התפוצות
להגשמת חזון הנגב והגליל

בכהונה הנוכחית הוגדרו יעדים חדשים, בראשם חיזוק הקשר בין קק"ל לבין יהדות התפוצות להגשמת חזון הנגב והגליל ולהגברת פעילות החינוך הציוני

קק"ל הציבה לעצמה שלושה יעדים מרכזיים הנוגעים לשותפות ההדוקה עם יהדות התפוצות וידידי קק"ל בעולם: גיוס העולם היהודי כשותף מלא להגשמת חזון הנגב והגליל; ריכוז המאמץ בנושא החינוך הציוני וביסוס מעמדה של קק"ל כגוף ירוק, מוביל ומשמעותי בתחומי הקיימות ואיכות הסביבה.

החטיבה לגיוס משאבים פועלת בכ־60 מדינות ואמונה על ניהול התרומות בלשכות קק"ל בחו"ל, תוך יצירת קשר ומעורבות עם יהדות התפוצות.

חזון 'ישראל 2040' פתח חלון להרחבה ולהעמקת הקשר עם יהדות התפוצות על כל גווניה ופתיחתה בפני קהלים חדשים, לרבות גיוס משקיעים ושותפים עסקיים פוטנציאליים להשקעה באבני הדרך של 'חזון 2040'. מעורבות זו בהשקעות מניבות בגליל ובנגב תוביל לחיזוק ולהעצמה כלכלית של אזורים אלה, ותעודד יהודים מכל רחבי העולם לסייע בהקמת חברות הזנק או מפעלי הייטק בגליל ובנגב.

יעד נוסף שנקבע בחזון 'ישראל 2040' הוא הגדלת מספר העולים החדשים לישראל ויישובם בגליל ובנגב. ארגון "נפש בנפש" וארגון "קליטת קהילות ישראל" הם חלק מהגופים הפועלים להצגת חזון 'ישראל 2040' בפני עולים חדשים פוטנציאליים העוסקים בתחום ההייטק. המטרה היא לשכנעם לעלות ארצה ולהשתקע בגליל ובנגב, ובכך להגשים את החזון ביצירת מקורות תעסוקה והתיישבות.

נוסף על המטרות המסורתיות המתמקדות בפיתוח הקשר עם ידידי קק"ל בארץ ובעולם ובגיוס תרומות, בכהונה הנוכחית התמקדה ההנהלה במטרות חדשות, ביניהן טיפוח קשרים בין־לאומיים וטיפוח קשרי קהילות, במיוחד אלו שבהן לא הייתה קק"ל פעילה בעבר. זאת באמצעות העצמת החינוך הציוני הבלתי פורמלי.

לצורך השגת המטרות, מתבצעת פעילות רבה בחו"ל שכוללת בין השאר טיפוח וגידול מאגר התורמים בכל מדינה, פיתוח דור מנהיגות צעירה, פעילויות ממוקדות בבתי הספר ובגנים של הקהילה היהודית, פעילות ממוקדת בבתי אבות לאוכלוסיות בוגרות, משלחות לתוכניות ייחודיות, אירועי התרמה מיוחדים, פעילות בינלאומית, שיווק פרויקטים, שילוט והוקרה לתורמים, שירות רישום בספרי הכבוד, ביצוע משלחות, טקסים וכנסים מקצועיים לראשי קק"ל מרחבי העולם.

ארוע גאלה בגלזגו

כנס בפריז

כנס בפריז

פעילות של קק"ל לתורמים בחו"ל: חגיגות 115 שנה לקק"ל בארגנטינה, צילומים: פרטי, ארכיון הצילומים של קק"ל

חיזקנו את הקשר עם הקהילות היהודיות באמריקה הלטינית

בחודש נובמבר 2018 השתתף יו"ר קק"ל דניאל עטר בכנס הדו שנתי השביעי של נשיאי אמריקה הלטינית, שנערך בבוגוטה, קולומביה. זאת במסגרת הפעילות לחיזוק הקהילות היהודיות בחו"ל ובמטרה לשמור על קשר ולתמוך בפעילות לשכות קק"ל בחו"ל

בכנס השתתפו למעלה מ־150 נשיאים, מנכ"לים, בעלי תפקידים, מתנדבים ותורמים מ־18 מדינות שונות באמל"ט ובהם מארגנטינה, צ'ילה, אורוגואי, פרגוואי, בוליביה, פרו, ברזיל, אקוודור, אל סלבדור, קולומביה, ונצואלה, פנמה, קוסטה ריקה, גוואטמלה, קובה, מקסיקו וספרד.

במסגרת הכנס התקיימו הרצאות, שולחנות עבודה, פאנלים ופגישות שבמהלכן נדונו נושאים רבים בדגש על חינוך ציוני בתפוצות, חדשנות, פלורליזם ביהדות, שיווק דיגיטלי, התרמה ועוד.

בכנס נחתם הסכם לשיתוף פעולה עם ארגון CAR (ארגון קולומביאני לאיכות הסביבה והגנת הטבע) במטרה לקדם שיתוף פעולה מקצועי ושיתוף ידע, בעיקר בכל הקשור לאגמון החולה ואגם פוקנה בקולומביה. המקבילים בקולומביה ביקשו ללמוד על הפעילות שקק"ל מקדמת באגמון החולה, בדגש על תחום הצפרות. במסגרת שיתוף הפעולה הגיעה משלחת מקולומביה לישראל לסיור עבודה באגמון החולה.

בנוסף, התקיימה פגישה מרגשת עם מושל מחוז CASANARE חוסאו אליריו בררה, המנהיג קהילה אוונגליסטית גדולה המחוברת מאוד ליהדות. בפגישה עם היו"ר עטר, סיפר המושל כי לפני מספר שנים, בעקבות בצורת וירידה בתפוקה של יבול הירקות במחוז, הוא ביקש מכל הקהילה שלו להתפלל בתנ"ך בעברית. לאחר מספר שבועות, ירדו גשמי ברכה והיבולים צמחו לממדי שיא. הוא הראה ליו"ר תמונות של הירקות בגדלים מפלצתיים, ואמר בחצי חיוך כי הם יכולים בקלות להתחרות בספר השיאים של גינס.

כנס נשיאי אמריקה הלטינית | צילום: דסק אמריקה הלטינית של קק"ל

כנס נשיאי אמריקה הלטינית | צילום: ארכיון הצילומים של קק"ל

חגגנו 70 שנה למדינת ישראל בכנס הנשיאים 2018

את הכינוס לכבוד מדינת ישראל החלה קק"ל בפולין, במסע מרגש לזכר הנספים בשואה

כנס הנשיאים נערך בחודש אפריל 2018 בסימן 70 שנה למדינת ישראל, במעמד יו"ר קק"ל דניאל עטר. השתתפו בו 150 נציגים מ־25 מדינות ובהם הנהלת קק"ל, נשיאים ומנכ"לים מלשכות קק"ל ברחבי העולם, אנשי מקצוע ועוד. במהלך שלושת ימי הכנס נערכו דיונים, הרצאות, אירוע גאלה חגיגי, קונצרט "תווים של תקווה" וסיורים בירושלים. מיצג אור קולי מרהיב הוקרן על בניין המוסדות הלאומיים והדגיש את תרומתה של קק"ל לבניין המדינה במהלך 70 שנות עצמאותה, ואת פעילותה להגשמת החזון הציוני מאז הקמתה לפני 120 שנה. בכנס נערך דיון מקיף על מטרותיה של קק"ל, ובהן חיזוק ההתיישבות בפריפריה כפי שמציג חזון 'ישראל 2040', המלחמה באנטישמיות וב־BDS וחיזוק החינוך הציוני.

טרם הגעתם לכנס, הצטרפו המשתתפים למשלחת מיוחדת של נציגי קק"ל מרחבי העולם למצעד החיים בפולין, לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

מצעד החיים שבו השתתפו הנציגים לפני בואם לישראל | צילום: יוסי זליגר, באדיבות מצעד החיים

כנס הנשיאים | צילום: חיים ורסנו, ארכיון הצילומים של קק"ל

פעילות חינוך בחו"ל:
התחברנו ליהודים בכל העולם

בכהונה הנוכחית התקיימו מאות פעילויות חינוך שתרמו להידוק היחסים עם יהדות העולם

בין השנים 2016-2020 השתתפו מאות אלפי בני נוער ומחנכים בפעילות החינוכית של קק"ל בבתי ספר ובקהילות בתפוצות. אלפי משלחות הגיעו לישראל והפעילויות יצרו חיבור ממשי וחיזקו את הקשר לעולם היהודי, בהתאם למדיניות שהוגדרה בתחילת הכהונה.

בישראל התקיימו חמישה כנסים ושישה סמינרים, והשתתפו בהם 1500 אנשי חינוך מ־400 מוסדות חינוך הנמצאים ב־100 מדינות שונות, ביניהן ארה"ב, קנדה, צרפת, אנגליה, אוסטרליה, ניו זילנד, מרוקו, שוויץ, בלגיה, אמריקה הלטינית, דרום אפריקה, מדינות הבלקן, רוסיה, מולדובה, אזרבייג'ן, אסטוניה, אוקראינה ועוד.

הכנסים והסמינרים עסקו בהעצמת המחנך כדמות משפיעה המעצבת את דור ההמשך, ומלמדת על הקשר בין העם היהודי למדינת ישראל. נערכו סיורי למידה והכשרה להיכרות בלתי אמצעית עם מדינת ישראל, מפעליה ואתגריה בעבר, בהווה ובעתיד.

אחד הסמינרים למורים שנערך בישראל | צילום: יואב דביר, ארכיון הצילומים של קק"ל

במסגרת שיתופי הפעולה עם גופים בינלאומיים התקיימו מספר רב של אירועים:

מצעד החיים – מסע משואה לתקומה - בכל שנה הגיעו כ־3500 משתתפי מצעד החיים מארה"ב, אמריקה הלטינית, קנדה ואוסטרליה לפעילות בארץ לאחר המסע לפולין. הם השתתפו בפרויקט "מסע ירוק בשבילי קק"ל" וב"צעדת דגלים והצדעה למדינה" בכותל ובלטרון. בסך הכול השתתפו בפעילויות כ־15 אלף איש בכהונה הנוכחית.

משתתפי מצעד החיים בדרך אל הכותל. העיר העתיקה, ירושלים | צילום יואב דביר

פרויקט לימוד FSU (Former Soviet Union) לקהילות דוברות רוסית בעולם - 13 כנסים התקיימו בקהילות בעולם, ובהם השתתפו עשרות אלפי צעירים בגילאי 20-30. במשך שלושה ימים הם ניהלו פעילות ושיח בנושאים הקשורים ליהדות, ציונות וישראליות, מפעלי קק"ל, קיימות, ציונות אקולוגית, תוכן והפעלה חווייתית.

עידוד עלייה בשיתוף תנועת בית"ר העולמית - מאז 2017 הגיעו באמצעות התנועה כ־500 צעירים מתחת לגיל 30, דוברי רוסית (פרויקט "מבט") ודוברי צרפתית (פרויקט "מגן") לתוכנית מסע ולסמינר בארץ, במטרה לעודד אותם לעלות לישראל. הם למדו עברית, השתלבו בשוק התעסוקה והתחברו באמצעות קק"ל לאהבת הארץ. אחוז גבוה מהם עלה בסופו של דבר לישראל.

שת"פ הסוכנות היהודית לארץ ישראל והמכון למדריכי חו"ל - כ־1400 נציגים מכל תנועות הנוער לקחו חלק מאז 2017 בשיתוף פעולה שנועד לפתח ולהכשיר מנהיגות חינוכית בקרב בוגרי תנועות הנוער הציוניות העולמיות. הפעילות מתמקדת בחוויה של מדינת ישראל כביתו של העם היהודי, בציונות כהגשמת שיבת ציון וכן בערכים של סולידריות ותרומה לקהילה. החניכים התחייבו בתום התוכנית לפעול בקהילות בארצות היעד.

בין התנועות המשתתפות: הבונים דרור, בית"ר, תנועת הנוער הציוני, תנועת החלוץ למרחב, תנועת השומר הצעיר, תנועת מכבי צעיר, תנועת נועם – חזית הנוער, תנועת נצר עולמי, תנועת בני עקיבא, תנועת נצח, תנועת צעירי עמי, תנועת דור חדש, תנועת כינרת ת.נ, תנועת "הנני יחד" ותנועת FZY.

המכון הקונטיננטלי באמריקה הלטינית וההסתדרות החלוצית העולמית הציונית - בארבע השנים האחרונות השתתפו 800 בני נוער מכל רחבי אמריקה הלטינית בפעילות בנושא ישראל, מורשת תרבות ישראלית וציונות. הפעילות נועדה להכשיר את חניכי תנועות הנוער הציוניות במסגרת מחנות קיץ פדרליים. בנוסף, השתתפו בכל שנה 250 חניכים מכל תנועות הנוער במחנות קיץ פדרליים תוך שיתוף פעולה עם אורוגוואי וארגנטינה באמצעות משרדי JNF המקומיים.

מורשה עולמי – פיתוח שגרירים בקמפוסים ברחבי העולם - 80 סטודנטים מרחבי העולם נבחרו לשמש כשגרירי מורשה עולמי מתוך 700 שהשתתפו בכנס בספרד. הסטודנטים פועלים כשגרירי מורשה עולמי – קק"ל בשנת הלימודים 2020 למען חיזוק הזהות היהודית, הציונות, ההיסטוריה, המסורת היהודית והקשר לעם ישראל ולמדינת ישראל בקרב יהודי התפוצות.

פרויקט "גשר לישראל" - תוכנית לימודים בעשרות בתי ספר בארגנטינה, ברזיל ומקסיקו, ובה משתתפים מאות תלמידים בפעילויות לחיזוק הקהילה והקשר עם ישראל.

פיתוח מנהיגות צעירה – בינה – התנועה ליהדות חברתית - פיתוח מנהיגות ציונית חדשה בקרב סטודנטים בקמפוסים ברחבי העולם. לאחר שזוהו כשגרירים פוטנציאליים, עוברים הסטודנטים תהליך הכשרה והעצמה והופכים למנהיגים המחזקים את הזהות בקרב הדור היהודי הצעיר במדינותיהם.

"חיבור לירושלים, ליבו של העם היהודי" – עמותת ראשית ירושלים – עולם שלם - הפעלה ופיתוח פעילויות תוכן למדריכים ולמחנכים בחינוך הבלתי פורמלי להכרת ירושלים, בדגש על ערכי קק"ל. התכנים מחולקים לעשר יחידות במתכונת חודשית, ומוצגים בפני מאות אלפי תלמידים ומחנכים.

"העצמת זהות יהודית דיגיטלית" – עמותת כל אחד ממקומו - הפעלה ופיתוח מאגר תוכן דיגיטלי של אלפי פעילויות חווייתיות – סיורים וירטואליים בארץ ישראל, תפילות, ציון חגי ומועדי ישראל, שמירת קשר עם שליחי חינוך ופעילותם בשטח. קק"ל יצרה רשת חברתית גלובלית של כל הפעילים, ואלו משתפים תמונות, סרטוני פעילות ותכנים.

שת"פ JNF – אנגליה – העצמת זהות יהודית בבתי ספר בבריטניה - פעילות בנושאים הקשורים ליהדות ולזהות יהודית המתבצעת בכ־50 בתי ספר, ובה נוטלים חלק מאות תלמידים.

פעילות נוער מהתפוצות בארץ - 60 אלף חניכים מרחבי העולם השתתפו בתוכניות השונות, ביניהן "עבודה תורמת", פעילות במרכזי שדה ויער, "נוף מולדת" – סיורים בירוק, סיורי בני מצוה ועוד.

קרוואן קק"ל נייד בקהילות בעולם - כ־60 קרוואנים חינוכיים ניידים פעלו בקהילות אוסטרליה, בלגיה, שוויץ, צרפת, אוקראינה, ארה"ב, קנדה ודרום אפריקה. הקרוואנים הביאו לקהילות את הרוח הישראלית דרך סדרי ט"ו בשבט, יום העצמאות, חוויה בבתי ספר, בתי אבות ועוד.

שליחי החינוך בעולם - שישה שליחי חינוך פועלים בקרב קהילות ברחבי העולם ומסייעים למאות אלפי ילדים, בני נוער וסטודנטים במערכת החינוך הציבורית, בקמפוסים ובבתי ספר יהודיים.

"הרפסודיה הבינלאומית" – פיתוח מנהיגות צעירה לבני נוער מחו"ל ומהפריפריה - 700 בני נוער מאוסטרליה, מאמריקה הלטינית ומאירופה, הצטרפו ל־100 תלמידים מהפריפריה הישראלית בחוויית שטח ופעילות בנושאי מנהיגות, הובלה, שיתוף ועבודת צוות בליווי מדריכים בוגרי השייטת.

פיתוח מערכי תוכן, ערכות למידה והכשרות מדריכים בארבע שפות - קק"ל בנתה עשר ערכות שהכילו 100 תוכניות הפעלה בארבע שפות שונות. הערכות נשלחו ל־50 מוקדים ברחבי העולם שבהם פועלים שליחי החינוך והגיעו למאות אלפי ילדים ובני נוער. בין הערכות: "עצמאות עם משמעות", "החזון שלי", "וייז לירושלים", "המצאות ישראליות - Israel - the startup nation", "Imap Israel", פוסטרים בנושאי ציונות, ירושלים, ט"ו בשבט ועוד.

קרוואנים חינוכיים – קק"ל ברחבי העולם - בכל שנה, בט"ו בשבט ובחופש הגדול יצאו כ־30 קרוואנים חינוכיים מישראל לרחבי העולם. צוות ההפעלה מספק תוכן חווייתי לעשרות אלפי ילדים יהודים בבתי הספר, בקהילות ובמחנות הקיץ בנושא ערכים, ציונות וחיבור לארץ ישראל.

רפסודיה בינלאומית | צילום: מיכאל חורי, ארכיון הצילומים של קק"ל

ערכות לקרוואן העולמי, פעילות ציונית-חינוכית באוסטרליה, צילומים: הדר אברהמי, עמית שי, ארכיון הצילומים של קק"ל

תוכנית אצי"ל לעולים:
חינוך ציוני ישראלי

קק"ל מנחילה ידע לעולים חדשים שלא נחשפו לחינוך ציוני בארצות המוצא וחיברה אותם לאהבת ארץ ישראל

ב־20 השנים האחרונות קלטה מדינת ישראל כמיליון עולים מרחבי העולם, חלקם לא נחשפו בארצות מוצאם לחינוך ציוני-יהודי. יחד עם רשויות מקומיות וגופים העוסקים בקליטה ובעלייה הקימה קק"ל את מיזם "אצי"ל" – מודל חינוכי שנבנה ככלי לצמצום פערים ערכיים בקרב אוכלוסיית העולים. בכך חיברה קק"ל את העולים למורשת הציונית, לאהבת הארץ ולאיכות הסביבה, כפי שקובעות מטרותיה החינוכיות שבאמצעותם נוצרת אחדות בחברה הישראלית על כל גווניה.

התוכנית התבצעה במסגרת הפעילויות והתוכניות החינוכיות של קק"ל, המשלבות ידע ועשייה. בין השאר, התקיימו פרויקטים כמו 'טיול ראשון בארץ' ו'משפחה מטיילת' לעולים שרק הגיעו ארצה, פרויקט 'בני ובנות מצווה' לעולים חדשים; כנסים וסמינרים למנהיגות, אירועי חגים למשפחות בסימן מורשת ישראל במרכזי השדה של קק"ל; טיפוח קבוצות מנהיגות נוער, אימוץ אתרים ועוד.

משתתפי תוכנית אצי"ל. בהתאם למורשת קק"ל | צילום: הדר אברהמי

פיתחנו תכנים חינוכיים חדשים ועדכניים

קק"ל מנגישה לבני הנוער תכנים חינוכיים עדכניים באמצעות פלטפורמות דיגיטליות

בכהונה הנוכחית העמיקה קק"ל את הקשר עם קהלים חדשים וביססה אותו בכמה מסגרות מידע. הושם דגש על תוכניות ויחידות חינוכיות למדריכים וחניכים בחינוך הבלתי פורמלי במטרה להעשיר אותם ולחבר אותם לערכי קק"ל ולערכי טבע, הסביבה והמורשת. באתר האינטרנט של קק"ל ניתן למצוא תכנים המותאמים לדור הצעיר המחובר לרשתות החברתיות ולמדיה הדיגיטלית.

עוד פותחו תוכניות הדרכה עבור מגוון מסגרות בחינוך הבלתי פורמלי בהן תנועות וארגוני נוער ומכינות קד"צ המסייעים בהגדרת הצרכים והמטרות המשותפות. התוכניות החינוכיות ניתנות להפעלה מכל מקום ומופעלות על ידי מאות מדריכי תנועות וארגונים.

נוסף לבניית התוכניות, הוקמו מדורי מידע ותוכן לקהלי החינוך הבלתי פורמלי. באתר הנוער חלון ירוק לצעירים ובמדור החינוך באתר האינטרנט שלל קק"ל גלשו כ-400,000 איש בשנה ונצפו מעל למיליון וחצי דפים.

תוכניות חינוכיות נוספות: הרפתקה ביער – ערכת הפעלה לשוהים ביער, **דפי שיח** בנושאי ליבה שונים, תוכניות **"המנהיגות שבדרך"** לשכבות המנהיגות שנכתבה בשיתוף עם בינ"ה, השוקו תוכניות הדרכה ייחודיות למרכזי השדה והיער – דוגמת **חוויער** ו־**ODT**, **מארזי הפעלה לט"ו בשבט ויום העצמאות** (חודש הלאום), **משחק ידיעת הארץ** – אנחנו על המפה, **פאזלים מקוונים**, **משחקי זיכרון ב־HTML**, **חידונים** לחגים ועל אישים מפורסמים הקשורים לקק"ל ולאהבת הארץ ועוד.

התוכניות הייחודיות שפותחו

קיבלנו החלטה אסטרטגית:
משקיעים בחינוך הבלתי פורמלי

הבנו כי בני הנוער מתנדבים בתנועות ובארגונים במטרה למצוא ייעוד ולהגשימו, ולכן חיברנו אותם לערכי קק"ל

בתחילת הכהונה קיבל דירקטוריון קק"ל, בהובלת היו"ר וחברי ההנהלה הבכירה, החלטה אסטרטגית להתמקד בזירת החינוך הבלתי פורמלי. החלטה זו נבעה מתוך ההבנה כי לחינוך הבלתי פורמלי עוצמה ויכולת השפעה על עיצוב התודעה ועל עולם הערכים של ילדים ובני נוער, וניתן לראות בו פלטפורמה ייחודית להתנסות ולעשייה משמעותית.

קק"ל הפנתה משאבים עצומים לחינוך הבלתי פורמלי וקיימה שותפויות עם עשרות תנועות וארגוני נוער ומכינות קדם צבאיות בידיעה שיסוד הבחירה החופשית והרצון להתנדב מעודדים את הפרט לקחת אחריות ולקבל על עצמו את כללי המסגרת מתוך רצון ושותפות אמיתית. זאת ועוד, החינוך הבלתי פורמלי נשען על יסודות האחריות האישית והסולידריות. מסגרות ההגשמה בשנות השירות ותנועות הבוגרים מאפשרות מיקוד עשייה ומהוות גורם מעצב ומשפיע על חיי הפרט והקהילה.

תפיסה זו הובילה לחיבור רגשי ואישי של מאות החניכים והחניכות אל ערכי קק"ל. בניית עולמות תוכן ומתודיקה משותפת אפשרו למאות אלפי מדריכים מכלל גווני הקשת של החברה הישראלית להנחיל את תכני קק"ל שפותחו במחלקה הפדגוגית. נוסף על כך, החיבור הרחיב את הפעילות החווייתית של החניכים והחניכות בשטחי היערות והאתרים השונים של קק"ל – המרחבים הטבעיים של התנועות, הארגונים והמכינות.

פעילות הנוער במהלך הכהונה הנוכחית | צילומים: חטיבת החינוך של קק"ל

קק"ל ומועצת ארגוני הילדים והנוער: חיבור מנצח ומרגש

דירקטוריון קק"ל החליט בשנת 2016 ליזום שיתוף פעולה נרחב עם ראשי מועצת ארגוני הנוער, מתוך החלטה אסטרטגית להפוך את קק"ל לגורם משפיע ומניע בחינוך הבלתי פורמלי בישראל. ראשי ארגוני הנוער והמועצה זומנו לפגישה בשנת 2016, מייד עם בחירתו של דניאל עטר לתפקיד יו"ר קק"ל, ובה בישר להם עטר על החלטתו, והדגיש כי הוא נחוש שקק"ל תפעל להשקיע במפעלי החינוך באמצעותם תשפיע ותטמיע את ערכי המנהיגות, הציונות ואהבת הארץ. דבריו של עטר התחברו למטרות ארגוני הנוער, המפעל החינוכי הצעיר ביותר במרחב החינוך הבלתי פורמלי, שחיפשו רוח גבית ותמיכה רעיונית משמעותית בחשיבותו ובעשייתו החינוכית.

החזון של ארגוני הנוער השתלב היטב עם זה של קק"ל: השפעה על עיצוב דמותה של מדינת ישראל באמצעות חינוך בני נוער. במסגרת השותפות האסטרטגית, ביקשה קק"ל לראות תשואות חברתיות ברורות, ובארגוני הנוער הוכנו תוכניות חומש, הכוללות ערכים מדידים וברורים, והמשרטטות רצף של יעדי השפעה על בני נוער בקבוצות המנהיגות, במסלולי שנת השירות והמכינות ועם שחרורם מהצבא כצעירים משפיעים במדינת ישראל.

החזון המשותף שהתגבש עיצב את תוכנית העבודה מתוך האמונה בבני הנוער, ומרכז הכובד הופנה לעבר חניכים וחניכות משכבות ט'- י"ב בארגוני הנוער, זאת מתוך הכרה בפוטנציאל הטמון בשכבות אלו ליצירת ערך חינוכי משמעותי. מטרות התכנית קבעו כי יש להעצים את הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית במדינת ישראל, לחזק את תחושת השייכות של בני הנוער והצעירים לישראל ולקהילתם, להשפיע על השיח החינוכי סביב מושג הציונות, ולהצמיח בוגרות ובוגרים של ארגוני הנוער המובילים, משפיעים ומגשימים בחברה הישראלית, הקהילתית והלאומית.

השם שניתן לתכנית האסטרטגית הוא "מגשימים עכשיו", המסמל את התפיסה כי על כל אדם כפרט וכחלק מהחברה להגשים את חלומותיו ואת הפוטנציאל ללא קשר לנסיבות ולמקום המגורים. בשנת 2016 נחתם ההסכם ותוך שלושה חודשים הוקמו 54 קבוצות מנהיגות של בני נוער בישובי הנגב והגליל. למעלה מ־5,000 בני נוער מהפריפריה נחשפו למסלולי שנת שירות, והתקיימו אירועים ברוח ערכי השותפות וקק"ל, שלקחו חלק בהם למעלה מ־30,000 בני נוער ברחבי הארץ.

לאור הצלחת התכנית, והטמעת מדיניות הדירקטוריון בהובלת היו"ר, דניאל עטר, בכל הנוגע לחשיבות החינוך הבלתי פורמלי בקק"ל והיכולות של ארגוני הנוער, הוכפל סכום ההשקעה בשותפות בשנת 2017. המהלך אפשר לארגוני הנוער לבצע קפיצת מדרגה משמעותית, לפתוח עוד עשרות קבוצות בגליל וביישובי הנגב, בשכונות ובישובים בפריפריה החברתית גיאוגרפית, ולהדק את שיתוף הפעולה עם חטיבת החינוך.

הפעילות הניבה במשך ארבע שנים אלפי בוגרים ובוגרות חדורי ערכים של אהבת ישראל וציונות, אפשרה הזדמנות לעשרות אלפי חניכים וחניכות להיות חלק מאירועי שיא והובילה להכשרת מאות מד"צים, אשר רובם כבר נמצאים בשירות משמעותי בצה"ל. פעילויות נוספות כללו את חגיגות 115 שנה להיווסדה של קק"ל, מאבק על המשך פעילותה של קק"ל לטובת עם ישראל, אירועי ט"ו בשבט משותפים עם אלפי בני נוער ביערות, גיבוש ומימוש חזון 2040, מפגשים בשטח, השקת יוזמות חדשות, התמודדות משותפת עם משבר הקורונה, התנדבות במסגרת אירועי קק"ל למען הקהילה ועוד.

היו"ר דניאל עטר באירוע נטיעות עם ארגוני הנוער | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

קק"ל ומועצת תנועות הנוער בישראל: שותפות של ערכים

ההחלטה האסטרטגית של דירקטוריון קק"ל למקד את פעילות החינוך של החברה בחינוך הבלתי פורמלי, היא מפגש רצונות טבעי בין קק"ל לבין תנועות הנוער, אשר בפעילותן מלוות את קק"ל מיום היווסדה לפני כ־120 שנה.

בשנת 2016 חתמה קק"ל על הסכם שיתוף פעולה אסטרטגי רב-שנתי עם מועצת תנועות הנוער בישראל, שהינו ארגון הגג של תנועות הנוער במדינת ישראל. החיבור בין הצדדים נוצר מתוך ההבנה כי תנועות הנוער מובילות ומטמיעות זה למעלה מ־100 שנים ערכים המשותפים גם לקק"ל ובהם חינוך ציוני, ערכי ושותפות למען קיום איכותי של מדינת ישראל. לפיכך, שיתוף הפעולה הוא טבעי ומקדם מטרות ציוניות וחינוך ציוני להגשמה עצמית בתחום הפעילות ביערות, ולמען מדינת ישראל והחברה בישראל. ההסכם שנחתם משלב חוזקות שיובילו לתרומה משמעותית יותר לנוער ולחינוך הציוני, ויוצרות חיבור בין הערכים, היכולות והכלים של קק"ל לבין היכולות, הערכים והכלים של תנועות הנוער – עם ההתאמות והאופי המיוחדים לכל תנועה.

- ההסכם הגדיר ארבעה צירי פעולה מרכזיים, שבמסגרתם הוגדרו והותאמו התוכניות הייחודיות לכל שנה: חינוך לאהבת הארץ דרך יציאה לטיולים והיכרות עם הארץ ונופיה, העצמת החינוך הציוני הנעשה במסגרת תנועות הנוער הציוניות וחיזוקו, חיזוק הרקמה החברתית בישראל וחיזוק ערכי עבודת האדמה והחקלאות בישראל.

- התמיכה בפעילות תנועות הנוער אפשרה את העמקת ערכי הליבה של קק"ל, בתוכניות החינוכיות והפעילות בשטח בכלל תנועות הנוער בישראל. במסגרת שיתוף הפעולה מאות אלפי חניכות וחניכים בתנועות הנוער זכו להגדלת משאבים לטובת פיתוח, הרחבה והעצמה של סניפי התנועות, בעזרת התשתיות הארגוניות של קק"ל בחינוך במרחבי הצפון, הדרום והמרכז. הדברים אמורים בעיקר לגבי הפריפריה החברתית והגיאוגרפית, שבה הושם דגש מרכזי על תמיכה בילדים ובני נוער בתוכניות לחיזוק המנהיגות המקומית וההכשרה החינוכית.

- בכל שנה כ־30 אלף חניכים וחניכות לוקחים חלק במגוון פעילויות ערכיות והתנסויות, חד יומיות, ייחודיות, במרכזי השדה והיערות של קק"ל. שיתוף הפעולה עם קק"ל פילס את הדרך להגעתן של אוכלוסיות חדשות שנהנו ממשאבי הטבע והחוץ במלוא עוצמתם, ובתוך כך להעמקת ההכרות עם המפעל הלאומי של קק"ל, בין היתר בעזרת המדריכים והמדריכות של קק"ל ותוכניות ההדרכה של המחלקה הפדגוגית.

- החלטה נוספת שהתאפשרה לאור שיתוף הפעולה נוגעת לפיתוח היערות המשמשים למחנות הקיץ בהתאם לצרכי תנועות הנוער. בכהונה האחרונה הותאמו מחנות יער חדשים ואחרים הנמצאים בשלבי תכנון מתקדמים, והם מסייעים בידי התנועות להרחיב את הפעילות המתקיימת ביערות ואת הגדלת החשיפה של חניכות וחניכים אל משאבי הטבע של קק"ל. בכל שנה מתארחות תנועות הנוער ביערות קק"ל ובמרכזי השדה בהיקפים גדולים העולים על חצי מיליון לינות רק בחודשי הקיץ.

- עולמות התוכן והפדגוגיה של תנועות הנוער זכו לחיזוק משמעותי בשל התמיכה והשותפות החינוכית הפורה עם המחלקה הפדגוגית של קק"ל ותנועות הנוער. יחד, פותחו ערכות חינוכיות ייחודיות לחודש ט"ו בשבט, השמירה על הסביבה והימים הלאומיים. הכתיבה והפיתוח של הערכות לוו גם בתהליכי הטמעה בכלל התנועות החל משדרת ההדרכה ועד לחניכים והחניכות בשטח. ערכת הדרכה מרגשת במיוחד היא "החוויער", שפותחה עם רכזי קק"ל בתנועות הנוער.

- ביטוי משמעותי נוסף לשותפות הוא במיסוד הפעילות החינוכית הייחודית למאות חברי שנת השירות של תנועות הנוער לקראת ט"ו בשבט. במהלכה, מתאפשר מפגש המחבר בין כלל הגוונים והשבטים של החברה הישראלית עם עולמות התוכן של קק"ל בתחומי החינוך, החברה והסביבה. האירוע מעניק לחברי שנת השירות את התשתיות, שבהן יסתייעו לטובת הדרכה באמצעות התכנים לכל חניכי התנועות במסגרת אירועי ט"ו בשבט השונים המתקיימים בלמעלה מ־2,000 סניפים ברחבי ישראל. בנוסף, במהלך אירועי ט"ו בשבט בשנים האחרונות, ננטעו שלוש חורשות חדשות על ידי חברי שנת השירות.

- תשומת לב מיוחדת ניתנה בשיתוף הפעולה למינוף הפעילות של תנועות הבוגרים בתנועות הנוער, זאת גם

בקשר ישיר לחזון 'ישראל 2040'. כיום חיים כ־2,000 בוגרים ובוגרות של תנועות הנוער בקבוצות וקיבוצים ברחבי הארץ, בדגש על הפריפריה הגיאורפית-חברתית, שבהם בחרו תנועות הנוער לתקוע יתד ולהעמיק את פעילותן ואת השפעתן החברתית. שיתוף הפעולה עם קק"ל, לרבות באמצעות סיורים של אנשי קק"ל בנקודות היישוב השונות, חשף את חברי תנועות הבוגרים להיכרות עם צורות החיים הייחודיות והשונות בין תנועה לתנועה, ולבחינת אפיקי שיתופי הפעולה והממשקים הנדרשים הנוספים להעצמת יכולות ההגשמה הציונית בשטח.

- לאורך השנים, איפשר שיתוף הפעולה עם קק"ל את קיומם של מספר אירועי שיא. הבולט והמשמעותי שבהם הוא האסיפה הישראלית, אירוע המתקיים במספר מוקדים ברחבי הארץ, ושם לעצמו למטרה להפוך את רצח ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין ז"ל, לתמרור אזהרה עבור החברה הישראלית. באמצעות מפגשים במעגלי שיח רחבים ומגוונים מהחברה, מנסים המשתתפים לברר סוגיות אידאולוגיות בוערות ולבנות עתיד ישראלי משותף. בכל שנה לוקחים חלק באסיפה הישראלית למעלה מ־200 אלף משתתפים.

- אירוע שיא נוסף, המתקיים בסמוך לחגי תשרי וחג הפסח הוא אירוע קק"ל למען הקהילה, ובו מיישמים המדריכים והחניכים, הלכה למעשה, את הערכים שהוקנו להם בפעילויות השונות, ובהם רוח ההתנדבות, עזרה לזולת והתרומה לקהילה.

- שותפות הערכים בין קק"ל לתנועות הנוער מהווה חיבור בין שני מפעלים ציוניים ותיקים, אשר אפשרו את בניין הארץ בתחילת ימי ראשית המדינה, וכעת מוקדשות פעולותיהם לבניין החברה. שיתוף הפעולה נולד בזכות החלטת הדירקטוריון וההבנה כי עיצובו החינוכי של דור המנהיגים הבא נמצא ביכולתן של תנועות הנוער, וקק"ל כולה נרתמה להגברת הפעילות התנועתית ולהעצמתה בקרב אוכלוסיות חדשות ונוספות, ובעיקר בפריפריה. החיבור הוביל לתוצאות המצביעות על כך שכ־35 אלף חניכים בתנועות הנוער סובסדו במהלך הפעילות המשותפת עם קק"ל מאז נחתם ההסכם, וכרבע מיליון בני נוער השתתפו בפעילות התנועות שעסקה בתכני קק"ל.

פעילות מועצות ארגוני הנוער במהלך הכהונה | צילום פרטי, חטיבת החינוך של קק"ל

חוגי סיירות של קק"ל:
הכפלנו את כמות החניכים

4,000 חניכים השתתפו בסיורים ובפעילות השבועית ב־50 מוקדים ברחבי המדינה, לאור הגדלת המשאבים והרחבת הפעילות גם לפריפריה החברתית הגאוגרפית

חוגי הסיירות של קק"ל התפרסו בחמש השנים האחרונות על פני 50 יישובים לאורכה של מדינת ישראל, החל מקריית שמונה והמועצות האזוריות בצפון, דרך הפריפרייה החברתית-גיאוגרפית, יישובי הדרום והעוטף ועד הערבה התיכונה. בתקופה הנוכחית הוגדלו המשאבים והוכפל מספר המשתתפים בפעילות והוא עומד נכון להיום על 4,000 חניכים הנוטלים חלק בפעילות שבועית. הרחבת הפעילות בפריפריה וחיזוקה, נושא שעליו הושם דגש גם במסגרת 'ישראל 2040', גרמו בנוסף לחיזוק קשרי העמותה מול הרשויות המקומיות וליצירת תוכניות משותפות עם הקהילות בפריפריה.

הצמיחה באה לידי ביטוי גם בהגדלת כמות מתנדבי שנת השירות. נפתחו מוקדים בבית שאן ובנתיבות, שעובדים צמוד לחטיבת החינוך של קק"ל ויצרו מכפיל כוח משמעותי בקשר שבין חוגי סיירות, קק"ל והקהילה. גם בתקופת הקורונה נמשכה הפעילות והיוותה גורם משמעותי מאוד בסיוע לרשויות המקומיות, כשמתנדבי שנת השרות מובילים את העשיה.

משנה לשנה עולה מספרם של בוגרי חוגי סיירות הבוחרים לצאת לשנת שרות, והם משובצים לפי בקשתם בקומונות הפועלות בפריפריה. לאחרונה הורחבה פעילות חוגי סיירות גם לבית שמש, שם תפעל בקרוב קומונה חדשה בשיתוף הרשות המקומית.

לאחר אסון מכינת בני ציון, שבו נספו עשרה בני נוער באסון השיטפון, ובתיאום עם הנהלת העמותה נכנסו חוגי סיירות לפעול תחת חוזר מנכ"ל טיולים המתייחס לתכנון, לארגון ולביצוע של טיולים ופעילות חוץ בית ספרית.

מדריכי חוגי סיירות קקל במפגש עם דני עטר, נס הרים | צילום אבי חיון, ארכיון הצילומים של קקל

צילום: אבשלום פרג'

מרכזי השדה של קק"ל:
הבית של הנוער בישראל

קק"ל התאימה את התכנים החינוכיים לדור הנוכחי, הרחיבה את הפעילות למגזרים נוספים, פתחה מחדש את מרכז שוני והנגישה את כל המרכזים לטובת אוכלוסיות מיוחדות. כך משכו אליהם מרכזי השדה מאות אלפי בני נוער בקדנציה הנוכחית

קק"ל הגדירה בתחילת הכהונה את נושא החינוך הבלתי פורמלי ככזה שיש להתמקד בו ולהפנות אליו משאבים רבים מתקציבה. במסגרת זו, טיפחה הקרן את מרכזי שדה, שהפכו עם השנים למקום אירוח לפעילות של מאות אלפי בני נוער. החמישה: **לביא, ציפורי, נס הרים, יתיר ושוני**, משמשים במסגרת החינוך הבלתי פורמלי לפעילויות של"ח וטיולים שנתיים, ובחינוך הפורמלי מארחים תנועות נוער, ארגוני נוער מכינות קדם צבאיות ועוד.

מתוך התפיסה החינוכית שהוביל יו"ר קק"ל, **דניאל עטר**, בכהונה הנוכחית, הורחבה הפעילות במרכזי השדה גם לטובת אוכלוסיות מהמגזר החרדי, המגזר הלא יהודי ואוכלוסייה עם צרכים מיוחדים, וכך נחשפו יותר בני נוער לפעילות הקרן הקימת.

ב־2019 נפתח מחדש מרכז שדה שוני אחרי שנים שבהן לא היה פעיל. עשרה מיליון שקלים הושקעו בשיפוץ המקום, הונחו תשתיות מים, ביוב וחשמל, בנייה של אוהלי אברהם ומגורי סגל. מאז פתיחתו המחודשת התארחו בו כ־1,000 חניכים לפעילויות חינוכיות מגוונות.

בשאיפה להפוך את המרכזים לאטרקטיביים יותר הוכנה **תוכנית אסטרטגית שיווקית** חיצונית, שנועדה להגדיל הכנסות ותפוסה. מכרז ההסעדה נבחן מחדש, הותאם תפריט על פי האוכלוסיה המתארחת לצורך הוזלת עלויות, נבנו מטבחי שדה נוספים, המאפשרים אירוח מספר קבוצות במקביל לפעילות לינה ובישולי שדה.

שיפור חווית האירוח כלל גם את התאמת המרכזים לדור הנוכחי, שעבורו פותחו מערכים חדשים שיצקו תוכן ערכי לשהייה במרכזים, ובהם: "חוויער" - משחק ניווט עצמאי מבוסס על טלפון חכם, נווט בתחומי המרכז בלווי תצלום אוויר, "טרז'ר איט" פעילות מקוונת בנושאי הליבה של קק"ל, יחידות O.D.T (ניידת עם הפעלות שטח מאתגרות) ועוד.

למרכזים נוספו מבנים, שישמשו את חניכי המגזרים השונים המגיעים אליהם, והם אף הונגשו לטובת אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים. בלביא נבנו בקתות עבור סגל הקבוצות כדי לחסוך בהוצאות לינה בבתי הארחה חיצוניים. בנס הרים, יתיר ולביא נחנכו בתי כנסת לטובת האוכלוסיה הדתית, ובמטרה להגדיל את נפח המבקרים נבנו "אוהלי אברהם" המאפשרים לצד הקטנת העלויות לארח יותר אורחים. נס הרים הפך למרכז השתלמויות וכנסים לכל החטיבות והיחידות בקק"ל, ונחנך חדר אוכל שהוא גם אולם כנסים.

כחלק מהסדרת המבנים התבצע תהליך של הסדרה סטטוטורית והנגשה של כל המרכזים. מבנים ללא היתר נאטמו או פונו, והושלם תכנון מפורט לטובת בנייה עתידית לפי סדרי עדיפויות ודחיפות.

פעילויות במרכזי השדה של קק"ל | צילום: אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

סרקו את הקוד לצפייה בפעילות במרכזי השדה

קק"ל ומועצת ארגוני הילדים והנוער: שילוב מעצים פריפריה

שיתוף הפעולה עם ארגוני הילדים והנוער הובילה ליצירת תוכנית "מגשימים עכשיו", המאתרת ובונה את המנהיגות הצעירה בפריפריה

במשך שנים פעלו קק"ל וארגוני הילדים והנוער יחד, אך רק בכהונה הנוכחית הפך שיתוף הפעולה לרשמי כתוצאה מהתמקדות קק"ל בחינוך הבלתי פורמלי. החיבור הוביל להקמתה של ועדת היגוי משותפת וליצירת תוכנית "מגשימים עכשיו", שחיזקה את המנהיגות הצעירה בפריפריה בהתאם לחזון 'ישראל 2040' של יו"ר קק"ל דניאל עטר המבקש להעצים את תחום החינוך בגליל ובנגב ולפתח מנהיגות מקומית בת־קיימא.

במועצת ארגוני הילדים חברים 18 גופי ילדים ונוער הפועלים ליצירת חברה טובה יותר, ובהם: לשובע, אחריי, תנועת תרבות, נוער מד"א, תנועת נוע"ם, תנועת עוז, נוער לתת, איגי, חוגי סיירות של קק"ל, ארגון נוער חב"ד, פרחי הדגל, הצופים הערבים, מרכז מעשה, האות הבינלאומי לנוער, אג'יק, צמרת, הצופים הקתולים וצבאות השם.

"מגשימים עכשיו" מתבססת על פעולה מהותית בקרב חניכי ובוגרי ארגוני הנוער, בדגש על גילאי ט' עד יב', דרך שנת הי"ג במסלולי ההמשך והשירות הצבאי/לאומי. הצעירות והצעירים עוברים פעילויות להכשרת מנהיגות להשגת יעדים חינוכיים-חברתיים, הכוללים מפגשים קבועים ורצופים, סמינרים, פעילויות במרכזי השדה, סיורי שטח ופעילויות למידה והתנדבות מעשית במסגרת ארגוני הנוער.

התוכנית מתמקדת בהרחבת ובהגדלת מספר המשתתפים בפעילויות ארגוני הנוער ביישובים נבחרים, ומדרבנת אותם לקחת חלק בפעילות ובהכשרה בנושאי מנהיגות, ציונות, קיימות והגשמה. "מגשימים עכשיו" העצימה את יישובי הפריפריה וחיזקה את תחושת השייכות של בני הנוער והצעירים לישראל ולקהילתם. חבריה השפיעו על השיח החינוכי סביב מושג הציונות והצמיחו בוגרות ובוגרים מובילים בארגוני הנוער שפעלו לשיפור החברה הישראלית, בדגש על לקיחת אחריות אישית, קהילתית ולאומית.

בקיץ 2016 הוביל החיבור בין הצדדים להרחבת פעילות הסניף הנודד לשני צוותים שפעלו במשך 18 ימים בכל רחבי הארץ. בפעילות השתתפו כ־3000 בני נוער מ־28 רשויות מכל חלקי האוכלוסייה: בנות ובני נוער מיישובים עירוניים, כפריים, דתיים, חילוניים, ערבים, דרוזים ועוד.

ברמה הארצית, התקיים ביולי 2017 "סמינר לחיים משותפים" שהדגיש את הצורך להכרת האחר בחברה הישראלית. הסמינר התמקד בעידוד סובלנות ופתיחות לקידום חיים משותפים, ניפוץ סטריאוטיפים והקניית כלים להתמודדות במפגש עם הפסיפס התרבותי המגוון של החברה הישראלית. את הסמינר כיבדה בביקורה ועדת החינוך של הכנסת. בנוסף, נערכו שלושה מפגשי הדרכה לרכזי ההדרכה ובני ובנות שנת שירות של ארגוני הילדים, שבמהלכם הועברו הידע וההערכות החינוכיות של קק"ל לחניך.

תוכנית "מגשימים עכשיו". מחזקת תחושת שייכות | צילום: חטיבת החינוך של קק"ל

קרן קימת לישראל ומועצת המכינות הקדם צבאיות: חמש שנים של הישגים

שיתוף הפעולה האסטרטגי בין קק"ל למועצת המכינות הקדם צבאיות הוביל בחמש השנים האחרונות לחיבור בין עשרות אלפי צעירים לבין אהבת ישראל ואהבת הארץ, חיבור קהל המחנכים והמתחנכים לזהות היהודית, להיסטוריה, למורשת, ליער, לטבע ולסביבה ולערכים של השמירה על כל אלה בדרכים חווייתיות, מעשירות ומפרות.

השותפות בין קק"ל ומועצת המכינות הובילה לפיתוח תוכניות חינוכיות ייחודיות בארץ ולחניכים מהתפוצות, וזאת במסגרות החינוך הבלתי פורמלי במכינות. בכך מקרבת אותם קק"ל לפריפריה החברתית והגיאוגרפית בנגב ובגליל ולמסלול הצמחה לחוד החנית של מנהיגות אתית וחברתית, שתוביל יחד שינוי משמעותי בחברה הישראלית.

השת"פ האסטרטגי בין הקק"ל למכינות הקדם צבאיות, מקדם הובלה משותפת של עשייה ערכית וציונית לעיצוב סדר היום החברתי והחינוכי בחברה הישראלית, הנמצאים בלבה הערכית של קרן קימת לישראל.

הישגי קק"ל ומועצת המכינות הקדם צבאיות ב־5 השנים האחרונות:

- כ־1.2 מיליון שעות התנדבות בפועל בשדה החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, שבוצעו על ידי מעל 10,000 מתנדבים בכל רחבי הארץ לטובת קידום מנהיגות ציונית וערכית.
- קידום מהלך להתיישבות מנהיגות צעירים מובילה בגליל ובנגב - הקמת "בארצנו" - תנועת ההתיישבות של בוגרי המכינות הקד"צ, קידום הקמת 11 כפרי סטודנטים בהם השתתפו מעל 550 כפרי סטודנטים, הכשרה שנתית לכ־120 מובילי הגשמה והתיישבות במכינות הנמצאים בקשר עם אלפי בוגרים, תוכנית לימוד לנושא התיישבות אותה עוברים כ־2,000 חניכים בשנה בכ־30 מכינות ועוד.
- עידוד שילוב חניכים וחניכות מאוכלוסיות מוחלשות מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית במכינות של מעל 2,000.
- קידום הקמת מעל 10 מכינות ושלוחות חדשות בפריפריה הגיאוגרפית ואזורי עדיפות לאומית, בהם מוקדים חינוכיים תורמים לפיתוח ולשגשוג הישובים: אדמית, אופקים, באר שבע, חולית, מעלה אפרים, עין יהב, סופה, רמת השופט ועוד.
- מעל 9,500 צעירים מטיילים ומנוטים כחלק מחיזוק הקשר למרחבים ונופיה של הארץ, ופיתוח עצמאות ובטחון לטייל כדרך חיים במרחביה של ישראל.
- כ־300 בני ישראלים מחו"ל השתתפו בתוכנית המכינות, המעודדת אותם להתגייס לצה"ל ולהישאר בארץ.
- כ־8,500 צעירים הגבירו את היכרותם עם הקק"ל במרכזי השדה ובמפגש עם תכני החינוך הייעודיים של קק"ל.
- הקמת בתי מדרש למנהיגות ציונית, בהם משתתפים כ־200 צעירים מדי שבוע, אירועי שיא וכנסי התיישבות בהם השתתפו אלפים, פרסום שיתוף הפעולה האסטרטגי במדיה ובתקשורת, סיורים בנגב ובגליל.

סרקו את הקוד לנייד וצפו בפעילות המכינות

פעילות מכינות העמק | צילום פרטי

פעילות מכינות אופק | צילום: יוסי איפרגן, ארכיון הצילומים של קק"ל

מכינת מעוז. שיתוף פעולה אסטרטגי | צילום: פרטי, יחידת החינוך של קק"ל

תומכים במכינות הקדם צבאיות בצפון

קק"ל מקדמת את המכינות מתוך הכרה בחשיבותן ובתרומתן למדינה

כשמדברים על דור העתיד של ישראל מתכוונים גם לתלמידי המכינות הקדם צבאיות, אך בין תפיסתן הציבורית ותרומתן לבין המצב בשטח והתנאים המוצעים לתלמידי המכינות יש הבדל משמעותי. בקק"ל החליטו לשנות את התמונה מתוך הכרה בחשיבות המכינות ובתרומתן למדינת ישראל, והחלו לשדרג ולבנות 14 מכינות בצפון הארץ ככלי למשיכת אוכלוסייה צעירה וחזקה וכיצירת מקום לימודים ראוי ונכון לעתידים לשרת בצה"ל – בהתאם למטרות קק"ל בחזון 'ישראל 2040'.

הפרויקטים אושרו בשנת 2017 על ידי הוועדה למיזמים לאומיים המשותפת לממשלה ולקק"ל, ונמצאים בתהליך ביצוע במסגרת החלטת הממשלה שמטרתה חיזוק צפון ישראל ודרומה. לפרויקט קדם סקר מדויק שבדק את הצרכים של המכינות עצמן. תוצאת הסקר תורגמה לפרוגרמה מפורטת עבור כל מכינה קדם צבאית, וזו הפכה לתוכנית ביצוע ובמקביל להסכם פרטני מול כל מכינה. כל הפרויקטים נמצאים בתהליך ביצוע.

היו"ר דניאל עטר עם ראשי פורום המכינות | צילום: יוסי זליגר

שת"פ מכינות קדם צבאיות בפריפרייה

הקמנו את המכינה הקדם צבאית 'בית אסף' במצפה אילן

באמצעות תרומה של קק"ל צרפת, הייתה הקרן שותפה בשנת 2018 להקמת מכינה קדם צבאית "בית אסף" ע"ש אסף רמון ז"ל במצפה אילן – היישוב על שם אביו אילן ז"ל. מדובר במכינה הפונה לנוער מהפריפריה החברתית, וחרתה על דגלה את עיקרון השוויון בין כולם: לכולם מגיעה הזדמנות שווה לתהליך העצמה, העשרה והכנה לצה"ל.

המכינה מיועדת לבוגרי כיתה י"ב, חילונים ודתיים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית, בהם כפרי נוער, פנימיות ונערי קידום נוער, בוגרי מרכזי גמילה ומרכזי השמה אחרים. החניכים עוברים במכינה שנה של של למידה לטובת התשלבות בחברה הישראלית ותהליך עומק שמאפשר להם להתגייס לשירות משמעותי בצה"ל.

מתוך 264 חניכים ב'אחד משלנו' (שלוחת המכינה) גויסו בשבע השנים האחרונות 257 חניכים לשירות משמעותי, מתוכם 217 לשירות קרבי וכ־50 ליחידות מובחרות. שלושה הוכרזו מצטייני נשיא, ועשרות מצטייני טירונות מסלול.

השאיפה להעצמת הנוער בפריפריה והובלתם לשירות בצה"ל עמדה לנגד עיניה של קק"ל בעת ההחלטה על התמיכה במכינה. החלטה זו היא אחד הדגלים החברתיים שהניף יו"ר קק"ל דניאל עטר במטרה לחולל שינוי אמיתי בפריפריה החברתית והגאוגרפית בדרך לצמצום פערים, כפי שמציג חזון 'ישראל 2040'.

הנחת אבן הפינה למכינת בית אסף יחד עם רונה רמון ז"ל. עשרות מצטייני טירונות | צילום: גיא אסיאג, ארכיון הצילומים של קק"ל

לימודי אגרואקולוגיה בויצ"ו ראשל"צ

כפר הנוער החינוכי ויצ"ו נחלת יהודה הוא ריאה ירוקה בתוך העיר ראשון לציון. קק"ל הקימה בחצר המוסד פרויקט המיועד להעשרת לימודי האגרואקולוגיה - תהליכים אקולוגיים הפועלים במערכות ייצור חקלאיות. התוכנית החדשנית מעניקה לתלמידים אפשרות לרכוש מקצוע ומיומנויות בעזרת התנסות ועמידה במשימות בעלות בסיס מדעי וסביבתי.

הגן האגרואקולוגי שהוקם כולל מתקנים טכנולוגיים מהשורה הראשונה המוקדשים ללימוד נושאי קיימות וסביבה, ערכים שאותם מקדמת ומובילה קק"ל לאורך השנים. בפיתוח שנמצא בחצר בית הספר מודגמים תהליכים בבריכה אקולוגית, מתקן ביוגז ובמכלי גידול. בחממה מרושתת עם מתקן לאיסוף מי גשם מגדלים ירקות בשיטות אירופוניקה והידרופוניקה.

כמו כן נבנו כיתת חוץ עגולה ומחופה בפרגולה, מרכז קומפוסט, סדנת עבודה עם שולחנות עבודה, מרפסת מוצלת בפרגולה, חרקיה להכרת חרקים, לול תרנגולות חופש, גידולי שדה ושלולית חרף.

העלות: 1.2 מיליון שקל שהגיעו כתרומה מגרמניה.

שת"פ עם מכינות קדם צבאיות - "אופק" לילדי הפריפריה: שיתוף פעולה אסטרטגי בין קק"ל לסוכנות היהודית שמסייע לתלמידי כיתות יב' מיישובי המעוף להתקבל למכינות הקדם צבאיות, ולשרת שירות משמעותי בצה"ל. התלמידים נחשפו למכינות הקד"צ ביישובי הפריפריה, השתתפו בימים מרוכזים ובכנסי חשיפה, הוכנה עבורם תוכנית שנתית בה פוגש החניך וחווה את המכינה בסדרת מפגשים, שבוע הישרדות וניווט ללמידת שטח והעצמה אישית, תוכניות חינוכיות להכרת הארץ במרכזי השדה, תרומה לסביבה ומעורבות חברתית בקרב חניכי "אופק", מתן מלגות לבני נוער מהפריפריה לעידוד מסגרות קד"צ ועוד.

מנהיגות סטודנטים בפריפריה בשיתוף עם קרן "אייסף" - שיתוף פעולה עם הקרן הבינלאומית לחינוך, הפועלת לקידום ולצמצום הפערים בחינוך, במסגרת הפעילות חונכים סטודנטים קבוצות של בני נוער ומובילים ביחד איתם תהליך להצמחה וחיזוק מנהיגות מקומית. המטרה: קידום חינוך ציוני, צמצום הפערים הגאוגרפיים, חיזוק הפריפריה וקידום יעדים לאומיים באמצעות פיתוח מנהיגות חינוכית חברתית אקדמית באזורי עדיפות לאומית וגיאוגרפיה חברתית.

הגן הקהילתי בפנימיית ויצו

נציגי מכינות קדם צבאיות בכנס בבנייני האומה 2017 | צילום: אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

הפעילות עם קרן אייסף | צילום: יחידת החינוך של קק"ל

סמינרים למנהיגות במרכזי השדה של קק"ל: מחנות מעוף ואצי"ל נערכים שלוש פעמים בשנה: בחנוכה, פסח ובקיץ. הסמינרים מיועדים לבני נוער שאינם משתתפים במסגרות החינוך הבלתי פורמלי כמו תנועות וארגוני נוער. המטרה היא להקנות לחניכים ערכים של מנהיגות חברתית, ולהעניק להם חוויה אישית וקבוצתית מעצימה שתסייע להם לפעול ולקחת חלק בפעילויות ההנהגה במקום מגוריהם.

חוגי צפרות במעוף: חוגי הצפרות החלו בהתנסות מוצלחת שהתקיימה במועצה האזורית שומרון בחמש השנים האחרונות התרחבו החוגים לשש מועצות וישובים נוספים וכוללים 240 חניכים.

חוגי הצפרות

חידון קק"ל לציונות, אדם וסביבה: חניכי תוכנית מעוף לקחו חלק בשלבי החידון השונים, שלב עירוני מחוזי וארצי והגיעו לשלבי הגמר הסופיים. החידון השנתי מיועד לתלמידים בכיתות ה'-ו', ודרכו הם לומדים כ-110 מושגי יסוד בנושאים שונים הקשורים בידיעת הארץ, ציונות, איכות הסביבה וקק"ל. האירוע נמשך יומיים, ובמהלכו מתחרים 18 תלמידים שהגיעו לגמר אחרי שעברו את השלב הבית ספרי והמחוזי. הם נהנים מסיורים בלטרון ובירושלים ופעילויות העשרה, וכן לינה במרכז שדה ויער נס הרים.

חידון קק"ל 2018 | צילום: איתן ריקליס, ארכיון הצילומים של קק"ל

סרקו את הקוד לנייד וצפו בחידון קק"ל

הענקנו לפריפריה החברתית 'מעוף'

בקדנציה הנוכחית חיזקנו את הנוער ב־35 רשויות ובעשר שכונות ברחבי הפריפריה, הגליל והנגב. בני הנוער קיבלו כלים ליצירת מנהיגות מובילה דרך תוכניות בחינוך הבלתי פורמלי

ציונות, קיימות, אקולוגיה, טבע ופיתוח מנהיגות צעירה ובוגרת – אלה הערכים שהובילו את 'מעוף', התוכנית החינוכית שהפעלנו בפריפריה החברתית, בגליל ובנגב. מטרתה של התוכנית היא לצמצם פערים, כפי שהתווה יו"ר קק"ל דניאל עטר מאז נכנס לתפקידו וכפי שהוצג בחזון 'ישראל 2040' השואף לטפח את תחום החינוך הבלתי פורמלי לטובת יצירת אופציות תעסוקה ולימודים אקדמיים במקצועות הטכנולוגיה.

'מעוף' פעלה יחד עם תנועות וארגוני נוער, מכינות קד"צ, מתנ"סים, מחלקות חינוך, נוער וקליטה ברשויות, עמותות הפועלות ביישובים, חוגי סיירות קק"ל, מחלקת קליטה ועליה ברשויות ועוד. במסגרת התוכנית התקיימו פעילויות נרחבות ובהן מסעות משמעותיים, סמינרי מנהיגות, בניית גינות קהילתיות, שילוב חוגי סיירות, סיורים, גיחות ופעילויות במרכזי השדה של קק"ל, עבודה תורמת, אימוץ אתר, הכשרות והשתלמויות למדריכי מכינות קד"צ ותנועות נוער, שנת שירות ועוד.

חלק מרכזי בתוכנית הוא יצירת קבוצות מנהיגות ביישובים, זאת לאור החלטת הנהלת קק"ל להשקיע בחינוך הבלתי פורמלי במהלך שיאפשר גיוס והכשרת חניכים למסגרות החינוך הנ"ל ברשויות. מדריכי קק"ל העבירו את ההכשרה בתהליך חינוכי שכלל מפגשים דו־שבועיים לאורך כל השנה.

'מעוף' פועלת ב־35 רשויות ובעשר שכונות ברחבי הארץ: טבריה, קצרין, בית גא'ן, ג'וליס, נצרת עילית, צפת, עפולה, עכו, בית שאן, ירכא, רמלה, לוד, מ.א. שומרון, בני עייש, ביתר עילית, מ.א. נחל שורק, שכונת קריית משה ברחובות, כפר הנוער עיינות, גוש עציון, בית אל, מ.א. בנימין, נתיבות, שכונת שמשון באשקלון, שכונות ג' ו־ד' בבאר שבע, מ.א. שדות נגב, מ.א. חוף אשקלון, ירוחם, דימונה, מצפה רמון, מ.א. מרחבים, מ.א. הר חברון, מ.א. אשכול, מ.א. שפיר, ערד וקריית מלאכי.

בתקופה הקרובה התוכנית צפויה להתרחב ולהגיע גם אל השכונות ביישובים אור עקיבא, חדרה, מעלות תרשיחא, קרית ים, פתח תקוה, בת ים, ירושלים, בית שמש, נתניה ואשדוד.

חניכי פרויקט מעוף עוברים הכשרה כמובילי מנהיגות צעירה | צילום: יניב שוורץ, טכנוגרפיקס

צמי"ד זהב:
העצמנו ילדים עם צרכים מיוחדים

קק"ל הפעילה עשרות פרויקטים המסייעים לילדים עם צרכים מיוחדים ולקויות שונות

בארבע השנים האחרונות השקיעה קק"ל רבות בפעילויות למען בני נוער עם צרכים מיוחדים (צמי"ד). תקציב הצמי"ד קפץ מ־100 אלף שקל בשנת 2016 ליותר מ־800 אלף שקל, כחלק מפעילותו הנמרצת של **יו"ר קק"ל דניאל עטר** להנגשת כל פעילויות קק"ל לילדים ובני נוער עם צרכים מיוחדים. התקציב המוגדל אפשר את הרחבת טווח הפעילויות המעצימות כך שיתאימו למגוון רחב יותר של ילדים ובני נוער:

15 חוגי טבע קק"ל נפתחו בשיתוף עם עמותת 'לוטם נגיש בטבע', בהשתתפות מאות ילדים עם מוגבלויות. הפעילויות התקיימו אחת לשבועיים בקבוצות של 10-15 ילדים, בנוסף לשלושה ימים מרוכזים בשנה שבהם ביקרו הילדים באתרי קק"ל המונגשים.

עבודה תורמת בשת"פ עם מרכז ציפורי ביער ירושלים: פעילות לבני נוער בסיכון ולבני נוער עם לקויות ומגבלות שכליות־התפתחותיות, הנערכת אחת לשבועיים בשילוב עבודה תורמת ופעילות חינוכית מותאמת. לאור הצלחת הפרויקט שאותו הובילו מדריכי קק"ל בשת"פ עם מרכז ציפורי ביער ירושלים, מתוכנן מיזם משותף לבניית קבוצת מנהיגות העתיד להתקיים בשנת הלימודים הבאה.

קיום טקסי נטיעות לילדים עם צרכים מיוחדים: הטקסים נערכו בשילוב בני נוער מתנועות ומארגוני הנוער המלווים ילדים עם צרכים מיוחדים.

טיולים ומחנות למוסדות ולמשפחות צמי"ד בחגים ובקיץ: מחנות משפחות ילדי צמי"ד אפשרו לכל משפחה לצאת למחנה רב־יומי או לטיול יומי משותף עם הילדים. מדובר בפרויקט ייחודי לקק"ל, ויש לו ביקוש רב.

מחנה קיץ 'אתגרים' לילדים עם צרכים מיוחדים: מחנה ייחודי בשת"פ עם עמותת 'אתגרים' המתמחה בפעילויות לילדים עם צרכים מיוחדים במתקני מחנה אתגריים – קירות טיפוס, גשרי חבלים, אומגות וכדומה. במחנה שולבו מדריכי קק"ל בפעילויות מותאמות, והצלחתו הובילה לקידומו כמיזם משותף לקראת שנת הלימודים תשפ"א.

מסע משמעותי לחניכים עם צרכים מיוחדים: פעילות ייחודית שבה עברו החניכים מסע מאתגר של התמודדות אישית וחברתיות, התנסויות פיזיות ועבודה תורמת המותאמים ליכולותיהם. במסע השתתפו גם ילדים עם מגבלות שכליות והתפתחותיות כמו תסמונת דאון, והוא נחל הצלחה רבה. בהמשך מתוכנן גם מסע לעיוורים.

תוכנית מנהיגות שבדרך לילדים אוטיסטים: פעילות מתמשכת של מפגשים דו־שבועיים בהנחיית מדריך קק"ל העוסקים בדילמות סביבתיות ובהתנסויות אישיות וקבוצתיות. המפגשים נעשים בהנחיה צמודה של צוות בית הספר ומקדמים את יכולתם של הילדים לתקשר ברמה הקוגניטיבית והפיזית. התוכנית פותחה כפיילוט בשנת תש"ף בבית ספר בראש העין, ויש כוונה לפתוח פיילוט נוסף בשנה הבאה ולהרחיבו לבתי ספר נוספים.

יום הנגישות הבינלאומי באתרים נגישים של קק"ל: אירוע חד־יומי שנערך בארבעה אתרים מונגשים של קק"ל ובו שולבו עובדי קק"ל וקבוצות של ילדים עם צרכים מיוחדים שזכו ליום של חוויה בטבע. בשנת תש"ף שולבה הפעילות במסגרת שבוע ההצדעה לחטיבת החינוך.

סמינרים לחונכי צמי"ד במוסדות חינוך מיוחד, בתנועות ובארגוני הנוער: רוב החונכים הם בני נוער, בני ובנות שנת שירות שהתנדבו לאורך השנה עבור ילדים עם צרכים מיוחדים בפעילויות קק"ל המותאמות לחינוך המיוחד. הסמינרים התקיימו במרכזי ההדרכה של מרכזי השדה והיער, ושולבו בהם גם הרצאות מקצועיות כדי לתת למשתתפים כלי עבודה.

תמונות מהפעילויות השונות | צילומים: דודו גרינשפן, אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

היו"ר דניאל עטר עם נשיא המדינה רובי ריבלין בכנס למען בעלי מוגבלויות | צילום: רפי בן חקון, ארכיון הצילומים של קק"ל

פועלים למען אנשים עם מוגבלויות: הנגשנו 300 יערות ואתרים

בכהונתה הנוכחית הפכה קק"ל גוף מוביל בנושא הנגישות בארגונים המנהלים שטחים פתוחים, והחלה לפעול גם להנגשת מבנים במקרקעי הייעור

נושא הנגישות ומתן האפשרות לכל מטייל באשר הוא לחוות את הטבע במלוא הדרו, הובילו את קק"ל למינוי ממונה נגישות ולפעול במלוא המרץ להנגשת היערות והאתרים הן במישור הפיזי והן בתחום השירות. 300 יערות ואתרים הונגשו לטובת אנשים עם מוגבלויות בעלות של כחמישה מיליון שקלים. מהלך חשוב זה הפך את קק"ל לגוף מוביל בנושא הנגישות בארגונים המנהלים שטחים פתוחים.

בקק"ל רואים חשיבות עליונה בהנגשת אתרים לאנשים עם מוגבלויות. משאבים רבים ברמה התקציבית והארגונית הוקצו לטובת הנושא כדי להתאים את תנאי השטח לתקנות ולתקנים. ההנגשה במקרקעי הייעור שונה מהנגשה בשטחים הפתוחים העירוניים – כל אבן עלולה להוות מכשול כאשר קיימת לקות ראייה, כל מדרגה עלולה להוות מכשול בפני קושי או לקות פיזית וחוסר הכוונה ושילוט יגרמו לקושי בהתמצאות.

עד סוף 2018 הונגשו במקרקעי הייעור כ־300 אתרים ובוצעו שיפורים בתחומים נוספים – אירועים, אתר אינטרנט נגיש, הדרכת עובדים ועוד. בנוסף, החל מהלך להסדרת מבנים במקרקעי הייעור, לרבות מרכזי עבודה, אתרים קולטי קהל ומגדלי תצפית ומיפוי מאות מבנים במקרקעי הייעור. מדובר בהליך תכנוני סטטוטורי לצד הסדרה פיזית והתאמת המבנים לאנשים עם מוגבלויות, הליך ארוך ועתיר משאבים שקק"ל משקיעה בו מתוך רצון אמיתי וכן להנגשת היערות עבור כלל הציבור.

חניון במרחב דרום, יער אשתאול, חניון עין מסילה, יער חרובית, חניון בולגריה | צילום: עובדי קק"ל

תומכים בפרויקטים
לטובת אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים

בחמש השנים האחרונות הושקעו כספים רבים לקידום פרויקטים בקרב אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים. חלק ניכר מהפרויקטים הוגדרו כמותני תרומה, ולטובתם נוצרו שיתופי פעולה עם מרבית הארגונים והעמותות בישראל

הקמנו מרכז מרפא בשדרות. ב־2015 נרתמה קק"ל להקמת מרכז מרפא בעיר שדרות. המרכז פועל על ידי עמותת 'עזרה למרפא' בראשותו של הרב אלימלך פירר. מטרת המרכז היא לספק שירותי שיקום פיזיים ופסיכולוגיים לחולים משדרות ומיישובי עוטף עזה, לייצר עבורם תעסוקה ישירה ועקיפה ולמשוך אנשי מקצוע בתחום שירותי הבריאות לשדרות והסביבה. רבים מתושבי העוטף וסביבתו סובלים מפגיעות גופניות ומהפרעת דחק פוסט־טראומטית (PTSD) נוכח המצב הביטחוני הנמשך כבר 18 שנה. הקמת המרכז מבטיחה מתן טיפול רפואי ושיקומי מקיף לתושבי הערים שדרות, נתיבות ויישובים אחרים הגובלים ברצועת עזה (כ־70,000 איש), בנוסף לאוכלוסיית הנגב המונה כחצי מיליון תושבים. בקק"ל רואים בהקמת המרכז חלק חשוב בחיזוק הנגב ותושביו, כפי שהוגדרו במטרותיה ובחזון 'ישראל 2040'. בשנת 2018 העבירה קק"ל 100 מיליון שקל לטובת העוטף והרחיב את טווח הסיוע אל מעבר לשבעת הקילומטרים המוגדרים. המרכז יעניק לתושבים שירותים חיוניים ויאפשר את שיפור איכות חייהם.

הנגשנו את בית איזי שפירא ברעננה. הארגון מספק שירותים חינוכיים טיפוליים לאוכלוסיות עם מוגבלויות ולבני משפחותיהם. במקום פועלות מסגרות יום שיקומיות לילדים עם מוגבלויות שונות, בהן לקויות מורכבות ועיכוב התפתחותי. בנוסף, פוקדים את המקום מטופלים לצורך קבלת שירותים חברתיים, טיפוליים ושיקומיים אחרים. הבית פועל מזה למעלה מ־20 שנה. בשנת 2016 סייעה קק"ל בהנגשתו ובהעשרתו כחלק מתרומתה ומפעילותה למען קהילות מיוחדות בישראל, והפכה את השהות בו לנעימה יותר.

סייענו להקמת מכון לחקר האלצהיימר ולחקר מחלות נוספות הפוגעות בגיל השלישי בבית החולים 'שיבא – תל השומר'. הפרויקט יצא לפועל הודות לעיזבון שהגיע מאיטליה, והוא עתיד לכלול הקמת יחידת מחקר מעבדתית, יחידת מחקר קלינית, מלגת מחקר ל־20 שנה ועוד. הפרויקט יתרום רבות לטיפול באוכלוסיית הגיל השלישי, ללימוד ולמחקר בנושא.

היו"ר דניאל עטר עם הרב פירר בשדרות
צילום: חורחה נובומינסקי, ארכיון הצילומים של קק"ל

בית איזי שפירא
צילום: יוסי זליגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

קק"ל למען הקהילה:
להיות שם בשביל הציבור הישראלי

במסגרת חיזוק הקשר בין הארגון לבין הקהילה, עשרות אלפי מתנדבים ועובדי קק"ל שפצו ושדרגו לקראת החגים מוסדות ומבנים בעשרות ערי פריפריה חברתית. הם יצרו תנאים טובים יותר עבור ניצולי שואה, אנשים עם מוגבלויות, קשישים, ילדים בסיכון ועוד

התנדבות ורוח נתינה, מאות פרויקטים בעשרות ערים וקהילה חמה ותומכת סייעו לאלפי אנשים בפריפריה החברתית והגאוגרפית לפתוח את השנה בצורה מיטבית. כך נראה פרויקט "קק"ל למען הקהילה" בהובלת יו"ר קק"ל וההנהלה.

הפרויקט טומן בחובו סיוע לקהילה לצד חינוך לסולידריות חברתית ולערבות הדדית, כפי שהגדירה קק"ל במטרותיה המעודכנות. מאות פרויקטים התבצעו ברשויות שהוגדרו בתוכנית 'מעוף' וכללו, בין היתר, צביעה חיצונית ופנימית של המבנים, שתילת פרחים, הצבת אדניות נוי, ספסלים ועוד, ובעיקר יצרו חיבור קהילתי בין אנשים ולמען אנשים לפי ערכי קק"ל.

ביצוע הפרויקטים בפועל התאפשר הודות למתנדבים, גמלאים, תנועות וארגוני הנוער, מכינות קדם צבאיות, חוגי הסיירות של קק"ל, עובדי חברות הייטק ועוד. לצידם, בכל הפעילויות נמצאים עובדי קק"ל מהמטה ומהשטח, וכן חברי דירקטוריון והנהלת קק"ל.

בשנת 2018, לקראת חג הפסח התקיים המיזם לראשונה וסחף אחריו 6,500 מתנדבים. שנה לאחר מכן מספר המתנדבים כבר היה מעל 10,000, וכולם פעלו לשיפוץ ולשדרוג מוסדות שונים המיועדים לניצולי שואה, לעולים חדשים, לבעלי מוגבלויות ולאנשים עם צרכים מיוחדים. המתנדבים שיפצו מועדוני קשישים, גינות קהילתיות, גני ילדים, מרכזים לנוער בסיכון, חוות אקולוגיות, מקלטים לילדי רווחה, אולפני עברית, מבני תנועות נוער ועוד.

ב־2019 הוקדשו רבים מהפרויקטים לזכרה של הנערה רינה שנרב ז"ל, שנרצחה בפיגוע שהתחולל באוגוסט של אותה השנה, עת טיילה עם בני משפחתה במעיין בנימין. חברותיה מהעיר לוד, מתנדבים מתנועת בני עקיבא ויחידת הנוער בעיר הקימו בשכונת "רמט" גינה על שמה. בנוסף, שיקמה קק"ל מועדון נוער לזכרה, ציידה אותו באביזרים הנדרשים והוא נקרא על שמה. בתי קשישים וכניסות לבניינים שופצו על ידי מתנדבי מכינת "אחריי" בשיתוף עם מתנדבים מכפר הסטודנטים, מכינת אופק, מתנדבי בני עקיבא וגמלאים.

פעילות קק"ל למען הקהילה | צילומים: ישראל פרץ, יוסי איפרגן, יואב דביר, אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

סרקו לנייד וצפו בפעילות קק"ל
למען הקהילה

דואגים לחיילים הבודדים:
הבית של בנג'י, אח גדול ופרויקט חמסה

דירקטוריון קק"ל מעניק תשומת לב מיוחדת לחיילים הבודדים בצה"ל. בחמש השנים האחרונות הארגון תומך ומקים עבורם פרויקטים משמעותיים וייחודיים המשלבים ציונות, ערכים, עלייה לישראל והתיישבות בגליל ובנגב

הבית של בנג'י: קק"ל מימנה את הקמתו של אגף חדש לטובת לוחמים בודדים בבית של בנג'י ברעננה, הנחשב לאחד הבתים המובילים בישראל מבחינת התנאים הניתנים לחיילים. הביקוש הרב הוביל לרשימת המתנה ארוכה, ובזכות בניית האגף במימונה של קק"ל מצאו עשרות חיילים בודדים בית מפנק ומשפחה מחבקת בסופי השבוע, כאשר הם חוזרים מפעילות מבצעית ומאימונים מפרכים בצבא.

אח גדול: קק"ל משתתפת במיזם משותף עם עמותת "אח גדול למען חיילים בודדים", המעניק מעטפת חברתית-משפחתית תומכת המחבקת את החייל הבודד. המיזם הופך את חווית השירות למשמעותית יותר עבור החייל, ואת השתלבותו בחברה הישראלית לקלה יותר. המתנדבים המפעילים את מודל החניכה הייחודי הופכים את החיילים לאזרחים יצרנים והישגיים בעלי מודעות חברתית גבוהה.

המיזם המשותף מסייע להם להכות שורשים, לחבק את ערכי הציונות והנתינה ולהשתקע במדינת ישראל. ערכי קק"ל משתלבים בצורה ישירה עם ערכי העמותה: קידום מעורבות חברתית של צעירים בודדים בישראל, חיזוק הזהות היהודית בקרב הצעירים, חיזוק הקשר למדינת ישראל ושירות משמעותי בצה"ל, העמקת ערך הציונות ואהבת הארץ דרך היכרות עם נופיה ורבדיה, תוך שילוב סיורים וטיולים באתרי קק"ל.

פרויקט חמסה: תוכנית הוליסטית ייחודית המעניקה תמיכה חמש־שנתית לחיילים בודדים מחו"ל. במהלך התוכנית לומדים החיילים את השפה העברית, זוכים לליווי במהלך השירות הצבאי ולאחר מכן בצעדיהם הראשונים באזרחות. החיילים הבודדים נחשפים לאפשרויות ההתיישבות בפריפריה במטרה לעודד אותם לעלות לישראל ולהתגורר באזורים אלה. הדגשים במיזם הושמו על עידוד העולים החדשים להתיישבות בנגב ובגליל, שילובם בלימודים ובתעסוקה בתחומי ההייטק במסגרת חזון 'ישראל 2040', חיזוק זהותם היהודית, חיזוק הקשר למדינת ישראל והעמקת ערך הציונות ואהבת הארץ.

הבית של בנג'י// פרויקט אח גדול | צילומים: יוסי זליגר, שריאל גון, ארכיון הצילומים של קק"ל

פעילות האח הגדול | צילום: שריאל גון

גני קק"ל:
מתכון לעידוד התיישבות ולכידות חברתית

79 גני קק"ל נבנו ברחבי הארץ, במטרה לעודד שימוש במרחב הציבורי ולחזק את הלכידות החברתית בכל עיר

גני קק"ל שנבנו במהלך הכהונה הנוכחית נועדו לחזק את הרשויות המקומיות בפריפריה הגאוגרפית והחברתית בהתאם לחזון 'ישראל 2040', ולהגביר את נוכחותם של התושבים במרחב הציבורי. בקק"ל הקפידו על זיהוי ומיתוג הגנים בכל הערים ועל יצירת שוויון בין הרשויות על ידי מתן תקציב קבוע של עד 1.4 מיליון שקל לכל אחת מהן. הקמת הגנים בפועל נעשית על ידי הרשויות המקומיות, ובהתאם להוראות הקול הקורא ולהנחיות קק"ל.

החזון המניע את פרויקט גני קק"ל הוא קיומה וקידומה של התיישבות יהודית בארץ ישראל בכלל ובפריפרייה בפרט באמצעות תמיכה בפיתוח וחיזוק הלכידות. בקק"ל מאמינים כי הגנים יעניקו לדור העתיד כלים לאיכות חיים טובה יותר ויתמכו בצמיחתם, תוך הסרת המחיצות בין הילדים ביישוב.

גני קק"ל נושאים את לוגו הארגון באמצעות אריח בטון המשולב בריצוף הגן, שלט כניסה לגן, פרט בריצוף הגומי, ספסל, ברזייה, שולחן פיקניק, נדנדה, מתקני משחק, ערסל ומתקני כושר. סך גני קק"ל שהוקמו במרחב דרום הוא כ־30 – מאשדוד ועד אילת, מתוכם ארבעה בעוטף עזה. התקציב שהוקצה עבור הפרויקט הוא 24.1 מיליון שקל. 44 גני קק"ל בצפון הארץ נמצאים בתהליך הקמה, וחמישה נוספים במרכז. הסך הכולל של הפרויקט נאמד בכ־84 מיליון שקלים.

גן קק"ל באשדוד

גן קק"ל באניעם

גן קק"ל במבוא חמה

גן קק"ל ביהל

צילומים: מיכאל חורי, עובדי קק"ל, ארכיון הצילומים של קק"ל

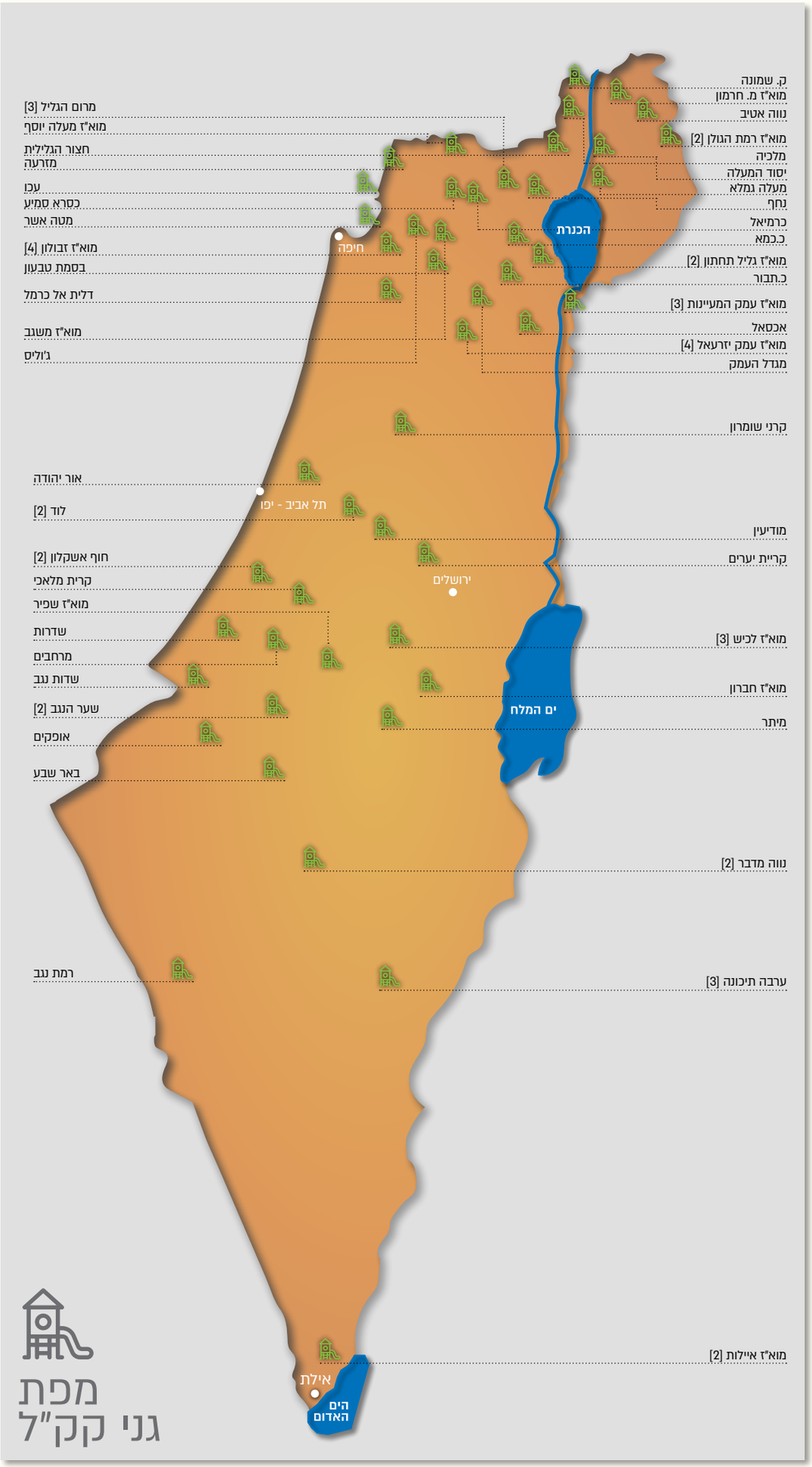
ק. שמונה
מוא"ז מ. חרמון
נווה אטיב
מוא"ז רמת הגולן [2]
מלכיה
יסוד המעלה
מעלה גמלא
נחף
כרמיאל
כ.כמא
מוא"ז גליל תחתון [2]
כ.תבור
מוא"ז עמק המעיינות [3]
אכסאל
מוא"ז עמק יזרעאל [4]
מגדל העמק
הכנרת
מרום הגליל [3]
מוא"ז מעלה יוסף
חצור הגלילית
מזרעה
עכו
כסרא סמיע
מטה אשר
חיפה
מוא"ז זבולון [4]
בסמת טבעון
דלית אל כרמל
מוא"ז משגב
ג'וליס
קרני שומרון
אור יהודה
תל אביב - יפו
לוד [2]
מודיעין
קריית יערים
חוף אשקלון [2]
קרית מלאכי
ירושלים
מוא"ז שפיר
שדרות
מרחבים
מוא"ז לכיש [3]
שדות נגב
מוא"ז חברון
שער הנגב [2]
אופקים
ים המלח
מיתר
באר שבע
נווה מדבר [2]
רמת נגב
ערבה תיכונה [3]
מוא"ז איילות [2]
אילת
הים האדום
מפת
גני קק"ל

הקמנו מקום התאספות בכפר חב"ד

מרחב מרכז של קק"ל פעל להנגשת וליצירת תנאים נאותים לעשרות אלפי מאמיני הרבי מלובביץ' המגיעים לחצר הבית בכפר חב"ד, המדמה את בניין 770 של הרבי בניו יורק. עבודות הפיתוח יצרו עבור התושבים והמבקרים מקום התאספות מרהיב, חיזקו את הקשר בין ציבור המתכנסים לבין קק"ל וחשף אותם לפעולותיה.

פיתוח הנוף כלל שטח של כ־12 דונם ובו מצפור, פינות מרגוע, גן עם שבילי הליכה, טראסות, קירות תמך עשויים אבן טבעית, גן אבנים, עצים, מערכת השקיה, שבילים ודרכים סלולות, פינות ישיבה עם ספסלים, פרגולות, מקום לחניית אופניים, מי שתייה ופחי אשפה.

הפרויקט הסתיים בשנת 2017. עלותו: כ־2.6 מיליון שקל, 84 אחוזים מהם במימון קק"ל והיתר מהמועצה האזורית עמק לוד, שהמקום נמצא בשטחה.

מקום ההתאספות בכפר חב"ד | צילום: עובדי קק"ל

רחבת קק"ל בגן החיות התנ"כי

סמוך לגן החיות התנ"כי הוקם לאחרונה "אקוריום ישראל ירושלים", אתר ייחודי בו מוצגים מגוון רחב של דגי ישראל, במטרה למשוך תיירות פנים ותיירות חוץ. בכניסה לאתר הוקמה רחבה בשטח 400 מ"ר הקרויה "רחבת קק"ל", והיא משמשת כנקודה מרכזית למסלולי הטיול והרכיבה של משתמשי פארק ירושלים ופארק נחל רפאים וכנקודת התחלה לשביל מירושלים עד לים.

הקמת הרחבה היא חלק מיישום מדיניות קק"ל לחיזוק ירושלים ומאפשרת חשיפה לפעילות קק"ל ותרומתה לשמירת הטבע, איכות הסביבה ואיכות החיים בירושלים. הפרויקט, שעלותו 6.9 מיליון שקל, נבנה על ידי קק"ל ולאחר מכן הותרם.

רחבת קק"ל בגן החיות התנכ"י בירושלים

בנינו פארק לכל המשפחה בקריית יערים

ביישוב הממוקם בין ירושלים לתל אביב, במרכזה של השכונה החדשה 'לב הקריה', הקימה קק"ל פארק משחקים גדול לילדים כחלק ממטרתה לחזק את ירושלים וסביבתה. הפארק ממוקם בסמיכות למבני ציבור, בתי כנסת וגני ילדים וכולל שבילים, אזורי משחקים לילדים צעירים ובוגרים, פינות ישיבה, נטיעות, ספסלים, השקייה, תאורה והצללה. הקמת הפארק יצאה לפועל בעקבות קול קורא שפורסם בשנת 2017, חלק ממדיניות השקיפות החדשה של קק"ל בהנהגת היו"ר דניאל עטר, והשלמתו הסתיימה ב־2020 בעלות של כ־3.3 מיליון שקל.

פארק קריית יערים | צילום: אבי חיון, ארכיון הצילומים של קק"ל

גן קהילתי בהר ברכה

בדרום היישוב הר ברכה שבשומרון הקימה קק"ל יחד עם ראשי היישוב והמועצה האזורית שומרון גן גדול לקהילה, הצופה לנוף גבעות השומרון. הגן, הוקם במסגרת פיתוח הפריפרייה החברתית, כולל אמפי גדול לשימוש כלל תושבי המועצה. עוד הוקמה טיילת מגוננת אזור מתקני כושר, שבילים המחברים את השכונות לפארק, אזור מתקני משחק לפעוטות, תאורה וחניה. הפרויקט מונגש לאנשים עם מוגבלויות. תקציבו הכולל עמד על 4.5 מיליון שקל, מהם 936 אלף שקל שהגיעו מקק"ל.

הגן הקהילתי ביישוב הר ברכה

פיתוח ירוק בהלל יפה

בשנת 2018 נרתמה קק"ל לבצע פיתוח נופי סביב מרכז הרווחה בשטח בית החולים הלל יפה בחדרה, שבנייתו הסתיימה ב־2017. הפיתוח, חלק ממטרות פיתוח הסביבה שאותן מיישמת קק"ל לאורך השנים ובאזורים שונים בארץ, בוצע על שטח של כ־4500 מ"ר וכלל מערך שבילים, אזורים מוצלים, פינות ישיבה, צמחיה ירוקה ועוד.

הגינה מונגשת גם לאנשים עם מוגבלויות ומאפשרת לחולים, למבקרים ולבני משפחותיהם לצאת ולשבת מחוץ לכותלי חדר האשפוז והבדיקה בפינה ירוקה ונעימה, לנשום אוויר נקי, ליהנות מגן ירוק, להפיג מעט את המתח ולהשכיח מעט את כאבם.

הגינה משמשת גם את הצוות הרפואי, שיוצא אליה כדי להתאוורר ולנוח מהלחצים הרבים המאפיינים את עבודתם, כך שיש לה ערך מוסף עבור החולים וגם עבור הצוותים.

עלות הביצוע הסתכמה בכ־3 מיליון שקלים, מהם השתתפה קק"ל בסכום של כשני מיליון שקלים, והשאר כתרומה מאיטליה.

הפינה הירוקה בבית החולים הלל יפה | צילום: גיא אסיאג, ארכיון הצילומים של קק"ל

גן המשחקים באור יהודה

מגרש זנוח בלב שכונת מגורים ותיקה ברחוב הירדן שבאור יהודה, שהפך במשך השנים לאתר פסולת עבר שינוי ובנייה מחדש על ידי קק"ל. בשנת 2019 הפכה אותו הקרן לפארק ירוק ויפהפה עם שפע של מתקנים לילדים ולכל המשפחה. הפארק, בגודל של שישה דונמים כולל שבילי הליכה, מתקני משחק, מתקני כושר באוויר הפתוח, פינות ישיבה מוצלות, מתחמי פיקניק, גינון מטופח ותאורה. כל אלה, חלק ממטרותיה של קק"ל לפיתוח סביבתי ולהעצמת האוכלוסייה.

הרחוב שבו הוקם גן השעשועים מאוכלס בתושבים ותיקים, ובשנים האחרונות הצטרפו אליו זוגות צעירים עם ילדים. הפארק הוקם בעלות של 2.3 מיליון שקל מתקציב קק"ל, וישדרג משמעותית את איכות החיים באזור שבו אין ריאות ירוקות. הוא ממוקם ליד בית ספר יסודי, כך שגם התלמידים יוכלו להשתמש במתקניו לפעילויות שונות, והונגש גם לאנשים עם צרכים מיוחדים.

גן המשחקים באור יהודה

גן מדעי-חושי בכפר נהר הירדן

כפר נופש ייחודי לילדים המתמודדים עם מחלות כרוניות, גנטיות או מחלות מסכנות חיים, ולילדים עם מוגבלויות וצרכים מיוחדים. הכפר נמצא בגבעת אבני בגליל התחתון, ומשתרע על שטח של 245 דונם עם נוף עוצר נשימה

קק"ל, בתמיכת JNF אוסטרליה השלימה בשנת 2018 את בניית גן המשחקים הייחודי – גן מדעי חושי - המכיל מתקני משחק מיוחדים המאפשרים גישה והנאה לילדים עם מוגבלויות שונות, כחלק מהצבת נושא הנגישות במיקום גבוה בסדר העדיפויות.

הגן החושי | צילום: מערך ההסברה, קק"ל

הקמנו גינה מונגשת בכפר השיקומי עלה נגב - נחלת ערן

הגינה הוקמה בשנת 2018 בסיוע של קק"ל בלגיה. עלה נגב – נחלת ערן הוא כפר שיקומי חדשני שמשתרע על פני מאה דונם ומציע טיפול חדשני לאנשים עם מוגבלויות קשות, ומסייע לכל אחד מהם למצות את הפוטנציאל שלו לתקשורת ולהתפתחות. הכפר מספק שירותי מגורים, חינוך, טיפול רפואי ותעסוקה, כמו גם הזדמנות לאינטראקציה חברתית שקשה למצוא במקומות אחרים.

קק"ל ביצעה ומבצעת פרויקטים רבים ומגוונים בכפר השיקומי עלה נגב – נחלת ערן, באמצעות תרומות של ידידי קק"ל בכל העולם, לטובת הסיוע לאוכלוסיות מוגבלות.

חנוכת הגינה בעלה נגב נחלת ערן | צילום: ישראל מלובני, ארכיון הצילומים של קק"ל

קול קורא מתגלגל:
מחברים בין תרומות לפרויקטים

לראשונה גיבשה קק"ל מתווה פומבי וציבורי להגשת הצעות עבור פרויקטים, שיוצעו להתרמה לשותפיה של קק"ל בתפוצות – קול קורא לפרויקטים מותני תרומה. במסגרתו הציעו עמותות, מוסדות ורשויות מגוון פרויקטים להתרמה

בעקבות ביצוע עבודת מטה מקיפה, אשר כללה תיאום עם לשכות קק"ל בעולם, פורסם בשנת 2019 באופן פומבי "קול קורא להתרמה". המהלך נועד לאפשר לעמותות, מוסדות ורשויות לפנות לקק"ל בהצעות לביצוע פרויקטים, אשר ישווקו להתרמה בקרב שותפיה של קק"ל. מהלך שקוף ושוויוני זה, מאפשר לכל העומד בתנאי הסף להציע פרויקט להתרמה.

נכון לעת זו, הקול הקורא מיועד לפרויקטים פיזיים, וייתכן ובעתיד גם לפרויקטים מתחומי החינוך והמחקר. הפרויקטים מיועדים בעיקרם לפיתוח ההתיישבות בגליל ובנגב במסגרת אחת המטרות המרכזיות בחזון 'ישראל 2040', פרויקטים לפיתוח הפריפריה, לרבות הפריפריה החברתית, פיתוח סביבתי סביב מוסדות ציבור ופרויקטים בתחום איכות הסביבה ופיתוח בר קיימא.

קק"ל מבצעת את הבקרה והפיקוח על ביצוע הפרויקטים בהתאם לנהלי קק"ל החדשים, תוך מתן דגש על עמידה בלוחות הזמנים ובתקציב המאושר, ובהתאם לרצון התורם.

גן הידידות בקריית ביאליק | צילום: גיא אסיאג, ארכיון הצילומים של קק"ל

מצ'ינג דיפרנציאלי: קידמנו את העבודה עם לשכות קק"ל בעולם

בשנת 2019 שינה דירקטוריון קק"ל את המדיניות, והחליט על הענקת מצ'ינג דיפרנציאלי לפרויקטים מותני תרומה. לצד קול קורא לפרויקטים מותרמים, המצ'ינג הוא כלי עבודה מקצועי, שמטרתו לקדם את שיתוף הפעולה של קק"ל עם לשכותיה בעולם. נוסף על כך, המצ'ינג הדיפרנציאלי הוא כלי לעידוד והגברת גיוס התרומות, ומאפשר גיוון רחב יותר של פרויקטים להתרמה מתחומי העשייה של קק"ל.

המצ'ינג הדיפרנציאלי מוענק על בסיס קריטריונים ברורים ושוויוניים, והוגדרו בו תהליכי עבודה שקופים הנדונים על ידי ועדות מקצועיות. בין הקריטריונים שנקבעו, תינתן עדיפות לפרויקטים ביישובי קו עימות, מיקום הפרויקט ודירוג הסוציו-אקונומי של הישוב בו יוקם, וכן פרויקטים בליבת העשייה של קק"ל, דוגמת חיזוק הנגב והגליל במסגרת 'ישראל 2040'.

הרחבנו את שיתופי הפעולה עם המגזרים הלא יהודיים

קק"ל פעלה מול כל חלקי החברה הישראלית על גווניה השונים, ומחברת אותם אל העשייה ואל הערכים שהיא מובילה כבר 120 שנה

המגזר הדרוזי

קק"ל והמגזר הדרוזי פועלים יחדיו זה כעשור ובכהונה האחרונה הידקו את הקשר ואת שיתופי הפעולה. הפרויקטים המשותפים התמקדו בכל תחומי החיים, בהעצמת הדור הבא באמצעות חינוך פורמלי ובלתי פורמלי ובחיבור ערכי וחברתי לטובת חיזוק הצפון ותושביו, כפי שפועלת קק"ל בראשות דניאל עטר לאורך השנים, וכפי שהיא מבקשת לעשות גם בחזון 'ישראל 2040'.

בין הפרויקטים הבולטים: אירוע "ברית אחים – ברית חיים" שמתקיים מדי שנה ביער אחיהוד בחסות קק"ל; שביל הבנים לזכר החיילים הדרוזים שנפלו במערכות ישראל; פרויקטים עם הרשויות המקומיות הדרוזיות; לינות ופעילויות חינוך במרכזי השדה; נטיעות משותפות בט"ו בשבט; פעילויות חינוכיות בשיתוף המערכת הפורמלית והבלתי פורמלית; פעילות רב יומית עם בתי הספר העל יסודיים; פעילות עם אירגוני הילדים והנוער ותנועות הנוער; פרויקטים במתנ"סים, בסמינרים ובמחנות קיץ ביערות ובמרכזי שדה; יום המעשים הטובים/ קק"ל למען הקהילה; עבודה תורמת; מכינות חד־שנתיות וחצי־שנתיות; קולות קוראים לפרויקטים בערי ובכפרי המגזר; פעילות רבת שנים עם כפר הילד בחורפיש ששנה אחת מתוכן מומנה על ידי תורמים מחו"ל ועוד.

תמונה: היו"ר דניאל עטר עם ראשי המגזר באירוע "ברית אחים – ברית חיים" | צילום: מיכאל חורי, ארכיון הצילומים של קק"ל

פעילות לילדי המגזר הבדואי | צילום: אמנון גוטמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

המגזר הבדואי בנגב

הפעילות במגזר הבדואי בנגב התמקדה בילדים ובבני הנוער. היא העניקה להם כלים להכרת הארץ והאזור שבו הם חיים, חשפה אותם לערכי קק"ל וחינכה לדו־קיום ולהגברת תחושת השייכות למדינת ישראל.

במהלך 2019 קיימה קק"ל מגוון פעילויות עם תלמידי המגזר במסגרות החינוך הפורמליות והבלתי פורמליות, ובשיתוף פעולה עם כמה רשויות בנגב: חורה (תיכון אלנור, מולדה, אל מותנבי), נווה מדבר לקיה (חט"ב אקרא), קצר א־סר, אבו קרינאת, ערערה, רהט וכסייפה.

התקיימו 40 טיולים ופעילויות בטבע, שבהם השתתפו כ־10,000 ילדים ובני נוער מהמגזר:

פעילות ט"ו בשבט: חולקו שתילים במשתלת גילת, התקיימו נטיעות במוסדות החינוך, פעילות חינוכית של מדריכי קק"ל וטקס נטיעה ייחודי בנושא דו־קיום ביער משמר הנגב.

שיתוף פעולה שנתי עם מועדוניות הרווחה במגזר: מדריכי קק"ל ערכו סיורים לילדי מועדוניות הרווחה, והקרן אף העמידה לרשותם אוטובוסים כדי שיוכלו להגיע לנקודת היעד.

פעילות עבודה תורמת ביערות קק"ל: במסגרת שיתוף פעולה עם של"ח המגזר הבדואי, התקיימה פעילות של עבודה תורמת ביער יתיר וביער להב, ובמסגרתה עסקו 1200 תלמידים בפינוי גזם ובתחזוקת חניונים ביערות. לאחר מכן נערך עבורם סיור באתרים השונים בסביבת הפעילות.

גיחות של"ח במרכזי השדה החינוכיים יתיר ונס הרים: כ־2500 תלמידים ממוסדות חינוך במגזר הגיעו לפעילות של"ח – גיחת שטח בת יומיים במרכז שדה יתיר. ארבעה קורסי הכשרת מש"צים של של"ח התקיימו בחופשת פסח ובחופשת הקיץ ביתיר ובנס הרים.

חווה חקלאית חורה – ואדי עתיר: ב־2019 פעלה קק"ל מול החווה החקלאית החינוכית חורה של משרד החינוך – היחידה בנגב שפעילה במגזר. הפעילות התבצעה בכמה מישורים, ובראשם הקמת קבוצת מנהיגות של בני הנוער מהמגזר המגיעים לחווה ומקבלים הנחיות ממדריכי הארגון. בנוסף, התקיימה פעילות חינוכית מול תלמידים שהגיעו לחווה מיישובי המגזר בנגב, נטיעות בט"ו בשבט ואספקת שתילים, שיתוף פעולה מקצועי מול מנהל משתלת קק"ל בגילת לפיתוח זנים חדשים לגידול בחווה החקלאית ועוד.

חוגי סיירות בפריפריה

במסגרת שיתוף הפעולה עם עמותת חוגי הסיירות ע"ש אורי מימון, תוגברה משמעותית כמות החוגים בפריפריה החברתית והגאוגרפית ומספרם עומד כיום על 115. החוגים היוו השראה ומוקד ידע לחינוך בני נוער דרך השטח. באמצעות החוגים התפתח בקרב בני הנוער תחום הסיירות, הניווט ומיומנויות השטח, לצד תחושת שייכות ומעורבות בקהילה.

מסעות משמעותיים

מטרת המסע היא חיזוק הקשר בין המשתתפים לארצם, ופיתוח זיקה ואהבה לארץ, לטבע ולמדינה באמצעות הליכה מאתגרת בשבילי הארץ, ביקור באתרי טבע, באתרים היסטוריים ובאתרי מורשת. המסע המשמעותי נוצר מתוך רצון לקיים תהליך עומק משמעותי, שבעקבותיו התגברה תחושת השייכות אל העם והמדינה ולקיחת חלק פעיל בעשייה החברתית.

כנס שדרות לחברה

קק"ל הפיקה בכל שנה יום שיח חינוכי בנושאים מרכזיים ובוערים בחברה הישראלית, כמו התיישבות צעירים בפריפריה, כחלק מחזון 'ישראל 2040' להעצמת הדרום והצפון. בכנס השתתפו כ־500 חניכי מכינות קד"צ, אח"מים ועוד.

צילום: אמנון גוטמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

פעילות עם המגזר החרדי בפריפריה:

קק"ל לקחה על עצמה לחבר את המגזר החרדי לארץ ישראל באמצעות טיולים ברחביה, במהלכם נחשפו ילדי הקהילה החרדית לטבע ולמורשת, קיבלו כלים להתנהגות נכונה בטבע, ידע בנושאי קיימות ושמירת הסביבה, בניית מנהיגות מותאמת לעולם החרדי ועוד.

צילום: חגית אוחנה

מבצעי ייעור ביטחוני נרחב כדי לשמור על חיי התושבים בעוטף

הירי בכינון ישיר לעבר תושבי העוטף גרם לאבדות בנפש. קק"ל הרחיבה בתגובה את הייעור הביטחוני להגברת תחושת הביטחון, תוך שמירה על הנוף

חיי התושבים בעוטף עזה הפכו ב־18 השנים האחרונות לסיוט בשל הירי הרקטי המאסיבי וטרור העפיפונים מרצועת עזה, שהובילו לפגיעה בביטחון האישי. לכך התווסף ירי בכינון ישיר של מקלעים וטילי נ"ט שהובילו למותם של תושבים, והדגיש את הצורך בהרחבת פרויקט הייעור הביטחוני של קק"ל. מאות עצים ננטעו סביב 11 יישובים וצירי תנועה כדי להציל חיים ולספק ביטחון לתושבים.

הרחבת הפרויקט המשותף גם למשרד הביטחון כללה נטיעת עצי אקליפטוס, שנבחרו בשל צמיחתם המהירה והנוף הרחב, לאורך כביש 34 וכבישים נוספים באזור. את הפרויקט מימנה קק"ל, החל מנטיעות העצים ועד לתחזוקה, גיזום וטיפול לאורך השנה.

בשלב א' בוצעו נטיעות ביטחוניות במבואת היישוב נתיב העשרה, בתוך היישוב, לאורך כביש 232 וסמוך ליישוב כפר עזה. בנוסף, בוצעו נטיעות ביטחוניות גם באזור צומת ניר עם, קיבוץ מפלסים ובאזור הכביש בסמוך לאנדרטת החץ השחור, שם ספג בעבר אוטובוס טיל נ"ט מייד לאחר שהוריד חיילים לסיור באנדרטה. בכך משרתת קק"ל את מטרת החזרת הביטחון לתושבים לצד שימור הנוף של הנגב המערבי, המעניק לתושבים תחושה של סביבה פורחת וירוקה על אף המצב.

בנוסף, נסללו דרכי ביטחון, בין היתר לטובת החקלאים שייעזרו בהן כדי להגיע לחלקות שלהם, לטובת חיילי צה"ל שיוכלו להגיע לצירים ביטחוניים ועוד. מספר דרכים אף הוגדרו כדרכי מילוט במצבי חירום. כך, למשל, הושקעו 350 אלף שקל בפרויקט ניצבים ירקון נגב (שוקדה וכפר מימון) במועצה האזורית שדות נגב, שהחל בינאור 2018 והסתיים ביולי 2019. במסגרתו נסלל נתיב הגעה ומילוט לציר ירקון נגב באמצעות צורת דרך לשתית, מילוי מצע וביצוע ריבוד אספלט.

ייעור בטחוני וסלילת דרך ביטחון | צילום: יואב דביר, ארכיון הצילומים של קק"ל

צפו בעבודות הכיבוי והייעור הביטחוני

מסייעים כלכלית
לרשות הארצית לכבאות והצלה

קק"ל מופקדת על היערות בישראל וגם על תחום כיבוי האש בשטחים אלו. רשות הכבאות וההצלה קיבלה חיזוק באמצעות תרומות מ־JNF ארה"ב

חלק בלתי נפרד מהשמירה על יערות קק"ל הוא היכולת להחזיק מערך כיבוי יעיל, בין היתר כתוצאה מטרור העפיפונים שמסב נזק אדיר ליערות ולשדות. הרשות הארצית לכבאות והצלה פעלה יחד עם כבאי קק"ל בשמירה על היערות בדרום, וכך נמנעו נזקים גדולים יותר.

ב־2014 התקבלה החלטת ממשלה לעניין תרומות מ־JNF ארה"ב בין השנים 2016-2019, ובהתאם לכך נחתם ב־19 באוגוסט 2018 הסכם שיתוף פעולה בין הרשות הארצית לכבאות והצלה, קק"ל ו־JFN ארה"ב.

התרומות, שחלקן הופנו דרומה לטובת חיזוק הכבאים שנלחמו כמעט על בסיס יום־יומי בשריפות שפרצו בעוטף, חולקו לתחומים ברורים שאף הוגבלו בכמות התקציב שיועבר.

תקציב שנתי של רבע מיליון דולר הוקצה לטובת רווחת הכבאים, תקציב שנתי של חצי מיליון דולר הוקצה עבור רכב וציוד מתנדבים. זאת לצד תרומות בסכום של 300 אלף שקל בחודש עבור רכישת ציוד מבצעי, ותרומות לבינוי תחנות הכיבוי בסכום של 220 אלף דולר לתחנה, או 35 אחוזים מסכום בניית התחנה (הגבוה ביניהם).

ב־28 באפריל 2016 התקבלה החלטת ממשלה נוספת, לפיה ניתן לסייע לרשות הכיבוי וההצלה בין השנים 2016-2019 גם על ידי רכישת כבאיות בסכום של 112,500 דולר, ובלבד שהיקף התרומה לא יעלה על 30 אחוזים מתקציב הרשות המיועד לכבאיות.

בחודשים האחרונים התקבלו בקק"ל תרומות עבור פרויקטים שונים שנקבעו בהסכם, והם מקודמים על ידי גורמים מקצועיים.

כיבוי אש. לרווחת הכבאים | צילום: יהודה פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

אירחנו מעל 100 משלחות תורמים

בחמש השנים האחרונות אירחה קק"ל כ־5,700 אורחים, שסיירו בפרויקטים ברחבי הארץ. זאת כחלק מהוקרה על פועלם ותחזוק הקשר עם התורמים

מעל 5,700 אנשים ב־100 משלחות שונות שהגיעו לישראל בחמש השנים האחרונות, זכו להשתתף בטקס של הפרויקט הנתרם וביקרו באתרים וביערות קק"ל. הם שהו בישראל מעל 600 ימים במצטבר.

לשכות קק"ל בעולם מארגנות בכל שנה משלחות תורמים אשר מגיעות לישראל, כחלק מטיפוח הקשר עימם וחיזוק הקשרים כפי שהתווה יו"ר קק"ל, דניאל עטר. החיבור והשימור של התורמים בא לידי ביטוי בהוקרה הניתנת להם על תרומתם, רישומם בספרי הכבוד של קק"ל, שמירה על קשר ואירוחם במסגרת ביקור שלהם כבודדים, וגם כחלק ממשלחת.

המשלחות המגיעות לישראל מגוונות ביותר. חלקן מגיעות כמסורת לאירועים קבועים כמו צעדת המים של צרפת, משלחות פרויקטים של לשכות ארה"ב, אוסטרליה וקנדה ועוד. לאחרונה החלה קק"ל לארח גם משלחות של אוונגליסטים אוהבי ישראל, התורמים רבות לתחומי היער, המים ולפרויקטים שונים של קק"ל. בקדנציה הנוכחית הגיעו גם משלחות ייחודיות דוגמת בני המקויה מיפן, משלחת גדולה מאוסטרליה וניו זילנד לרגל 100 שנה לכיבוש באר שבע, משלחת מארה"ב לרגל חגיגות ה־50 לאיחוד ירושלים ומשלחות נוספות.

התרומות הפכו לפרויקטים ולעצים

בין השנים 2016-2020 גייסה קק"ל תרומות של מעל 400 מיליון שקל הודות לשותפים לדרך מרחבי העולם ומישראל, הלשכות, התורמים, ההנהלות והשליחים. התרומות תורגמו ל־480 פרויקטים בתחומי המים, האקולוגיה, התיירות, פיתוח ההתיישבות, מחקרים, חינוך ולפרויקטים חדשניים בתחום ההיי־טק, המלגות ובתי קק"ל למצוינות ההולכים ונבנים בפריפריה. בתקופה זו המשיכה עבודת ההתרמה לנושא הייעור, ובסך הכל הותרמו למעלה מחצי מיליון עצים בשטח של 11,270 דונם, כולל נטיעות חדשות, נטיעות קיימות ושיקום היערות הוותיקים והשרופים. כאות תודה, נוספו 13,032 הרשמות חדשות בספרי הכבוד והוצבו 28,166 שלטי הוקרה חדשים לתורמים, ונערכו עבורם כ־2324 טקסי הוקרה.

יו"ר קק"ל דני עטר עם משלחת בני המקויה מיפן | צילום: יוסי זמיר, ארכיון הצילומים של קק"ל

בונים מערך להגשת בקשות למענקים בינלאומיים

במסגרת חזון "ישראל 2040", בנתה קק"ל מערך להגשת בקשות למענקים מקרנות האיחוד האירופי, הבנק העולמי, קרנות פרטיות ומשפחתיות, מענקים מחברות מסחריות ועוד. עיקר הבקשות הוגשו בנושאי ייעור, חינוך ופרויקט בתחום אגמון החולה.

המערך שהוקם מכיל נתונים על כל המענקים הרלוונטיים לתחומי העשייה של קק"ל, במטרה לגייס כספים לארגון להמשך העשייה או כהחזר השקעה. נכון לשנת 2020, הגישה קק"ל שבע בקשות למענקים באיחוד האירופי בסכום כולל של כ-1.5 מיליון יורו, מקרנות פרטיות וחברות מסחריות.

אירוע תורמים באחוזת לאודר

בספטמבר 2016 השתתף יו"ר הדירקטוריון דניאל עטר באירוע מיוחד בארה"ב. היו"ר הוזמן על ידי ארה"ב JNF לאירוע המיועד לתורמים מעל מיליון דולר, שנערך בביתה המיתולוגי של אסתי לאודר בניו יורק. המארח היה רון לאודר, הנשיא בדימוס של ארה"ב JNF, יו"ד הקונגרס היהודי.

היו"ר דניאל עטר עם רון לאודר | צילום פרטי

חתימת הסכמי שת"פ עם מחוז טוקומן

במהלך הכהונה פעלה קק"ל לחיזוק הקשר עם יהדות אמריקה הלטינית וחיזוק הקשרים הבינלאומיים ביבשת אמריקה. במסגרת זו, קיים יו"ר קק"ל באוגוסט 2019 סיור עבודה באמל"ט, ונפגש עם מושל מחוז טוקומן - חואן לואיס מנסור, ששימש בעבר כשר הבריאות של ארגנטינה. במהלך הביקור בפרובינציה שנמצאת בצפון מערב ארגנטינה, אירח המושל את יו"ר הדירקטוריון בחווה הפרטית שלו וליווה אותו במשך מספר ימים לביקורי עבודה. הוא אף ערך לכבודו אירוע מרגש בהשתתפות שרי ממשלה ונבחרי ציבור, ובו ניתנה ליו"ר עטר אות הוקרה על פועלה של קק"ל.

הביקור תרם רבות לחיזוק מעמדה של קק"ל באמל"ט והקשר בין המחוז לישראל, ובא לידי ביטוי בין היתר בחתימה על הסכמי שיתופי פעולה בין המחוז וקק"ל.

היו"ר דניאל עטר עם אנשי מחוז טוקומן | צילום פרטי

פיתחנו פתרון וירטואלי לנטיעת עצים שהגדיל את התרומות

כחלק מהמאמץ להגברת גיוס המשאבים, שודרג מערך "טע עץ" בישראל, כך שיאפשר לתיירים לטעת עץ באזורי נטיעה מיוחדים בצפון ובמרכז.

כדי לאפשר את המשך פעילות "טע עץ", שלצד הנטיעות גם מאפשרת ליצור מאגר תורמים פוטנציאליים, הוקם אתר אינטרנט ייעודי וידידותי למשתמש. האתר מאפשר לתורמים בחו"ל להזמין נטיעות, שיבוצעו בפועל באתר "טע עץ" בידי רכז המחלקה, כשהתורמים הנמצאים בחו"ל משתתפים באירוע באמצעות פלטפורמת "זום".

הודות לפיתוח הטכנולוגי מתאפשר לתורמים לחוות את חוויית הנטיעה בישראל עד כמה שניתן, ולקק"ל מתאפשר להמשיך לטעת בשם התורמים, לקדם את מטרותיה להגביר את קצב התרומות ולהעשיר את מאגר נתוניה, גם בתקופות מאתגרות דוגמת התפרצות מגפת הקורונה.

נטיעות | צילומים: יוסי איפרגן, מיכאל חורי, אבי הירשפילד, נעמי הדרי, ארכיון הצילומים של קק"ל

מחזקים שורשים בנטיעות עם ראשי מדינות ומנהיגים

במהלך הכהונה הנוכחית התקיימו עשרות טקסי נטיעה כאות כבוד למעל 30 ראשי מדינות ומנהיגים מרחבי העולם, ובהם: נשיא איטליה, נשיא אוקראינה, ראש ממשלת שוויץ, נשיא גוואטמלה, נשיא בוסניה, נשיא גרמניה, ראש ממשלת רומניה, ראש ממשלת אתיופיה, ראש ממשלת גיאורגיה, נשיא מקדוניה, מושל ניו זילנד, מושל קנדה, נשיא ליבריה, נשיא פנמה, ראש ממשלת ליטא, ראש ממשלת הונגריה, נשיא אוסטריה, נשיא ברזיל, נשיא קניה, מושל פלורידה, שגריר ארה"ב בישראל ונוספים..

מושל קנדה עם דניאל עטר | יעל הרמן

ראש ממשלת מקדוניה בחורשת האומות | יוסי זמיר

נשיא ברזיל בחורשת האומות | רפי בן חקון

נשיא אוקראינה בחלקת האומות | אבי חיון

יו"ר הנשיאות של בוסניה-הרצגובינה בחורשת האומות | יוסי זמיר

ראש ממשלת ניו זילנד בחורשת האומות | רפי בן חקון

נשיא אוסטריה בחורשת האומות | אבי חיון

נשיא קניה בחלקת האומות | יוסי זמיר

מושל פלורידה ביד קנדי | אבי חיון

נשיא ליטא בחורשת האומות | רפי בן חקון

קאנצלר אוסטריה בחורשת האומות | רפי בן חקון

שגריר ארה"ב בבניין הקונסוליה האמריקאית | רפי בן חקון

נשיא ליבריה בחורשת האומות | רפי בן חקון

נשיא פרגוואי בחורשת האומות | אבי חיון

נשיא אתיופיה בחורשת האומות | רפי בן חקון

דניאל עטר עם נשיא איטליה | אבי חיון

נשיא פנמה בחורשת האומות | אבי חיון

ראש ממשלת גאורגיה בחורשת האומות | יוסי זמיר

ראש ממשלת הונגריה בחורשת האומות | אבי חיון

היערות וקק"ל:
מעל מיליון דונם והשקעה שנתית של 100 מיליון שקל

קק"ל מופקדת על פעילות הייעור מתוקף אמנה שנחתמה בינה לבין המדינה, ומנהלת את רוב שטחי היער במדינת ישראל, בשטח הנאמד במעל מיליון דונם. זאת על פי מסמך תורת ניהול היער שגיבשה קק"ל בשנת 2014 ומתבסס על הידע המתקדם והניסיון העשיר שנצבר בארגון. המסמך מציג את מכלול העקרונות וההנחיות לניהול היער בישראל, מגדיר את מטרות הייעור, את סוגי היערות ועקרונות תכנונם וניהולם. סך התקציב אותו משקיעה קק"ל בניהול היערות נאמד ב־100 מיליון שקל בשנה.

השקעותיה האדירות של קק"ל ביערות ישראל, הפכו את המדינה מארץ שוממה לירוקה, וזאת הודות לנטיעת למעלה מ־240 מיליון עצים במהלך 120 שנות קיומה של קק"ל. יערות קק"ל הפכו למרכזי בילוי, תרבות ופנאי, הוקמו בהם חניונים, אתרים ומצפורים ביערות ונסללו מאות קילומטרים של שבילי אופניים והליכה. היערות ואתרי קק"ל פתוחים ועומדים לרשות כלל הציבור בחינם וללא דמי כניסה.

תקציב היער משמש להקמת יערות ואחזקתם, לפתיחת יער לציבור, לטיפול במזיקים ובמינים פולשים וכן לקידום מקצועי, להקמה ולאחזקה של קווי חיץ, כיבוי אש, רעיית צאן, פיקוח ועוד.

תחומי האחריות על היערות כוללים אחזקה וטיפול שבמסגרתם מתבצע דילול, כיסוח עשבייה, תחזוקת חניונים ואחזקה שוטפת של דרכי היער, לצד טיפולים למניעת שרפות, כיבוי אש בעת פריצת שרפות יער, מגדלי תצפית אש מאוישים, קבוצות כוננות ורכבי כיבוי. כמו כן, קק"ל פועלת למניעת כריתת עצים בלתי חוקית.

קק"ל שיקמה וטיפלה בשטחים מופרים על ידי נטיעות למניעת סחף קרקע, שימור נגר ומניעת פעילות בלתי רצויה בשטח. הקרן יצרה תשתית מקצועית לטיפול ביערות על ידי התוויית מדיניות, מתן הנחיות מקצועיות, אספקה של כלי עבודה ואמצעים מתקדמים וריכוז מידע במגוון תחומים מקצועיים.

עוד מבצעת קק"ל ניהול בר־קיימא של יערות ישראל לצורך אספקת שירותי מערכת אקולוגיים מגוונים, לצד השמירה על המגוון הביולוגי הייחודי לארץ. הקרן הקימה תוכניות אב וממשק יער רב־שנתי על פי עקרונות תורת ניהול היער, תוכניות אב נושאיות לשימור ערכי טבע ובתי גידול ייחודיים ביערות, נהלים מקצועיים לצורך שמירה על ערכי טבע מוגנים בעת פעולות ממשק היער (דילול, נטיעה וכו') ועוד.

בשנים האחרונות הוכנו 13 תוכניות יער וממשק אקולוגי ליערות קק"ל, והצפי להשלמת תכנון היערות הוא שבע שנים.

נוטעים ורואים ירוק | צילום: פרי טוכמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

צאו למסע
באתרי קק"ל

יוצרים רשת של יערות קהילתיים

קק"ל יצרה מיתוג ושפה אחידים ליערות קהילתיים, רובם במרחב מרכז, על פי מודל שיובא מאנגליה, במטרה להפוך אותם למקומות בילוי עבור תושבי הערים הסמוכות. בשנים 2019-2020 הוקמו וקודמו עשרה יערות קהילתיים

לפני כשנתיים החלה קק"ל לקדם הקמה, הפעלה, פיתוח וניהול יערות קהילתיים על פי מודל ארצי חדש שנלמד לאחר ביקור במנצ'סטר, אנגליה. כל יער קהילתי מקודם בתהליך ייחודי לו, תחת חזון ברור ואחיד ובמהלכים משותפים של קק"ל, הרשות המקומית והתושבים.

יישום המודל הוא תפנית בקידום היערות הקהילתיים בארץ וביצירת "רשת יערות קהילתיים" הן בהיבט של תפיסה, ניהול וחשיבות והן בהגדרה רחבה יותר של מהו יער קהילתי. על פי המודל, היערות הקהילתיים (Community Forests) מקודמים בשתי רמות: ברמה הארצית מייצרת קק"ל שפה אחידה ושיח מקצועי להעצמת הפרויקט, מקיימת דיונים במתכונת "שולחן עגול" לפתרון קונפליקטים ולפיתוח חשיבה יצירתית וקשר עם השלטון המקומי והארצי. ברמה המקומית קק"ל יוזמת את הקשר עם הציבור ומתווה חזון ועשייה מקומית על פי אופי וצורכי הקהילה.

יער קהילתי פסגת זאב | צילום: יוסי זמיר, ארכיון הצילומים של קק"ל

על פי תפיסה זו, היער הקהילתי הוא כל המרחב הירוק העירוני הכולל יערות נטועים, שטחים לנטיעה עתידית, שטחים פתוחים, שיקום שטחים מופרים, חורשות, נטיעות עירוניות, נטיעות בחצרות של מוסדות ציבור, פארקים, גינות קהילתיות ויערות מאכל.

לטובת מימוש המודל נוצרו תוכנית אב ארצית ומדריך להקמה ולניהול יער בסיוע צוות יועצים מומחים בתחום, לצד תשתית אינטרנטית לשיתוף הציבור באמצעות מערכת מקוונת. כדי לשווק את המודל נבנה מיתוג ארצי וכן "סט פרטים פיזי" לאלמנטים שניתן להציב בשטח בהתאם לצורכי ולאופי הקהילה. בנוסף, בוצעו מספר אירועים ייעודיים בו זמנית בכל היערות, הוכנה אמנה לכל יער בין קק"ל לרשות והוקם לכל יער צוות היגוי ועבודה.

כחלק מיישום המודל החדש שהותווה הוקמו וקודמו בשנים 2019-2020 שבעה יערות במרכז ושלושה יערות בצפון (פורדיס ונשר) ובקריית מלאכי הדרומית. המטרה היא להוסיף בכל שנה יערות חדשים כחלק מאותה רשת, כולל במגזר הערבי שם הוקם יער בערערה.

ליערות הקהילתיים חשיבות רבה בעידוד יציאתו של הציבור אל הטבע, בחיזוק הקשר עם הקהילה תוך חשיפה למשחקי חברה, לאוויר נקי ולקיימות, בעיקר בקרב בני נוער וילדים המוצאים תחליף בריא ומהנה יותר למסכים.

יערות קהילתיים בראש העין, בפסגת זאב, בעין כרם | צילומים: יוסי זמיר, אלבטרוס, ארכיון הצילומים של קק"ל

צפו בקמפיין רואים רחוק נוטעים ירוק

מעודדים הוצאת כלי פלסטיק חד פעמיים מיערות קק"ל

הפרויקט כלל קמפיין תקשורתי, פעילות מול הציבור באירועים והכנת יער מודל כיער ללא פלסטיק חד פעמי. מעבר לחשיבות של הוצאת הפלסטיק החד פעמי מהיערות בשל הזיהום והפגיעה בבעלי החיים, הפרויקט מיתג את קק"ל כגוף ירוק המוביל פרויקטים סביבתיים ופעילויות חינוכיות לשמירה על איכות הסביבה.

אירוע השיא שתוכנן להתקיים בחול המועד פסח ביער עופר בחוף כרמל, תחת הכותרת "מרוב פלסטיק לא רואים את היער" בוטל בשל משבר הקורונה. לאחר החזרה לפעילות התקיים ב־5 ביוני 2020 אירוע במתכונת מצומצמת ביער עופר, במהלכו נערך משחק אינטראקטיבי בנושא ההיבטים המקצועיים של הצורך לסלק את הפלסטיק החד פעמי מהיערות. המשתתפים נהנו מהפעילות ביער לאחר חודשים של סגר, וכל משפחה קיבלה ערכת כלים רב־פעמיים במיתוג קק"ל.

קמפיין הוצאת פלסטיק מהיערות | צילום: ענת חרמוני, ארכיון הצילומים של קק"ל

שיקמנו וחידשנו יערות ותיקים באזור הגליל התחתון

קק"ל שיקמה וחידשה יערות אורן ירושלים ותיקים שהגיעו לסוף מחזור הגידול הראשון שלהם, או שנפגעו משריפה. במסגרת זו ניטעו מחדש 4125 דונם ביערות הגלבוע, גבעת המורה, מנחמיה ולביא בחלקות יער בנות 50-60 שנה, במטרה למשוך מבקרים ותיירות אל אזור הצפון ולשמור על היער והסביבה.

הדור השני של היער עוצב כיער בר קיימא רב־מיני, רב־גילי ורב־שכבתי בהתאם לתורת הייעור של קק"ל. בנטיעות אלה נעשה שימוש בשתילים איכותיים שגדלו במשתלת "מרחב הצפון" שבצומת גולני. כמו כן, בשלב הנטיעות יושמה השקיית עזר בטפטוף כדי להחיש את קצב הצמיחה של השתילים ונעשה שימוש בהגנות פרטניות מרעיית בקר במינים רחבי עלים כמו אלונים, אלות וחרובים.

צורת הנטיעה מקנה ליערות הדור השני כושר עמידות גבוה בפני עקות שונות הצפויות להתרחש כתוצאה משינויי האקלים באזורנו, במיוחד מיובש מתמשך ומשרפות יער. היערות צפויים להיות בית גידול עשיר למגוון בעלי חיים וציפורים, בעל חזות אסתטית מזמינה.

יער לביא | צילום: סוכנות ג'יני, ארכיון הצילומים של קק"ל

גלגלי ההצלחה:
2000 קילומטר של שבילי אופניים

במסגרת מדיניות קק"ל נסללו שבילים ביערות הארגון לטובת פעילויות ספורט, פנאי ונופש וחיזוק הקשר עם הציבור. תוכנית האב הורחבה ליעד של 6,000 קילומטר

קק"ל, כגוף העוסק בניהול יערות ושטחים פתוחים, התמקדה לאורך השנים בפיתוח שבילי אופניים ברמה ארצית ביערות שבאחריותה. כך תוכננו ופותחו במסגרת תוכנית אב כ־2000 ק"מ של שבילי סינגל ביערותיה, כחלק מיעדי ההנהלה ולטובת פעילויות ספורט, פנאי ונופש וחיזוק הקשר עם הציבור.

צעד חדשני וייחודי זה הופך את קק"ל לגוף היחיד בעולם שהכין תוכנית בראייה כלל ארצית בנושא. בכך תהפוך קק"ל לגוף המוביל בישראל בתחום רכיבת האופנים ויצירת תשתית תחבורתית לחיבור בין יישובים וקהילות. בכהונה הנוכחית, קידמה קק"ל את תוכנית האב הארצית ושילשה את כמות השבילים המיועדים ל־6000 ק"מ. מחציתם של השבילים בשטחי היערות ומחציתם מקשרים בין היערות ליישובים הסמוכים, למען איכות חיים טובה יותר בגליל ובנגב. זאת כפי שמפורט בחזון 'ישראל 2040' המבקש למשוך אוכלוסיה חדשה באמצעות שיפור תנאי איכות החיים והסביבה.

התכנון כלל:

- יצירת שפה תכנונית אחידה.
- סטנדרט אחיד לשבילים ביערות קק"ל ובשבילים המקשרים בכל חלקי הארץ.
- יצירת מוקדי יציאה לשבילים המספקים מידע ושירותים נלווים.
- חיבור שבילים בודדים ביערות ליצירת אזורי רכיבה.
- חיבור בין יערות סמוכים.
- חיבור של הערים והקהילות הסמוכות לשטחי היער אל היערות באמצעות מערכות שבילים רציפות.

לצורך מימוש החזון הוקם צוות היגוי נרחב שהגדיר את יעדי התוכנית בהתאם למדיניות האופניים של קק"ל. צוות ההיגוי המלווה את התכנון כולל אנשי מקצוע מכל התחומים – מתכננים, יערנים, אנשי קהילה ויער. התכנון הופקד בידי משרד אדריכלים חיצוני בעל ניסיון בתחום הכנת תוכניות אב – אדריכלי הנוף.

מסלול אופניים סינגל רום הגלבוע | צילום: אילן שחם, ארכיון הצילומים של קק"ל

מחזון למציאות

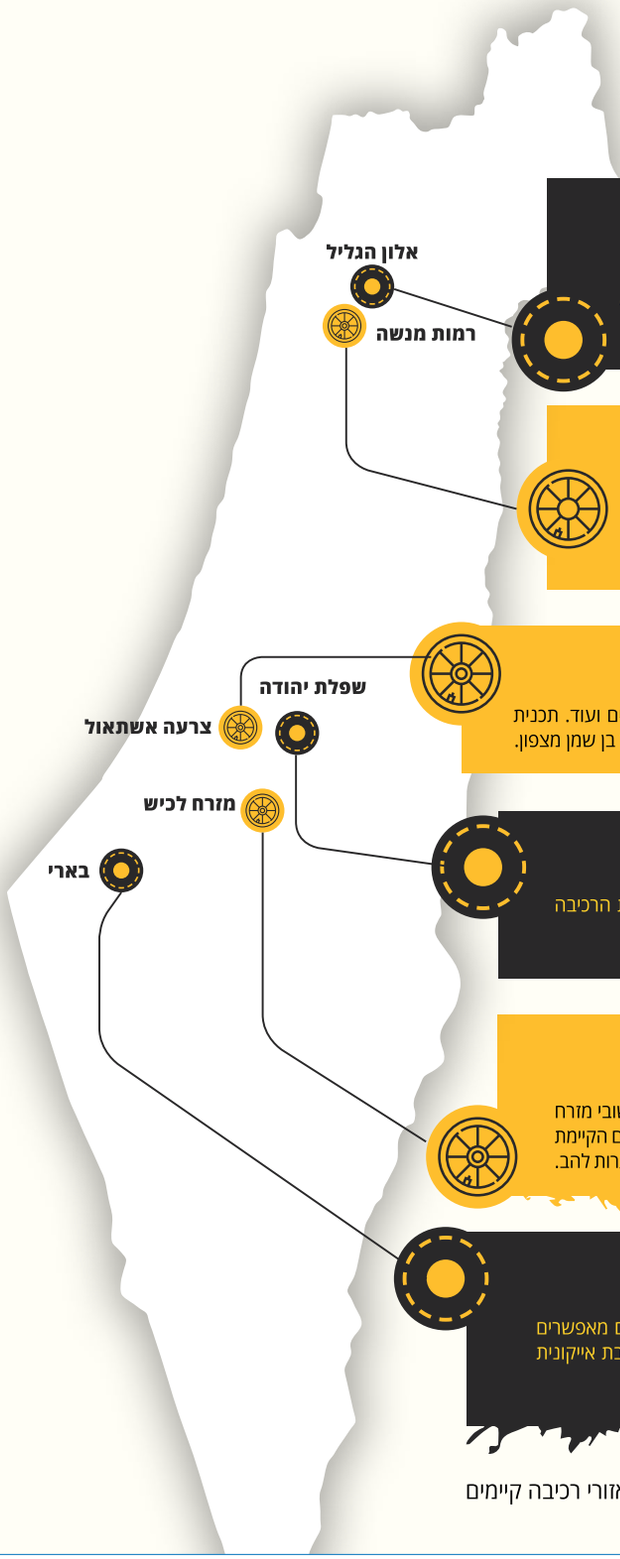

אלון הגליל

מציעה כ 110 קמ' של שבילי אופניים לכל רמות הרכיבה בנופי הגליל התחתון. רשת שבילי האופניים של אלון הגליל הכוללת בין השאר את סינגל שמשית, הסוללים, ריש לקיש, הושעיה ועוד.

דרום הכרמל-רמות מנשה

באזור קיימים כמה סינגלים כמו משמר העמק, בת שלמה ומערכת השבילים של אלונה, וכן אזורי רכיבה לא מוסדרים כמו יער עופר וחורשן. במסגרת תכנית האב יבוצע תכנון מקיף של מערכות השבילים באזור, כולל חיבורים ביניהן וחיבורים לישובים הסמוכים.

צרעה-אשתאול

ביערות צרעה ואשתאול בוצע פיתוח לקליטת קהל כולל דרכי נוף, חניונים, מצפורים ועוד. תכנית האב תציע מערכות רכיבה שישלימו את מערכות השבילים באזור עדולם מדרום ויער בן שמן מצפון.

שפלת יהודה

ארץ האופניים של אזור המרכז. רשת של כ 100 קמ' של שבילי אופניים לכל רמות הרכיבה העוברים בנופי התרבות של שפלת יהודה.

מזרח לכיש

באזור מזרח לכיש בין כביש 6 לקו הירוק מתוכננת רשת של שבילים המחברת את יישובי מזרח לכיש אל היערות ומציעה אפשרויות טיול מגוונות. מערכת זו תתחבר אל מערכת השבילים הקיימת של אזור עדולם מצפון ומערכת השבילים הנמצא בשלבי הקמה מתקדמים של מרחב יערות להב.

בארי

רשת של כ 70 קמ' של סינגלים לכל רמות הרכיבה ביערות בארי ושוקדה. השבילים מאפשרים חוויית רכיבה ייחודית בנוף הבתרונות של מישורי הלס של הנגב המערבי. אבן שואבת אייקונית בדרום הארץ.

אזורי רכיבה מוצעים

אזורי רכיבה קיימים

מסלולי אופניים
בשטח עם קק"ל

סרקו להורדת האפלקציה

מחכים לכם באתר ובפייסבוק שלנו

פיתחנו מערכת דיווח על היערות בזמן אמת

קק"ל השיקה מערכת חדשה שתאפשר למשתמשי קק"ל ולציבור לקבל מידע בזמן אמת על מצב היערות והפארקים בישראל. המערכת נבנתה כחלק מפעילות תחום GIS (מערכות מידע גאוגרפיות) ומכילה את כל המידע על היערות – החל מסוגי העצים ועד מוקדי שריפה, ונדליזם ומספר מבקרים בכל רגע. המערכת מחזקת את האכפתיות של המטיילים, את הרצון לשמור על הטבע והסביבה ואף לשפרם.

בשנות התשעים נגע איסוף המידע בעיקר בכמות העצים, מיקומם וזמן נטיעתם. עם השנים הבינו בקק"ל שיש צורך בנתונים רבים יותר, לכן החלו לאסוף מידע גם על קליטת קהל, מיקום חניונים, דרכים ביער, שבילי אופניים ועוד. כעת הבינו בקק"ל כי המידע יכול לסייע לכל עובד – מהיערן בשטח ועד מנהל המרחב – לכן החליטו לחשוף אותו לציבור ולעובדי קק"ל באמצעות אתר מיפוי.

המערכת פתוחה לעובדים כך שניתן להזין אותה במידע מכלל עובדי הארגון במגוון תחומים. בקק"ל מתכננים להרחיב את המערכת כדי שתוכל לספק מידע אמין בזמן אמת על דיווחי שרפות, מפגעים באתרים קולטי קהל, ונדליזם ומספר מבקרים. העובדים המחוברים למערכת יכולים לעקוב אחר כל שינוי בשטח ולטפל באותו הרגע בכל בעיה.

צילום של מערכת הדיווח בזמן אמת

עבודה תורמת ביערות קק"ל ואימוץ אתר

קק"ל חיברה את חניכי מעוף מהמסגרות השונות לעבודת האדמה ולשימור, לצד פיתוח הסביבה הקיימת. הפעילות התבצעה לאורך כל השנה ביערות ובשטחי קק"ל במטרה ליצור קשר בין בני הנוער לארץ דרך עשייה ציונית פיזית. הקשר הבלתי אמצעי של החניך לארצו נוטע בו את ערכי הסביבה והציונות.

חניכים בפעולה | צילום: סוכנות ג'יני, ארכיון הצילומים של קק"ל

נלחמים ב"טרור העפיפונים"

טרור העפיפונים ובלוני התבערה כנגד יישובי עוטף עזה גרם לנזקים קשים ליערות קק"ל ולאתרי קק"ל באזור. עובדי קק"ל במרחב דרום היו מעורבים במישרין והתמודדו עם נזקי הטרור והעפיפונים, עמדו לצד התושבים והחקלאים ופעלו למזעור הפגיעה

תביעה שהגישה קק"ל בנובמבר 2019 לבית המשפט הפדרלי בוושינגטון חשפה לראשונה את הקשר הכספי בין ה־BDS לארגוני הטרור ברצועת עזה, שפגעו בתושבי העוטף והסבו נזקים של עשרות מיליוני שקלים לטבע ולסביבה. עמידתה של קק"ל לצד תושבי עוטף עזה ופעולותיה לחיזוק אזור הדרום באו לידי ביטוי גם בצד המשפטי.

נתונים מראים כי המתקפה של ארגוני הטרור מרצועת עזה הביאה, נכון לעת הגשת התביעה, לכ־2,155 שרפות שכילו כ־35,398 דונם של שטחים פתוחים הכוללים שטחי חקלאות, שמורות טבע ויערות קק"ל, ופגעו אנושות בבעלי החיים באזור. נוסף על הפגיעה בטבע, השיגורים פגעו בביטחונם האישי של תושבי האזור, בפרנסתם (שטחי חקלאות רבים המצויים באזור) ובבריאותם הנפשית והפיזית. על פי הערכות קק"ל, מדובר בנזק של 90 מיליון שקל.

התביעה שהוגשה נגד ארגון המגייס כספים בארה"ב תחת קמפיין לזכויות אדם, חשפה כי בפועל הכספים מועברים לתמיכה בפעילות ארגוני הטרור באמצעות ה־BDS. ראיות שנחשפו על ידי קק"ל בפורום המשפטי הבינלאומי במהלך התביעה הצביעו על הקשר בין ה־BDS לבין המימון הישיר של ארגוני הטרור.

צפו בכבאי קק"ל בפעולה מול השריפות

שריפה בעוטף עזה. כבאיות קק"ל הועמדו לרשות כוחות ההצלה | צילום: עובדי קק"ל, ארכיון הצילומים של קק"ל

צילום: אייל אליהו, ארכיון הצילומים של קק"ל

כנס שינויי אקלים: לראשונה בקובה

ביולי 2019 השתתפה קק"ל לראשונה בכנס שינויי אקלים בהוואנה, קובה, מדינה שלישראל אין איתה יחסים דיפלומטיים. בכנס שאורגן על ידי משרד המדע, הטכנולוגיה והסביבה של קובה השתתפו 400 מדענים מ־30 מדינות שונות, ובהם המדען הראשי של קק"ל. בכנס הציגה קק"ל את ההערכות בישראל לשינויי האקלים הן בהיבט של ייעור והן בהיבט של משק המים. במהלך הביקור, נפגשה משלחת קק"ל עם נציגי הקהילה היהודית ו קובה JNF בהוואנה.

משלחת קק"ל בכנס בקובה | ארכיון הצילומים של קק"ל

כנס האו"ם החשוב בעולם לשינויי האקלים

לאורך הכהונה השתתפה קק"ל פעמיים (2017, 2019) בכנס החשוב ביותר בעולם לשינויי אקלים (UNFCCC) שמקיים האו"ם כל שנתיים, והציגה בו את הישגיה ואת הידע שרכשה בכל הקשור ללחימה בתהליכי מידבור והיערכות לשינויי אקלים.

קק"ל רכשה ניסיון מעשי רב בכל הקשור ליעור באזורים צחיחים, שימור קרקע, שיקום מערכות אקולוגיות ממודברות והיערכות לשינויי האקלים הצפויים באזורנו. הקרן תומכת במחקר ובפיתוח בתחום הייעור, האקולוגיה, קרקע ומים, מרעה, תכנון, יער וקהילה, צפרות, היערכות לשינויי אקלים וניטור ארוך טווח. היא עושה זאת בשיתוף פעולה עם מיטב החוקרים ומוסדות המחקר והאקדמיה המובילים בישראל.

תוצאות המחקרים והניטור ארוך הטווח של קרן קימת לישראל זוכים להכרה ולהוקרה בינלאומית במיוחד במדינות המתמודדות עם בעיות ואתגרים דומים לאלו שבפניהם אנו ניצבים מדי יום. קק"ל הקימה בכנס דוכן "ירוק" על מנת להדגיש את היותה ארגון סביבתי בעל "טביעת רגל אקולוגית". הדוכן זכה להצלחה רבה ונציגים רבים ממדינות שונות המתמודדות עם אתגרים דומים ביקרו בו והביעו רצון לקידום שיתופי פעולה עם קק"ל.

משלחת קק"ל לכנס | ארכיון הצילומים של קק"ל

כנס רומא לפיתוח בר־קיימא

תחרות ISGDs (מטרות פיתוח בר קיימא של האו"ם) בין בתי הספר התיכוניים בישראל היא פרויקט חינוך סביבתי שבו קק"ל, משרד החוץ ומשרד החינוך, משתפים פעולה בתחרות ארצית בין תלמידות ותלמידים מכיתות ז' עד י"ב לטובת פיתוח רעיון יצירתי לפתרון של אחת או יותר מ־17 מטרות פיתוח בר־קיימא של האו"ם לשנת 2030 (SDGs).

המטרה הייתה לחבר ולשתף את התלמידות והתלמידים בישראל במערך הבינלאומי להשגת יעדי פיתוח בר־קיימא של האו"ם, ובכך לסייע לעולם כולו בהתמודדות עם האתגרים העומדים בפנינו. 51 בתי ספר הגישו הצעות לפרויקט, ואירוע הגמר התקיים נוכח הנסיבות ב"זום". בתחרות זכו שלושה בתי ספר: בי"ס תיכון ברנקו וייס ע"ש הרצוג – בית חשמונאי, מדרשיית אמי"ת קמה – ירוחם ואשכול פיס למדעים ואומניות בתיכון אוהל שם – רמת גן, שאמורים להציג את הרעיון שלהם בפני ה־FAO - הפורום של האו"ם המטפל ב־ SDGs הנמצא ברומא.

מחזקים את החקלאים
ומכשירים קרקעות לקליטת מתיישבים

בכהונה הנוכחית הוכשרו מאות יחידות דיור בגליל ובנגב, הוכשרו אלפי דונמים לעיבוד חקלאי והוקמו מאגרי מים חדשים להשקיית הגידולים החקלאיים

בכהונה האחרונה השקיעה קק"ל 228 מיליון שקלים בקידום תחומי החקלאות וההתיישבות בכל רחבי הארץ, תוך התמקדות בגליל ובנגב. קק"ל ביצעה הכשרות שיכוניות בעלות של 120 מיליון שקל, 73 מיליון שקל מתוכם בהשקעת קק"ל שאפשרו וקידמו את ההתיישבות בנגב ובגליל.

הוכשרו 13.5 אלף דונם של שטחים פנויים המתאימים לגידולים חקלאיים, במטרה להגדיל את מקורות הפרנסה של המשתכנים החדשים. באמצעות כלים כבדים, הוציאו עובדי קק"ל אבנים ממעמקי האדמה, פינו אותן וביצעו חריש וגיבוב אבנים בגבולות ההכשרה. השלמת הסיוע נעשתה על ידי בניית מאגרי מים בעלות של 88 מיליון שקל (מתוכם השקיעה קק"ל 51.5 מיליון שקל), ובאמצעותם יושקו אלפי דונמים של גידולים חקלאיים.

מרחב מרכז: הכשרנו שטח ל־155 יח"ד

במרחב מרכז התבצעו הכשרות שיכוניות בתקציב של 70 מיליון שקל, מתוכם השקיעה קק"ל 23.5 מיליון שקל, ובסך הכול הוכשר שטח ל־155 יחידות דיור. בשנת 2019 הכשירה קק"ל יחד עם משרד הביטחון והמועצה האזורית בקעת הירדן ארבע דרכים חקלאיות לרווחת החקלאים בשטחי היישובים ארגמן, גלגל, מכורה, יפית, גיתית ותומר. אורך הדרכים הכולל הינו 2,645 מטר הנמשכים לאורכם של מטעי התמרים והגידולים החקלאיים של היישובים.

נוסף על כך, באותה שנה הכשירה קק"ל בשיתוף עם משרד הביטחון והמועצה האזורית מגילות דרך חקלאית באורך 3.4 קילומטר ביישוב 'אבנת' לרווחת חקלאי בקעת הירדן. הדרך נמשכת לאורכם של מטעי התמרים של קיבוץ מצפה שלם.

בנוסף הוקם מאגר משמרות בעלות של 50 מיליון שקל שקלים (מתוכם השקיעה קק"ל 13.5 מיליון שקל). 2.3 מיליון קוב מים הנמצאים בו יופנו לסיוע לחקלאים עבור השקיית השדות והחלקות החקלאיות.

מרחב דרום: אלפי דונם לחקלאות

במרחב דרום הכשירה קק"ל 4540 דונם אדמה חקלאית כשעלות העבודות נאמדת ב־19.7 מיליון שקל. הוכשרו 292 יחידות דיור על ידי קק"ל בעלות של כ־47 מיליון שקל. בסך הכול הושקעו במרחב דרום כ־67 מיליון שקל בהכשרות שיכוניות בהר עמשא, עידן, עין יהב, שיזף, קטורה, נתיב העשרה ועוד; הכשרות חקלאיות בוצעו בין היתר בעין יהב, פארן, עין תמר, מצפה רמון, מועצה אזורית רמת נגב, נווה, ניצני סיני ועוד.

מרחב צפון: 38 מיליון שקל להקמת מאגרי מים

במרחב צפון ביצעו הכשרות קרקע על 9,000 דונם לחקלאות בעלות של 50 מיליון שקל ונרתמו לקליטתן של 750 משפחות. 38 מיליון שקל הושקעו בהקמת שני מאגרים ומערכות מים, בנוסף הוכשרו 91 מגרשים במושב בצת בעלות של 3.3 מיליון שקל, והכשרה של התשתיות להנחת 13 מבנים יבילים ביישוב החדש מיטל שיוקם בגלבוע.

הגדלנו את חטיבת הקרקע לחקלאים

בכהונה זו מינפה קק"ל את תחום החקלאות והגדילה את חטיבות הקרקע לחקלאי בודד מ־80 ל־150 דונם, זאת במטרה לחזק את פרנסת החקלאים מעיבודי הקרקע. קק"ל הרחיבה את משך החוזים על מטעים לשלוש תקופות של שש עד 18 שנים, ובכך העניקה לחקלאים אופק וביטחון כלכלי עבור ההשקעות שלהם בקרקע.

קק"ל סייעה לחקלאים בכך שאפשרה למי שנאלץ למכור את הקרקע להמשיך ולעבד את החלקות בהתאם לחוזי שכירות מולה. בנוסף, נחתמו חוזים על חלקות של מאות דונמים שבמשך שנים עובדו ללא הסדרה, כמו ביסוד המעלה, רמת סירין ומרחביה. שטחי עיבוד מושכרים הוגדלו באלפי דונמים הן בעקבות הרכישות שבוצעו והן בשל איתור מעבדים חדשים.

צפו בעבודות ההכשרה בנווה אטיב

טרקטורים מכשירים את השטח | צילום: נטלי קדוש, ארכיון הצילומים של קק"ל

הכשרת קרקע | צילום: אבי הירשפילד, ארכיון הצילומים של קק"ל

טקס חנוכת ההכשרה השיכונית באליפז | צילומים: יהודה בן יתח, ארכיון הצילומים של קק"ל

מיישבים עולים חדשים בנגב ובגליל

קק"ל פועלת יחד עם ארגון "נפש בנפש" לעידוד התיישבות עולים חדשים בגליל, בנגב ובירושלים, במטרה לחזקם כמנועי צמיחה בפריפריה וכחלק מחזון 'ישראל 2040'

בשנת 2017 החליט דירקטוריון קק"ל למקד את שיתוף הפעולה עם ארגון "נפש בנפש" במיזם "זינוק בעלייה" (Go Beyond) לעידוד ההתיישבות בירושלים, בגליל ובנגב. המטרה: חיזוק הפריפריה באוכלוסייה חזקה ואיכותית, כפי שהותווה גם בחזון 'ישראל 2040'.

במסגרת המיזם נחשפו העולים מצפון אמריקה ובריטניה לתכני קק"ל כבר בארצות המוצא.

העולים שבחרו להתיישב בירושלים, בגליל או בנגב, לוו על ידי קק"ל גם בארץ, החל מטקסי קבלה בעת הגעתם, סדנאות מידע, סמינרים, אירועים חברתיים, צעדות וטיולים ברחבי הארץ לאורך כל השנה, וכלה בפגישות ייעוץ והכוונה אישיות, קהילתיות, תעסוקתיות ועוד.

הפרויקט יצר רשת של "מתנדבים קהילתיים" בצפון ובדרום לשם שיפור ופיתוח ההכוונה הניתנת לעולים בקהילות בהן החליטו להשתקע. בין העולים, צעירים שעלו במטרה להתגייס לצה"ל או בעקבות האהבה והחיפוש אחריה, משפחות המגיעות ארצה כדי שילדיהן יחיו בישראל ועולים מבוגרים המבקשים לבלות את גיל הזהב בישראל.

ארגון "נפש בנפש" וקק"ל פועלים יחד מאז שנת 2012 ורואים חשיבות עליונה במימוש החזון הלאומי של העיר באר שבע כבירת הסייבר הישראלית, חזון אשר משתלב עם תוכנית קק"ל לקידום הגליל והנגב וצמצום הפערים בחברה הישראלית. "נפש בנפש" פועלת ליישוב עולים העוסקים בתחום ההייטק המתפתח בבאר שבע, יחד עם פיתוח האזור, הכולל פארק הייטק ומרכז חדשנות שאבן הפינה עבורו הונחה בספטמבר 2020.

כנס נפש בנפש בניו ג'רזי. עולים פוטנציאליים | צילום פרטי

צפו בפעילות לטובת עלייה לישראל

מניו ג'רזי – להתיישבות בנגב ובגליל

במרס 2019 השתתף יו"ר קק"ל דניאל עטר בכנס העלייה המרכזי של ארגון נפש בנפש בניו ג'רזי. זאת במסגרת מאמצי הארגון להכיר לעולים הפוטנציאליים מצפון אמריקה את אפשרויות המגורים והחיים בישראל, ובפרט את אפשרויות העלייה ליישובי הפריפריה וההתיישבות בנגב ובגליל. הארגון מקיים מדי שנה יריד מרכזי לעידוד עלייה, שאליו מגיעים למעלה מ־1,000 בני אדם הבוחנים אפשרויות עלייה לישראל בטווח הקצר ובטווח הארוך. במסגרת היריד נפגש היו"ר עטר עם עשרות עולים פוטנציאליים, ונאם בפני באי הכנס על חזון 'ישראל 2040' ועל האפשרויות לעלות ולהתיישב בגליל ובנגב.

יו"ר קק"ל דניאל עטר עם עולים חדשים שהגיעו לישראל | צילום: יוסי זמיר, ארכיון הצילומים של קק"ל

פועלים להקמת עיר העתיד בנגב

מיזם פורץ דרך מאפשר ליהודי צפון אמריקה לחלוק את זמנם בין מדינתם לבין ישראל, ולהשפיע מקרוב על המתרחש במדינת ישראל ברמה התכנונית והרוחנית.

פרויקט "בונים עיר עתיד" של קק"ל בשיתוף המכון למדיניות העם היהודי, מחזק את הקשרים בין קהילות יהודיות בעולם, במיוחד בצפון אמריקה, לבין ישראל. זאת באמצעות פרויקט בקנה מידה גדול: בניית עיר עתידנית ודו-לשונית בישראל. היוזמה נועדה, בין היתר, לעודד משפחות לחלוק את זמנן בין ביתן בתפוצות לבין בית בישראל בסביבה ידידותית, ואף כדגם להענקת השראה לעולם כולו.

צפון אמריקה וישראל משמשות בית לשתי הקהילות היהודיות הגדולות ביותר בעולם. בקק"ל סבורים כי הטכנולוגיה המאפשרת כיום תנועה בינלאומית מהירה ביותר, תוביל להתקרבות בין שתי הקהילות, ובאמצעות הפרויקט תאחד אותן עם קהילות נוספות בעולם.

פרויקט "עיר העתיד" בנגב נולד כדי לייצר את הגשר בין שתי הקהילות, שמטרתו להַמְשִׁיג ולעצב עיר עתידנית בישראל, שתשמש ככור היתוך פיזי ותרבותי מאחד בין יהודי ישראל ויהודי העולם. קק"ל, בשיתוף המכון למדיניות העם היהודי, תאסוף אנשי חזון יהודים בארץ ובתפוצות בתחומים שונים: מתכנני ערים, אדריכלים, יזמים ומשקיעים, לצד מחנכים, סוציולוגים, פסיכולוגים חברתיים, הוגי-דעות ואמנים. אנשים אלה ישתפו פעולה בתכנון עיר פורצת דרך, דו-לשונית, בת־קיימא ומְתַכְלֶלֶת, שתסייע ביצירתה של תרבות יהודית חדשנית, מרגשת ומשותפת.

"עיר העתיד" תהיה מקור משיכה ליהודים מכל העולם שיבואו לכאן כדי לחיות, לעבוד, ליצור ולנפוש יחדיו. באופן זה, יהודי התפוצות יוכלו ליטול על עצמם תפקיד פעיל יותר בעיצוב עתידה של ישראל, וקק"ל תשיג מספר יעדים שהציבה לעצמה מאז קיומה.

תמכנו במכינות הקדם צבאיות והעצמנו את ההתיישבות

החיבור בין קק"ל למכינות הקדם צבאיות הוביל להטמעת ערכי הארגון, והאיץ מעבר של חניכי מכינות להתיישבות בנגב – כפי שמתווה חזון 'ישראל 2040'

חזון 'ישראל 2040' של קק"ל פועל לעידוד והנעת מיליון ישראלים להתיישבות בנגב ועוד חצי מיליון בגליל. בחמש השנים האחרונות הידקה קק"ל את הקשר עם המכינות הקדם צבאיות, בהתאם לחזון ולהחלטת הנהלת קק"ל, הרואה בבוגרי המכינות מתיישבים פוטנציאליים בגליל ובנגב.

חיזוק לכך התקבל מתוכנית משותפת לקק"ל ולתנועת ההתיישבות בפריפריה "בארצנו", שעסקה בהתיישבות בוגרי המכינות בגליל ובנגב. בתחילת 2020 נחשפו אנשי המכינות לנתונים מוועדות קבלה ומרכזי קליטה ביישובים שבהקמה (שיזף, רתמים, ארז, כרמים וחרוב) ומהם עלה כי 90% מהמתיישבים ביישובים הדתיים ו־70% מהמתיישבים ביישובים המעורבים והחילוניים הם בוגרי מכינות קדם צבאיות.

שיתוף הפעולה עם המכינות התבצע לאורך השנים, לצד ההיבט ההתיישבותי, גם באמצעות האפיקים החינוכיים של קק"ל ובהתאמה ספציפית לכל מכינה. החניכים נחשפו לערכי קק"ל במרכזי השדה והיער, ערכו סיורים ברחבי הארץ וביצעו פעילות תורמת בקהילה וביערות. הם השתתפו גם בתוכנית "אמץ אתר", שבמסגרתה אומץ אתר וטופח באמצעות כלים וחומרי הדרכה שקק"ל העמידה לרשותם. בנוסף, התלמידים לנו במרכזי השדה והשתתפו בפעילויות החינוך בליווי מדריכי קק"ל.

בנוסף, נערך מדי שנה כנס משותף למועצת המכינות ולחטיבת החינוך של קק"ל באחד ממרכז השדה. 53 ראשי מכינות מתכנסים ליומיים גדושים בלימוד ובשיח משותף, ונחשפים לתוכניות העבודה והשותפות החינוכית. התוכן המרכזי והסדנאות המקצועיות עסקו בשאלה: כיצד מטמיעים את נושא ההתיישבות במכינות, ומניעים את בוגרי המכינות להקים את ביתם בגליל, בנגב ובירושלים.

כנס התיישבות של קק"ל עם "בארצנו". מטמיעים את נושא ההתיישבות | צילום: סוכנות ג'יני, ארכיון הצילומים של קק"ל

מאגר משמרות: קק"ל מסייעת לחקלאים

בשנים 2016-2015 הקימה קק"ל, הודות לתרומה של 54 מיליון שקל מארצות הברית, מאגר להשקיית גידולים חקלאיים במשמרות, וחיזקה את החקלאים בכל האזור. נפח המאגר 2.3 מיליון מ"ק והוא משתרע על פני 160 דונם, 500 מטר אורך, 250 מטר רוחב ו־20 מטר עומק.

מקור מי הקולחין מגיע ממט"ש עירון, והמאגר משקה כ־5,000 דונם בכפר גליקסון, רגבים, משמרות, כפר פינס ועין עירון, שבהם מגדלים רימונים, אבוקדו, אפרסמונים והדרים, לייצוא וגם לשוק המקומי. כיום מנוהל המאגר על ידי החברה הכלכלית מנשה.

מאגר משמרות. מספק מים ל־5000 דונם | צילום: עובדי קק"ל

מחזקים את החקלאות בנגב ובערבה

בשנים האחרונות הכשירה קק"ל 4,105 דונם קרקע חקלאית בעשרות ישובים וקיבוצים באזור הנגב והערבה. זאת במסגרת תוכנית התמיכה של קק"ל ומשרד החקלאות בסיוע לנקלטים חדשים, שבחרו להעתיק את מקום מושבם אל יישובי הפריפריה ולבנים ממשיכים כחקלאים מתוך אידיאולוגיה. הפרויקט תורם לחיזוק התיישבות בנגב כחלק מחזון 'ישראל 2040'.

כך למשל, בפרויקט עידן במוא"ז ערבה תיכונה הוכשרו 400 דונם לטובת בנים ממשיכים ונקלטים חדשים. הפרויקט החל ביולי 2018 והסתיים במאי 2019, בעלות של 1.566 מיליון שקל. בפרויקט בוצע חישוף השטח והכשרתו על ידי כלים מכניים הנדסיים, ולאחר מכן שינוע חול סחף מנחלי הערבה לטובת ציפוי השטחים שהוכשרו.

צילום: עובדי קק"ל, ארכיון הצילומים של קק"ל

הכנו תשתיות להתיישבות 750 משפחות חדשות בגולן

בשנת 2014 אישרה הממשלה פרויקט לאומי לקליטת 750 משפחות ב-32 יישובי מועצה אזורית גולן. קק"ל שותפה משמעותית במימון ובביצוע. קק"ל השקיעה בפרויקט 120 מיליון שקלים: 38 מיליון שקלים להקמת מאגרים ומערכות מים, שבמסגרתם הקימה קק"ל שני מאגרים בנפח 2.0 מיליון מטרים מעוקבים כל אחד, 32 מיליון שקלים לפיתוח תשתיות ציבוריות, ובמסגרתם הוקמו 32 שצ"פים ביישובים השונים, וכן פותחו תשתיות למבני ציבור כמו גני ילדים, מרכז אירועים אזורי ועוד. 50 מיליון שקלים להכשרות קרקע חקלאיות במסגרתם הוכשרו כ-9,000 דונם קרקעות לחקלאות ברמת הגולן. מרבית הפרויקטים הסתיימו, וביצוע של יתרתם אמור להסתיים בסוף 2020. הפרויקט משתלב עם ליבת העשייה של קק"ל ועם חזון 'ישראל 2040' שמטרתו להניע התיישבות בנגב ובגליל.

הכשרת השטח בגולן

הכשרת קרקע חקלאית

הקמת תשתית שיכונית לטובת התיישבות במצפה אילן

בשנת 2015 חנכה קק"ל את התשתית השיכונית שהקימה ביישוב הדתי-קהילתי מצפה אילן (על שם האסטרונאוט הישראלי הראשון, אילן רמון ז"ל), במטרה למשוך מתיישבים חדשים לאזור הצפון.

קק"ל ביצעה עבודות להכשרת שטח לבניית 111 יח"ד, מערכות ניקוז ומים, קירות אבן, מסלעות, כבישים, גינון ודרך ביטחונית היקפית. העבודות הסתיימו ביוני 2017.

במימון הפרויקט היו שותפים: קק"ל, היישוב, החטיבה להתיישבות, משרד הבינוי והשיכון. עלותו נאמדת ב-24.5 מיליון שקלים, מתוכם 14.120 מיליון שקלים מתקציב קק"ל.

חונכים את ההתיישבות במצפה אילן יחד עם רונה רמון ז"ל | צילום: גיא אסיאג, ארכיון הצילומים של קק"ל

הכשרת קרקע להרחבת ההתיישבות בקליה

בשנת 2019 הכשירה קק"ל 51 מגרשים, 400 מ"ר כל אחד, לטובת המתיישבים החדשים בהרחבה הקהילתית "נופי קליה" בקיבוץ קליה שנמצא בצפון ים המלח. ביישוב מתגוררים כ־400 תושבים.

הקיבוץ מבוסס בעיקר על חקלאות ותיירות. הרחבת הקיבוץ מאפשרת לעוד משפחות להגיע ולהתיישב באזור הנגב כחלק מחזון 'ישראל 2040', המבקש להניע לנגב מיליון תושבים חדשים, ומייצר עבורם איכות חיים נוחה יותר.

קליה. מתבססים על חקלאות

הכשרת תשתית שיכונית במי עמי צפון

מֵי-עֲמִי הוא מושב באזור הצפון השייך לארגון יישובי העובד הציוני, ונמצא בתחום מועצה אזורית מנשה. שמו ניתן לו על שם קהילת יהודי מיאמי שסייעה בהקמת היישוב (מיאמי - מי עמי).

בשנים 2021-2020 תבצע קק"ל עבודות הכשרה לתשתית שיכונית במושב מֵי-עֲמִי בהשקעה של 12.5 מיליון ש"ח שיכללו עבודות עפר, כבישים, ניקוז, הרחבת מגרשים, דרך ביוב, דרך פטרול, הטמנת קווי חשמל ושצ"פ לרווחת התושבים.

גם פעילות זו היא חלק מחזון 'ישראל 2040' לחיזוק הצפון ועידוד ההתיישבות באמצעות הכשרת הקרקע לבניית הבתים ומשיכת אוכלוסייה חדשה.

הכשרת קרקע למתיישבים בנגב

בין השנים 2015-2020 ביצעה קק"ל עשרות פרויקטים של תשתיות שיכוניות והרחבות יישובים לטובת קליטת משפחות חדשות המבקשות לבנות את ביתן באזור הנגב והערבה. קק"ל נמצאת שם עבורן במטרה לממש את חזונה ולחזק את ההתיישבות בפריפריה החברתית גיאוגרפית.

כך, למשל, בבאר מילכה, השייך למועצה האזורית רמת נגב, הונחו תשתיות ל־19 יחידות דיור לטובת נקלטים חדשים. העבודה, חישוף השטח והכשרתו על ידי כלים מכניים הנדסיים, בוצעה בין החודשים ינואר למרץ 2020, בעלות של 393 אלף שקל. בהר עמשא הוכשרו 47 יח"ד בעלות 2.9 מיליון שקל, בחולית 53 יח"ד בעלות 496 אלף שקל, בסופה 22 יח"ד בעלות 275 אלף שקל, בקדש ברנע 32 יחידות בעלות 3.7 מיליון שקל, בעידן 31 יח"ד בעלות 3.1 מיליון שקל, בעין יהב 30 יח"ד בעלות שלושה מיליון שקלים.

חונכים את ההכשרות השיכוניות בהר עמשא | צילום: חורחה נובומינסקי, ארכיון הצילומים של קק"ל

הכשרות שיכוניות בצפון: הוזלת עלויות ומשיכת מתיישבים

בשנתיים האחרונות בוצעו שתי הכשרות שיכוניות במרחב צפון: הכשרה של 91 מגרשים במושב בצת, בה קק"ל השקיעה 3.3 מיליון שקלים והכשרה לשכונה זמנית לישוב "מיטל". קק"ל ביצעה את כלל התשתיות הנדרשות להצבת 13 מבנים יבילים לקליטת המשפחות הראשונות, שעתידות לאכלס בהמשך את ישוב הקבע, שיכלול בעתיד כ־250 משפחות. בנוסף, היישובים אדמית, מושב מרגליות ומטולה נמצאות לפני מכרז להכשרות שיכוניות.

ההכשרה בבצת | צילום: עובדי קק"ל

חנכנו את מאגר בראון

בחודש יוני 2020 נחנך מאגר "בראון" שבצפון רמת הגולן, שיספק מים לחקלאות בצפון הגולן. המאגר הוקם בשיתוף מועצה אזורית גולן, אגודת המים "מי גולן" ורשות המים בהשקעה של כ־18 מיליון שקלים. 12 מיליון מתוכם בהשקעת קק"ל.

המאגר ממוקם מזרחית למאגר מרום גולן, והוא בעל בנפח איגום של 1.9 מיליון מ"ק. איטום המאגר נעשה בשיטת הנחת חרסית שמנה בתחתית המאגר, חפירת הדופן ואיטומה ביריעות פוליאתילן בצפיפות גבוהה. המאגר נועד לתפיסה ואגירה של מי גיאיות באגן המזרחי של רמת הגולן במסגרת פיתוח מקורות מים חדשים להתיישבות חדשה ברמת הגולן. מי המאגר ישמשו למטעי עצים נשירים באזור תל מחפי ועבור הקיבוצים בראון, מרום גולן ואלרום. הקמתו מהווה אמירה ציונית ברורה כי גם בשנת 2020 המושבים והקיבוצים עדיין מחזיקים את גבולות המדינה, והחקלאות נמצאת בסדר עדיפות גבוה בקק"ל.

מאגר בראון. החקלאות בראש סדר העדיפויות | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

מיחזור מים במשתלת גילת

תכנון פרויקט מיחזור מי ההשקיה במשתלת גילת החל בשנת 2015, וביצועו הושלם בשנת 2017. מטרת הפרויקט הייתה הקמת מערכת לאיסוף, אגירה וניצול של מי נקז ומי גשמים להשקיה במשתלת גילת.

תרומת הפרויקט רבה וחשובה ביותר: השימוש החוזר מכלל המים, המשמשים להשקיה במשתלה, עומד על כ־30 אחוז, והחיסכון הכספי הכרוך בהפעלת המערכת נובע מחיסכון בכמויות המים והדשן הניתנות לשתילים במשתלה. בנוסף, נהנית מכך גם הסביבה: עודפי מי ההשקיה שזרמו בעבר לנחל שמריה הסמוך, מופנים היום להשקייה חוזרת במשתלה.

משתלת גילת. חיסכון כספי | צילום: עובדי קק"ל

מדיניות כלכלית:
הגדלנו את מקורות ההכנסה העצמית של קק"ל

במטרה לחזק את איתנותה הכלכלית של קק"ל החליט הדירקטוריון בכהונה הנוכחית על הקמת צוות אסטרטגי שיפעל לחיזוק, גיוון והגדלת מקורות ההכנסה העצמאיים של קק"ל

המציאות הכלכלית בישראל הובילה את הנהלת קק"ל לקבל החלטה אסטרטגית ליצור מקורות הכנסה עצמאיים נוספים, שיבטיחו את איתנותה הפיננסית. המדיניות תיושם בטווח המיידי, הבינוני והרחוק. ההכנסות העצמיות יגדלו באמצעות מימוש זכויות הבנייה על נכסיה המושבחים של חברת הימנותא, בנייה עצמית של החברה בצורת עסקאות חליפין או בבנייה עם שותפים שונים, כמו לדוגמא בפרויקט הדגל בבנייני האומה בירושלים.

תקציב קק"ל נסמך ברובו על שיווק קרקעותיה המנוהלות ברשות מקרקעי ישראל. ההבנה כי בימים אלה קיימים מרכיבים רבים של חוסר ודאות וכי יש לגוון את מקורות ההכנסה, הובילה לחיפוש חלופות עצמאיות נוספות. בחברת הבת הימנותא, המחזיקה ב־45 אלף דונם קרקעות, החלו לממש את הפוטנציאל הכלכלי הגלום בהן לטובת הגדלת ההכנסה העצמאית של קק"ל. בין היתר, מוקסמו זכויות והוגדל היקף הנכסים (אם כי רובם אינם עבור מטלות עסקיות), התבצע קידום תכנון והשבחה של קרקעות באופן עצמאי, קודמו תוכניות בניין עיר (תב"עות) על שטחים שבבעלות הימנותא והשכרת נכסיה בשוק החופשי.

במסגרת יישום מדיניות זו תגדיל הימנותא את מלאי הנכסים, תשכיר אותם בשוק החופשי וגם תרכוש נכסים נוספים להשבחה, שאותם ניתן לממש בעתיד בבנייה ובשכירות. כך, למעשה, נותרים הנכסים בידי חברת הבת וגם היקף ההכנסות יעלה בהתאם. כיום נמצאים בבעלות הימנותא כ־300 נכסים (דירות, משרדים וחנויות) ברחבי הארץ המושכרים בשוק החופשי בנוסף לחלקות חקלאיות המושכרות למטרת שמירה על הקרקע וחיזוק הענף.

פרויקטים למימוש בטווח הקצר

בכהונה האחרונה תכננה והשביחה הימנותא קרקעות שבבעלותה לטובת בנייה בטווח המידי. בימים מקיימת קק"ל דיונים לצורך אישור הפרויקטים, וזאת בין היתר, על בסיס שיקולים כלכליים. מדובר ב־358 יחידות דיור בקריית אונו, הוד השרון, תל השומר, בת ים ונתניה, ועוד 193 אלף מ"ר לתעסוקה ומסחר בתל השומר ובנתניה.

אומדן התקבולים לפרויקטים בטווח המידי הוא 30 מיליון שקלים מבנייה למגורים (בחישוב של 7,000 אלף שקלים ליחידה בממוצע) ותוספת שנתית של 162 מיליון שקל (בתחשיב של 70 מ"ר למטר) מבנייה לתעסוקה.

פרויקטים למימוש בטווח הבינוני

מדובר בקרקעות בעלות פוטנציאל לבניית 4,214 יחידות דיור בכניסה מזרחית לזכרון יעקב, מורדות גילה, שכונת נווה עוז בנתניה, תל השומר מזרח ומרכז, אור עקיבא ואור יהודה, ו־150 אלף מ"ר לתעסוקה מתוכננים בפס הירק, אור עקיבא ופרדס חנה.

הפרויקטים המצוינים לעיל הנם חלקיים, ובנוסף אליהם מקודמים מאות יח"ד ואלפי מ"ר לתעסוקה בעשרות מתחמים שונים.

בטווח הבינוני: תוספת הכנסות מיח"ד למגורים בפרויקטים עיקריים נאמדת בכ־328 מיליון שקל (לפי 6,500 שקל לשכירות חודשית ממוצעת) בשנה מבניה למגורים, ועוד 126 מיליון שקלים הכנסה משטחי מסחר ותעסוקה בפרויקטים עיקריים.

פרויקטים עם שותפים

פרויקט הדגל – סיטי גבעתיים. הימנותא מחזיקה בכ־19 אחוז משטח מגרש שעליו עתיד להיבנות מבנה המיועד למשרדים, שטחי מסחר ושימושים נוספים, על פני 195 אלף מ"ר הפרויקט מבוצע בצוותא עם שותפיה של קק"ל בקרקע – חברת תדהר וחברת יוניון נכסים. הבנייה עתידה להסתיים עד סוף 2025.

קק"ל רואה ב"סיטי גבעתיים" פרויקט דגל בעל פוטנציאל כלכלי רב, וזאת בהתבסס על היקף שטחי המסחר, התעסוקה והמלונאות, וכן לאור מיקומו האסטרטגי על צומת דרכים מרכזי סמוך לעורק תחבורה מרכזי.

השטחים, שיוצעו להשכרה, יניבו על פי ההערכות כ־29 מיליון שקלים בשנה. בשטח האמור, מקודמת בנוסף תב"ע משביחה לבניית בניין של עד 750 יח"ד להשכרה לטווח ארוך כאשר חלקה הפוטנציאלי של קק"ל מהכנסות עומד על 12 מיליון שקלים נוספים.

בנוסף, 34 יחידות מגורים מושכרות בשוק החופשי בנתניה בבניין מגורים שבנייתו הסתיימה לפני שנה, ונבנה יחד עם שותפים. בחודש יולי קיבלה הימנותא 34 יח"ד נוספות בהרצליה במסגרת בנייה עם שותפים וגם דירות אלו יושכרו בשוק החופשי לדיירים.

בניה עצמית

בית מוסדות קק"ל. דירקטוריון קק"ל אישר את הקמת בית מוסדות קק"ל, בהתאם לתב"ע מאושרת של 33 אלף מ"ר. 6,000 מתוכם ישמשו את עובדי קק"ל הפזורים באזור ירושלים, וכל היתר יושכר בשוק החופשי עם צפי הכנסות של 17 מיליון שקל בשנה. מעבר של עובדי קק"ל בירושלים למבנה זה יחסוך כ-8.5 מלש"ח בשנה. בקק"ל פועלים להגדלת התב"ע ל־47 אלף מ"ר, ובימים אלה מתבצעת עבודות התכנון המפורטת, כולל הגדלת הזכויות, לצורך מימוש הבניה. הצפי לסיום הפרויקט בזכויות הקיימות - יולי 2024.

בניין משרדים ברחוב קק"ל 6 בירושלים. לאחר עבודה מקיפה ומאומצת של גורמי המקצוע, בניין המשרדים של קק"ל ברחוב קק"ל 6 ישופץ יחוזק ויורחב למבנה בשטח של כ־2,000 מ"ר שיושכר בשוק החופשי (מצוי בשלבי בניה ועתיד להסתיים באוגוסט 2021).

עסקאות חליפין

במסגרת עסקת החליפין (קומבינציה) מוכר בעל הזכויות בקרקע חלק מזכויותיו לקבלן או ליזם, תמורת חלק בנכס שייבנה על חלקו במגרש. לרוב, מדובר בדירות, משרדים, חנויות וכדומה. במסגרת עסקאות אלה, תקבל הימנותא יחידות דיור בפרויקט שמסתיים בימים אלה בחולון ותשכיר אותן בשוק החופשי, כפי שעשתה בעבר בבת ים. בימים אלה נחתמו שתי עסקאות קומבינציה נוספות בבת ים, אשר בסיומן תקבל הימנותא שמונה יח"ד נוספות. כמו כן, בקרוב אמור להיסגר הסכם לבנית דירות בקומבינציה בצומת סביון, ובמסגרתו תקבל הימנותא 12 יח"ד.

מקימים את שער הכניסה החדש לירושלים

במסגרת החלטה אסטרטגית של הדירקטוריון מקודם אחד ממנועי הצמיחה הכלכליים החשובים ביותר של קק"ל ושל ירושלים. הפרויקט יניב 60 אלף משרות חדשות, וכולל מאות אלפי מ"ר למסחר ותעסוקה ואלפי יחידות דיור

ביוני 2020 אישר דירקטוריון קק"ל את שותפותה וחלקה של קק"ל בפרויקט "בנייני האומה" אשר יוקם בכניסה לירושלים בשותפות עם העירייה. זאת בהמשך למדיניות חיזוק ירושלים וקידומה כמטרה מרכזית בפעילות קק"ל. עלות הקמת הפרויקט מוערכת בסכום של כ־1.8 מיליארד שקל, שיתפרשו על פני עשור, והוא צפוי להגדיל משמעותית את מקורות ההכנסה העצמאיים של קק"ל במסגרת השקעותיה.

בספטמבר 2020 נחתם הסכם להוצאת הפרויקט לדרך במעמד יו"ר קק"ל **דניאל עטר**, ראש העיר ירושלים משה ליאון ויו"ר הסוכנות היהודית, יצחק (בוז'י) הרצוג.

פרויקט "בנייני האומה", שהוא חלק מפרויקט הכניסה לעיר, ישמש כמרכז עסקים חדש ומוביל בבירה, הכולל מרכז כנסים יחיד במינו וברמה עולמית עם שטחי תצוגה ותערוכות, אולם כנסים חדש וחניון. הפרויקט כולל גם שטחים המיועדים למלונאות, מרכזי קניות וגשר להולכי רגל שיחבר את הקומפלקס לתחנת הרכבת שמעבר לכביש. כמו כן, ייבנו מגדלים המיועדים למשרדים ומלונאות ויפותחו שטחי תרבות ושטחים ציבוריים באזור.

הפרויקט יתפרש על פני כ-163 דונם מרחב ציבורי ויכלול תשעה גורדי שחקים ועוד 15 בניינים בגובה עשר קומות. 438,000 מ"ר יוקצו לתעסוקה, 97,000 מ"ר למסחר, 286,000 מ"ר לתרבות ושטחים ציבורים, והוא צפוי להוסיף לעיר כ־2,000 חדרי מלון ו־60,000 משרות חדשות.

פרויקט בנייני האומה. הגדלת ההכנסות העצמיות | הדמיה: נלקח מתוך נספח בינוי לתב"ע 101-0183756

הקמת פארק האסבסטונים

בחודש יולי 2020 אישר דירקטוריון קק"ל תקציב של 70 מיליון שקלים לטובת הקמת פארק האסבסטונים בוואדי שבין שכונות קרית יובל וקרית מנחם בירושלים, וזאת כחלק ממדיניות חיזוק עיר הבירה של ישראל כפי שהוגדר במטרות הארגון בתחילת הכהונה הנוכחית. צפי סיום העבודות הוא בעוד שנתיים.

הפארק שיוקם ישמש כפארק רובעי שישרת את תושבי דרום מערב בשכונות קרית היובל, קרית מנחם, מלחה, גבעת משואה ועין כרם. התוכנית לפיתוח הפארק, שגודלו צפוי להיות כ־200 דונם, תקודם על ידי הרשות לפיתוח ירושלים (הרל"י) וכוללת חידוש מתקני המשחק, אזור מתקני ספורט, סלילת שבילי אופניים, הקמת אגם מלאכותי, הסדרת שבילים, חידוש הגינה הקהילתית הסדרת שבילים וחיבור לשכונות הסובבות ועוד. הפארק, שיוקם בהשקעה מלאה של קק"ל, נמצא סמוך לשכונת קרית היובל שקיבלה את שמה לציון "יובל" שנים לקרן קימת לישראל.

הדמיית פארק האסבסטונים בירושלים | ההדמייה באדיבות הרשות לפיתוח ירושלים (רל"י)

מימין: יו"ר קק"ל, ראש עיריית ירושלים וסגן יו"ר קק"ל | צילום: ברונו שרביט, ארכיון הצילומים של קק"ל

הסבת בית קק"ל בשפירא למלון בוטיק

ביולי 2019 החליט דירקטוריון קק"ל להסב את בית קק"ל ההיסטורי בתל אביב למלון בוטיק, שיכלול מוזיאון לשימור ערכו ההיסטורי והלאומי של המבנה. ההחלטה אמורה להפוך את המקום שנוסד ב-1937 למוקד משיכה שבו יהיו 24 חדרים, תוך שמירה על אגף היסטורי (מוזיאון) שיספר את סיפורן של המוסדות הראשונים של היישוב היהודי בארץ ישראל - מועצת העם ומנהלת העם, שפעלו במקום.

השינוי המתוכנן במקום יגביר את חשיפה לסיפור ההיסטורי של המקום שול קק"ל, ויהפוך לאטרקציה תיירותית. הבית שימש במשך שנים ארוכות כמטה המשרדים של קק"ל בתל אביב. השינוי יותיר את הבעלות על המבנה בידי קק"ל, וזאת לטובת מיקסום הערך הכלכלי ובכדי להבטיח את השמירה על הערך ההיסטורי.

בית קק"ל ברחוב שפירא | צילום: חיים ורסנו, ארכיון הצילומים של קק"ל

בניית מבנה משרדים באשתאול

ועדת ההנהלה אישרה את המלצת ועדת השקעות בנוגע להשקעה בבניית מבנה משרדים בהיקף של 5,005 מ"ר, שחלקו לשימוש קק"ל וחלקו להשכרה. המבנה יאפשר פינוי של עובדי קק"ל הנמצאים כרגע במבנים בשכירות, והוא יוקם לאחר הכשרת המבנה מבחינת היתרים, הסדרת התב"ע וניצול מירבי של הזכויות הקיימות.

ועדת ההנהלה אימצה את המלצת גורמי המקצוע בדבר מימוש יתרת זכויות הבנייה הלא מנוצלות במבנה המשרדים, וכן בדבר קידום מיזם תיירותי (מלון ואטרקציה) כפי שהוצג על ידי גורמי המקצוע ועל פי נהלי קק"ל.

משרדי קק"ל באשתאול | צילום: בלה נודלמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

גאולת אדמות

הימנותא, חברת הבת של קק"ל, רכשה 1,600 דונם ברחבי הארץ כדי למנוע השתלטות של גורמים זרים

בעקבות תופעת "גאולת קרקעות" הפוכה (רכישה על ידי גורמים שאינם ציוניים) בשנים האחרונות באזורים רבים בארץ, ובהם בקעת הנדיב, זכרון יעקב, גדרה, יבניאל, ראש פינה, יסוד המעלה ועוד, רכשה מחלקת העסקאות של הימנותא בין אוקטובר 2017 ועד יוני 2020 כ-1,600 דונם ברחבי הארץ. בעקבות הרכישה, הוגדרו אזורים מועדפים לרכישת מקרקעין, במטרה לסייע לחקלאים שנקלעו למצוקה כלכלית – הממשיכים לעבד את האדמות לאחר מכירתן במסגרת חוזה עיבודים.

בכך השיגה הימנותא כמה מטרות ובהן הגדלת מלאי הקרקעות, בעיקר לצרכי גאולת קרקע, ורכישת קרקע בתמורה כספית בדגש על אזורים ממוקדים לרכישה, כפי שהוגדרו על ידי ההנהלה.

עוד הצליחה החברה ליצור ריכוז קרקע באזורי תעשיה ייעודיים למטרת קידום חזון 'ישראל 2040', מתן מענה לגמישות תכנונית במספר מצפים, רכישת קרקע במושבות ובמצפים ופתרון רישום בעלויות ע"ש פרטיים. כמו כן, נוצר שת"פ בהעברת מקרקעין מהימנותא לניהול רמ"י לצרכי תכנון והרחבת יישובים ברחבי הארץ.

צילום: אבי הירשפילד, ארכיון הצילומים של קק"ל

מרכז המבקרים אגמון החולה: פרויקט מחולל שינוי ומנוע כלכלי בצפון

הקמת מרכז המבקרים לצד הפיתוח הסביבתי העניקו דחיפה כלכלית ותיירותית עצומה לתושבי הגליל. זו חוליה נוספת בעשייה רבת השנים של קק"ל בעמק החולה

קק"ל היא אחד הגופים המשמעותיים ביותר בתחום פיתוח עמק החולה מאז קום המדינה. בשנות ה־50 יזמה הקרן את פרויקט ייבוש אגם החולה ובתחילת שנות ה־90 את פרויקט שיקום אדמות הכבול. לאחר השבת גוף המים לעמק החולה, עם חזרתם של מגוון בעלי הכנף לעמק בהתאם לעונות השנה, המשיכה קק"ל להשקיע באזור. בתחילת שנות האלפיים יזמה קק"ל את בנייתה של מבואת קליטת קהל המטיילים באגמון וסיפקה שרותי תיירות למבקרים. בזכות פיתוח האתר הלך וגדל מספר המבקרים, וכיום הוא עומד על כ־450 אלף בשנה.

לאור הפוטנציאל האקולוגי, החינוכי, התיירותי והכלכלי הטמון באגמון, הכריזה הנהלת קק"ל במרץ 2016 על האגמון כפרויקט דגל, כאתר מחולל שינוי באזור הצפון וכעוגן כלכלי מרכזי לרשויות הסמוכות. האתר הוא כר פורה לפרויקטים נוספים, מנוע כלכלי ומוקד משיכה ושיתופי פעולה אזוריים. בעקבות החלטה זו גובשה תוכנית רב שנתית, הכוללת הקמת מרכז מבקרים חדשני – שער הכניסה לאגמון.

בספטמבר 2017 אושרה התוכנית על ידי הדירקטוריון ותוקצבה בסכום של 127 מיליון שקל. 67 מיליון שקל מתוכם יועדו להקמת מרכז המבקרים על שטח של כ־3000 מ"ר, הכולל אודיטוריום ובו 200 מקומות ישיבה, מגרש חניה לכ־1000 מכוניות ו־20 אוטובוסים והפרדה בין תנועה תיירותית והולכי רגל לבין תנועת כלים חקלאיים באמצעות תוספת כבישים וגשרים מעל התעלה המערבית.

נוסף על כך הוקם מבנה משרדים, טרמינל יציאה לרכבים תיירותיים ואזור אחסון ותחזוקה. בהמשך יוקם פארק חוויתי בצמוד למרכז המבקרים וכן מערך מצלמות שיאפשר הצצה בזמן אמת לעולם הצפרות העשיר באגמון באמצעות שידור ישיר בארץ ובעולם.

באוקטובר 2017 קיימה קק"ל כנס ייחודי בהשתתפות ראשי הרשויות בעמק ובסביבתו. בכנס הציג יו"ר קק"ל את חזונו – להפוך את האזור למנוף צמיחה אזורי, תיירותי וכלכלי שיספק מקומות עבודה ויגדיל את תיירות הפנים והחוץ.

בנובמבר 2019 נחנך מרכז המבקרים על שם סטיבן ג'. הרפר, ראש ממשלת קנדה ה־22. האגמון נחשב לאתר הצפרות הגדול בישראל ואחד הגדולים בעולם, בעל ציוד טכנולוגי מתקדם המעצים את החוויה והשפעה רבה על התיירות ועל התעסוקה באזור הצפון.

במהלך חנוכת מרכז המבקרים התקיימו אירועים נוספים, בהם כינוס המועצה המייעצת בנושא 'ישראל 2040' וערב גאלה חגיגי. באירועים אלה נכחו ראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו, יו"ר קק"ל דניאל עטר, ראש ממשלת קנדה לשעבר, סטיבן ג'. הרפר, הנהלת קק"ל, נשיאים ומנכ"לים מלשכות קק"ל בעולם, דיפלומטים, תורמים ומכובדים נוספים. האורחים נחשפו לפעילות קק"ל ולתרומתה הרבה למדינה ולסביבה, תוך הוקרת התורמים והזמנת ידידים ותורמים חדשים להצטרף למשפחת קק"ל.

סרקו וצפו בנייד בטקס חנוכת המרכז

הפגישה עם ראשי הרשויות בגליל, יו"ר קק"ל עם הרפר וראש הממשלה נתניהו, מרכז המבקרים – מבט מבפנים, חנוכת מרכז המבקרים | צילומים: יהודה פרץ, מיכאל חורי, אבי הירשפילד, סוכנות ג'יני, ארכיון הצילומים של קק"ל

צילום: איל תגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

מרכז מבקרים ביער אילנות

בלב השרון נמצא יער מיוחד במינו ובו 750 מיני עצים הצומחים זה לצד זה ומייצגים מבחר מקומות ברחבי העולם. סיור ביער הוא חוויה לאוהבי טבע והזדמנות להיכרות עם מינים זרים, מוזרים ומופלאים של עצים, חלקם בעלי מראה אקזוטי מרתק. קק"ל מפעילה ביער אילנות מרכז מבקרים המוקדש כולו לעצים ומציע למבקרים חוויה מיוחדת ושונה המחברת אותם אל הטבע והסביבה.

בשנת 2017 נפתח מרכז המבקרים החדש, שהקמתו התאפשרה בזכות תרומתו של Herzog Bequest מדנמרק בסך 3.5 מיליון שקלים. המרכז מחולק לשניים – חלל גדול שבו המבקרים עוברים באופן חופשי בין ארבעה אזורי פעילות וחלל קטן המשמש אודיטוריום ובו מוקרן מיצג ונערך חידון טריוויה קבוצתי. המרכז מונגש לבעלי מוגבלויות ומשלב את הטכנולוגיות החדישות ביותר בתחום.

מרכז המבקרים אילנות. חוויה מיוחדת | צילום: יוסי זליגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

פארק צפרות בלב תל אביב

פארק "ראש ציפור" הוא אתר טבע וחינוך פתוח לציבור שהוקם בין השנים 2014-2015 והביא לחיזוק ולפיתוח בתי גידול חדשים לציפורים במרכז הארץ – תעלות, מקווי מים, שלוליות חורף, בוסתנים וכדומה. לאורכו של הפארק פותחו תשתיות לקליטת קהל – מערך שבילים, דפי מידע, שילוט ומסתורי תצפית וכן מרכז מבקרים הכולל תחנת טיבוע, מצפור, תחנת הדרכה ותצוגה. הוקם גם מערך קליטת קהל אקטיבי ובוצעו הכשרות למדריכים והפעלת תוכניות חינוך.

סך עלות הפרויקט - 15 מיליון שקל, תרומתו של רון פרסטר מאוסטרליה. "ראש ציפור" משתרע על פני 16 דונמים בין פארק הירקון לגני יהושע, והרעיון בבסיסו של הפרויקט הוא על פי מטרות קק"ל: פיתוח מרחבים ציבוריים דלי ממשק בני קיימא, שאליהם יגיעו תלמידי בתי-ספר לפעילויות חינוכיות לצד מטיילים וחובבי צפרות מהארץ ומחו"ל.

פארק ראש ציפור | צילום: יוסי זליגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

בית אשל. מקום למידה לנוער ולתושבים
אלבטרוס, ארכיון הצילומים של קק"ל

צפרתון 2019 באגמון החולה
צילום: מיכאל חורי, ארכיון הצילומים של קק"ל

כנפי קק"ל – רשת הצפרות הארצית

בחמש השנים האחרונות שוקדת קק"ל על הקמת "כנפי קק"ל", רשת אתרי צפרות ארצית. במסגרת תוכנית זו מפתחת קק"ל אתרי צפרות, מאגמון החולה – שער הכניסה הצפוני לישראל, ועד אילת – שער הכניסה הדרומי. הקרן מקיימת אירועי צפרות לציבור הרחב, פעילויות הדרכה וחינוך בנושאי צפרות ומקדמת ניטור ומחקר בתחום, כל זאת במטרה להפוך לגוף מוביל בתחום הצפרות בישראל.

שיקמנו את "בית אשל" בנגב

בינואר 2018 נחנך מחדש מצפה בית אשל, אתר המורשת הלאומית ששוקם בסיוע קק"ל. הקרן שיפצה את מתקני המצפה, אחד משלושה מצפים שהוקמו בקיץ 1943 מדרום לבאר שבע וסימנו את תחילת ההתיישבות החלוצית בנגב. בית אשל ימשוך אליו את תנועות הנוער והתושבים שילמדו על ההתיישבות החקלאית באזור.

בית אשל שימש בעבר כנקודת מאחז חקלאית בנגב, במטרה לשמור על הקרקעות באזור על ידי חקלאות ועבודת אדמה. ב־1948, במלחמת העצמאות הגנו אנשי בית אשל על הגבול הדרומי מפני התקפות הצבא המצרי, אך ספגו הפגזות רבות והמבנים נהרסו כמעט לחלוטין.

קק"ל ליוותה את אנשי בית אשל, סייעה להם במהלך השנים לרכוש קרקעות בנגב והחליטה לשפץ את האתר ולשחזר את המבנים שנפגעו במהלך הקרבות. יו"ר קק"ל דניאל עטר ציין במהלך הטקס כי סביב המצפה יוקמו 4000 יחידות דיור שיגבירו את ההתיישבות ואת האחיזה בקרקע. במסגרת השיפוץ שנעשה בשיתוף ידידי קק"ל בגרמניה הונגשו באתר שבילים, הוקמו מבני שירותים, חניה, חניון פיקניק, שילוט וברזיות.

הקמנו מרכז להנצחת חיילי אנז"ק בבאר שבע

בשנת 2017 נחנך מוזיאון "מרכז לחיילי אנז"ק" בבאר שבע, המציין 100 שנה לשחרור העיר

האירועים לציון 100 שנה לכיבוש באר שבע על ידי חיילי אנז"ק נערכו במספר מוקדים, במרכזם חנוכת מוזיאון "מרכז לחיילי אנז"ק". ברחבי העיר התקיימו טקסים, מצעדים ושחזור הסתערות הפרשים ההיסטורית.

תחילה התקיים טקס רשמי בבית העלמין הצבאי הבריטי בעיר, שבו קבורים 1,239 החללים שנפלו בקרבות מלחמת העולם הראשונה בבאר שבע ובסביבתה, בהם גם חיילים אוסטרלים וניו זילנדים. לטקס הגיעו מכובדים רבים, בראשם בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל, סקוט מוריסון, ראש ממשלת אוסטרליה, מושלת ניו זילנד פטסי רדי, סגן יו"ר קק"ל ישראל, הנהלת קק"ל, נציגי קק"ל אוסטרליה, נציגים ממדינות רבות ואלפי משתתפים שהגיעו לחלוק כבוד לחללים.

מוזיאון "מרכז לחיילי אנז"ק" – פרי שיתוף פעולה בין קק"ל, JNF אוסטרליה ועיריית באר שבע – הוקם לצד בית העלמין הצבאי הבריטי. החלטת קק"ל על הקמתו היא חלק מהעצמת הנגב במסגרת 'חזון ישראל 2040' והוא צפוי למשוך אליו תיירות פנים וחוץ שיעצימו את כלכלתה של העיר ויהוו מקור לפעילויות חינוכיות לילדים ולבני נוער.

טקס חנוכת מוזיאון אנז"ק בבאר שבע | צילום: חיים ורסנו, ארכיון הצילומים של קק"ל

שחזור ההסתערות על באר שבע | צילום: אמנון גוטמן, ארכיון הצילומים של קק"ל

שחזור ההסתערות על באר שבע | צילום: חיים ורסנו, ארכיון הצילומים של קק"ל

פועלים להנצחה בשיתוף משרד הביטחון

לאור החשיבות והמשמעות הרבה של הנצחת אישים, חללים ותורמים, והוקרת פעילותם, אישר הדירקטוריון מתווה כולל וסדור להנצחה ולהוקרה באתרי קק"ל וביערותיה.

מתוך הכבוד וההערכה העצומים שרוחש העם היהודי בכלל וקק"ל בפרט לכל אחד ואחד מחללי צה"ל, כוחות הביטחון ונפגעי פעולות האיבה, קיבלה קק"ל החלטה כי כלל הנופלים יונצחו באופן שוויוני, במסגרת אתרי הנצחה יחידתיים או אתרי הנצחה לאירועים ייחודיים.

פרויקט הנצחה ייחודי זה מבוצע בשיתוף עם אגף משפחות, הנצחה ומורשת במשרד הביטחון. במהלך השנים 2019-2018 תוקצב פרויקט ההנצחה בסך של 12.7 מיליון שקל, ובמסגרת עבודת המטה עם משרד הביטחון נבחרו 18 פרויקטים.

רשימת הפרויקטים:

- שדרוג דרך הגישה לאנדרטת אסון המסוקים, מוא"ז גליל עליון
- העתקת אנדרטת הרעם, מוא"ז גולן
- שדרוג דרך הגישה לאנדרטת הנ"ד, מוא"ז בקעת הירדן
- הצבת אבן פלחה"ן גולני, יער כפירה
- שדרוג אתר תל פאחר, שלב א+ב, מוא"ז גולן
- תוספת ספסלים ואשפתונים באנדרטת הלוחם הבדואי
- הקמת אנדרטה לחללי הנוצרים בברעם
- שדרוג אתר מצודת כ"ח והנגשתו
- שדרוג אנדרטת שיירת יחיעם והנגשתה, מוא"ז מטה אשר
- חדר יזכור במוזיאון גולני
- שדרוג אתר ההנצחה של מערך הבקרה בחיל האויר, יער המגינים
- שדרוג אתר הנצחה, חטיבה 500 שריון, יער המגינים
- שדרוג אתר ההר העגול, צנחנים, יער מנשה
- שדרוג אתר אנדרטת גדוד 28, צנחנים, ירושלים
- שדרוג אתר אנדרטת גדוד 71, צנחנים, ירושלים
- שדרוג אנדרטת הראל, הר אדר
- שדרוג אנדרטת הל"ה, מועצה אזורית מטה יהודה
- הנצחת חללי צה"ל ששירתו בבה"דים, עיר הבה"דים

אבן פלחה"ן גולני, יער כפירה | צילום פרטי

"צועדים ומצדיעים" - יום הוקרה לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה

היום המיוחד התקיים הודות לשיתוף פעולה של קק"ל ועמותת "זהות" ובשיתוף משרד החינוך ומשרד הביטחון. קק"ל לקחה חלק חשוב בהדרכה ובארגון הצעדות והטקסים שנערכו באותו יום (11 בדצמבר 2019) בשמונה אתרים במקביל.

בתום הצעדות נערכו עצרות תמיכה והזדהות בהשתתפות שרים, נציגי קק"ל, אישי ציבור, פצועי צה"ל ועשרות אלפי בני נוער, תלמידי מכינות קדם צבאיות, חיילים, שוטרים ואזרחים. הם צעדו בשמונה מוקדים ברחבי שביל ישראל, מלווים בפצועי מלחמות ישראל ובנפגעי פעולות איבה, שסיפרו להם סיפורי מורשת קרב. במסגרת הצעדות ביקרו הצועדים באתרי מורשת ואתרי קק"ל, ושמעו מהפצועים על הקרבות שאירעו בהם.

צועדים ומצדיעים. תמיכה והזדהות | צילום: חיים ורסנו, ארכיון הצילומים של קק"ל

זוכרים את הנרצחים באסון התאומים

כחלק מחיזוק הערכים המשותפים בין ארה"ב, ישראל והעולם החופשי, התקיים ב־11.9.2019 באנדרטה שבעמק הארזים טקס הזיכרון ה־18, לזכר אלפי הנספים בהתקפת הטרור במגדלי התאומים בניו יורק בשנת 2001. בבסיס האנדרטה, שהוקמה על ידי קק"ל ובשיתוף JNF ארה"ב, מונחים שרידים ממגדלי התאומים, ומהם עולה לשמים דגל ארה"ב בצורת להבת זיכרון.

בטקס השנתי השתתפו 400 אורחים ובהם משפחות נספים מהארץ ומחו"ל, והוא נערך בנוכחות שגריר ארה"ב בישראל, דיוויד פרידמן, בכירים בממשל האמריקני, שגרירים ודיפלומטים ממדינות שונות, נציגי ארגונים ונציגי קק"ל בישראל ובארה"ב.

ערב קודם לטקס, התקיים באתר האנדרטה טקס פתיחת אירוע הזיכרון, ובו הודלקו שתי אלומת אור מיוחדות בגובה 300 מטרים כאות זיכרון לבנייני התאומים שקרסו, וכמחווה לזכר הנספים. את אלומות האור הדליקו השגריר פרידמן ואשת ראש הממשלה, הגברת שרה נתניהו.

טקס הזיכרון באנדרטה לזכר הנספים באסון התאומים | צילום: רפי בן חקון, חיים ורסנו, ארכיון הצילומים של קק"ל

הנצחנו את מגני העיר לנינגרד במלחמת העולם השנייה

שיתוף פעולה של קק"ל יחד עם הקונגרס היהודי האירו-אסייתי ובסיוע קק"ל-צרפת, הוביל להקמת אנדרטת זיכרון בירושלים לזכר הנופלים במצור, ובהם עשרות אלפי לוחמים יהודים

ב־23 בינואר 2020 נחנכה בגן סאקר בירושלים אנדרטת "נר הזיכרון", המוקדשת למעשי גבורה של מגני העיר לנינגרד בעת המצור בימי מלחמת העולם השנייה, ובהם עשרות אלפי יהודים. הקמת האנדרטה היא פועל יוצא של יוזמה מצד הקונגרס היהודי האירו-אסייתי יחד עם קק"ל ישראל וקק"ל צרפת, והיא נחשפה בתאריך המציין את יום הסרת המצור מהעיר, וביום הזיכרון הבינלאומי לשואה.

להקמת האנדרטה יש חשיבות רבה בימים אלה, שבהם מנסים להקטין את תרומתו של הצבא האדום ובו מאות אלפי לוחמים יהודים לניצחון על הנאצים. במהלך הטקס אמר יו"ר קק"ל, דניאל עטר, כי טבעי להקים את האנדרטה בירושלים, שגם היא עברה ימי מצור קשים, וכי היא תנציח את זכרם של החיילים והקצינים של הצבא האדום ואזרחי ברה"מ, נשים וגברים, זקנים וילדים, אשר נספו בעת המצור על לנינגרד.

הקמת האנדרטה מהווה המשך לחיזוק הקשר בין קק"ל לבין יהדות התפוצות. כפי שהגדירה קק"ל במטרותיה, יש להילחם באנטישמיות, ובכלל זה בניסיון למחוק מההיסטוריה את פועלם של הלוחמים היהודיים במהלך מלחמת העולם השנייה.

טקס חשיפת האנדרטה בירושלים | צילום: יוסי זליגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

לזכרו של סאלי ביין

שמואל (סאלי) ביין, מחנך ומנהל בית הספר לילדים יהודים עם צרכים מיוחדים בגרמניה, נרצח ב־1942 בסוביבור יחד עם אשתו רבקה, בתם ליזה קרולה ו־47 חניכים ואנשי צוות בית הספר. ארגון "בני ברית" פנה לקק"ל בבקשה לסייע בהנצחת ביין, ולבקשתם התרומה עבור השלט גויסה מקק"ל גרמניה, על-פי מדיניות קק"ל להנצחה בהתאם לבקשת תורמים. בחודש מאי 2020 הוצב השלט ביער קדושים, וחודש לאחר מכן נחשף מיקומו, סמוך לאתר מערת בני ברית והאנדרטה לזכרה של אנה פרנק.

הצבת השלט לזכרו של סאלי ביין והנספים בסוביבור | צילום: יוסי זליגר, ארכיון הצילומים של קק"ל

זוכרים את מוטי בן שבת

קק"ל ועיריית נהריה הנציחו את זכרו של תושב העיר מוטי בן שבת ז"ל, שקיפח את חייו בעת שהציל חיים במהלך השיטפונות שפקדו את נהריה בחודש ינואר 2020. "גינת מוטי" הוקמה ברחוב נשר בעיר ליד בית משפחת בן שבת, וסמוכה לתוואי נחל הגעתון. בגינה, שגודלה כ־300 מטר, ניטעו 38 עצי חורש ובוסתן, כמניין שנותיו של המנוח, שיחים וצמחי נחל על גדת הנחל. כמו כן, הוצבו ארבעה שולחנות פיקניק של קק"ל, פח אשפה ושלט עץ.

טקס הקמת גינת מוטי בנהריה | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

מנציחים את חללי צוק איתן

תפיסת היערות במרחב דרום הובילה לפיתוח אתרים משמעותיים קולטי קהל, המתפקדים גם כמוקדי ביקור עיקריים ביערות הדרום. מתוך ראייה תיירותית אזורית – כפי שהגדירה קק"ל במטרותיה בקדנציה הנוכחית, במרחב דרום הוגדרו ארבעה אתרים הנמצאים בשלבים שונים של הקמה, החל מתכנון מפורט וכלה בביצוע מתקדם.

- **אתר הנצחה לחללי צוק איתן ביער גברעם:** האתר לזכר 73 חללי חללי מבצע צוק איתן ב־2014 מתוכנן על גבעת כורכר ליד קיבוץ גברעם, במקום ששימש בעבר כתיאטרון היסטורי פתוח שנבנה ביער בשנות ה־50. המקום משקיף אל השדות וסביבו יער אקליפטוסים ואורנים. מטרת הקמתו על ידי קק"ל היא לייצר מקום מנחם בתנועה, זמן ובזיכרון אישי וקולקטיבי. קיר הזיכרון נסמך אל גבעת כורכר והמתצפית המתוכננת בראש הגבעה ניתן להשקיף אל אזור הקרבות. במקום יתקיימו בעתיד אירועים, הופעות והצגות, ולאורך המעגל נטועים 68 עצי שקמה לזכר 68 החיילים שנפלו במבצע.
- **אנדרטת החץ השחור ובית שביתת הנשק:** מתוכננים כחלק מציר התיירות של אתרי נירעם
- **אתר ההנצחה לגוש קטיף ביער כיסופים.**
- **פארק סיירת שקד הצמוד לאופקים.**

כל אחד מהאתרים יכלול תשתיות לקליטת קהל רב ויציע פעילויות מגוונות בתחום החינוך כמו שימור ערכי מורשת וחשיפת הסיפור ההיסטורי, הנצחה, פיקניק, יציאה למסלולי טיול רגליים ובאופניים ועוד. לאחר השלמת הביצוע אתרים אלו ישנו את מערך קליטת הקהל ביערות במרחב דרום ויהיו עוגן תיירותי אזורי, כפי שייעדה קק"ל.

המקום המיועד להנצחת חללי צוק איתן ביער גברעם

אגם ע"ש שמעון פרס בדימונה

ביער בן שמן נחנך לזכרו של נשיא המדינה התשיעי, שמעון פרס ז"ל, שביל "משעולי פרס" שאורכו כשבעה קילומטרים, וקרוי על שמו של הנשיא לשעבר. השביל אמור לשמש רצים במרוץ ראשון שצפוי להתקיים השנה. שמו של פרס ז"ל הונצח גם באגם בפארק בן גוריון בדימונה, שהוקם בשנת 2017 בתמיכת קק"ל הולנד. מתחם האגם כולל מזרקת אור וצליל מרהיבה, אמפיתיאטרון לאירועים וגן משחקי מדע. בהמשך מתוכננים לקום גם מתחם תיירות ומסעדות. האגם והפארק מושכים מטיילים רבים ותורמים לכלכלת העיר דימונה.

אגם פרס בדימונה | צילום: אדי ישראל, ארכיון הצילומים של קק"ל

יער ומרכז חינוך ע"ש יצחק נבון

אבן פינה הונחה בנובמבר 2018 להקמת מרכז יצחק נבון לחינוך ביער ציפורי. מרכז השדה החינוכי, הקיים כיום ביער, יהפוך למרכז חינוכי בינלאומי שיקנה חינוך למנהיגות, לאקולוגיה ולציונות לנוער המקומי ולמשלחות נוער שיגיעו מחו"ל. המרכז החדש ייבנה בהתאם לסטנדרט בינלאומי, ויהווה מקור מידע והשפעה על דור העתיד של המנהיגות היהודית, תוך הדגשת ערכי דו-קיום, קבלת האחר וסובלנות, ברוח מורשתו של הנשיא החמישי, יצחק נבון ז"ל, ויסייע בחיזוק הזיקה של בני הנוער למדינת ישראל, ליהדות ולציונות.

טקס הנחת אבן הפינה למרכז לחינוך | צילום: ישראל פרץ, ארכיון הצילומים של קק"ל

אגמון החולה | צילום: סוכנות ג'יני, ארכיון הצילומים של קק"ל

רואים את קק"ל

הפרויקטים, הפעילויות, המיזמים ושיתופי הפעולה של קק"ל מקבלים ביטוי נרחב ומגוון בתקשורת – קבלו טעימה

בין השנים 2015 ל-2020 חוותה קק"ל שינוי באופי הסיקור של הארגון בתקשורת שהביא לעלייה בסיקור החיובי וירידה בסיקור בשלילי.
על-פי נתוני "יפעת מחקרי מדיה", בין השנים 2015-2017 נסב עיקר העיסוק התקשורתי הנוגע לקק"ל בהתנהלות הארגונית וביחסים הכלכליים בין המדינה לקק"ל. בשנים 2018-2020 התבססה עיקר החשיפה התקשורתית בפעילות היזומה של קק"ל הכוללת מיזמים חברתיים וקהילתיים, קידום פעילויות טבע וטיולים, מאבק בטרור העפיפונים ותוכנית 'ישראל 2040' שהביאה לשיא חשיפה חיובית שנתית של 76% ודומיננטיות של הסיקור החיובי.

חוגגים 70 למדינה

אמרנו כן לזקן (וגם לעדן בן זקן) והראנו לכולם מה קק"ל עושה למען המדינה ומהי הציונות החדשה. לסרטון הקמפיין סרקו את הברקוד

מחברים בין העבר לעתיד

מוסף מיוחד על קק"ל ב'ישראל היום' ו'מקור ראשון'

קק"ל סוללת שבילים וכל המדינה על גלגלים

נלחמים בטרור העפיפונים

התקשורת הארצית והבינלאומית מדווחת על המהלך המשפטי של קק"ל שחושף את הקשר הכספי בין ארגוני BDS לבין ארגוני טרור ברצועת עזה

"גיוס כספים לטרור": קק"ל הגישה בארה"ב תביעה נגד ארגון זכויות אדם

החברה טוענת שחשפה קשרים בין ארגונים המגייסים כספים למען זכויות אדם, ובראשם ה-BDS, ארגוני הטרור שאחראים לשיגור בלוני ועפיפוני תבערה לעוטף. יו"ר קק"ל: "לא ייתכן שארגוני הט לפעול מבלי לתת את הדין. עליהם לשלם על מעשיהם הנפשעים"

"גיוס כספים לטרור": קק"ל הגישה בארה"ב תביעה נגד ארגון זכויות אדם

החברה טוענת שחשפה קשרים בין ארגונים המגייסים כספים למען זכויות אדם, ובראשם ה-BDS, לבין ארגוני הטרור שאחראים לשיגור בלוני ועפיפוני תבערה לעוטף. יו"ר קק"ל: "לא ייתכן שארגוני הטרור ימשיכו לפעול מבלי לתת את הדין. עליהם לשלם על מעשיהם הנפשעים"

KKL-JNF, terror victims sue US charity allegedly helping fund Palestinian terror

It aims to hold the U.S. Campaign for Palestinian Rights, also known as Education for a Just Peace in the Middle Eas liable for conspiring to provide financial aid and other assistance to Palestinian terror groups that make up the Boycott National Committee, which leads the BDS movement.

בסיוע קק"ל

תושבי עוטף עזה תובעים קרן שסייעה לג'יהאד

איתמר אייכנר

עפיפוני ובלוני תבערה ששוגרו מרצועת עזה הגיתו 35 אלף דונם יערות, שטחי חקלאות ושמורות טבע. בעת תובעת קק"ל קרן אמרי-קאית בגין מימון הטרור הזה ב-90 מיליון דולר.

על פי התביעה, שימש הארגון הנתבע, הנקרא Education For a Just Peace in the Middle East ציבור של ה-BDS להעברת תרומות לאר-גוני הטרור ובהם חמאס, הג'יהאד האיסלאמי והחזית העממית. הכספים גויסו בארה"ב תחת קמפין תנועת ה-BDS (U.S. Campaign for Palestinian Rights). תנועת ה-BDS משמשת מזה שנים כגותנת חסות ראשית לקידום ומימון ארגוני טרור, אך לראשונה הצליחה קק"ל, באמצעות הראיות המופיעות בתביעה זו, לחשוף את הקשר בין ארגון ה-BDS למימון ישיר של ארגוני טרור, ביניהם הג'יהאד האיסלאמי וחמאס. התביעה האמורה הינה התביעה הראשונה שמוגשת בכין נזקי טרור העפיפונים. קק"ל מיוצגת בתביעה על ידי פירמת עורכי הדין היידמן, גודלמן אבר קליק וושינגטון.

יו"ר קק"ל, דניאל עשר, שיזם את התביעה, אמר: "בתביעה זו הבלחנו לחשוף את הקשר בין ארגונים המתחזים למגייסי כספים למען זכויות אדם, בראשם ה-BDS, לבין מספר אר-גוני טרור וביניהם הג'יהאד האיסלאמי וחמאס".

"ישראל 2040 רילוקיישן ישראלי" קק"ל בונה את ארץ המחר

הבאנו את חזון 'ישראל 2040' למודעות ציבורית בשורה של כנסים תקשורתיים, וחיברנו את הציבור ואת בכירי הממשל והמשק לחשיבות שבהפיכת הגליל והנגב למנועי הצמיחה הכלכליים והחברתיים של ישראל בשני העשורים הקרובים

ספטמבר 2019: ועידת המשפיעים של קשת וחדשות 12.

היו"ר דניאל עטר: "פועלים לשינוי דרמטי בערי הפריפריה, בגליל ובנגב, בשיתוף כל הגורמים"

צילום: יוסי גליבר

לצפייה באנשי קק"ל בוועידת המשפיעים, סרקו את הקוד

צילום: חיים ורסנו

ועידת מעריב עסקים פברואר 2020 שמים את ישראל 2040 על המפה

צילום: חיים ורסנו

ועידת מקור ראשון דצמבר 2019: רותמים את הציבור הדתי-לאומי לחזון

ועידת השלטון המקומי לחדשנות MUNI EXPO פברואר 2020
מרכזת לקיום כנסים לערכה ומעמדים בגליל ובנגב

צילום: יוסי זמיר

קמפיין דיגיטלי להגדלת החשיפה לחזון 'ישראל 2040'

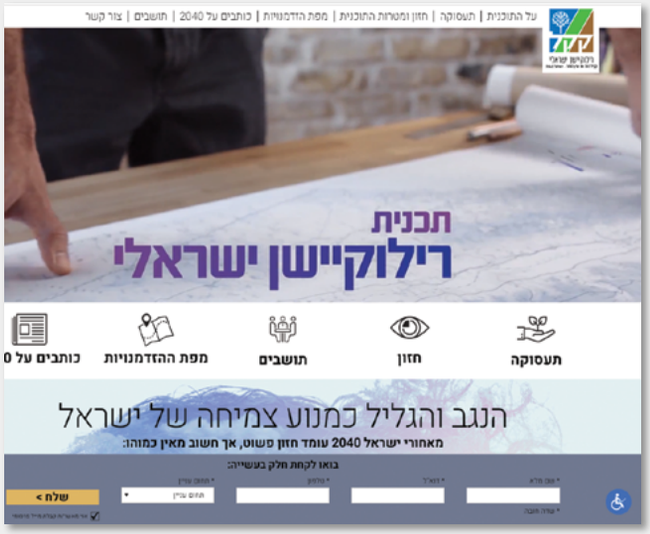

שילוב כוחות למען המטרה החשובה
של חיזוק הגליל והנגב

הופכים חזון למציאות

צילום: ישראל פרץ

מרס 2018: חנוכת בית קק"ל למצוינות בנוף הגליל במעמד נשיא המדינה, ראובן ריבלין. מבטיחים עתיד טוב יותר לבני הנוער

נוף הגליל | יו"ר קק"ל דניאל עטר:

"בית קק"ל למצוינות הוא סיפור הצלחה"

חברי דירקטוריון קק"ל בראשות היו"ר וראש העיר רונן פלוט סיירו במקום והתרשמו מהשפעתו על תלמידי העיר • "במבנה היפה הזה יש הרבה לב ואהבה"

רוני שחר

דירקטוריון קרן קיימת לישראל ערך השבוע סיור וישיבה בבית קק"ל למצוינות בנוף הגליל (נצרת עילית). מיזם בתי קק"ל למצוינות הוא פרויקט דגל שיזם יו"ר קק"ל, דניאל עטר, במטרה לצמצם פערים חינוכיים וחברתיים בחברה הישראלית. בית קק"ל למצוינות הראשון שנפתח בנוף הגליל הוקם לפני יותר משנה.

לפני הישיבה שקיימו במקום סיירו חברי דירקטוריון קק"ל בבית ושוחחו עם התל־מידים והצוות. לאחר שהתרשמו מהעיצוב המרשים והמתקדם של המבנה ומסביבת הלמידה המזמינה, שמעו חברי הדירקטוריון ל התרומה המשמעותית של המקום לשי־ור ההישגים הלימודיים של תלמידי העיר. לפני שנתיים אימץ דירקטוריון קק"ל את נעתי להקמת המיזם הזה ואני שמח שהיום ז יכלו לראות עד כמה הוא הצלית. המקום ה בנוף הגליל הוא סיפור הצלחה אדיר אור הצלחתו אנו נקים בתוך שנתיים עוד מעה בתי קק"ל למצוינות ברחבי הארץ", ר יו"ר קק"ל דניאל עטר.

אש עיריית נוף הגליל רונן פלוט סיפר ברי הדירקטוריון שבכל פעם שהוא מגיע לביקור הוא מתפעל מהצלחת המקום. "תל־מידים מספרים לי שהם באים לכאן שלוש פעמים בשבוע ושיפרו מאוד את הציונים שלהם. לרוגמא במקצוע הכימיה מ־30 ל־85 או בפיזיקה מ־40 ל־90. לא ייאמן מה המקום הזה עשה להם", אמר פלוט.

התלמידה הודיה עמר, שעולה לכיתה י"א, סיפרה עד כמה בית קק"ל למצוינות העצים אותה. "בית קק"ל נתן לי את המוטיבציה והרצון להצלית. המקום הזה קידם אותי והביא אותי להגשים חלום ובגיל 16 פתחתי עסק משל עצמי", סיפרה עמר.

מנהל בית קק"ל למצוינות שמעון אבו־חצירא סיכם: "במבנה היפה הזה יש הרבה לב ואהבה. שיטת העבודה שלנו היא ליצור מגע עם בני הנוער, העובדים והרשות. זה סוד הקסם של המקום שיש בו הרבה תוכן ואווירה נכונה להצלחה".

חברי הדירקטוריון בבית קק"ל

חדשות הצפון

פארק החדשנות וההייטק "בית קק"ל צמח - כנרת" ובית המדע יוצא לדרך, כחלק מחזון ישראל 2040 של קק"ל, בהשקעה של כ- 50 מיליון ₪

בית קק"ל צמח - כנרת יהווה מרכז חדשנות ומוקד ידע מרכזי בגליל. המרכז יאפשר ליזמים, סטודנטים וחוקרים להתמקצע בתחומי האגרוטק, פודטק והמים, ויוביל לאימפקט של כ-10,000 משרות לעובדי ליבה בשכר גבוה ובני משפחותיהם, מבוססות טכנולוגיה וחדשנות. המקום ימשוך חברות ומשקיעים בינלאומיים שיפעלו לקידום ופיתוח האזור ויחזק את מעמדה של מדינת ישראל כמעצמת הייטק.

השבוע ביום שלישי, בטקס חגיגי הונחה אבן פינה לפארק. לקחו חלק בטקס, שר המדע והטכנולוגיה, ח"כ יזהר שי, יו"ר קרן קיימת לישראל, דניאל עטר, נשיא המכללה האקדמית כנרת, פרופ' שמעון גפשטיין, יו"ר צמח מפעלים, טל ישועה, מנכ"ל צמח מפעלים, מנשה שלום, ונכבדים נוספים.

המרכז צפוי למשוך אליו מאות יזמים וחברות ביג"ל. ולפעול: בקרב החברות היזמות הקיימות, להצמיח עוד חברות חדשות, לעודד פתיחת שלוחות מחקר ופיתוח לחברות בינלאומיות, לספק תוכן וידע בתחומי החדשנות והיזמות.

אוגוסט 2018: קק"ל שותפה לתוכנית הלאומית הממשלתית לחיזוק הצפון ומציגה השקעת ענק של 400 מיליון שקל במגוון תחומים.

בטקס חגיגי העניקה השבוע קק"ל 20 מיליון שקלים למכון המחקר מיגל

ממסגרת מימוש תכנית הצפון, העניקה השבוע קק"ל 20 מיליון שקלים למכון המחקר מיגל של החברה לפיתוח הגליל. בטקס חגיגי במעמד שר האוצר מר משה כחלון, ובראו קק"ל רבי עטר מ"מ מנכ"ל משרד ראש הממשלה יואב הורביץ ובנוכחות נציגי האקדמיה, מכוני המחקר וראשי הרשויות בגליל. התקציב שהוענק למיגל ישמש לקידום פעילות המחלקה לחקלאות מדייקת שהוקמה לאחרונה, לבניית מבנה מעבדות חדש באיזור התעשייה הצפוני בקרית שמונה וכן לחיזוק וקידום הפעילות הענפה של המכון במגוון תחומים נוספים.

'חקלאות מדייקת' הינה תחום חדש אשר תופס יותר ויותר תאוצה בארץ ובעולם, ומטרתו לענות על הביקוש הגובר למזון ולחומרי גלם מתוחכמים, תוך הבטחת שימוש בר קיימא במשאבים וחיזוק יכולתם של החקלאים לקבל החלטות נבונות בניהול המשק. ממסגרת המחלקה לחקלאות מדייקת מתבצעים מחקרים פורצי דרך בשטחי החקלאות בגליל ובנגוון תוך שימוש בטכנולוגיות וציוד חדשני, כדוגמת רחפנים, לוויינים וחיישנים מהרוח המתקדם ביותר. חוקרי המחלקה בראשות פרופ' אורי מר חיים עוסקים במחקרים ישומיים שמטרתם לשפר ולהגדיל את ההכנסות ואת הרווחיות לחקלאי. המחקרים מתמקדים, בין היתר, בשימוש נכון בצריכת המים, שימוש יעיל בדשנים חומרי הדברה, דילול מדריך, מדירת פוריות הקרקע ועוד.

מיגל מתמקדת במחקר יישומי, בהקמת חברות הזנק, בתמיכה ביזמות ובבניית שיתופי פעולה עם התעשייה ומהווה גרבך חשוב בבניית אקו-סיסטם בתחומי החקלאות המתקדמת והפוד-טק. כמו כן, אנו משמשים כלי ליצירת והידוק הקשרים שבין המדע והמדענים לבין הקהילה הבלילית ומנגישים את נושאי המדע לכלל האוכלוסייה. במסגרת זו חוקרי מיגל מובילים ומבצעים פעילות חינוכית באמצעות פיזום המדעים גליליים והמרכז האקומי לנוער בתל-חי, שבהם אלפי תלמידים מן הגליל נהנים מפעילויות בליל המדענים, מיזם המדע, מסדנאות, פרויקטים, ימי סיור, הנחיית עבודות גמר בהיקף של 5 יחידות וכו'. כמו כן, מתקיים שיתוף פעולה פורה והדוק עם הפקולטה למדעים ושכגילוגיה במכללה האקדמית תל-חי. המימון של הקק"ל מידעד לשדרוג מבנה המעבדות

קרן קימת לישראל
מזמינה אתכם לטקס השקת
פרויקטים לחיזוק הצפון

הטקס יתקיים:
במכללה האקדמית כנרת
ביום שני, ט' באלול תשע"ח, 20.8.2018
בשעה 10:00

במעמד:
יו"ר קק"ל, מר דניאל עטר
ומכובדים נוספים

בתוכנית:
• חלוקת אישורים לתחילת ביצוע
• הסבר מקצועי אודות התהליך
• כיבוד

נשמח לראותכם

לפרטים נוספים ואישורי הגעה:
שירן קרדי, 052-4223676 | ShiranK@kkl.org.il

צ'קים לצפון

שר האוצר משה כחלון, יו"ר קק"ל דניאל עטר, ממלא מקום מנכ"ל משרד ראש הממשלה יואב הורוביץ וראשי רשויות מקומיות בצפון התכנסו אתמול לטקס חגיגי. העילה: הצגת רשימת הפרויקטים הסופיים שיבוצעו במסגרת תוכנית צפון, שעליה הכריזה ממשלת ישראל לפני כשנה, והקצאת מיליוני שקלים למימושם על ידי קק"ל.

צילום: Fiverr

יואב הורביץ, משה כחלון ודני עטר

קק"ל תמיד בשביל המדינה

קרן קימת לישראל תומכת מדי שנה במאות פרויקטים לחיזוק מדינת ישראל

תמיכה בפרויקטים לדיור בר השגה ומחיר למשתכן – 500 מיליון ₪ • תמיכה בפעילות ארגוני הנוער, תנועות הנוער ומכינות קדם צבאיות – 8.3 מיליון ₪ • רכישת קרקעות לפיתוח אזורי תעשייה טכנולוגיים בפריפריה – 40 מיליון ₪ • חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות ועידוד עליה ושת"פ עם ארגון נפש בנפש – 4.5 מיליון ₪ • הקמת בתי קק"ל לנוער ברחבי הארץ – 58 מיליון ₪ • פיתוח אגמון החולה – 164 מיליון ₪ • תמיכה בפרויקטים לשיקום ישובי הנגב והגליל – 62 מיליון ₪ • פיתוח תשתיות ברמת הגולן – 24 מיליון ₪ • פיתוח מסלולי אופניים ופארקים ציבוריים ברחבי ישראל – 170 מיליון ₪ • תחזוקת יערות ופארקים (בעשור האחרון) – 1,164,000,000 ₪

קק"ל משקיעה בצפון.
כדי שתהיה לכם, התושבים, שנה אזרחית טובה.

אנחנו גאים לבשר על תוכנית קק"ל לפיתוח וקידום הצפון בשנת 2017.
במסגרת התוכנית יוזרמו 400 מיליון שקלים לטובת המטרות הבאות:

חוגגים אחדות בט"ו בשבט בשלל אתרים ומקומות ברחבי הארץ

ככתוב בספר עמוס פרק ט, פסוק ט"ו: "ונטעתים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם"

קק"ל תסייע לארגנטינה בשתילת מיליון עצים

קק"ל ממשיכה בעשייה שלה בשטח ובקשרים בינלאומיים. השר לאיכות הסביבה של ארגנטינה, הרב מרחיו ברגמן, ביקר בישראל, פייר מאתרי קק"ל ונטע עץ ב"יד קנדי" בירושלים.

במהלך הביקור הביע ברגמן את רצונו לקדם את החתימה על הסכם הבנות עם קק"ל בדגש על נושא הייעור וקידום שיתוף פעולה עם קק"ל בנושאים חינוכיים וחברתיים הקשורים לשמירת הסביבה.

בנוסף המשרד לאיכות הסביבה של ארגנטינה עומד להוציא לפועל בקרוב פרוייקט רחב היקף של שתילת מיליון עצים באזורים נבחרים של המדינה, ומעוניין להיעזר בידע ובמקצועיות של קרן קימת לישראל.

יו"ר קק"ל דניאל עטר, הודה לשר ברגמן על ידידותו עם ישראל ועם קק"ל. עטר אמר בטקס נטיעת העץ ביד קנדי כי "קק"ל גאה בשיתוף הפעולה עם המשרד לאיכות הסביבה הארגנטינאי, ושמחה לחלוק איתה את הידע המקצועי הרב שרכשה במהלך 115 השנים האחרונות בנושאי איכות סביבה, ייערנות וחקלאות".

לדבריו, "אחד האתגרים הכי גדולים של קק"ל בעתיד הקרוב הוא ליצוק תוכן מעשי לשיתוף הפעולה בינינו, ואנו עושים זאת ומנציחים את הידע הרב של קק"ל גם ביישומה אצל ארגנטינה ידידתנו".

השר לאיכות הסביבה של ארגנטינה, הרב מרחיו ברגמן אמר באותו מעמד כי "בעיניי להגן על הסביבה זה להגן על החיים".

לדבריו, "אין יישום ממשי יותר של תיקון עולם מאשר איכות הסביבה ואיכות החיים. העץ ממלל שורשים עמוקים אבל גם את הפרי שהוא נותן ואת פירותיו נחגוג ביחד".

בן גבריאל

הטקס של קק"ל / צילום: רמי בן חקון

ששש עם סיון רהב מאיר - 30.01.2018

סיון רהב מאיר עם הסיפורים הבולטים של היום

סיון רהב-מאיר | ששי, חדשות 2 | פורסם 30/01/18 20:51

כך הולכים השותלים: ערב ט"ו בשבט

קק"ל זימנו אירוע נטיעות מיוחד בסימן אחדות בחברה הישראלית

נוטעים אחדות

היום חוגגים את ט"ו בשבט ● בקק"ל הקדישו את הנטיעות לקירוב הזרמים בחברה הישראלית ● ונטעי הרכבת קיבלו פירות

שירה איצקוביץ, עופרי דיין ושירה גולדמן שותלות בראש העין

צילום: עמוס עוזי

דן לביא, נועם (דבול) דביר ושלומי דיאז

ראש השנה לאילנות הוא הזדמנות לנטות ולאחר. קק"ל מציינת את ט"ו בשבט תחת הכותרת "נוטעים למען האחרות".

נטיעת העצים נעשתה על ידי זוגות המייצגים את הפנים הרבות בחברה הישראלית.

בין המשתתפים בנטיעות פקד עדן מלאסה מהמשטרה והרוגמנית שונניה רובל שאמרה כי "הלוואי שתהיה אהבת חינם ולא שנאת חינם , כדי לאחד את הקצוות גם בין יוצאי העדה האתיופית לבין המשטרה". כמו כן, נטעו יחד במפגש רתי השייח הבדואי סאלמה אלמלארי מרהט והרב גלעד קריב, מנכ"ל התנועה הרפורמית, שאמר כי "האתגר הגדול ביותר של החברה הישראלית והמפעל הציוני הוא לחבר בין כל המגזרים ולהבטיח את עתידנו כאן". עץ נוסף ניטע על ידי הילד עדי גולדשמיט, החולה בניוון שרירים, שביקש באופן מיוחד לטעת יחד עם יו"ר קק"ל, דניאל עטר, שאמר כי "נטיעת העץ מזכירה לנו כי המשותף לנו גדול מהשוני וגובר על מחלוקות היומיום".

במקביל, לרגל החג חילקו שר החקלאות אורי אריאל והנהלת מועצת הצמחים יותר מ-5 טונות פירות טריים לציבור הנוסעים ברכבת, במסגרת פעילות "חיוך על הדרך". הנוסעים הופתעו לקבל פירות טריים תוצרת חקלאי ישראל, וגם פירות יבשים מיובאים.

כמו כן, משרד החינוך משיק בימים אלה תוכנית חומש לחיזוק ולגידול מספר חוות החינוך החקלאיות ומספר התלמידים שמגיעים ללמוד בחוות אלה.

תפילה לאתרוג נאה לחג הסוכות הבעל"ט

חיברה ה"בן איש חי" - רבי יוסף חיים מבגדד

בט"ו בשבט ראש השנה לאילנות. על כן טוב ונכון לומר ביום ט"ו בשבט בשחרית סמוכים אלו ובקשה זו. ידוע הוא אצל חכמי אשכנז ז"ל שצריך לבקש ביום ט"ו שבט בפרטות על האתרוג, שיזדמן לישראל אתרוג טוב. (לשון חכמים חלק א' סימן ל"ו)

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זָרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן. יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זָרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹקִים כִּי טוֹב

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּבָרֵךְ כָּל אִילָנוֹת הָאָרֹוֹת לְהוֹצִיא פֵּרוֹתֵיהֶם בְּעִתָּם, וְיוֹצִיאוּ אֶתְרוֹגִים טוֹבִים יָפִים וּכְהֲדָרִים מְגֻנִּים מִכָּל טוּם. וְלֹא יַעֲלֶה בָהֶם כָּל חֲזָזִית וְיִהְיוּ שְׁלֵמִים, וְלֹא יְהִי בָהֶם שׁוּם חִסָּרוֹן, וְאִם יִלּוּ עֲקִיצַת קוֹף. וְיִהְיוּ מְעֻנִּים לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֵינוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם. לְכֵנִים בָּהֶם מִצְוֹת שֶׁיֵּלֶה עִם מִצְוָת נְטִילָה עִם הַלּוּלָב בְּתֵבָה הַסֻּכּוֹת שֶׁיָּבֹא עָלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר עִוִּיתָנוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. (ויקרא כג, מ) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְערְבֵי נָחַל. וְיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲזֹרְנוּ וּתְכַיְּנֵנוּ לְכַוֵּן מִצְוָה זוֹ שֶׁל נְטִילַת לוּלָב וְהַדַּס וַעֲרָבָה וְאֶתְרוֹג פִּתְקָה בְּזִמְנָהּ בְּחֵג הַסֻּכּוֹת שֶׁיָּבֹא עָלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, וְתַזְמִין לָנוּ אֶתְרוֹג יָפֶה וּכְהֻדָּר וְנָקִי וְשָׁלֵם וְכָשֵׁר כְּהֲלָכָה.

וְיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבָרֵךְ כָּל מִינֵי הָאִילָנוֹת וְיוֹצִיאוּ פֵּרוֹתֵיהֶם בְּרִנּוּי, שְׁמָנִים וְטוֹבִים, וּתְבָרֵךְ אֶת הַנְּמָנִים שֶׁיּוֹצִיאוּ עֲנָבִים הַרְבֵּה, שְׁמָנִים וְטוֹבִים, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה הַיַּיִן הַיּוֹצֵא מֵהֶם מְצוּי לְרֹב לְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת קִדּוּשׁ וּמִצְוַת הַבְדָּלָה בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ וּבְכָל אַחֵינוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב (קהלת ט, ז) לֵךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְּלֵב טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ. (שיר ה, א) בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַּלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם בָּשְׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם חֲלָבִי אֹכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים. יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי:

על הארץ ועל פֵּרוֹתֶיהָ!

סדר לימוד ותפילה ליום ט"ו בשבט באדיבות קרן קימת לישראל

פֵּרוֹתַיִךְ, מְתוּקִים! / דבר היו"ר

שאו עיניכם סביב, אל כל קצוות הארץ. מן המרכז אל הצפון, אל הדרום, אל ההרים ואל הגבעות, יופייה וקדושתה של ארץ ישראל ניבטים אלינו מכל פינה. במרוצת הימים, בשאון השגרה, אנו שוכחים לעיתים להתפעל ולהודות, מטוב הארץ, מיופייה ושפע מעלותיה של ארץ ישראל, ארץ שהכל בה.

לאורכה ולרוחבה של ארץ ישראל, פועלת קק"ל במסירות ובשליחות לאומית, להרחיב, לפתח ולשמר, את יופייה של הארץ הנפלאה הזו, את נופיה, את אוצרותיה ומשאביה, להנניש ולשמר אותם למעננו ולמען ילדינו, שיזכו לראות את טוב הארץ, את שגשוגה ופריחתה, את היותה הארץ המובטחת שניתנה לנו באהבה כנחלת עולם לעם עולם, לגעת בהווה, לחוש את העבר ולהתפעל מהעתיד.

אנו שמחים על נשיאתנו בשליחות היסטורית זו, להיות משומרי הארץ וטטריה, הנוטעים יערות וכרמים, פארקים מרהיבים, שדרות מוריקות וגינות רחבות ידיים, להאיר באמון את יופיה של ארץ הקודש, לשמור על משעולה ולהביא את כולנו לטוע בין שביליה ובין רגביה, לגעת בלב ולהתחבר לנשמה.

קרן קימת לישראל מזמינה אתכם לייחד זמן איכות עם בני המשפחה, לצאת אל הטבע אל יערות קק"ל, החיזונים והפארקים המרהיבים בכל חלקי הארץ, להכיר מחדש את פירות הארץ וצמחייתה הייחודית, את אווירתה הקסומה והניחוח הייחודי של צעידה בארבע אמות חדשות בארץ ישראל, צעידה מעוררת השראה, חיבור וקדושה.

אין כמו היום הזה, יום ט"ו בשבט ראש השנה לאילנות ולשבח פירותיה של ארץ ישראל, להתחבר מחדש, להעתיר בתפילה ובברכה ביתר שאת ועוז. שנזכה 'מפריה ולשובו מטובה'. לייקר את ארץ ישראל וקדושתה, ולהודות עליה בהתפעלות, כל יום מחדש

ט"ו בשבט שמח, מלא שירה והודיה!
שלכם בידידות,

דניאל עטר
יו"ר קק"ל

קרן קימת לישראל
KKL - JNF

קק"ל נערכת לט"ו בשבט

משתלת גולני תחלק כ-80,000 שתילים לנטיעות במרחב הצפון

משתלת גולני צילום: מיכאל חורי

למעלה מ-300 אלף שתילים יעשו את דרכם בשבועות הקרובים ממשתלות קק"ל לעשרות אירועי ט"ו בשבט ברחבי הארץ בהם ישתתפו כ-200 אלף איש. משתלת גולני של קק"ל נערכת בימים אלה לקראת החג שיחול בשבוע הבא ותחלק כ-80,000 שתילים לנטיעות ממגוון סוגי עצים - אלונים, חרובים, ארזים, אלות ושקדים. האיש שעומד מאחורי המשתלה ומנהל אותה ב-20 השנים האחרונות הוא הירדי אמרה, שמתרגש מאוד לקראת בואו של ט"ו בשבט. "המשתלה ערוכה לחלוקת השתילים, ואנחנו כבר מצפים בהתרגשות לאזרחי ישראל שיגיעו לנטוע, ט"ו בשבט הוא חגה של קק"ל", אמר אמרה, שעובד בקק"ל כבר 26 שנה, "בט"ו בשבט אני מרגיש שאני מתחיל שנה חדשה. לצד חלוקת השתילים והנטיעות יהיו גם פעילויות לציבור הרחב במשתלה. אנחנו נערכים שנה מראש, בונים תוכנית יצור, אוספים זרעים ומטפלים בהם. אחר כך יש תהליך של זריעה, הנבטה והעתקה. כשהשתילים כבר בשטח אנחנו דואגים לטפל בהם נגד מחלות, מזיקים ועשבייה תוך הקפדה על השקיה משתלת גולני, הממוקמת בסמוך לצומת גולני, משתרעת על פני כ-65 דונם, כאשר 25 מהרוכם למטרת גידול שתילים. כיום, המשתלה מייצרת כ-450 אלף שתילים בכל שנה.

אני נטעתי
במשרד
תקליקו קק"ל לנטוע עץ זה קל
אירועי ט"ו בשבט ואתגר ה-100,000 עצים
מחכים לכם באתר: kkl.org.il
קק"ל
KKL-JNF
נטעים ירוק, רגעים רחוק

אני נטעתי
בקולנוע
תקליקו קק"ל לנטוע עץ זה קל
אירועי ט"ו בשבט ואתגר ה-100,000 עצים
מחכים לכם באתר: kkl.org.il
קק"ל
KKL-JNF
נטעים ירוק, רגעים רחוק

87
אני נטעתי
באוטובוס
תקליקו קק"ל לנטוע עץ זה קל
קק"ל
KKL-JNF
נטעים ירוק, רגעים רחוק
87:692-01

ynet
אני נטעתי בספרייה
קק"ל
KKL-JNF
קחו חלק באתגר ה־100,000 עצים>
21.1.20

אורו
חג קק"ל
שמח!
בואו לחגוג באירועי ט"ו בשבט
kkl.org.il
לילך
חג קק"ל
שמח!
בואו לחגוג באירועי ט"ו בשבט
kkl.org.il

קרן קימת לישראל
KKL-JNF
תעודת
הוקרה
תעודה זו מוענקת ל
עומר מילר
על נטיעתך למען עתיד
פורח ומתחדש
ועל תרומתך למאבק
במשבר האקלוגי העולמי
דניאל עטר
יו"ר דירקטוריון
קרן קימת לישראל
קרן קימת לישראל
רואים
רחוק
נוטעים
ירוק

אורו
חג קק"ל
שמח!
בואו לחגוג באירועי ט"ו בשבט עם קק"ל
(גם אם קוראים לך יוסי או אסף...)
קרן קימת ליטראל מזמינה אתכם לנטוע ולחגוג את ט"ו בשבט במגוון פעילויות ברחבי הארץ.
נטיעות לקבל הרחב, לארגונים ולמשפחות, חלוקת שתילים למוסדות חינוך,
סיורים במשתלות ברחבי הארץ, טיולים בטישי ועוד...
פרטים באתר קק"ל KKL.ORG.IL
הכניסה לאירועים השונים בחינם או בעלות סמלית
קק"ל נטעים עתיד
קרן קימת לישראל
KKL-JNF

מחזקים את קק"ל בקרב ציבור העולים מחבר העמים

טקס הענקת פרסי איש השנה בערוץ 9

קק"ל למען הקהילה

קק"ל בראשות היו"ר דניאל עטר מחזקת את הקשר עם הציבור ומגייסת עשרות אלפי מתנדבים ועובדים לטובת שיפוץ בתים ושדרוג מבנים בקהילה

וואלה! NEWS חדשות בחירות ספורט עסקים תרבות סלבס אוכל VOD קניות

עסקים וצרכנות // מהנעשה בשוק

6,500 מתנדבים ב-148 מיזמים: הפרויקט החברתי הענק של קק"ל יוצא לדרך

במסגרת "קק"ל למען הקהילה" שייערך במשך כשבועיים בחודש אפריל, אלפי מתנדבים ישפרו וישדרגו מבני פעילות של אוכלוסיות שונות, כדי לאפשר להן רווחה ופעילות פנאי קהילתית. יו"ר קק"ל דניאל עטר: "אין סיבה שהקהילות בפריפריה לא יזכו לרמת שירותים ותשתיות גבוהה ומוקפדת"

תגיות: קרן קימת לישראל

בשיתוף קרן קימת לישראל
יום רביעי, 03 באפריל 2019, 12.13

שתף 3 תגובות

חניכי מכינת נחשון משדרות, חניכי תנועת בני עקיבא מהעיר ועובדי קק"ל פועלים למען קשישים בשדרות (צילום: יוסי איפרגן)

קק"ל למען הקהילה

לאורך השבועיים הראשונים של חודש אפריל תערוך קרן קימת לישראל פרויקט ארצי ענק, במסגרתו ישופצו וישודרגו מוסדות שונים המשרתים ניצולי שואה, קשישים, בעלי מוגבלות, עולים חדשים ונוער ב-61 רשויות שונות. בפרויקט ייקחו חלק כ-6500 מתנדבים לצד עובדי קק"ל ב-148 מיזמים שונים

"קרן קימת לישראל למען הקהילה" – במהלך השבועיים הראשונים של חודש אפריל תערוך קק"ל פרויקט ארצי נרחב ב-61 רשויות מרחבי הארץ. הפרויקט יכלול שיפוץ ושדרוג תנאיות החיצוניות של מוסדות שונים המיועדים לניצולי שואה, מתעודני קשישים, מוסדות לבעלי מוגבלויות, לעולים חדשים, גיצות קהילתיות, גני ילדים לבעלי צרכים מיוחדים מרכזי נוער בסיכון, חוות אקולוגיות, מקלטים ילדי רווחה, אולפני עברית, מבני תנועות נוער ועוד. בסך הכל מדובר ב-148 מיזמים.

עבודות הפרויקט יתבצעו על ידי כ-6,500 מתנדבים לצד עובדי קק"ל בכל הארץ. החל מערים רבות בצפון הארץ דוגמת קריית שמונה, צפת, סכרייה, בית שאן, עכו, מגדל העמק, עלית ומגדל העמק.

דרך מרכזה ביישובים כמו בית אל, לוד, חולון רמלה, בית שמש, נוש עציון וביתר עלית, ועד לדרום הארץ – שם יתקיימו פעילויות ביישובים רבים ובהם דימונה, ערד, שדרות, נתיבות, אשקלון, קרית גת, ירוחם, קרית מלאכי, רהוט, ומוא"מ אשכול.

פעילות ההתנדבות, שמטרתה לשפר ולשדרג את מבני הפעילות של אוכלוסיות שונות, ובכך לאפשר להן רווחה ופעילות פנאי קהילתית לאורך כל השנה, מלולות בין היתר בביצוע חיצונית של המבנים, טיפוח חצרות החיצוניות כולל שתילת דשא פיטמי, שתילת פרחים, הצבת אדניות גני חבורות, הקמת פינות ישיבה, ספסלים וריהוט חוץ, בניית גדרות חדשים, התקנת מערכות השקיה אוטומטיות ועוד.

בנוסף במהלך שבועיים אלו קק"ל מארגנת סיורים מיוחדים באתריה לניצולי שואה, וכן הקימים מספר אירועים מיוחדים לטובת אוכלוסיות נזקקות ברחבי הארץ.

במסגרת הפרויקט קק"ל גם תקדם מיזמים שונים לטובת קהילת עולי אתיופיה ברחבי הארץ. בטירת הכרמל תבנה גינה קהילתית; בלוד תוקם גינה קהילתית וכן ישופצו ויצבעו בתי קשישים; בקרית מטה ברחובות יבוצעו שיפוץ וצביעה של דירות קשישים לצד שיפוץ מועדון קשישים; באשקלון ישופץ מבנה לבני נוער ועוד.

המתנדבים שיבצעו את הפרויקטים מורכבים מנציגי כלל החברה הישראלית ובהם נציגי הרשויות המקומיות בהם מתקיימים הפרויקטים, ארגוני מתנדבים, חניכי מכינות קדם צבאיות, חניכי תנועות וארגוני הנוער, משתתפי חוגי הטיירות של קק"ל ולצידם, בכל פעילות יהיו עובדי קק"ל מהמטה והשטח, וכן חברי דירקטוריון

קק"ל בפעילות קהילתית

והנהלת קק"ל.

ירד קק"ל דניאל עטר אמר לקראת תחילת הפעילות: "קרן קימת לישראל רואה בחרוטה לקהילה ערך עליון, וההליטה השנה לרכז מאמץ ולהוביל פעילות משמעותית והרמה, שתשפיע באופן מהותי לטובה על קהילות רבות, בכל רחבי הארץ לאורך זמן. קק"ל מקדמת את החזון הציוני בכל פעולותיה, קידום אורך חיים קהילתי למען התושבים הוא זכות וכבוד רב. אין סיבה שהקהילות בפריפריה לא יזכו לרמת שירותים ותשתיות גבוהה ומוקפדת, מה שיקל על קידום וקיום פעילויות הוראי ופנאי לכולם."

קק"ל למען הקהילה
ישיר HD

לוד, ישיר
ניסים מגנאג'י
רכז תכניות חינוכיות בפריפריה, קק"ל
ישיר HD

וואלה NEWS
מגדל העמק, ישיר
רויטל אביב
נציגת קשרי ציבור מרחב צפון קק"ל
ישיר HD

מעריב on-line
מעריב > חדשות > חינוך
ריבלין: "שילוב אוכלוסיות עם מוגבלות - ציונות דינאמית"
הנשיא ריבלין וצעירי קק"ל (צילום: רפי בן חקון) (צילום: רפי בן חקון)

קק"ל למען הקהילה
קק"ל מתנדבת למען הקהילה.
לכל הפעילויות היכנסו >

שישי קק"לי לוקאלי בעמק יזרעאל

סדרת אירועים שהביאה את דבר קק"ל לצפון ולדרום

שישי קק"לי לוקאלי במגדל העמק

מאת יניב אעידן

אירוע "שישי קק"לי לוקאלי" השלישי של קרן קימת לישראל התקיים ביום שישי האחרון במרכז המוסיקה במגדל העמק, בהנחיית איש התקשורת והעיתונאי רון קופמן. באירוע השתתפו חברי הכנסת אופיר סופר ממפלגת איחוד הימין ובועז טופורובסקי מכחול-לבן. השניים דנו על הבחירות הקרובות, על עמדות המפלגות בנוגע לצפון הארץ ועל נושאים רלוונטיים לתושבי האזור. דני פדידה, מנהל מדור חינוך בקק"ל, סיפר על פעולותיה של קרן קימת לטובת חיזוק האזור.

חה"כ אופיר סופר פתח את שלב הראיונות כשנשאל על ידי העיתונאי רון קופמן האם איילת שקד יכולה לעמוד בראש מפלגת איחוד הימין ואמר: "שקד היא דוגמה איך הציונות הדתית מקבלת מישהו שהוא טיפה שונה ממנה. אך לא ברור האם נכון שתעמוד אישה שאינה דתייה בראש מפלגה ציונית-דתית".

חה"כ סופר התייחס בדבריו גם לגיוס לצה"ל בקרב בני הנוער מהפריפריה: "הנוער בפריפריה עם המון מוטיבציה לשירות משמעותי ושירות ביחידות לוחמות אני מאוד שמח על כך. צריך לייקר את מעמד הלוחמים בצה"ל ולהעלות אותם על ראש שימחתנו".

אחריו עלה ח"כ בועז טופורובסקי. כשנשאל על דמות הפאניקה בכחול לבן אחרי החזרה של אהוד ברק לפוליטיקה אמר טופורובסקי: "אין פאניקה. כניסתו של ברק מחדדת את העובדה שאין כבר שמאל וימין. זה שייך למאה ה-20. מפלגת כחול-לבן היא מפלגת מרכז. ברק מדבר על איחוד מפלגות השמאל. אנשים יבינו שהבחירות האלה הן בין בנימין נתניהו עם כל מה שהוא מייצג לבין גנץ ויאיר לפיד".

כשנשאל על ידי רון קופמן איך אפשר לנהל מפלגה עם ארבעה ראשים אמר חה"כ טופורובסקי: "אני מכיר את כל הארבעה ויש לנו הסכם. שרדנו ניסיון פירוק של האמן מספר אחת - בנימין נתניהו. הוא ניסה לעשות לנו הפרד ומשול. הוא ניסה לפרק את כחול לבן ולא הצליח לפרק אותנו. עם כל מה שמדברים עלינו, העוצמה שלנו יותר חזקה ממה שמייחסים לנו".

בסיום האירוע התקיימה הופעה של הזמר רגב הוד, ששר את מיטב להיטיו. אירוע "שישי קק"לי-לוקאלי" החלו לפני כחודש באירוע בנתיבות וימשיכו ביישובים נוספים בצפון ובדרום הארץ. האירועים מתקיימים בימי שישי והם פתוחים לקהל הרחב, בכניסה חופשית.

יו"ר קק"ל, דניאל עטר: "אירוע 'שישי קק"לי-לוקאלי' במגדל העמק היה מוצלח כמו שני האירועים הקודמים לו בנתיבות ובמרחבים. אירוע זה הוא עוד נדבך בשלל הפעילויות שקק"ל עושה בפריפריה ולמענה במטרה להביא ערך מוסף לצפון ולהגדיל את מספר התושבים כאן בעתיד. קק"ל פועלת לחזק את הפריפריה כל העת בחינוך בלתי פורמלי, באיכות הסביבה, בקיימות ובחיזוק ההתיישבות".

קופמן יחד עם ח"כ טופורובסקי

סרקו את הקוד לצפייה בקמפיין

קמפיין **"בלי קק"ל זה יבוטל"** הציג לציבור ולמקבלי ההחלטות את עשייתה של קק"ל ותרומתה למדינה. לסרטון ההסברה המלא סרקו את הברקוד

קק"ל, הכי קרובה לישראלים

מזמינים את הציבור לנטוע, מעשירים לישראלים את החגים, מזמינים את כולם לטייל, מחזירים לשורשים ורוכבים יחד במסלולי האופניים ■ קק"ל מחברת את הציבור לאהבת הארץ והטבע במגוון רחב של פעילויות בחגים, בקיץ ובאירועים ספגוניים לאורך כל השנה

אירועים שמסקיקים
לשמונה ימים
לרשימת האירועים >>
קק"ל - הציונות החדשה

מחזירים אהבה לטבע
קרן קימת לישראל מזמינה אתכם לחגיגת נטיעות בט"ו בשבט
ולמגוון אירועים בפארקים וביערות ברחבי הארץ לכל המשפחה

יער של חוויות
חופשה עם משפחות
בחופש הזה יוצאים ליערות קק"ל ונהנים עם כל המשפחה
משפע של הפעלות, סדנאות, פינות יצירה בנושא איכות הסביבה
ומופעים עם כוכבי הילדים האהובים
עודד פז והצמד דורון וקטריקס
מגיעים אל פארק נחל גרר, שרשרת
יום ג' 16.8 ב-17:00
סבא טוביה
מגיע לפארק גורן
יום ה' 18.8 ב-16:00
מיכל הקטנה
מגיעה ליער הקהילתי ראש העין
יום ו' 19.8 ב-10:00
מיקי
מגיעה ליער ביריה
יום ה' 25.8 ב-16:00
הכניסה חופשית!
לפרטים נוספים ולהרשמה נא לפנות למוקד קו ליער: 1-800-350-550

אגדה של יער
קק"ל עושה לכם סוכות מעבר לכל דמיון
להרשמה ופרטים נוספים >>>

החופש גדול עליכם?
בואו ליער של חוויות
מחפשים מה לעשות עם הילדים בחופש הגדול?
קרן קימת לישראל מציעה מגוון פעילויות מיוחדות לילדים
בחינם או בתשלום סמלי של 10 ₪!
יער של חוויות עם מגוון פעילויות:
סיור עששיות
הכנת אוכלים
יער של אהבה
בר"ן נאב
הכנת נגרכי
המבקרים של קק"ל
הכנת גיפוש דיגיטלי
ביערות קק"ל
קק"ל מחפשים עמיך
להרשמה באתר קק"ל KKL.ORG.IL
חפשו אותנו בפייסבוק - "קק"ל - קרן קימת לישראל"
קרן קימת לישראל
KKL-JNF

הילדים סיימו את הקייטנות
וכבר אין לכם תכניות?
החופש הזה
קק"ללללללל
במקום להשתעמם בין ארבעה קירות, צאו לערים וליערות!
קרן קימת לישראל מזמינה אתכם ליהנות משפע של חוויות
קיץ ופעילויות לכל המשפחה.
אירוע משפחות עם קופיקו • הקרנת סרטים • סיור עששיות • שירה בציבור
הפעילויות בחינם או בתשלום סמלי
למידע על האירועים היכנסו ל- kkl.org.il או חייגו למוקד "קו ליער" 1-800-350-550
או חפשו את קק"ל ב-
קרן קימת לישראל
KKL-JNF
115

טבע נגיש לכולם
בימים אלה, סיימה קק"ל להנגיש לאנשים עם
מוגבלות כ - 300 אתרים ביערות ברחבי הארץ
דרכים ושבילים נגישים
מתקני משחק ייעודיים
מרכז מבקרים נגיש באילנות
בית כנסת עתיק מונגש
פינות ישיבה נגישות
שולחנות פיקניק מותאמים
נקודות תצפית נגישות
קק"ל - הציונות החדשה
לפרטים נוספים על העשייה הנרחבת של קק"ל כנסו לאתר קק"ל WWW.KKL.ORG.IL

קקל
קרן קימת לישראל
KKL - JNF
בפסח הזה
כולם יגיעו
McCANN
קרן קימת לישראל מזמינה אתכם
לפעילויות פסח לכל המשפחה
משחק חפש את המטמון ביער ביריה
המצוד אחרי אוצר "קוביסת הזהב" במצודה שביער ביריה.
כתב חידה לכל המשפחה. בכל ימי חול המועד
בין השעות 10:00-16:00.
הכניסה חופשית
מירוץ אופקים - יום ב', 6/4
ארבעה מסלולי ריצה ורכיבת אופניים שיתקיימו בבארק
אופקים. ניתן להשכיר אופניים בנקודת ההזנקות.
"ירושלים אביב סביב(ה) לה" - יום ד', 8/4
פעילות למשפחות במרכז שדה יהודה רס הרים.
סדנאות בנושא מיחזור טבע ואקולוגיה ושבירת שיא הגיזום
בבניית שרשרת בקבוקים ממוחזרים.
פסח באגמון קק"ל החולה
שירה בציבור עם הסיש הגדול - יום ג' 7/4
למרגים נוספים ומכירת כרטיסים - 04-6817137
הפיוט צבעוני לכל המשפחה - יום ד', 8/4
פעילויות והפעלות בנושא צימחים וסביבה.
פסטיבל הטרקטור של קק"ל בקיבוץ ניר-עם
ימים ג-ד, 7-8/4
במסגרת פסטיבל "מסחקלאי" תצוגה מרהיבה של טרקטורים
וכלים חקלאיים עתיקים ובני ימינו, סיורים מודרכים, פינות יצירה
לילדים ושוק איכרים.
הכניסה חופשית
סיורים מודרכים ביערות קק"ל - בין שעות 10:00 ו- 12:30
במהלך כל ימי חול המועד פסח פרושים מדריכי קק"ל ב-14 תחנות מידע בכניסה ליערות ולאתרי קק"ל ברחבי הארץ ומקיימים סיורים
מודרכים, ברגל או במכונית הפרטית. משך הסיור חצי שעה עד שעתיים, בהתאם למסלולים השונים.
לארועי פסח נוספים מוקד "קו ליער": 1-800-350-550 או באתרים: www.eyarok.org.il | www.kkl.org.il

קק"ל - הפריצות החושה
האירועים של קק"ל
מעיפים לי את הסכך!
למגוון פעילויות קק"ל >>

סכך?
בכלל לא
מסובך
קרן קימת לישראל מזמינה אתכם לקבל סכך
בכשרות המהודרת בד"צ אגודת ישראל
החלוקה ללא תשלום
מטיילים
כהלכה
החלוקה תתקיים:
יום חמישי י"א בתשרי (20.9) בין השעות 9:30-12:30
יום שישי י"ב תשרי (21.9) בין השעות 9:00-12:00
יום שישי י"ב תשרי (21.9) בין השעות 9:00-12:00
דרום:
יער המלאכים
פארק נחל גרר- שרשרת
בית אשל
קק"ל
קרן קימת לישראל
KKL - JNF

www.liabsor.co.il
30.1-29.2 • תכנית הפסטיבל
טיולים • סיורים • אירועים • אטרקציות
דרום אדום
חג הכלניות בצפון הנגב
קק"ל
קרן קימת לישראל
KKL - JNF